

การกำหนดกรอบเนื้อหาของหนังสือพิมพ์รายวันเกี่ยวกับการเคลื่อนไหวชุมนุมของกลุ่มพันธมิตร
ประชาชนเพื่อประชาธิปไตยในปีพ.ศ. 2551

นางสาว ทิพย์อนงค์ ตรรกวุฒิมวงศ์

ศูนย์วิทยุทรัพยากร

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต

สาขาวิชาวารสารสนเทศ ภาควิชาวารสารสนเทศ

คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2552

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

MEDIA FRAMES OF THE PEOPLE'S ALLIANCE FOR DEMOCRACY (P. A. D.)'S
MOVEMENT (2008) IN DAILY NEWSPAPER

Miss Tip-Anong Takkavuthiwong

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts Program in Journalism and Information

Department of Journalism

Faculty of Communication Arts

Chulalongkorn University

Academic Year 2009

Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การกำหนดกรอบเนื้อหาของหนังสือพิมพ์รายวันเกี่ยวกับการ
เคลื่อนไหวชุมนุมของกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อ
ประชาธิปไตยในปีพ.ศ. 2551

โดย

นางสาว ทิพย์อนงค์ ธรรมกุลผิงค์

สาขาวิชา

วารสารสนเทศ

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

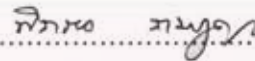
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิรงรอง รามสูต

คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบริหารธุรกิจ

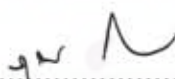
.... คณบดีคณะนิเทศศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.ยุบล เบ็ญจรงค์กิจ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.พีระ จิรโสภณ)

.... อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิรงรอง รามสูต)

.... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ รจิตลักษณ์ แสงอุไร)

.... กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ รุจน์ โกมลบุตร)

ทิพย์อนงค์ ตรรกวุฒิวงศ์ : การกำหนดกรอบเนื้อหาของหนังสือพิมพ์รายวันเกี่ยวกับการเคลื่อนไหวชุมนุมของกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย ในปี พ.ศ.2551. (MEDIA FRAMES OF THE PEOPLE'S ALLIANCE FOR DEMOCRACY (P.A.D.)'S MOVEMENT (2008) IN DAILY NEWSPAPER) อ. ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก : ผศ.ดร. พิงรอรจ รามสูต, 166 หน้า.

งานวิจัยนี้มีจุดประสงค์เพื่อศึกษาการกำหนดกรอบ (Framing) ของหนังสือพิมพ์รายวันเกี่ยวกับการเคลื่อนไหวของกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย พ.ศ. 2551 และปัจจัยที่มีผลต่อการกำหนดกรอบ รวมถึงการรับรู้ของนักวิชาชีพหนังสือพิมพ์เกี่ยวกับเรื่องจรรยาบรรณทางวิชาชีพในการนำเสนอข่าวเกี่ยวกับกลุ่มพันธมิตรฯ การวิจัยใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และการสัมภาษณ์ (Interview) โดยเลือกหนังสือพิมพ์ 4 ฉบับมาศึกษา ได้แก่ ไทยรัฐ ผู้จัดการ กรุงเทพธุรกิจ และมติชน

ผลการศึกษาพบว่า ในส่วนของข่าว ทุกหนังสือพิมพ์จะสะท้อนกรอบของการชี้ให้เห็นถึงปัญหามากที่สุด ในส่วนของบทบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ไทยรัฐและกรุงเทพธุรกิจสะท้อนถึงกรอบของการเสนอแนะแนวทางแก้ปัญหามากที่สุด ส่วนหนังสือพิมพ์มติชนให้ความสำคัญกับกรอบของการชี้ให้เห็นถึงปัญหามากที่สุด ในส่วนของบทวิเคราะห์นั้น แต่ละหนังสือพิมพ์จะกำหนดกรอบแตกต่างกันไป

ส่วนปัจจัยที่มีผลต่อการกำหนดกรอบ ได้แก่ อิทธิพลจากตัวนักข่าว แรงกดดันจากองค์กรที่กำหนดทิศทางของข่าว ส่วนปัจจัยภายนอกเนื่องจากกลุ่มพันธมิตรฯ เป็นกลุ่มที่ออกมาเคลื่อนไหวทางการเมืองซึ่งสาธารณชนให้ความสนใจ ในส่วนของการรับรู้ของนักวิชาชีพเกี่ยวกับจรรยาบรรณทางวิชาชีพในการนำเสนอข่าวเกี่ยวกับกลุ่มพันธมิตรฯ นั้น นักวิชาชีพมีการรับรู้ แต่ขึ้นอยู่กับว่าจะปฏิบัติตามข้อปฏิบัติดังกล่าวหรือไม่

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา.....วารสารสนเทศ.....ลายมือชื่อ.....ทิพย์อนงค์ ตรรกวุฒิวงศ์.....
 สาขาวิชา.....วารสารสนเทศ.....ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก.....พิภพรจ รามสูต.....
 ปีการศึกษา.....2552.....

508 46977 28 : MAJOR JOURNALISM

KEYWORDS : FRAMING / ETHICS / NEWSPAPER / P.A.D.'S MOVEMENT / NEW POLITICAL MOVEMENT

TIP-ANONG TAKKAVUTHIWONG : MEDIA FRAMES OF THE PEOPLE'S ALLIANCE FOR DEMOCRACY (P.A.D.)'S MOVEMENT (2008) IN DAILY NEWSPAPER. THESIS ADVISOR : ASST. PROF. PIRONGRONG RAMASOOTA, Ph.D., 166 pp.

This research has the following objectives: to study the framing in daily newspapers of the People Alliance for Democracy (P.A.D)'s movement during 2008; factors that influence the framing; and the perception of journalists in the studied newspapers on professional ethics in reporting about the PAD movement. Content analysis, and key informant interviews are used as methodologies for data collection. Four newspapers are selected for the study – Thai Rath, Manager, Krungthep Thurakij, and Matichon.

The research finds that frame defining problems is the type that is found the most in news reports about the PAD in all studied newspapers. As for editorials, Thai Rath and Krungthep Thurakij use "frame resolving problems" the most while Matichon uses "frame defining problems" the most. With respect to commentaries and analysis, each newspaper reflect a different prevalence in the type of frame used.

Based on the research findings, factors including the framing in these newspapers include both internal and external factors: background of individual journalists; organizational pressure on news direction; the prominence of the PAD as a new political movement. In terms of the perception on professional ethics, journalists do perceive its importance but their actual practice does not necessarily correspond with their perception.

Department : Journalism
Field of Study : Journalism and Information
Academic Year : 2009

Student's Signature *Tip-Anong Tatkka*
Advisor's Signature *Pirongrong Ramasoota*

กิตติกรรมประกาศ

การจัดทำวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้คงไม่สามารถบรรลุความสำเร็จได้ หากไม่ได้รับความกรุณาจากบุคคลเหล่านี้ กราบขอบพระคุณ ผศ.ดร.พิรงรอง รามสูต ภาควิชาการศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์ อาจารย์ที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์ที่ให้คำแนะนำ คำปรึกษา และเป็นแรงผลักดันแก่ผู้วิจัย ทั้งยังสละเวลาอันมีค่าให้แก่ข้าพเจ้า รวมถึงรศ.ดร.พีระ จิระโสภณ รศ.วจิตลักษณ์ แสงอุไร และผศ.รุจน์ โกมลบุตร ที่กรุณาสละเวลาในการเป็นประธานและกรรมการในการสอบวิทยานิพนธ์รวมทั้งคำแนะนำ มุมมองและข้อคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ทำให้วิทยานิพนธ์เล่มนี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบคุณ คุณสุภาพงษ์ จันทน์เพ็ชร บรรณารักษ์ผู้พิมพ์ และคุณภาควงษ์ ป้อมภัย บรรณารักษ์หัวหน้า 1 หนังสือพิมพ์มติชน คุณธนินธุ์ สุคนธนิกร บรรณารักษ์หัวหน้า 1 หนังสือพิมพ์เมือง และคุณสุทธิรักษ์ อุฒมนตรี หัวหน้าข่าวการเมือง หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ คุณนพรัฐ พรวนสุข บรรณารักษ์หัวหน้า 1 หนังสือพิมพ์ผู้จัดการ คุณชวรงค์ ลิ้มปัทมปาณี หัวหน้าศูนย์ข้อมูลไทยรัฐ และผู้สื่อข่าวการเมืองไทยรัฐที่ไม่สามารถเปิดเผยชื่อได้ ซึ่งบุคคลที่ได้กล่าวมาทั้งหมดข้างต้นนั้นได้ให้ข้อมูลที่ เป็นประโยชน์ รวมถึงชี้แนะข้อมูลประกอบวิทยานิพนธ์ของข้าพเจ้า

ขอบคุณแม่สำหรับโอกาสในการศึกษาต่อและเป็นกำลังใจ รวมถึงทุนทรัพย์ทั้งหมดที่เลี้ยงดูลูกโดยหมายให้มีวิชาเป็นอาวุธในการใช้ชีวิต และขอบคุณครอบครัวตราบทุกคืนซึ่งคอยสอบถามและเป็นกำลังใจให้ตลอดมา

ขอบคุณพ่อประเสริฐ จันดำ นักเขียนและกวีคนเดือนตุลา ที่เผยแพร่อุดมการณ์และแนวคิดทางการเมืองผ่านสายเลือดและตัวอักษร ให้ลูกมีจิตใจที่เข้มแข็ง และตั้งใจทำประโยชน์ให้กับประเทศชาติ

ขอบคุณพี่อริน เจียจันทร์พงษ์ นักข่าวมติชนผู้ซึ่งให้คำปรึกษา แนะนำ รวมถึงกระตุ้นให้ข้าพเจ้าทำวิจัยให้เสร็จสิ้น

ขอบคุณกำลังใจจากเพื่อนร่วมรุ่นวารสารสนเทศ รหัส50ทุกคนและรุ่นพี่ที่คอยติดตามงานให้และให้คำแนะนำโดยตลอด

สุดท้ายขอบคุณคนข้างกายผู้เป็นกำลังใจ ไม่ให้ทอดทิ้ง และเฝ้ารอวันที่ข้าพเจ้าจะจบการศึกษา ด้วยใจที่รอคอยตลอดเวลาที่ข้าพเจ้าทำวิจัยขึ้นนี้

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
บทที่	
1. บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์การวิจัย.....	8
ปัญหาคำถามวิจัย.....	8
ขอบเขตการวิจัย.....	9
นิยามศัพท์.....	10
2. แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	12
แนวคิดการกำหนดกรอบในการตีความข่าวสาร หรือการวางกรอบ.....	12
แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับบรรทัดฐานเชิงวิชาชีพของสื่อ.....	23
3. วิธีดำเนินการวิจัย.....	33
วิธีวัดและการวิเคราะห์ข้อมูล.....	34
การสัมภาษณ์.....	35
ขั้นตอนการวิเคราะห์เนื้อหา.....	35
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	36
การนำเสนอข้อมูล.....	37
4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	38
ส่วนที่ 1	
การกำหนดกรอบของข่าวเกี่ยวกับการเคลื่อนไหวของกลุ่มพันธมิตรฯ.....	38
พัฒนาการของเหตุการณ์ในแต่ละช่วงของการชุมนุมของกลุ่มพันธมิตรฯ.....	40

	หน้า
ผลการวิจัยเชิงปริมาณ.....	42
ผลการวิจัยเชิงคุณภาพ.....	74
<u>ส่วนที่ 2</u> ปัจจัยที่เกี่ยวกับการกำหนดกรอบ ซึ่งเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก.....	98
<u>ส่วนที่ 3</u> บรรทัดฐานเชิงวิชาชีพของหนังสือพิมพ์.....	113
บทที่	
5. สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	132
สรุปผลการวิจัย.....	132
อภิปรายผล.....	148
ข้อเสนอแนะ.....	159
รายการอ้างอิง.....	160
ภาคผนวก.....	163
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	166

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 1

บทนำ

ที่มาและความสำคัญของปัญหา

ภายหลังจากการประชุมของกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยเมื่อปีพ.ศ.2549 เวลาผ่านไปสองปี คงไม่มีใครคาดคิดว่ากลุ่มพันธมิตรจะออกมาชุมนุมเคลื่อนไหวได้อีกครั้ง เพราะเมื่อปี 2549 บทยุติของการเคลื่อนไหว คือการรัฐประหารเมื่อวันที่ 19 กันยายน พ.ศ.2549

ปัจจัยสำคัญในการรวมพลของการชุมนุมในครั้งนี้มีทั้งความเหมือนและความต่างกับครั้งก่อน ด้วยความเหมือนคือกลุ่มที่ออกมาชุมนุมเคลื่อนไหวนั้น เป็นผู้ที่ไม่ยอมรับในการบริหารประเทศของฝ่ายรัฐบาล และเชื่อว่าการรัฐประหารเมื่อครั้งที่ 19 กันยายน พ.ศ.2549 ไม่สามารถกำจัดระบอบที่ถูขนานนามว่า “ระบอบทักษิณ” ให้ออกไปจากอำนาจการบริหารของฝ่ายรัฐบาลได้ แม้ว่าจะเปลี่ยนตัวนายกรัฐมนตรีจาก พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร มาเป็นนายสมัคร สุนทรเวช และในครั้งสุดท้ายคือนายที่เป็นน้องเขยของพ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร คือนายสมชาย วงศ์สวัสดิ์แล้วก็ตาม ส่วนความต่างจากการชุมนุมครั้งก่อน (พฤษภาคม 2535 มิถุนายน 2551, 2551: 9) ก็คือ แม้การชุมนุมในครั้งนี้จะมีประชาชนออกมาร่วมด้วยมากมาย แต่ก็ยังไม่เทียบเท่าเมื่อปีพ.ศ.2549 จากกลุ่มคนที่เป็นหนุ่มสาวเมืองกรุง กลายเป็นมวลชนส่วนใหญ่ที่เป็นผู้สูงอายุ และคนต่างจังหวัดที่มีเครือข่ายซึ่งเติบโตมาจากการต่อสู้เมื่อปี 2549 และผู้ที่รับชม ASTV¹

ย้อนกลับไปทีเหตุการณ์ภายหลังการเกิดรัฐประหาร วันรุ่งขึ้นหลังจากการยึดอำนาจปรากฏการณ์ในบริเวณสถานที่หลักๆของเมืองหลวง มีผู้คนมากมายออกมามอบดอกไม้ให้กับทหาร ตำรวจที่บรรดถึง และชื่นชมการยึดอำนาจครั้งนี้ เพราะไม่มีการเสียเลือดเนื้อ ท่ามกลางความกังขาของผู้คนส่วนหนึ่งในสังคมว่า นี่ก็ไม่ต่างอะไรกับการยึดอำนาจครั้งที่ผ่านๆมาในประวัติศาสตร์สังคมไทย ซึ่งจริงแต่จะทำให้ประเทศไทยถอยหลัง

¹ สถานีโทรทัศน์เอสทีวี เป็นสถานีโทรทัศน์ผ่านดาวเทียม ที่มีบริษัท ไทยเคย์ ดอทคอม จำกัด เป็นผู้ผลิตรายการและเป็นบริษัทในเครือสำนักพิมพ์ผู้จัดการและเป็นบริษัทในเครือสำนักพิมพ์ผู้จัดการโดยมีผู้ก่อตั้งคือนายสนธิ ลิ้มทองกุล โดยในปี พ.ศ. 2551 สถานีโทรทัศน์เอสทีวีได้ทำการถ่ายทอดสดการประชุมของกลุ่มพันธมิตรเป็นเวลา 24 ชั่วโมง

ขณะที่คณะปฏิวัติได้เชิญพลเอกสุรยุทธ์ จุลานนท์มาทำหน้าที่นายกรัฐมนตรี การบริหารบ้านเมืองส่อแววที่จะไปไม่รอด ผู้คนในบ้านเมืองเริ่มไม่ไว้วางใจการบริหารประเทศของคณะทหาร จึงเรียกร้องให้มีการเลือกตั้ง และร่างรัฐธรรมนูญฉบับปี2550 แทนรัฐธรรมนูญฉบับปี2540 ที่ถูกฉีกโดยคณะรัฐประหาร

ระหว่างนั้นตุลาการรัฐธรรมนูญตัดสินคดีการยุบพรรคของ 2 พรรคใหญ่คือพรรคไทยรักไทยและพรรคประชาธิปัตย์ ผลการวินิจฉัยคือยุบพรรคไทยรักไทย และตัดสิทธิการมีส่วนร่วมทางการเมืองของส.ส.พรรคไทยรักไทยจำนวน 111 คน เป็นเวลา 5 ปี

ภายหลังจากการรับร่างรัฐธรรมนูญปี50 และมีการเลือกตั้ง พรรคพลังประชาชน (ซึ่งเป็นพรรคที่ก่อตั้งใหม่ โดยมีรากฐานเดิมจากพรรคไทยรักไทย) เป็นฝ่ายชนะ โดยนายสมัคร สุนทรเวช หัวหน้าพรรคได้ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี

เมื่อรัฐบาลพรรคพลังประชาชนได้จัดตั้งรัฐบาลเสียงข้างมาก กลุ่มคนส่วนหนึ่งในสังคมก็ได้ตั้งคำถามถึงการที่นายสมัคร สุนทรเวชและคณะรัฐมนตรี เป็นรัฐบาลตัวแทนของพ.ต.ท.ทักษิณ รวมถึงคณะรัฐมนตรีที่ดำรงตำแหน่งในกระทรวงสำคัญๆ ก็ล้วนแล้วแต่เป็นคนที่มีส่วนเกี่ยวข้องและคุ้นเคยกันดีในรัฐบาลไทยรักไทยเดิม

หลังจากรัฐบาลบริหารประเทศได้เพียงไม่กี่เดือน กลุ่มพันธมิตรฯออกมาเคลื่อนไหวอีกครั้ง โดย ครั้งแรกคือการออกแถลงการณ์เมื่อวันที่ 25 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2551 “เรื่องคำเตือนก่อนเกิดกบฏ” โดยอ้างถึงการบริหารประเทศในการทำตัวเป็นหุ่นเชิดให้ “ระบอบทักษิณ” แทรกแซงคุกคามสื่อ ตัดตอนกระบวนการยุติธรรม และหาทางให้พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตรพ้นผิด

ขณะที่พันธมิตรฯได้ออกมาเคลื่อนไหวอีกครั้ง เพราะความสำเร็จจากเหตุการณ์ 19 กันยายน พ.ศ.2549ยังตราตรึงอยู่ในความรู้สึก (มันวนเดี่ยวจบมหากาพย์มหาจำลอง, 2551:9)แต่การรัฐประหารครั้งนั้นได้นำพามาซึ่งสภาพเศรษฐกิจที่ย่ำแย่ และผู้คนต่างปฏิเสธการเอื้อโอกาสให้เกิดการรัฐประหารอีกครั้ง ซึ่งการเคลื่อนไหวของพันธมิตรฯครั้งนี้แม้ว่าจะยื่นยันการขับไล่รัฐบาล แต่ก็ไม่อาจทำให้ผู้คนสงสัยว่าจะมีอะไรแอบแฝงและนำมาซึ่งการรัฐประหารเหมือนเหตุการณ์ครั้งก่อนหรือไม่

ในวันที่ 28 มีนาคม พ.ศ.2551 กลุ่มพันธมิตรฯได้มีการนัดชุมนุมกันที่ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และครั้งต่อมาในวันที่ 25 เมษายน พ.ศ.2551 เกิดการปะทะกันระหว่าง กลุ่มผู้สนับสนุนรัฐบาลกับกลุ่มพันธมิตรฯ ส่งผลให้มวลชนส่วนหนึ่งเกิดการลุกฮือเหมือนครั้งปี 2549 ทำให้มีการนัดชุมนุมกันอีกในวันที่ 25 พฤษภาคม พ.ศ.2551 และครั้งนี้ก็ทำให้เกิดการ ปักหลักชุมนุมอย่างยาวนานที่บริเวณสะพานมัฆวานรังสรรค์

ภายหลังจากการปักหลักชุมนุมมาเป็นเวลาเกือบ 1 เดือน จากจุดยืนแรกของกลุ่ม พันธมิตรฯที่ต่อต้านการแก้ไขรัฐธรรมนูญ เนื่องจากมีกลุ่มส.ส.และส.ว. เข้าชื่อแก้ไขรัฐธรรมนูญ ส่งผลให้พันธมิตรฯยืนยันว่าจะต่อสู้ให้ถึงที่สุดเพื่อต่อต้านการแก้ไขรัฐธรรมนูญ รวมถึงเรื่องของ รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี นายจักรภพ เพ็ญแข แสดงปาฐกถาที่สโมสรผู้สื่อข่าว ต่างประเทศ มีเนื้อความที่ถูกกล่าวหาว่า “หมิ่นพระบรมเดชานุภาพ” ซึ่งทางกลุ่มพันธมิตรฯได้ เรียกร้องให้รับผิดชอบด้วยการลาออกจากตำแหน่ง ทำยสูญยุติการแก้ไขรัฐธรรมนูญตกไปโดย การถอนชื่อของฝ่ายส.ว. และนายจักรภพ เพ็ญแข แสดงความรับผิดชอบต่อลาออกในวันที่ 30 พฤษภาคม พ.ศ. 2551 แต่ทางกลุ่มพันธมิตรฯก็ยังไม่หยุดเคลื่อนไหวตามที่ได้กล่าวไว้ และ เปลี่ยนเป้าหมายการชุมนุมมาเป็นการขับไล่รัฐบาล (พลังสีขาวมาแรงระว่างกระแสคนกรุงตีกลับ มีอบมัชวานฯ, 2551: 11)

ระหว่างนั้นการส่งเสียงเรียกร้องขับไล่รัฐบาลของกลุ่มพันธมิตรฯไม่ได้ทำให้ฝ่ายรัฐบาล สะดุ้งสะเทือนหรือมีมาตรการใดๆออกมา รังแต่จะทำให้ความชอบธรรมในการชุมนุมของกลุ่ม พันธมิตรลดน้อยถอยลง เพราะสร้างปัญหาการจราจรติดขัด และโรงเรียนที่อยู่บริเวณชุมนุมได้รับการ รบกวนเรื่องเสียงจากเวทีปราศรัย ทางแกนนำของกลุ่มพันธมิตรจึงเริ่มปฏิบัติการดาวกระจาย โดยรวมกลุ่มผู้ชุมนุมไปตามสถานที่ต่างๆ ประเดิมที่ คณะกรรมการตรวจสอบการกระทำที่ ก่อให้เกิดความเสียหายแก่รัฐ(คตส.)² และสำนักงานอัยการสูงสุด³ เพื่อทวงความคืบหน้าเรื่องคดี

² คณะกรรมการตรวจสอบการกระทำที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่รัฐ (ชื่อย่อ คตส.) เป็นคณะกรรมการตรวจสอบทรัพย์สิน ในเรื่องที่ได้กระทำ การให้รัฐเสียหายเฉพาะรัฐบาลพ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตรเท่านั้น ตั้งขึ้นตาม ประกาศคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็น ประมุข ฉบับที่ 30 ลงวันที่ 30 กันยายน พ.ศ. 2549

³ สำนักงานอัยการสูงสุด มีหน้าที่เกี่ยวกับการดำเนินคดีอาญาทั้งปวง ดำเนินคดีแพ่ง และให้คำปรึกษาด้านกฎหมายแก่รัฐบาลและหน่วยงานของ รัฐ ตามที่กฎหมายกำหนด ให้เป็นอำนาจหน้าที่ของพนักงานอัยการ หรือสำนักงานอัยการสูงสุด

การขายหุ้นของพ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร และไปที่กระทรวงมหาดไทยและกระทรวงต่างประเทศตามลำดับ

การเปิดยุทธการดาวกระจายของกลุ่มพันธมิตรนั้นไม่เพียงแต่พยายามกดดันรัฐบาลทางอ้อม นอกจากการปักหลักชุมนุมแล้ว ทางพันธมิตรยังต้องการหาแนวร่วมให้กำลังของผู้ชุมนุมเพิ่มขึ้น เพื่อเอากระแสมวลชนมาเป็นข้อต่อรองกับรัฐบาลและสังคม ซึ่งนับว่าได้ผล มีผู้ออกมาร่วมชุมนุมมากขึ้น ดังนั้น พันธมิตรจึงมีเป้าหมายที่จะเคลื่อนพลไปปิดล้อมทำเนียบรัฐบาลในวันที่ 20 มิถุนายน พ.ศ. 2551 ซึ่งอยู่ไม่ห่างจากบริเวณเชิงสะพานมัชฆวานรังสรรค์ หากแต่การเคลื่อนพลที่มาร่วมชุมนุมกันเรือนหมื่น (จากมัฆวานฯถึงชัชชัยมรุเชษฐสงครามพิสุจน์ความดีรัฐบาล-มีอบพันธมิตรฯ, 2551: 11)มิใช่เรื่องง่าย แต่ทางกลุ่มพันธมิตรก็ทำได้สำเร็จ โดยเรียกรวมคนชวชนวนี่ว่า “ยุทธการสงครามเก้าทัพ”⁴ ใช้เวลาเพียงครึ่งวัน และไม่มีผู้ใดเสียชีวิต มีเพียงเจ้าหน้าที่ตำรวจได้รับบาดเจ็บ 4 นาย พันธมิตรจึงได้ประกาศชัยชนะที่สามารถนำแนวทางสันติวิธีมาเคลื่อนไหวภายใต้คนเรือนแสน โดยไม่มีเหตุการณ์เลือดตกยางออก อย่างที่หลายฝ่ายกังวล ซึ่งพันธมิตรได้ยึดพื้นที่ใหม่ปิดล้อมทำเนียบรัฐบาล ตั้งแต่บริเวณสะพานชัชชัยมรุเชษฐหน้าทำเนียบรัฐบาล ไปจนถึงบริเวณแยกนางเลิ้ง (ประกาศิตศาลแพ่งตีกรอบมีอบพันธมิตรฯวิกฤตหรือโอกาส, 2551:11)

จำนวนผู้คนที่ออกมาร่วมเคลื่อนพลมากมายในครั้งนี้ ส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากกรณีเขาพระวิหารซึ่งนายพล ปัทมะ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงต่างประเทศไปทำการอนุญาตให้กัมพูชาสามารถขึ้นทะเบียนมรดกโลกได้ ซึ่งปัญหาก็คือพื้นที่ทับซ้อนของไทยกับกัมพูชา ที่เป็นเรื่องของเขตแดนที่คาบเกี่ยวกันของทั้งสองประเทศที่ยืดเยื้อยาวนาน แม้ว่าศาลโลกจะมีการตัดสินในปีพ.ศ. 2505 ให้เขาพระวิหารเป็นสิทธิของประเทศกัมพูชา การโยงประเด็นความรักชาติ รวมถึงการกระทำของนายพล ปัทมะ ทำให้ผู้ชุมนุมเห็นว่าเป็นการขายชาติ (ประสาทพระวิหารพัฒนาสู่วิกฤตไม่ใช่แค่แผ่นดินไหวเป็นชี้ตายรัฐบาลสมัคร, 2551: 12)

4 “ยุทธการสงครามเก้าทัพ” ได้กำหนดให้ผู้ชุมนุมใช้ถนนรอบทำเนียบเคลื่อนที่ไปใน 9 เส้นทาง โดยรัฐบาล ได้แก่ จุดที่ 1-3 อยู่ที่บริเวณพื้นที่การชุมนุมบริเวณสะพานมัฆวานรังสรรค์ จุดที่ 4-5 เลียบคลองผดุงกรุงเกษม จุดที่ 6 แยกนางเลิ้ง จุดที่ 7 ถนนด้านข้างกระทรวงศึกษาธิการ จุดที่ 8 เส้นทางเข้ามาจากลานพระบรมรูปทรงม้า จุดที่ 9 เข้ามาจากเส้นทางวัดเบญจมบพิตร

ตั้งแต่เคลื่อนพลมาชุมนุมที่บริเวณสะพานขมัยมรุเชษฐ การชุมนุมของกลุ่มพันธมิตรฯ ส่งผลกระทบเรื่องเสียงรบกวนกับสถานศึกษาทั้งสองฝั่งถนน คือโรงเรียนราชวินิตมัธยม และ พณิชยการพระนคร ทางโรงเรียนราชวินิตมัธยมจึงได้ยื่นฟ้องต่อศาลปกครอง และศาลได้มีคำสั่งให้ กลุ่มพันธมิตรฯออกจากพื้นที่ ในคืนวันที่ 7 กรกฎาคม พ.ศ.2551 ซึ่งทางกลุ่มได้ปฏิบัติตามคำสั่ง ของศาลปกครองและย้อนกลับไปปักหลักชุมนุมที่บริเวณสะพานมอฆวานรังสรรค์ดั้งเดิม และยังคง ดำรงจุดยืนเดิม คือการขับไล่รัฐบาล

ระหว่างที่กลุ่มพันธมิตรฯกลับไปชุมนุมที่บริเวณสะพานมอฆวานรังสรรค์ การเปลี่ยนยุทธการ ครั้งแล้วครั้งเล่าของกลุ่มพันธมิตรแม้ว่าจะได้รับความร่วมมือจากผู้ชุมนุม แต่ก็เหมือนเคยที่ไม่ สามารถทำอะไรรัฐบาลได้ ทางแกนนำจึงประกาศ “สงครามครั้งสุดท้าย” แผนบุกยึดทำเนียบ รัฐบาลอันเป็นสัญลักษณ์ที่แสดงถึงเสถียรภาพของรัฐบาลไทย โดยเข้าวันที่ 26 สิงหาคม พ.ศ.2551 ทางกลุ่มพันธมิตรฯใช้วิธีดาวกระจายอีกครั้ง ไปบุกยึดสถานีโทรทัศน์ NBT⁵ ของรัฐบาล ซึ่งโดน ประณามอย่างมากจากสังคม เพราะตำรวจสามารถจับกุมกลุ่มนักรบศรีวิชัย ที่เป็นการัดของกลุ่ม พันมิตรฯพทอวูดและยาเสพติดขณะบุกNBTแต่พันธมิตรก็ยังเดินเกมต่อเนื่อง โดยสามารถใช้ มวลชนยึดทำเนียบรัฐบาลได้ในวันที่ 28 สิงหาคม พ.ศ.2551 ซึ่งเรียกปฏิบัติการนี้ว่า “ปฏิบัติการ ไทยคู่ฟ้า” และประกาศชัยชนะที่มวลชนทำได้สำเร็จอีกครั้ง แต่ชัยชนะที่ได้มาเพียงชั่วคราวคืน พร้อมกับความฮึกเหิมของกลุ่มผู้ชุมนุม กลุ่มพันธมิตรฯได้ปฏิบัติการดาวกระจายอีกครั้งในวันรุ่งขึ้น ที่กองบัญชาตำรวจนครบาลแห่งชาติ และคืนนั้นก็คืนแรก ตำรวจยิงแก๊สน้ำตาเพื่อสลายผู้ ชุมนุม

⁵ ในปีพ.ศ. 2551 เมื่อรัฐบาลภายใต้การนำของ นายสมัคร สุนทรเวช นายกรัฐมนตรีในขณะนั้น เข้ามาบริหารงาน นายจักรภพ เพ็ญแข รัฐมนตรี ประจำสำนักนายกรัฐมนตรีในขณะนั้น ในฐานะที่กำกับดูแลกรมประชาสัมพันธ์ ได้มีแนวความคิดที่จะเปลี่ยนแปลง สถานีโทรทัศน์ช่อง 11 (สทท.11) เดิม เพื่อ เป็นการปรับปรุงระบบการบริหารงาน ดังนั้น ในวันอังคารที่ 1 เมษายน พ.ศ. 2551 สทท.11 ได้เปลี่ยนชื่อเป็น สถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย (National Broadcasting Services of Thailand - NBT) และได้ออกอากาศรายการในรูปแบบใหม่ สำหรับการเสนอข่าวสารของเอ็นบีที จะมีความแตกต่างจาก สทท.11 คือ เอ็นบีที จะทำการเสนอข่าวในนามของทีมงานของสถานีเอง ซึ่งแยกออกจากสำนักข่าวกรมประชาสัมพันธ์ (ปัจจุบัน คือ สำนักข่าวแห่งชาติ) แต่ในการ เสนอข่าวในยุค สทท.11 นั้น จะดำเนินการเสนอข่าวขึ้นตรงกับสำนักข่าวกรมประชาสัมพันธ์ โดยส่วนใหญ่

การถกเถียงกันถึงมาตรการการสลายผู้ชุมนุมของตำรวจยังไม่ทันจบหาย เหตุการณ์ร้ายแรงก็เกิดขึ้นอีกครั้งในคืนวันที่ 1 กันยายน พ.ศ.2551 เมื่อกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการ (นปช.) เคลื่อนพลจากท้องสนามหลวงมาปะทะกับกลุ่มพันธมิตร ส่งผลให้ผู้ชุมนุมฝ่าย นปช. เสียชีวิต 1 ราย และมีผู้บาดเจ็บทั้งสองฝ่าย 40 คน ส่งผลให้วันรุ่งขึ้น นายสมัคร สุนทรเวช ประกาศใช้พระราชกำหนดฉุกเฉินในพื้นที่กรุงเทพมหานคร เพื่อระงับเหตุสงครามกลางเมือง

แม้กระนั้นการประกาศใช้พระราชกำหนดฉุกเฉิน ไม่ทำให้กลุ่มผู้ชุมนุมพันธมิตรหวาดกลัว ในทางกลับกันกลับมีผู้ชุมนุมเดินทางไปเข้าร่วมมากขึ้นกว่าเดิม รวมถึงพลังนักศึกษา ที่ทุกคนกล่าวว่าหับไหลตั้งแต่เหตุการณ์เดือนตุลาปี 2519

ให้หลังการประกาศพระราชกำหนดฉุกเฉินเพียงไม่กี่วัน ศาลรัฐธรรมนูญตัดสินคดีซิมไปบ่นไป⁶ ส่งผลให้นายสมัคร สุนทรเวช ลี้ลาการดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี โดยบุคคลที่มา รัหน้าี่นายกรัฐมนตรืต่อก็คือ นายสมชาย วงศ์สวัสดิ์⁷

เนื่องด้วยนายสมชาย วงศ์สวัสดิ์ผู้ซึ่งเกี่ยวพันกับ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร ในฐานะน้องเขย ยิงทำให้ข้อกล่าวหาต่อรัฐบาลที่เป็นรัฐบาลตัวแทนของ พ.ต.ท.ทักษิณ ของกลุ่มพันธมิตรยิ่งชัดเจน ขึ้น ทำให้ผู้ชุมนุมเคลื่อนพลบางส่วนจากบริเวณทำเนียบรัฐบาลไปยังรัฐสภาเพื่อปิดล้อมไม่ให้ รัฐบาลของนายสมชาย วงศ์สวัสดิ์แถลงนโยบายภายหลังได้รับการแต่งตั้ง ในเข้าวันที่ 7 ตุลาคม พ.ศ.2551 ทำให้เกิดเหตุการณ์ไม่คาดฝันเกิดขึ้น ตำรวจยิงแก๊สน้ำตาใส่ผู้ชุมนุม ทำให้มีคน บาดเจ็บ แขนขาด ขาขาด และเสียชีวิต

ความเจ็บแค้นที่เกิดจากความสูญเสียของกลุ่มผู้ชุมนุมพันธมิตร ทำให้ผู้ชุมนุมยังคงชุมนุม อย่างต่อเนื่อง และกดดันให้รัฐบาลนายสมชายลาออก ขณะที่ผู้นำเหล่าทัพออกอากาศทาง โทรทัศน์ให้รัฐบาลลาออกหรือยุบสภา เพื่อแก้ไขปัญหาทางการเมือง แต่รัฐบาลนิ่งเฉย จนถึงวันที่

⁶ วันที่ 9 กันยายน พ.ศ.2551 ประธานตุลาการศาลรัฐธรรมนูญพร้อมคณะ ได้ออกนั่งบัลลังก์อ่านคำวินิจฉัยในกรณีที่ประธานวุฒิสภาส่ง ความเห็นของสมาชิกวุฒิสภาและคณะกรรมการเลือกตั้ง ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยความสิ้นสุดการเป็นนายกรัฐมนตรีของนายสมัคร ตามรัฐธรรมนูญ พ.ศ.2550 มาตรา 267 ประกอบมาตรา 182 (7) เนื่องจากรับเป็นพิธีกรกิตติมศักดิ์ของรายการ “ซิมไปบ่นไป” และ “ยกโขยงทงโขงเช้า” ซึ่งคณะตุลาการฯ เห็น ว่านายสมัครกระทำการต้องห้ามขัดต่อรัฐธรรมนูญมาตรา 267 เรื่องคุณสมบัติของนายกฯ จึงทำให้นายสมัครสิ้นสุดความเป็นนายกรัฐมนตรีลง

⁷ นายกรัฐมนตรีคนที่ 26 ของประเทศไทย เป็นอดีตรองนายกรัฐมนตรี อดีตรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ อดีตรัฐมนตรีว่าการ กระทรวงกลาโหม อดีตผู้พิพากษา อดีตปลัดกระทรวงยุติธรรม อดีตปลัดกระทรวงแรงงาน

25 พฤศจิกายน พ.ศ.2551 กลุ่มพันธมิตรดาวกระจายอีกครั้งและได้ยึดสนามบินทั้งสองแห่งคือ สนามบินสุวรรณภูมิและดอนเมืองเพื่อเป็นเงื่อนไขให้รัฐบาลลาออก และเมื่อสนามบินถูกปิด ทางกลุ่มพันธมิตรถูกประณามจากหลายฝ่ายที่ได้รับผลกระทบ ทำให้แนวร่วมของกลุ่มพันธมิตรร้อยละ หกร้อย

ในวันที่ 2 ธันวาคม พ.ศ.2551 ศาลรัฐธรรมนูญตัดสินคดียุบพรรคใหญ่ 3 พรรคคือ พรรคพลังประชาชน พรรคชาติไทยและพรรคสมัครสมาชิกไทย ส่งผลให้ตำแหน่งนายกรัฐมนตรีของนายสมชาย วงศ์สวัสดิ์สิ้นสุดลงทันที ทางกลุ่มพันธมิตรจึงประกาศชัยชนะพร้อมกับยุติการชุมนุมทั้งสิ้นรวม 193 วัน

ขณะเกิดเหตุการณ์การชุมนุมเคลื่อนไหวของกลุ่มพันธมิตรตั้งแต่ต้นนั้น บทบาทของหนังสือพิมพ์มีส่วนสำคัญทั้งการนำเสนอข่าวและภาพรวมของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ได้เรียงตั้งแต่กลุ่มพันธมิตรปะกัหลักชุมนุมในวันที่ 25 พฤษภาคม พ.ศ.2551 จนถึงวันที่ 2 ธันวาคม พ.ศ.2551 บทบาทการนำเสนอข่าวของหนังสือพิมพ์แต่ละฉบับ นำเสนอประเด็นและให้ความสำคัญที่แตกต่างกันออกไป ซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นการจัดระเบียบโครงสร้างของข่าวโดยสื่อมวลชน ที่จะส่งผลกระทบต่อการตัดสินใจในประเด็นต่างๆของผู้รับสาร ที่ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาในหนังสือพิมพ์รายวัน เนื่องจากการเคลื่อนไหวของกลุ่มพันธมิตรเป็นการรวมตัวกันของภาคประชาชนที่ต่อต้านระบอบทักษิณ ซึ่งมีพลังในการเคลื่อนไหว และมีผลกระทบต่อสังคม

รวมถึงในกรณีของบรรทัดฐานเชิงวิชาชีพของสื่อ ที่ถูกสังคมพูดถึงอย่างมากในเรื่องของการนำเสนอข่าวสารที่โน้มเอียงไปในทางฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง ขาดความเป็นกลาง ไม่คำนึงถึงปัจจัยรอบด้าน ซึ่งผู้วิจัยได้สังเกตเห็นถึงปัญหาที่เกิดขึ้น รวมถึงอยากทราบว่าหนังสือพิมพ์ได้ตระหนักถึงความสำคัญของบรรทัดฐานเชิงวิชาชีพหรือไม่ ผู้วิจัยจึงมุ่งที่จะศึกษาการกำหนดกรอบ (framing) และบรรทัดฐานเชิงวิชาชีพของสื่อในหนังสือพิมพ์รายวันในกรณีดังกล่าว โดยมีวัตถุประสงค์และคำถามในการวิจัย ดังนี้

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาการกำหนดกรอบในการนำเสนอข่าวเกี่ยวกับกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยในปีพ.ศ.2551 ในหนังสือพิมพ์รายวัน
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการกำหนดกรอบของหนังสือพิมพ์รายวันเกี่ยวกับกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยในปีพ.ศ.2551
3. เพื่อศึกษาบรรทัดฐานเชิงวิชาชีพ (professional norm) ของหนังสือพิมพ์รายวันในการนำเสนอข่าวความเคลื่อนไหวของกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยในปี พ.ศ. 2551 จากมุมมองของนักวิชาชีพในหนังสือพิมพ์รายวัน

ปัญหาคำถามวิจัย

1. หนังสือพิมพ์รายวันมีการกำหนดกรอบเกี่ยวกับการเคลื่อนไหวของกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยพ.ศ.2551หรือไม่ อย่างไร
2. ปัจจัยที่มีผลต่อการกำหนดกรอบของการเคลื่อนไหวของกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยพ.ศ.2551 คืออะไร
3. นักวิชาชีพในหนังสือพิมพ์รายวันรับรู้หรือมีความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องจรรยาบรรณทางวิชาชีพในการนำเสนอข่าวเกี่ยวกับกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยอย่างไร

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. การสร้างองค์ความรู้ในด้านการสื่อสารการเมือง โดยอาศัยทฤษฎีการกำหนดกรอบ ซึ่งเป็นแนวคิดทฤษฎีที่ค่อนข้างใหม่ในทางนิเทศศาสตร์และยังมีพื้นที่ในการพัฒนา
2. ผลการวิจัยสามารถนำไปใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับองค์กรพัฒนาการเมือง และองค์กรวิชาชีพสื่อมวลชน

ขอบเขตของการวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิเคราะห์เนื้อหา(content analysis) ซึ่งจะเลือกศึกษาจากหนังสือพิมพ์รายวันทั้งหมด 4 ฉบับ ได้แก่ ไทยรัฐ ผู้จัดการ มติชนและกรุงเทพธุรกิจ ซึ่งได้จัดกลุ่มหนังสือพิมพ์ทั้ง 4 ฉบับ ออกเป็น 3 กลุ่ม คือ
 - หนังสือพิมพ์เชิงปริมาณ ได้แก่ ไทยรัฐ
 - หนังสือพิมพ์กึ่งปริมาณกึ่งคุณภาพ ได้แก่ ผู้จัดการ
 - หนังสือพิมพ์เชิงคุณภาพ ได้แก่ มติชน และกรุงเทพธุรกิจ
2. การศึกษาพื้นที่ข่าวของการชุมนุมเคลื่อนไหวของกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยตั้งแต่ฉบับประจำวันที่ 25 พฤษภาคม พ.ศ.2551 ซึ่งเป็นวันที่กลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย มีการปักหลักชุมนุมบริเวณสะพานมัฆวานรังสรรค์ จนถึงวันที่ 5 ธันวาคม พ.ศ. 2551 ซึ่งเป็นช่วงสุดท้ายที่พันธมิตรยุติการชุมนุมที่สนามบึงสุวรรณภูมิ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

นิยามศัพท์

การกำหนดกรอบ หมายถึง การจัดระเบียบโครงสร้างของข่าวด้วยวิธีการต่างๆโดยสื่อมวลชน เพื่อใช้ในการนำเสนอมุมมองหรือทัศนะที่มีต่อข่าว และอาจส่งผลกระทบต่อความคิดเห็นในประเด็นต่างๆของผู้รับสาร

พันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย หมายถึง การรวมตัวกันของหลายองค์กร ซึ่งส่วนใหญ่เป็นองค์กรอิสระภาคประชาชน จุดประสงค์หลักการรวมตัวเพื่อกดดันขับไล่รัฐบาล โดยมีแกนนำ 5 คน ประกอบด้วย พลตรีจำลอง ศรีเมือง⁸, นายสนธิ ลิ้มทองกุล⁹, นายสมศักดิ์ โกศัยสุข¹⁰, นายพิภพ ธงไชย¹¹, นายสมเกียรติ พงษ์ไพบูลย์¹² และนายสุริยะใส กตะศิลา¹³ ผู้ประสานงานกลุ่ม

⁸ เป็น 1 ใน 5 แกนนำพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยในปัจจุบัน ที่เรียกร้องให้รัฐบาลสมัคร สุนทรเวช ลาออกทั้งคณะ อดีตสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ อดีตรองนายกรัฐมนตรี และผู้ว่าฯ กรุงเทพฯ 2 สมัย ผู้ก่อตั้ง และหัวหน้าพรรคพลังธรรมคนแรก เป็นแกนนำของชุมนุมในเหตุการณ์ พฤษภาทมิฬ ปี พ.ศ. 2535 และเป็น 1 ใน 5 แกนนำพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย ที่เรียกร้องให้ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร ลาออกจากตำแหน่ง นายกรัฐมนตรี ช่วงปี พ.ศ. 2549

⁹ เป็นนักหนังสือพิมพ์ นักเขียน ผู้ก่อตั้งและเจ้าของหนังสือพิมพ์ในเครือผู้จัดการ ผู้ดำเนินรายการกลางแจ้ง เมืองไทยรายสัปดาห์สัปดาห์ และเคยเป็นผู้ดำเนินรายการเมืองไทยรายสัปดาห์ ทางช่อง 9 อ.ส.ม.ท. ในช่วงต้นปี พ.ศ. 2549 สนธิเป็นหนึ่งในแกนนำพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย ที่นำการชุมนุมเพื่อขับไล่ พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร ให้ออกจากตำแหน่งนายกรัฐมนตรี

¹⁰ เป็นเลขาธิการสหพันธ์แรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ (สรส.) มีบทบาทสำคัญในการต่อต้านการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย เมื่อ พ.ศ. 2548 และเคยยื่นหนังสือคัดค้านการแปรรูปรัฐวิสาหกิจต่อนายกรัฐมนตรี พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร เป็นหนึ่งในแกนนำพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย

¹¹ ทำกิจกรรมนักศึกษาจนได้รับเลือกเป็น นายกองค์การนักศึกษาในปี พ.ศ. 2510 ในช่วงที่เป็น ประธานคณะกรรมการรณรงค์เพื่อประชาธิปไตย (ครป.) เคลื่อนไหวรัฐธรรมนูญ ฉบับประชาชนในปี พ.ศ. 2540 กับกลุ่ม 30 องค์กรประชาธิปไตย และเข้าร่วมกับกลุ่มอนุรักษ์ชาญณ์ เคลื่อนไหวต่อต้านการวางท่อก๊าซไทย-พม่า ในรัฐบาลชวน 2 ด้วย ทำให้ได้ร่วมงานกับนายอานันท์ ปันยารชุน อดีตนายกรัฐมนตรี ติดต่อมาจนถึงงานในคณะกรรมการอิสระเพื่อความสมานฉันท์แห่งชาติ และยังเข้าร่วมก่อตั้ง 30 องค์กรพัฒนาเอกชน กับร่วมก่อตั้ง คณะกรรมการรณรงค์เพื่อการปฏิรูปสื่อ (คปส.) เพื่อต่อสู้ความเป็นอิสระของสื่อและวิทยุชุมชน

¹² เป็นคอลัมนิสต์ในหนังสือพิมพ์มติชนและนักวิชาการการเมืองภาคประชาชน เป็นครู ร.ว.วัดสระแก้ว เคยเป็นเลขาธิการสภาองค์การครูเพื่อสังคม (อคส.) เครือข่ายครูทั่วประเทศ 66 องค์กร ที่ปรึกษาสมัชชาคนจน และเป็นหนึ่งในแกนนำพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย โดยทำงานเกี่ยวกับมวลชน และคนยากจนมากกว่า 30 ปี เป็นแกนนำต่อต้านกฎหมายชายชาติ 11 ฉบับ และโครงการท่อก๊าซไทย-มาเลเซีย ปัจจุบันเป็นส.ส.ระบบสัดส่วนที่พื้นที่เขต 6 สังกัดพรรคประชาธิปัตย์

¹³ เป็นผู้ประสานงาน คณะกรรมการรณรงค์เพื่อประชาธิปไตย(ครป.) และได้รับเลือกให้เป็นเลขาธิการ ตั้งแต่เมื่อวันที่ 12 มกราคม พ.ศ. 2545 และอยู่ในตำแหน่งนี้จนถึงปัจจุบันโดยไม่มีการเลือกตั้งใหม่ตามวาระ เข้าร่วมการขับไล่ ทักษิณ ชินวัตร ให้ลาออกจากตำแหน่งนายกรัฐมนตรีบทบาทของสุริยะใส ในฐานะผู้ประสานงานเครือข่ายพันธมิตร นอกจากจัดแถลงข่าวความเคลื่อนไหวของเหล่าพันธมิตรผ่านสื่อ สุริยะใส แสดงบทบาทตามสื่อต่างๆหลายต่อหลายครั้ง

ระบอบทักษิณ หมายถึง คำนินยามที่นักวิชาการด้านสังคมศาสตร์และนักวิชาการด้านรัฐศาสตร์บางคนตั้งขึ้นเพื่อบินยามการปกครองของประเทศไทยในสมัยที่พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตรเป็นนายกรัฐมนตรี โดยอ้างว่าเป็นระบอบที่ไม่สนใจถึงเจตนาารมณที่แท้จริงของระบอบประชาธิปไตยทำให้ประเทศแปรสภาพไปอยู่ในรูปแบบของเผด็จการรัฐสภา บ้างก็เรียกแบบการปกครองนี้ว่า “ทักษิณธิปไตย” “ทรวราชเสีียงข้างมาก” และ “ระบอบสมบูรณาญาสิทธิการการเลือกตั้ง” ซึ่งทั้งหมดมาจากคำจำกัดความของระบอบทักษิณ (นครินทร์ เมฆไตรรัตน์, 2549: 202)

บรรทัดฐานเชิงวิชาชีพ หมายถึง บรรทัดฐานอันประกอบด้วยความรับผิดชอบต่อสังคมจรรยาบรรณของสื่อมวลชน และปรัชญาแห่งวิชาชีพหนังสือพิมพ์ ตามข้อบังคับว่าด้วยจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพหนังสือพิมพ์ สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ พ.ศ. 2541 (ดูในภาคผนวก)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 2

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาวิจัยเรื่อง “การกำหนดกรอบเนื้อหาของหนังสือพิมพ์รายวันเกี่ยวกับการเคลื่อนไหวชุมนุมของกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยในปี พ.ศ.2551” ผู้วิจัยได้นำแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยต่างๆที่เกี่ยวข้องมาเป็นหลักเกณฑ์พื้นฐานในการศึกษาวิเคราะห์ ดังนี้

1. แนวคิดเรื่องการกำหนดกรอบ (Framing)
2. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับบรรทัดฐานเชิงวิชาชีพของสื่อ
 - ทฤษฎีความรับผิดชอบต่อสังคม (Social responsibility)
 - แนวคิดเรื่องจรรยาบรรณของสื่อมวลชน (Journalism Ethics)
 - แนวคิดเกี่ยวกับปรัชญาแห่งวิชาชีพหนังสือพิมพ์

1. แนวคิดการกำหนดกรอบในการตีความข่าวสาร หรือการวางกรอบ (Framing)

การกำหนดกรอบในการตีความข่าวสารถูกใช้อย่างแพร่หลายในสาขาสังคมจิตวิทยาและจิตวิทยา โดยมีแนวคิดที่ถูกสร้างและพัฒนาเพื่ออธิบายปรากฏการณ์ที่เป็นนามธรรมให้สามารถสังเกต (observed) และวัดได้(measured) ซึ่งการศึกษาเกี่ยวกับกรอบในทางการสื่อสารมวลชนจะถูกมองใน 2 ลักษณะ คือกรอบในฐานะที่เป็นตัวสร้างข่าว หรือนำเสนอข่าว(presenting news) และกรอบในฐานะที่เป็นตัวทำความเข้าใจกับข่าว(comprehending news) แนวคิดทั้ง 2 ลักษณะดังกล่าวจึงจำแนกออกได้เป็นกรอบของสื่อ หรือกรอบของข่าว(media or news frame) กับกรอบของผู้รับสารหรือกรอบของปัจเจกบุคคล(audience or individual frame) ซึ่งในงานวิจัยนี้สนใจศึกษาเฉพาะกรอบของสื่อ หรือกรอบของข่าวเท่านั้น

กรอบของสื่อ หรือกรอบของข่าว

Entman (1993) กล่าวถึงองค์ประกอบที่สำคัญของกรอบไว้ว่า ได้แก่ “การเลือก (Selection) และการทำให้โดดเด่น (Salience)” นั้น การวางกรอบคือการเลือกบางแง่มุม หรือบางมุมมองของความเป็นจริง ทำให้มันโดดเด่น โดยอาศัยบริบทของการสื่อสารต่างๆ ในอันที่จะเสนอปัญหา, ตีความสาเหตุ, ประเมินค่าทางศีลธรรม และ/หรือ แนะนำแนวทางแก้ไขต่อประเด็นนั้นๆ”

สำหรับ Entman แล้ว (Entman, 1993 อ้างถึงใน กระสุน สกุลโพธิ์, 2544) กระบวนการเกี่ยวกับกรอบจะประกอบด้วย 4 ส่วนหลักๆ อันได้แก่ ผู้ส่งสาร (the communicator), ผู้รับสาร (the receiver), ตัวบท (the text) และตัววัฒนธรรม (the culture)

เขาอธิบายว่า “ผู้ส่งสาร” จะวางกรอบ (โดยตั้งใจหรือไม่ก็ตาม) ด้วยการตัดสินใจว่าจะถ่ายทอดเรื่องใด โดยที่การตัดสินใจนั้น จะถูกชี้นำโดยประสบการณ์ และระบบความเชื่อของเขา กรอบจะกลายเป็นส่วนหนึ่งของ “ตัวบท” ซึ่งจะทำหน้าที่นำกรอบที่ถูกขยายหรือถูกย่อบางแง่มุมโดยอาศัยวิธีการทางการสื่อสารต่างๆ แล้วนั้น ไปสู่ผู้รับสาร

เมื่อกรอบดังกล่าวถูกถ่ายทอดไปยังผู้รับสาร จะมีผลในการชี้นำความคิด และการรับรู้ประเด็นนั้นๆ ของผู้รับสาร อย่างไรก็ตาม ข้อสรุปของผู้รับสารอาจจะไม่สะท้อน หรือเป็นไปตามกรอบที่ผู้ส่งสารวางไว้ก็ได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับ “ตัววัฒนธรรม” ซึ่งก็คือชุดของความคิดทั่วไป ที่ผู้รับสารแต่ละกลุ่ม รวมถึงแต่ละคนใช้ในการคิดต่อเรื่องนั้นๆ นั้นเอง

ทั้ง 4 ส่วน จะมีองค์ประกอบที่สำคัญ คือการเลือก และการทำให้เด่นทั้งสิ้น สุดท้ายแล้ว สิ่งที่ถูกทำให้เด่นนั้น จะนำไปใช้ในการวิเคราะห์ประเด็นปัญหาต่างๆ ทั้งที่มาที่ไปของปัญหา ประเมิน ลักษณะ ของปัญหา และทางออกของปัญหา

สำหรับการทำงานของกรอบที่ Entman ชี้ว่ากรอบจะเน้น(highlight) บางส่วน ของข้อมูลที่จะใช้ในการสื่อสาร และจะจัดการให้มันโดดเด่น(Salience) นั้น คำว่าโดดเด่นในที่นี้ ก็คือ การทำให้ส่วนนั้นๆ ของ ข้อมูล สามารถสังเกตเห็นได้ง่ายขึ้น มีความสำคัญมากขึ้น และน่าจดจำมากขึ้น (more noticeable , meaningful or memorable) ในสายตาของผู้รับสาร

โดยตัวบทนั้น จะสามารถถูกทำให้โดดเด่นได้ ด้วยรูปแบบของการจัดวาง (placement) การทำซ้ำ(repetition) หรือการใช้สัญลักษณ์ที่คุ้นเคย (familiar symbols)

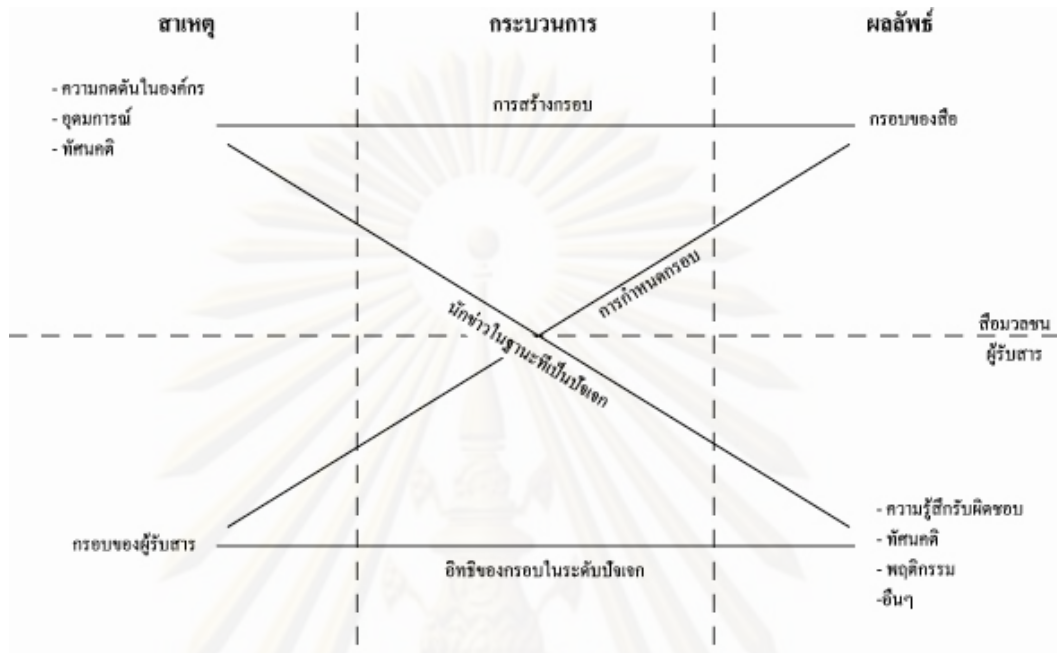
อย่างไรก็ตาม Entman ย้ำว่า แม้ว่าเนื้อหาบางส่วนที่น่าเสนอไป จะไม่ได้เป็นส่วนที่ถูกทำให้โดดเด่น แต่ก็อาจจะมีโดดเด่นขึ้นมาได้ในตัวของมันเอง หากสามารถเข้ากับระบบความเชื่อของผู้รับสารได้ดี ในทางกลับกัน ความคิดที่ถูกเน้นนั้น ก็อาจจะยากที่ผู้รับสารจะรับรู้ ดีความ และจดจำได้เช่นกัน ถ้าไปหักล้างความเชื่อที่ผู้รับสารมีอยู่ สรุปก็คือ ขึ้นอยู่กับ พื้นฐานความคิดของผู้รับสารด้วย

กล่าวโดยสรุป เนื่องจากความโดดเด่นนี้ เป็นกระบวนการที่กระทำร่วมกันระหว่าง ผู้รับสารกับตัวบท การมีอยู่ของกรอบในตัวบทนั้น จึงไม่ได้รับประกันความมีอิทธิพลต่อความคิดของผู้รับสารอย่างเต็มที่ อาจกล่าวได้ว่า Entman กำลังประนีประนอมอิทธิพลของกรอบของสื่อ โดยใช้กรอบของผู้รับสารมาอธิบายนั่นเอง

แบบจำลองกระบวนการการวางกรอบ ในระบบการสื่อสารมวลชน

Scheufele (1999) ได้เสนอ “แบบจำลองกระบวนการการวางกรอบ” (A Process Model of Framing) ขึ้น โดยอาศัยองค์ความรู้จากงานวิจัยในทางสื่อสารมวลชนที่ผ่านมาทั้งหลายทั้งปวงอันเกี่ยวกับกรอบ และการวางกรอบ

Scheufele แบ่งลักษณะการเชื่อมโยงออกเป็น 3 ส่วนใหญ่ๆ อันได้แก่ ส่วนที่เป็นที่มา (inputs) ส่วนที่เป็นกระบวนการ(processes) และส่วนที่เป็นผลลัพธ์(outcomes) เขาชี้ว่า นี่เป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลา(Continuous process) โดยส่วนที่เป็นผลลัพธ์นั้น ก็จะมีสภาพกลายเป็นที่มาอันจะนำไปสู่การสร้างกระบวนการอื่นต่อไป

แบบจำลองกระบวนการการวางกรอบ (A Process Model of Priming)

ตามแบบจำลอง Scheufele ได้แยก กระบวนการหลักๆ ออกเป็น 4 กระบวนการอันประกอบไปด้วย

1. การสร้างกรอบ (Frame building)
2. การกำหนดกรอบ (Frame setting)
3. อิทธิพลของการวางกรอบในระดับปัจเจก (Individual-level effects of framing)
4. นักข่าวในฐานะที่เป็นปัจเจก (Journalists as audiences)

สามารถอธิบายความสัมพันธ์ของที่มา และผลลัพธ์ของแต่ละกระบวนการได้ดังต่อไปนี้

1. การสร้างกรอบ(Frame building) เป็นกระบวนการที่ตัวนักข่าวเป็นที่มา (หรือเป็นผู้สร้าง) และผลลัพธ์ที่ได้จากกระบวนการดังกล่าว ก็คือสิ่งที่เรียกว่า “กรอบของสื่อ” (Media Frames)

ทั้งนี้ อ้างอิงจากแบบจำลองกระบวนการคัดเลือกข่าวของ Gans (1979) และงานศึกษาเกี่ยวกับอิทธิพลที่มีต่อเนื้อหาของสื่อ โดย Shoemaker และ Reeses (1996) Scheufele ระบุว่า มีอย่างน้อย 3 ปัจจัย ที่ส่งผลต่อกระบวนการสร้างกรอบของนักข่าว

- ปัจจัยแรก ได้แก่ อิทธิพลจากตัวนักข่าวเอง(journalist-centered influences) โดยนักข่าวแต่ละคนจะสร้างกรอบของตนขึ้น โดยมีจุดประสงค์อย่างน้อยก็เพื่อที่จะวางโครงร่าง(structure) และทำความเข้าใจ(make sense) กับข้อมูลที่ได้รับเข้ามา แน่นอนว่า ในขั้นตอนนี้ก็จะถูกจัดการโดยปัจจัยหลายๆอย่างที่มีอยู่ในตัวของเขา เช่น อุดมการณ์(ideology)ทัศนคติ(attitudes)ปทัสถานทางวิชาชีพ(professional norms) และมันก็จะสะท้อนออกไปในที่สุด
- ปัจจัยที่สอง ได้แก่ แรงกดดันจากองค์กร(Orgnizational pressures) เป็นอิทธิพลอันสืบเนื่องมาจากการเป็นส่วนหนึ่งขององค์กร ส่งผลให้ ประเภท แนวทาง ทิศทาง ตลอดจนลักษณะการทำงานของสื่อที่นักข่าวนั้นๆสังกัด มีผลต่อการวางกรอบของนักข่าว ลักษณะตามปัจจัยที่สองนี้ จะใกล้เคียงกับที่ Gans เรียกว่า Organization routines
- ปัจจัยที่สาม ได้แก่ ปัจจัยภายนอก(External Sources of influence) หมายถึงกลุ่ม อิทธิพลต่างๆ เช่น นักการเมือง ผู้มีอำนาจ หรือกลุ่มผลประโยชน์อื่นๆโดยกรอบที่ถูกเสนอโดยกลุ่มเหล่านี้ จะถูกรับเข้ามาในตัวนักข่าวด้วย และจะส่งผลต่อการมองเห็นประเด็นนั้นๆของสื่อ และปัจจัยภายนอกเหล่านี้เอง ที่จะมีผลมากขึ้น ในกรณีที่กรอบในเรื่องนั้นๆยังไม่ถูกสร้างขึ้นในตัวของนักข่าว

2. การกำหนดกรอบ(Frame setting) เป็นกระบวนการที่มีกรอบของสื่อ(Media Frames)เป็นที่มา และมีกรอบของผู้รับสาร(Audiences Frames)เป็นผลลัพธ์

งานวิจัยหลายชิ้นเกี่ยวกับการกำหนดวาระข่าวสาร(Agenda setting) เองก็ได้เสนอว่า การกำหนดวาระ และการกำหนดกรอบนั้น สืบเนื่องมาจากกระบวนการเดียวกัน แต่ในขณะที่ การกำหนดวาระ เกี่ยวข้องกับความเด่นของหัวข้อ(The salience of issue -attributes)ผู้ที่เป็นเจ้าของทฤษฎีการจัดวาระของข่าวสาร ในระดับที่สอง(The second level of agenda setting)

3. อิทธิพลของการวางกรอบในระดับปัจเจก(Individual-level effects of framing)คือ กระบวนการอันมีที่มาจากกรอบของผู้รับสาร(Audience Frames)และมีผลลัพธ์ที่ได้เป็นพฤติกรรม ทศนคติ และการรับรู้ของปัจเจกในเรื่องราวต่างๆ

กรอบของผู้รับสาร อันเป็นผลสืบเนื่องมาจากกรอบของสื่อ จะมีอิทธิพล หรือส่งผลต่อการรับรู้ ทศนคติ และพฤติกรรมของปัจเจกบุคคลในการมองเรื่องราวต่างๆต่อไปในอนาคต

4. นักข่าวในฐานะที่เป็นปัจเจก(Journalists as audiences)กระบวนการสุดท้ายของแบบจำลองนี้ ก็คือการมองว่า นักข่าวเองก็เหมือนผู้รับสารของเขา คือถือเป็นผู้รับสารบุคคลในที่สุดแล้ว พวกเขาจะได้รับอิทธิพลจากกรอบที่ใช้ในการอธิบายเหตุการณ์หรือประเด็นต่างๆเหมือนกัน แต่ในกระบวนการการผลิตข่าวนั้น นักข่าวจะใช้คำว่าแก่นของเรื่อง(Theme)มากกว่า จะเรียก มันว่ากรอบ(Frame)

Entman (1993) ระบุว่ากรอบของสื่อมีหน้าที่ 4 ประการคือ “ชี้ให้เห็นถึงปัญหา”(frames define problems) “วิเคราะห์หาสาเหตุ”(frames diagnose causes) “การตัดสินทางจริยธรรม”(frames make moral judgements) และ “เสนอแนะแนวทางแก้ปัญหา” (frames suggest remedies)

กรอบของสื่อมวลชน

สื่อมวลชนที่ทำหน้าที่รายงานข่าว มีแนวโน้มที่จะวางกรอบของข่าวไปในทิศทางต่างๆ กรอบของข่าว คือความคิดหลักของเนื้อหาข่าว ซึ่งจะช่วยให้เราในการทำความเข้าใจเรื่องดังกล่าว โดยผ่านการเลือก การเน้น และการคัดออกของนักข่าว

นักวิชาการทางสื่อสารมวลชน พบว่า แนวคิดเกี่ยวกับ การวางกรอบ (Framing) นั้น มีประโยชน์อย่างมากในการศึกษาเกี่ยวกับการรายงานข่าว (Coverage of news) ของสื่อมวลชน โดยสามารถจะสร้างกระบวนทัศน์ (Paradigm) ใหม่ ที่จะมาแทนกระบวนทัศน์เก่าเกี่ยวกับการศึกษา ในเรื่องของความเป็นกลาง และอคติ (Objectivity and bias) ของสื่อ

กล่าวคือ “ในขณะที่การศึกษาเกี่ยวกับอคติ มุ่งจะพิจารณาว่า ข่าวที่นำเสนอ นั้น มีความเป็นบวก (positive) เป็นกลาง (neutral) หรือเป็นลบ (negative) อย่างไรบ้าง เมื่อเราหันมามองในแง่ของกรอบ การศึกษาเรื่องอคติก็กลายเป็นเรื่องที่แคบ และง่ายเกินไปในทันที

นอกเหนือจากนั้น ในเรื่องอิทธิพลต่อผู้รับสารแล้ว การวางกรอบของข่าว ยังแยบยล และมีพลังมากกว่าเสียอีก ผู้รับสารอาจจะรับรู้ได้ว่า พวกเขาได้อ่านข่าวที่มีอคติ แต่จะไม่สามารถสังเกตเห็นได้ง่ายๆเลยว่า เรื่องราวที่เขาอ่านนั้น ถูกจัดการให้อยู่ในรูปแบบบางอย่าง”

Tuchman (1978) กล่าวว่า “กรอบของข่าวจะจัดการกับความจริงที่เกิดขึ้นในทุกๆวัน ถือเป็นส่วนหนึ่งของความจริง และนั่นเองคือลักษณะสำคัญของข่าว”

Gittin (1980) ชี้ว่า “การวางกรอบเสมือนเป็นงานประจำของนักข่าว โดยทำให้นักข่าวสามารถที่จะแยกแยะ (identify) และจัดแบ่ง (classify) ข้อมูลที่ได้มา นั่นเองที่ทำให้เขาสามารถบรรจุมันอย่างมีประสิทธิภาพ พร้อมทั้งจะส่งต่อไปยังผู้รับสาร”

นอกจากนี้ “กรอบของสื่ออาจจะเป็น แก่นเรื่อง (Theme) หรือรูปแบบ (style) ที่ถูกใช้ เพื่อทำให้ เรื่องนั้นดึงดูดใจผู้อ่าน และจะมีผลต่อการตัดสินใจประเด็นต่างๆของผู้อ่าน ไม่ว่าจะทางตรงหรือทางอ้อมก็ตาม อาจกล่าวได้ว่ากรอบคือเค้าโครงบางอย่างที่ใช้โดยสื่อมวลชน เพื่อที่จะแสดงมุมมองเฉพาะด้าน เปรียบได้กับ มุมกล้อง หรือการเคลื่อนไหวกล้อง ของภาพยนตร์นั่นเอง”

อิทธิพลของกรอบของสื่อมวลชน

ที่ประเทศสหรัฐอเมริกา ประเด็นหนึ่งที่เป็นเรื่องที่ถูกเถียงกันมากที่สุดคือ สิ่งที่เราเรียกกันว่า “การุณฆาต”(Mercy Killing) ว่าเป็นเรื่องเหมาะสม และขัดต่อกฎหมายหรือไม่ อย่างไร

ทั้งนี้ ในบางรัฐ สื่อมวลชนได้นำเสนอเรื่องดังกล่าว โดยใช้คำว่า “การฆ่าตัวตายโดยมีแพทย์เป็นผู้ช่วยเหลือ” (Doctor-assisted Suicides) ข้อสังเกตคือ “ถ้าสื่อนำเสนอโดยอธิบายประเด็นดังกล่าวด้วยการใช้คำๆนี้ สิ่งก็ตามมาก็คือ ประชาชนในรัฐนั้นๆจะมีแนวโน้มที่จะมอง “การุณฆาต” ว่าเป็นเรื่องทางการแพทย์ และเป็นเรื่องของสิทธิส่วนบุคคล มากกว่าจะมองว่าเป็นเรื่องทางศีลธรรม”

Price, Tewksbury, และ Powers (1997) ได้ให้นักศึกษา 278 คน อ่านเรื่องเกี่ยวกับการตัดบประมาณในมหาวิทยาลัย โดยสุ่มให้อ่านในเรื่องที่ถูกเรียบเรียงต่างกัน 4 ชุด ทั้ง 4 ชุดจะมีข้อมูลที่เหมือนกัน แต่จะต่างกันตรงย่อหน้าเปิด และย่อหน้าปิด อันได้แก่ เกี่ยวกับบุุณชนสนใจ (human interest) ความขัดแย้ง(conflict)ผลกระทบต่อตนเอง(personal consequences)และชุดควบคุม(control version)ซึ่งจะมีแต่ตัวเรื่องเท่านั้น ไม่มีย่อหน้าเปิดและย่อหน้าปิด

จากการทดลองพบว่า การวางกรอบมีผลต่อเรื่องราวที่ถูกเน้น และได้สร้างแนวทางของการประเมินค่าบางอย่างขึ้นมา จึงสรุปว่า การประเมินค่า และ ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างนั้นชี้ให้เห็นว่า กรอบของสื่อมีผลต่อการตัดสินใจของผู้รับสาร เกี่ยวกับ นโยบายสาธารณะ

ในงานวิจัยของ Shah และ Domke (1995) ซึ่งกำหนดให้คนกลุ่มหนึ่งได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการ สาธารณสุข โดยผ่านกรอบทางจริยธรรม(ethical frame) และอีกกลุ่มหนึ่งได้รับข่าวสารเดียวกัน แต่นำเสนอผ่านกรอบทางสังคม(societal frame)โดยที่กรอบทางจริยธรรมจะเน้นไปในเรื่องของสิทธิขั้นพื้นฐาน และศีลธรรม ในขณะที่กรอบสังคมจะเน้นไปที่ ค่าใช้จ่ายและผลตอบแทนต่อสังคม

ผลของการทดลองพบว่า คนที่ได้รับข่าวสารผ่านกรอบจริยธรรม จะตีความการ
 สาธารณสุข ว่าเป็นประเด็นทางจริยธรรม มากกว่าคนที่ได้รับผ่านกรอบทางสังคม นอกเหนือจาก
 นั้น กลุ่มคนดังกล่าว ก็มีแนวโน้มที่จะตีความประเด็นอื่นๆไปในทางจริยธรรมสูงขึ้นอีกด้วย

เช่นเดียวกับ การทดลองของ Kahneman และ Tversky (1984) ซึ่งนอกจากจะทดสอบ
 อิทธิพลของกรอบแล้ว ยังแสดงให้เห็นลักษณะของการเลือก (selecting) และการเน้น
 (highlighting) บางส่วนของความจริง ในขณะที่ละเว้น (omitting) ส่วนอื่นๆ

ในการทดลอง Kahneman และ Tversky สมมุติว่าอเมริกากำลังจะต้องเผชิญกับการ
 ระบาดของ โรคภัยจากเอเชีย ซึ่งหากระบาดเข้ามาจริงๆนั้น คาดกันว่าจะสามารถคร่าชีวิตผู้คนถึง
 600 คน ถ้ามีอยู่สองโปรแกรมในการที่จะต่อสู้กับโรคภัยนี้ถูกเสนอขึ้นมา กลุ่มทดลองจะเลือกใช้
 โปรแกรมใด โดยกำหนดว่านักวิทยาศาสตร์ได้ประมาณผลของแต่ละโปรแกรมเอาไว้ ดังนี้

- โปรแกรม A ถ้านำมาใช้ ผู้คน 200 คนจะได้รับการช่วยเหลือ
- โปรแกรม B ถ้านำมาใช้ 1 ใน 3 ของทั้งหมดจะปลอดภัย ในขณะที่ 2 ใน 3 จะไม่
 ปลอดภัย

จากการทดลองนี้ กลุ่มตัวอย่าง 72 เปอร์เซนต์เลือก โปรแกรม A ในขณะที่ 28 เปอร์เซนต์
 เลือกโปรแกรม B ในการทดลองครั้งที่ 2 สถานการณ์ยังคงเดิม หากแต่ได้เปลี่ยนลักษณะการ
 อธิบายของแต่ละโปรแกรมไป โดยระบุจำนวนคนที่จะต้องเสียชีวิตแทน

- โปรแกรม C ถ้าถูกใช้ จะมีคน 400 คนที่ต้องเสียชีวิต
- โปรแกรม D ถ้านำมาใช้ คน 1 ใน 3 จะไม่เสียชีวิต ในขณะที่คน 2 ใน 3 จะต้อง
 เสียชีวิต

จากการทดลองนี้กับกลุ่มตัวอย่าง พบว่าโปรแกรม C ถูกเลือก 22 เปอร์เซนต์ และ
 โปรแกรม D ถูกเลือก 78 เปอร์เซนต์

การทดลองของ Kahneman และ Tversky ชำงต้นแสดงให้เห็นว่า กรอบได้เลือก และเรียกกรองความสนใจในเฉพาะบางมุมมอง จากความจริงทั้งหมดที่ถูกเล่า และมีส่วนกระตุ้นโดยตรงในอันที่จะกลบความน่าสนใจของมุมมองอื่นๆไปด้วยในตัว

ข้อสรุปจากการทดลองดังกล่าว แสดงให้เห็นถึง อิทธิพลต่อการที่คนส่วนใหญ่รับรู้ เข้าใจ จัดจำปัญหา และส่งผลไปสู่การประเมินค่า และแนวทางที่พวกเขาเลือกที่จะจัดการกับปัญหานั้นๆ อาจกล่าวได้ว่า แนวคิดในเรื่องของการวางกรอบ มีผลต่อผู้รับสารส่วนใหญ่ ถึงแม้ว่าจะไม่ได้มีผลในลักษณะครอบคลุมทั้งหมด (Universal) ก็ตาม

Maher (1995) ได้ศึกษาผลกระทบของการวางกรอบของหนังสือพิมพ์ เกี่ยวกับข่าวปัญหาสิ่งแวดล้อม โดยเลือกศึกษาที่เมือง ออสติน รัฐเท็กซัส Maher อาศัยการวิเคราะห์เนื้อหาจากหนังสือพิมพ์รายวันท้องถิ่น และสำรวจความคิดเห็นของประชาชนมาเปรียบเทียบ โดยมีประชาชนที่อาศัยในเขตนั้นเป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยศึกษาถึงการรับรู้ถึงสาเหตุของปัญหา

จากการศึกษาพบว่า กรอบของสื่อละเว้นการเชื่อมโยง ระหว่างการเพิ่มขึ้นของประชากร (Population growth) กับ ปัญหาสิ่งแวดล้อม และประชาชนในท้องถิ่นนั้น ก็ขาดการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ ดังกล่าวด้วยเช่นกัน

บางครั้ง กรอบของสื่อ ก็จะเกี่ยวข้องกับแนวคิด หรือการแสดงออกอันเกี่ยวกับวัฒนธรรม หรือสิ่งที่พูดถึงกันอยู่ในเวลานั้น ทั้งยังมีส่วนในการนำเสนอวัฒนธรรมประชานิยม (popular culture) โดยสื่อมวลชน จะสร้างความหมายใหม่ๆ โดยการใช้คำนั้นบ่อยๆ และศัพท์คำนั้นก็ติดปากสาธารณชนเอง

ยกตัวอย่างเช่น ในสมัยรัฐบาลของประธานาธิบดี Ronald Reagan ในช่วงศตวรรษที่ 80 ได้ตั้งโครงการหนึ่งขึ้นมา เรียกกันว่า SDI ซึ่งย่อมาจาก Strategic Defense Initiative มีจุดมุ่งหมายเพื่อที่จะจัดการกับอาวุธนิวเคลียร์ที่จะยิงมาจากสหภาพโซเวียต สื่อมวลชนในยุคนั้นได้ล้อเลียน SDI โดยนำไป เปรียบเทียบกับ Star Wars ภาพยนตร์ที่เปี่ยมไปด้วยเทคนิคพิเศษและเป็นหนังที่เป็นส่วนหนึ่งของ วัฒนธรรมประชานิยมของสังคมอเมริกัน

SDI จึงถูกเรียกจากประชาชน ว่าเป็นReagan's star wars defense program และได้กลายเป็นสัญลักษณ์ ที่นักต่อต้านอาวุธนิวเคลียร์ใช้ในการต่อต้านโครงการนี้ของ Reagan ด้วยจะเห็นได้ว่าในกรณีนี้ กรอบของสื่อมีอิทธิพลอย่างมาก ในฐานะที่ทำให้ SDI กลายเป็นเรื่องตลกขบขัน และกลายเป็นเรื่องเป็นไปไม่ได้ ประหนึ่งเป็นแค่หนังจากฮอลลีวูด

นอกจากนี้ แนวคิดเกี่ยวกับการวางกรอบ (Framing) ได้ถูกนำไปเกี่ยวข้องอย่างมาก ในการศึกษาเกี่ยวกับการจัดวาระของข่าวสาร (Agenda Setting) โดยมีการระบุว่า การวางกรอบถือเป็นการจัดวาระลำดับที่สอง (Second-Level Agenda Setting)

“ในขณะที่บทบาทในการจัดวาระของข่าวสาร ไม่ได้บอกเราว่าให้คิดอะไร (what to think) แต่ประสบความสำเร็จในการบอกเราให้คิดเรื่องอะไร (what to think about) การจัดวาระลำดับที่สอง ก็คือการมาบอกว่า เราควรจะคิดกับเรื่อง (บางอย่าง)นั้นอย่างไร (how to think about some objects)”

ตัวอย่างจากงานวิจัยของ Golan กับ Wanta ซึ่งศึกษาการวางกรอบ ในฐานะที่เป็นการจัดวาระลำดับที่สอง โดยได้เปรียบเทียบข่าวการเลือกตั้งในขั้นต้น (primary)ของอเมริกา ที่รัฐนิวแฮมเชอร์ กับการรับรู้ในตัวผู้สมัครของประชาชน

Golan กับ Wanta ยกตัวอย่างว่า การที่หนังสือพิมพ์มักจะพูดถึง John McCain ในเรื่องเกี่ยวกับประเด็นทางศีลธรรม ทำให้ McCain กลายเป็นคนที่ดูว่ามีภาษีดีกว่าในแง่ศีลธรรม เมื่อเปรียบเทียบกับ George W.Bush ซึ่งเป็นคู่แข่ง

ดังนั้น เมื่อมีการสำรวจความคิดเห็นโดย Gallup Poll ภายใต้อำถามว่า “ผู้สมัครคนใด จะทำหน้าที่ได้ดีที่สุดในการที่จะปรับปรุงมาตรฐานทางศีลธรรมของประเทศนี้?” ผู้ตอบแบบสอบถามก็จะคิดกลับไปยังเนื้อหาที่เขาได้รับมาจากหนังสือพิมพ์ และเกิดความเชื่อมโยง ระหว่างเรื่องศีลธรรมกับ McCain แน่หนอนว่า คำตอบของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากก็คือ McCain นั่นเอง

Golan กับ Wanta ระบุว่า สื่อมวลชนมีอิทธิพลต่อประชาชนอย่างมาก ในการรับรู้ถึงคุณสมบัติของผู้สมัครรับเลือกตั้ง ผลการศึกษาของทั้งคู่ก็พบว่ามี การเชื่อมโยงกัน ระหว่างทัศนคติของกลุ่มตัวอย่าง กับเนื้อหาที่ปรากฏในหน้าหนังสือพิมพ์

Entman ชี้ว่า “การทำความเข้าใจแนวคิดของกรอบ จะช่วยทำให้เราเข้าใจได้ว่า ตัวบท (Text) ของการสื่อสารนั้น แสดงพลังของมันอย่างไร ทั้งนี้ นอกจากช่วยในการศึกษาทางสื่อสารมวลชนแล้ว ยังเป็นประโยชน์ต่อรัฐศาสตร์กับการศึกษาเกี่ยวกับสาธารณสมบัติ และพฤติกรรม การออกเสียงเลือกตั้ง เชื้อต่อการศึกษารองรับการรับรู้ในเชิงจิตวิทยาสังคม และช่วยในการวิจัยเกี่ยวกับชนชั้น เพศสภาพ และเชื้อชาติ ในการศึกษาเชิงวัฒนธรรม และสังคมวิทยาอีกด้วย”

จากแนวคิดเรื่องการกำหนดกรอบ (Framing) ที่ถือเป็นการศึกษาหลักของหัวข้อวิทยานิพนธ์นี้ ผู้วิจัยจะนำเอาแนวคิด ไปเป็นแบบแผนในการศึกษา ข่าวน่า 1 บทบรรณาธิการ บทวิเคราะห์ในหนังสือพิมพ์ เพื่อให้เห็นว่าหนังสือพิมพ์มีการวางกรอบอย่างไร โดยจะพิจารณาจากหน้าที่ของกรอบ 4 ประการดังที่กล่าวไปแล้ว เนื่องจากกรอบที่เป็นกรอบของสื่อ (Media Frames) ที่ถูกวางโดยหนังสือพิมพ์นั้น ทำายสุดจะส่งผลกระทบต่อกรอบในฐานะที่เป็นตัวทำความเข้าใจกับข่าว ซึ่งก็คือส่งผลกระทบต่อตัวผู้รับสารโดยตรงนั่นเอง

2.แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับบรรทัดฐานเชิงวิชาชีพของสื่อ

ทฤษฎีความรับผิดชอบต่อสังคม (กาญจนา แก้วเทพ, 2531:122-125)

ทฤษฎีความรับผิดชอบต่อสังคม เริ่มต้นมาจากแนวคิดของคณะกรรมาธิการด้านเสรีภาพของหนังสือพิมพ์ ในประเทศสหรัฐอเมริกา (Hutchins, 1947) แรงกระตุ้นที่ทำให้ทฤษฎีนี้เกิดขึ้นมาก็คือ ความรู้สึกที่เพิ่มมากขึ้นในการตระหนักถึงความสำคัญของ “ตลาดเสรี” ในขณะที่ตลาดเสรีไม่ได้คำนึงถึงเสรีภาพของหนังสือพิมพ์เอาไว้เลย ดังนั้น ตลาดเสรีจึงไม่ได้ให้ประโยชน์แก่สังคมตามที่ได้คาดหวังเอาไว้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อการพัฒนาทางเทคโนโลยี และธุรกิจของหนังสือพิมพ์ได้ทำให้โอกาสที่บุคคล หรือกลุ่มคนจะเข้าถึงหนังสือพิมพ์มีน้อยลง นอกจากนั้นยังทำให้ มาตรฐาน

ของหนังสือพิมพ์ในด้านการเสนอข่าวสาร เพื่อสนองต่อความต้องการทางสังคมลดต่ำลง ในขณะเดียวกัน ก็ดูเหมือนว่าหนังสือพิมพ์กลับไปเพิ่มอำนาจให้แก่ชนชั้นเพียงชั้นเดียว

ทฤษฎีความรับผิดชอบต่อสังคมถูกนำไปประยุกต์ใช้ได้อย่างกว้างขวาง สามารถใช้ได้ทั้งกับประเภทสิ่งพิมพ์ซึ่งมีเอกชนเป็นเจ้าของ และการกระจายเสียง ซึ่งมีสถาบันของรัฐเป็นเจ้าของ ตัวทฤษฎีนั้นเป็นการประนีประนอมระหว่างความเป็นอิสระของตัวสื่อมวลชนเอง กับพันธะกรณีที่มีต่อสังคม หลักของทฤษฎีนี้ก็คือ ฐานคติที่ว่าสื่อมวลชนมีภารกิจที่สำคัญต่อสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งภารกิจทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย สื่อมวลชนต้องยอมรับภารกิจต่างๆ เหล่านี้ในแง่ของข่าวสารและเป็นเวทีสำหรับการแสดงออกซึ่งความคิดเห็นในรูปแบบต่างๆ กัน สื่อมวลชนควรเป็นอิสระมากที่สุด แต่ในขณะเดียวกันก็ต้องยอมรับพันธะกรณีที่มีต่อสังคมอย่างแน่ชัด สื่อมวลชนต้องยอมรับและปฏิบัติตามมาตรฐานของการปฏิบัติหน้าที่ของตนที่ได้กำหนดไว้อย่างเคร่งครัด โดยสรุปแล้ว การเป็นเจ้าของสื่อมวลชน และการควบคุมสื่อมวลชนควรจะมองในทัศนะของการเป็นผู้รับใช้สาธารณชนไม่ใช่เอกสิทธิ์ส่วนตัว และควรเปลี่ยนแปลงในเรื่องเกี่ยวกับการขาดความแน่ชัดของจุดมุ่งหมายตามทฤษฎีอิสระภาพนิยม และการเปลี่ยนแปลงความคิดในเรื่องของผลประโยชน์สูงสุดที่ได้รับจาก “ตลาดเสรีทางความคิด” ซึ่งไม่ก่อให้เกิดประโยชน์ใดๆ ทั้งให้แก่ตัวบุคคลเองและแก่สังคม

จากที่ได้กล่าวมาแล้วจะเห็นได้ว่าทฤษฎีความรับผิดชอบต่อสังคม พยายามประนีประนอมหลักการที่แตกต่างกันสามประการเข้าไว้ด้วยกัน ประการแรกก็คือ หลักการของเสรีภาพส่วนบุคคล และเสรีภาพในการเลือกของบุคคล ประการที่สอง หลักการในเรื่องเสรีภาพของสื่อมวลชน และหลักการเรื่องพันธะกรณีของสื่อมวลชนที่มีต่อสังคม เนื่องจากความแตกต่างของหลักการเหล่านี้จึงไม่มีวิธีการใดวิธีการหนึ่งที่จะหาข้อยุติให้กับความขัดแย้งของหลักการต่างๆ ข้างบนนี้ได้ แต่ทฤษฎีความรับผิดชอบต่อสังคมก็ได้ใช้วิธีการสองอย่างในการแก้ไขปัญหาดังกล่าวนี้ วิธีการหนึ่งคือ การจัดตั้งสถาบันเพื่อบริหารงานด้านการกระจายเสียงที่มีความเป็นอิสระจากการควบคุมของหน่วยงานรัฐบาล การจัดตั้งสถาบันดังกล่าวนี้จะเป็นแรงผลักดันให้แก่แนวคิดเรื่องความรับผิดชอบต่อสังคม วิธีการที่สอง การปรับปรุงลักษณะความเป็นอาชีพของสื่อมวลชน เพื่อให้บรรลุถึงการมีมาตรฐานสูงในการปฏิบัติงาน ขณะเดียวกันก็ยังยึดถือในเรื่องของการควบคุม

กันเอง ในระหว่างสื่อมวลชนด้วยกันอยู่ การจัดตั้งสถาบันขึ้นเพื่อดำเนินการกระจายเสียงนี้เป็นการ ประนีประนอมหลักการดังกล่าวข้างต้น โดยเน้นในเรื่องของความเป็นกลาง และความสมดุลในแง่ ความสัมพันธ์ต่อรัฐบาล การแก้ไขความขัดแย้งทางสังคม และเป็นกลไกที่ก่อให้เกิดความร่วมมือ ทำให้สื่อมวลชนตอบสนองต่อความต้องการของผู้รับสาร และรับผิดชอบต่อสังคม ทฤษฎีความ รับผิดชอบต่อสังคมนี้ ส่งเสริมการมีลักษณะของความเป็นอาชีพของสื่อมวลชน โดยเน้นการมี มาตรฐานสูงในการปฏิบัติงาน และความสมดุลให้เกิดขึ้นในการดำเนินงานทางด้านกระจาย เสียง จะเห็นได้ว่า อิทธิพลของการกระจายเสียงในแง่ของความรับผิดชอบต่อสังคมได้เข้ามามีต่อ กิจการหนังสือพิมพ์ซึ่งเอกชนเป็นเจ้าของ ทั้งนี้ดูได้จากที่รัฐบาลเข้ามาดำเนินมาตรการต่างๆ ซึ่งแต่ เดิมถือว่าเป็นการละเมิดหลักการเสรีภาพของหนังสือพิมพ์ มาตรการที่รัฐบาลนำมาใช้มีอยู่ด้วยกัน หลายรูปแบบ รวมทั้งมาตรการทางกฎหมาย และการเข้าแทรกแซงทางการเงิน ทั้งนี้เพื่อให้ บรรลุถึงจุดมุ่งหมายทางสังคมที่ต้องการ หรือเป็นการจำกัด ผลกระทบที่จะเกิดขึ้นจากแรงกดดัน ของตลาด มาตรการต่างๆที่กล่าวถึงนี้ได้แก่ กฎข้อบังคับ และระเบียบที่ป้องกันเสรีภาพของ หนังสือพิมพ์ ระเบียบควบคุมประพฤติในการดำเนินงานของหนังสือพิมพ์ ข้อบังคับเกี่ยวกับการ โฆษณา กฎหมายห้ามการผูกขาด จัดตั้งสภาหนังสือพิมพ์ ตรวจสอบเป็นครั้งคราวโดย คณะกรรมการที่เรียกมาให้ปากคำ การตรวจสอบจากสภาผู้แทนราษฎรให้เงินอุดหนุนแก่ หนังสือพิมพ์

หลักการที่สำคัญของทฤษฎีรับผิดชอบต่อสังคม สรุปได้ดังต่อไปนี้

- สื่อมวลชน ควรจะยอมรับและปฏิบัติตามพันธะกรณีที่มีต่อสังคม
- พันธะกรณีดังกล่าวนี้ จะเป็นผลสำเร็จได้ก็ต่อเมื่อมีมาตรฐานทางอาชีพที่สูง ในแง่ของการ มีสาระ มีสำนึก มีความถูกต้อง มีความเป็นกลาง และมีความสมดุล
- การยอมรับพันธะกรณีดังกล่าว สื่อมวลชนควรจะควบคุมกันเอง ภายใต้กรอบของ กฎหมายและกรอบของสถาบันที่ได้ถูกจัดตั้งขึ้น
- สื่อมวลชนควรจะหลีกเลี่ยง อะไรก็ตามที่จะนำไปสู่การประกอบอาชญากรรม ความรุนแรง ในรูปแบบต่างๆ หรือความระส่ำระสายหรือล่วงละเมิดต่อชนกลุ่มน้อย

- สื่อมวลชนทั้งหมดควรมีลักษณะพหุนิยม และสะท้อนความหลากหลายของสังคม เปิดให้นานาทัศนะมีโอกาสได้ใช้สื่อมวลชน เพื่อแสดงออกถึงทัศนะต่างๆ และให้สิทธิในการใช้สื่อมวลชนเพื่อตอบโต้ข้อกล่าวหา
- สังคมและสาธารณชน มีสิทธิในการคาดหวังมาตรฐานชั้นสูงจากการดำเนินงานของสื่อมวลชน และมีสิทธิเข้าแทรกแซงเพื่อให้ได้มาซึ่งมาตรฐานดังกล่าว เพื่อผลประโยชน์ของส่วนรวม

ผู้วิจัยจะใช้ทฤษฎีความรับผิดชอบต่อสังคม เป็นกรอบในการวิเคราะห์การนำเสนอข่าวของ

หนังสือพิมพ์ในกรณีของข่าวเกี่ยวกับการชุมนุมเคลื่อนไหวกของกลุ่มพันธมิตรฯ เนื่องจากในหลายๆครั้งการนำเสนอข่าว หนังสือพิมพ์ไม่ได้คำนึงถึงปัจจัยที่จะเกิดขึ้นตามมาหลังจากข่าวนั้นถูกนำเสนอออกไป ซึ่งทางหนังสือพิมพ์ควรจะคำนึงถึงหลักการของทฤษฎีความรับผิดชอบต่อสังคมเป็นสำคัญ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แนวคิดเรื่องจรรยาบรรณของสื่อมวลชน

จรรยาบรรณนักข่าว-นักหนังสือพิมพ์ (The Journalists' Codes)

ในสหรัฐอเมริกาสมาคมนักหนังสือพิมพ์ Society Professional Journalists หรือที่เรียกว่า “Sigma Delta Chi” ได้นำจรรยาบรรณนักหนังสือพิมพ์มาใช้ในปี พ.ศ.2416 มีสาระสำคัญโดยสรุปว่า “นักหนังสือพิมพ์ต้องแสวงหาความจริงและมีความรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ด้วยไหวพริบ ปฏิภาณ ตรงไปตรงมา ให้ความถูกต้องแม่นยำ ความเป็นธรรม ไม่รับสินบนใดๆ และไม่เกี่ยวพันทางการเมือง ผดุงรักษาไว้ซึ่งความเคารพซึ่งกันและกันระหว่างหนังสือพิมพ์อเมริกันและชาวอเมริกัน” (สุรสิทธิ์ วิทยารัฐ, 2549)

จะเห็นว่าเป็นข้อกำหนดให้ปฏิบัติด้วยความสมัครใจของนักหนังสือพิมพ์ ถ้ากระทำการใดๆเป็นการละเมิดจรรยาบรรณ ก็ให้ถือว่าทำการกระทำนั้นผิดจรรยาบรรณ ในประเทศไทยก็ได้กำหนดจรรยาบรรณของนักหนังสือพิมพ์ (Code of Conduct) โดยสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ พ.ศ.2541

อย่างไรก็ตาม แม้ว่าจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพยังมีข้อจำกัดในทางปฏิบัติอยู่บ้าง แต่การที่ได้กำหนดจรรยาบรรณไว้เป็นลายลักษณ์อักษรก็ยิ่งดีกว่าที่ไม่มี อย่างน้อยจรรยาบรรณก็เป็นพลังอำนาจที่ดลบันดาลใจให้ผู้ประกอบวิชาชีพนักหนังสือพิมพ์ได้ตระหนักถึงการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรับผิดชอบต่อสังคมอันนำไปสู่การสร้างสรรค์สมานฉันท์ของคนในชาติและเป้าหมายแห่งอาชีพที่ดีได้

ผู้วิจัยจะใช้แนวคิดเรื่องจรรยาบรรณของสื่อมวลชนเป็นกรอบในการวิเคราะห์ถึงจรรยาบรรณของหนังสือพิมพ์ในการนำเสนอข่าวเกี่ยวกับกลุ่มพันธมิตรฯ ว่าหนังสือพิมพ์ได้ปฏิบัติตามแนวคิดเรื่องจรรยาบรรณของนักหนังสือพิมพ์หรือไม่ ในฐานะที่นักข่าวผู้นำเสนอข่าวนั้นเป็น “ผู้ประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์” ที่ได้รับสิทธิในการเข้าถึงแหล่งข่าว และนำเสนอข่าวต่อประชาชน ตามสิทธิและหน้าที่ที่พึงมีที่ถูกกำหนดไว้ใน “ข้อบังคับว่าด้วยจริยธรรมแห่งวิชาชีพหนังสือพิมพ์ พ.ศ.๒๕๔๑” (ดูในภาคผนวก)

ปรัชญาแห่งวิชาชีพ

“เมื่อสุนัขกัดคนไม่เป็นข่าว แต่เมื่อคนกัดสุนัข นั่นคือข่าว (When a dog bites a man that is not news, but when a man bites a dog, that is news)”

(ชาร์ลส์ แอนเดอร์สัน, บรรณาธิการ, 1882)

“ความคิดเห็นมีอยู่ทั่วไปไม่ต้องหาซื้อ แต่ข้อเท็จจริงนั้นหายากและเป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์ (Comment is free but facts are sacred)”

(ซี พี สก็อตต์ และ แมนเชสเตอร์ การ์เดียน, 1922)

ข้อความข้างต้นเป็นที่คุ้นเคยกันดีในหมู่นักวิชาชีพหนังสือพิมพ์และการเรียนการสอนด้านหนังสือพิมพ์ ความหมายของข้อความทั้งสองนี้มีนัยที่ลึกซึ้ง มิได้หมายถึงการสนับสนุนให้นักข่าวมุ่งหาแต่ข่าวแปลกประหลาดเพื่อสร้างความตื่นเต้นอื้อฮ่าในหมู่คนอ่าน หรือเป็นพวกที่สร้างเรื่องกุข่าวไปวันๆ อย่างที่มีคนจำนวนไม่น้อยกล่าวตำหนิหนังสือพิมพ์อยู่ แต่โดยความหมายที่แท้จริงแล้วข้อความทั้งสองนี้มุ่งจะสอนนักข่าวว่า ข้อเท็จจริงเป็นสิ่งที่สำคัญสูงสุดสำหรับนักข่าว และการจะได้มาหรือการแสวงหาข้อเท็จจริงนั้น เป็นเรื่องที่ต้องอาศัยความพยายาม การสังเกตอดทน ความรอบรู้ การมีจมูกข่าว (nose for news) ที่จะมองเห็นความน่าสนใจในปรากฏการณ์ทางสังคมต่างๆ และที่สำคัญคือ มีจริยธรรมและจรรยาบรรณ ที่จะพิจารณาความเหมาะสมและผลกระทบของการนำเสนอข่าวสาร

พัฒนาการของหนังสือพิมพ์มีคุณลักษณะที่ควบคู่ไปกับปรัชญาของข่าวที่เน้นเรื่องของผลประโยชน์หรือความสนใจของสาธารณะ (public interest) ด้วยการเน้นนำเสนอข้อเท็จจริงที่ไม่มีการแบ่งแยกฝักฝ่าย (impartiality / non-partisan) หรือข่าวที่เป็นกลาง ปรัชญาดังกล่าวนี้พัฒนาขึ้นในช่วงต้นคริสต์ศตวรรษที่ 19 (ค.ศ. 1830) เพื่อป้องกันกันปัญหาการแข่งขันแย่งกลุ่มผู้อ่านของหนังสือพิมพ์ในสมัยนั้น จนนำไปสู่การกุข่าวหรือสร้างสีสันให้แก่ข่าว ใส่ความคิดเห็น

และการสร้างพวกหรือถือฝักฝ่ายของ หนังสือพิมพ์ปรัชญาเรื่องความเป็นกลางนี้ยังคงเป็นเสมือนเสาหลักของวิชาชีพในปัจจุบัน

สำหรับแนวคิดเรื่องความเป็นกลางที่เรียกได้ว่าเป็นรูปธรรมและถือกันว่าเป็นหลักปรัชญาแห่งวิชาชีพวารสารศาสตร์หรือหนังสือพิมพ์นั้น เริ่มในปลายทศวรรษที่ 1920 เป็นผลมาจากปัจจัยภายนอกคือ สงครามโลกครั้งที่ 1 (ค.ศ.1915-1919) เมื่อเกิดความเชื่อขึ้นว่า มนุษย์ไม่สามารถทำตัวเป็นกลางได้ หรือเป็นปฏิริยาต่อความกังวลสงสัยในการเติบโตขึ้นของอุตสาหกรรมโฆษณาชวนเชื่อในการชี้นำสาธารณมติ หนังสือพิมพ์กลายเป็นเป้าที่ผู้คนมองอย่างหวาดระแวงว่าเป็นเครื่องมืออย่างดีในการชวนเชื่อของรัฐบาลและระบบอุตสาหกรรม ปัจจุบันดังกล่าวนี้ทำให้แนวคิดความเป็นกลางมีความหมายถึงการพยายามค้นหาความจริงผ่านวิธีการที่เข้มงวดทางวิทยาศาสตร์ รวมไปถึงการแยกข้อเท็จจริงออกจากความคิดเห็น การเสนอทัศนะที่แยกขาดออกจากอารมณ์ความรู้สึกของนักข่าว และการยืนหยัดในหลักแห่งความยุติธรรมและสมดุล (fairness and balance) ต่อมาแนวคิดเรื่องความเป็นกลางได้ถูกท้าทายในช่วงทศวรรษที่ 1960-1970 อันเป็นช่วงเวลาที่เกิดวิกฤตวัฒนธรรม เกิดผลกระทบลูกโซ่จากสถานการณ์โลก ในขณะนั้น เช่น สงครามเย็น นโยบายสหรัฐอเมริกาในเวียดนาม วงการหนังสือพิมพ์ในขณะนั้นเริ่มเห็นว่า หลักการแห่งความเป็นกลางของหนังสือพิมพ์ทำให้การรายงานข่าวจืดชืดไร้ชีวิตชีวาและอาจก่อให้เกิดการปิดบังความจริง เช่น การรวบรวมข้อมูลจากการทำข่าวแถลงซึ่งข่าวที่ได้เป็นการสนับสนุนทัศนะของทางการฝ่ายเดียว ทำให้เกิดลักษณะของการนำเสนอข้อเท็จจริง (fact) แต่ไม่ใช่ความจริง (truth) ทั้งหมด ดังนั้น นักหนังสือพิมพ์รุ่นใหม่จึงเสนอหลักแห่งความเป็นกลางที่เน้นการเข้าถึงหลักความเป็นจริง หรือการนำเสนอความจริงเบื้องหลังนอกเหนือจากที่เห็นในเหตุการณ์และที่เป็นคำสัมภาษณ์ แนวคิดยุคหลังนี้อาศัยการตัดสินเรื่องความเป็นกลางจากการสนองตอบเป้าหมายคือกลุ่มผู้อ่านและการตลาดเป็นสำคัญ มีนักหนังสือพิมพ์อีกกลุ่มหนึ่งที่ได้แย้งว่า ความเป็นกลางเป็นเรื่องของอัตวิสัย (subjective) เพราะนักข่าว (ในฐานะมนุษย์คนหนึ่ง) ย่อมไม่สามารถที่จะแยกตัวเองออกจากเหตุการณ์ หรือปราศจากอคติในเหตุการณ์ และไม่มีนักข่าวคนไหนจะรู้รอบว่า “ความจริง” เป็นเช่นไร

ถึงแม้ว่าแนวคิดเรื่องความเป็นกลางจะยังคงได้รับการโต้แย้งหรือถกเถียงอย่างเสมอมา แต่ก็ถือว่าเป็นปรัชญาหลักของวิชาชีพวารสารศาสตร์หรือหนังสือพิมพ์ที่แพร่หลายที่สุดในปัจจุบัน ทั้งในหมู่นักวิชาชีพและนักวิชาการ การพิจารณาเรื่องความเป็นกลางจึงต้องทำความเข้าใจบริบทของสังคมและประวัติศาสตร์ในแต่ละขั้นตอนของพัฒนาการแห่งแนวคิด และตระหนักว่า ไม่มีจุดปลายสุดของพัฒนาการที่เรียกว่าเป็นจุดสมบูรณ์ เพราะปรัชญาเรื่องความเป็นกลางต้องปรับตัวไปตามพัฒนาการของมาตรฐานวิชาชีพด้วย

สำหรับปรัชญาเรื่องความเป็นกลางของหนังสือพิมพ์ไทย เกิดขึ้นจากแรงผลักดันภายนอกวงการหนังสือพิมพ์มากกว่าภายใน คือการที่หนังสือพิมพ์มีสังกัดเป็นฝักเป็นฝ่าย อันเป็นผลมาจากการถูกควบคุมโดยรัฐบาลมาตั้งแต่การเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ.2475 ทำให้หนังสือพิมพ์ตกเป็นเครื่องมือโจมตี กันเองของนักการเมือง เครื่องมือของการโฆษณา และการบิดเบือนข้อเท็จจริง ความเป็นกลางสำหรับหนังสือพิมพ์ไทยในระยะแรก จึงหมายถึง การรายงานความจริงอย่างครบถ้วน และการแยกข้อคิดเห็นออกจากข้อเท็จจริง ดังเช่นที่ ศาสตราจารย์สุภา ศิริมานนท์ (2530) ได้เสนอแนวคิดว่าด้วย “หลักแห่งความจริงที่แท้จริง” (objectivity) หรือที่เรียกกันในวงวิชาการไทยว่า “ภววิสัย” (เพิ่มเติมโดยผู้วิจัย) ประกอบด้วยแนวทางปฏิบัติ 5 ประการ คือ

1. ความไม่เป็นฝักเป็นฝ่าย (impartiality) นักหนังสือพิมพ์ต้องเสาะแสวงหาทรรศนะของทุกๆฝ่ายมานำเสนอให้หมด
2. ความปราศจากข้อขัดแย้งหรือผลประโยชน์ (absence of conflict of interest) นักหนังสือพิมพ์ต้องไม่มีส่วนพัวพันกับองค์กรแห่งใดแห่งหนึ่ง
3. โอกาสของการปฏิเสธ (opportunity of denial) นักหนังสือพิมพ์ต้องให้โอกาสผู้ถูกกล่าวหา ได้แสดงข้อปฏิเสธของเขา เพราะการกล่าวหาที่นั่นๆยังไม่ใช่คำพิพากษาของศาลยุติธรรม
4. การละเว้นเสียจากความลำเอียงต่อผู้ใกล้ชิด (avoidance of cronynism) นักหนังสือพิมพ์ ต้องระมัดระวังไม่ให้ความสัมพันธ์ส่วนบุคคลมีอิทธิพลครอบงำต่อการรายงานข่าว

5. การละเว้นเสียจากความเคียดแค้นพยาบาท (avoidance of vengeance)

นักหนังสือพิมพ์ต้องระมัดระวังไม่ให้ความรู้สึกส่วนตัว มีอิทธิพลครอบงำการนำเสนอข่าว

ต่อมาวิธีปฏิบัติที่กล่าวอ้างว่าเป็นไปตามหลักแห่งความเป็นกลาง ได้ถูกนำมาเป็นประเด็นถกเถียงในกลุ่มนักวิชาการและนักวิชาชีพ เพราะเห็นว่าในหลายกรณี “ความถูกต้องชัดเจน” และ “การแยกความคิดเห็นออกจากข้อเท็จจริง” ได้กลายเป็นอุปสรรคที่ทำให้เหตุการณ์ความขัดแย้งต่างๆ ในสังคมถูกนำเสนออย่างขาดความเป็นธรรม เช่น เหตุการณ์ที่ชาวบ้านรวมพลังกันต่อต้านการสร้างเขื่อนของรัฐ ซึ่งหากยึดถือความเป็นกลางไม่แบ่งฝักฝ่าย ข่าวนี้จะถูกนำเสนอโดยขาดการสร้าง ความเข้าใจให้แก่สังคม ในเรื่องของสิทธิในที่ดินทำกินและสิทธิในการใช้ทรัพยากรสาธารณะของชาวบ้าน กับส่วนที่นำสังคมได้ แต่ทั้งนี้ต้องอยู่บนความระมัดระวัง รอบรู้และเป็นธรรม ด้วยเหตุนี้ อุปสรรคของการยึดถือหรือตีความ หลักความเป็นกลาง จึงขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายๆประการ ประกอบกัน ซึ่งผู้ที่ศึกษาเรื่องนี้จำเป็นต้องนำเอาปัจจัยเหล่านี้มาพิจารณาประกอบกันไปด้วยได้แก่

ข้อจำกัดของตัวนักข่าว เช่น การขาดพื้นฐานความรู้ในเรื่องต่างๆ อย่างดีพอ การให้ความสำคัญกับ วิจารณ์ญาณของตนเองมากกว่าต่อจริยธรรมวิชาชีพ

ข้อจำกัดเกี่ยวกับตัวเนื้อหาที่นำเสนอ ทั้งในแง่ของเนื้อที่ที่นำเสนอข่าวได้น้อย และประเภทของข่าว เช่น ข่าวการเมืองซึ่งมีโอกาสที่จะเสนอผิดพลาดหรือขาดความเป็นกลางได้ง่าย

ข้อจำกัดในกระบวนการผลิต เช่น ข้อจำกัดเรื่องเวลา การแข่งขันเชิงธุรกิจของหนังสือพิมพ์

ข้อจำกัดเรื่องกระบวนการคัดเลือกข่าว เช่น นโยบายของหนังสือพิมพ์ แรงกดดันทั้งภายในกองบรรณาธิการและภายนอก (ทุน ผู้สนับสนุนโฆษณา) ที่ควบคุมให้หนังสือพิมพ์ต้องเลือกนำเสนอข่าวไปตามแนวทางของกลุ่มเหล่านี้

ข้อจำกัดในการควบคุมตรวจสอบจริยธรรมของหนังสือพิมพ์ เช่น ช่องโหว่ของกฎหมายที่ทำให้หนังสือพิมพ์หาโอกาสละเมิดได้ การตรวจสอบควบคุมกันเองที่ขาดประสิทธิภาพ และการควบคุมตรวจสอบจากผู้อ่านที่ยังไม่เข้มแข็ง เป็นต้น (อุบลรัตน์ ศิริยุวศักดิ์, 2547: 296-301)

ผู้วิจัยจะใช้แนวคิดเกี่ยวกับปรัชญาแห่งวิชาชีพหนังสือพิมพ์เป็นหลักในการสังเกตว่า นักหนังสือพิมพ์มีความตระหนักถึงปรัชญาแห่งวิชาชีพหรือไม่

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง“การกำหนดกรอบเนื้อหาของหนังสือพิมพ์รายวันเกี่ยวกับการเคลื่อนไหวชุมนุมของกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยในปี พ.ศ.2551” นี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research)และเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการกำหนดกรอบของหนังสือพิมพ์รายวัน ในการนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับการชุมนุมเคลื่อนไหวของกลุ่มพันธมิตรฯ และศึกษาเรื่องการรับรู้ของนักวิชาชีพเกี่ยวกับบรรทัดฐานเชิงวิชาชีพในกรณีการนำเสนอข่าวเกี่ยวกับกลุ่มพันธมิตรฯ

ผู้วิจัยจะศึกษาการวางกรอบข่าวของหนังสือพิมพ์ ด้วยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) ประชากร และจะใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview)

ประชากร

ประชากรแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. **แหล่งข้อมูลประเภทเอกสาร** ได้แก่ หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ผู้จัดการ กรุงเทพธุรกิจ และมติชน ในระหว่างวันที่ 25 พฤษภาคม- 5 ธันวาคม พ.ศ.2551 ซึ่งเป็นช่วงเวลาที่กลุ่มพันธมิตรฯ ได้เริ่มปักหลักชุมนุมที่บริเวณสะพานมัฆวานรังสรรค์จนถึงสิ้นสุดที่สนามบึงสุวรรณภูมิ โดยศึกษา ข่าว บทบรรณาธิการ และบทวิเคราะห์ สามารถนำมาช่วยในการวิเคราะห์การกำหนดกรอบเกี่ยวกับการเคลื่อนไหวชุมนุมของกลุ่มพันธมิตรฯ โดยเอกสารเหล่านี้รวบรวมจากห้องสมุดต่างๆ
2. **แหล่งข้อมูลประเภทบุคคล** เนื่องจากการศึกษาครั้งนี้ได้ศึกษาเรื่องการวางกรอบของหนังสือพิมพ์และบรรทัดฐานเชิงวิชาชีพของสื่อ จึงมีการสัมภาษณ์เจาะลึกบุคคลต่างๆ ดังนี้

1. คุณชวรงค์ ลิมป์ปัทมปาณี หัวหน้าศูนย์ข้อมูลและบรรณาธิการข่าวเว็บไซต์ไทยรัฐ
2. ผู้สื่อข่าวการเมือง ไทยรัฐ
(ไม่สามารถเปิดเผยรายชื่อได้ เนื่องจากไม่ได้รับอนุญาตจากองค์กร)
3. คุณนพรัฐ พรวนสุข (บรรณาธิการข่าวการเมือง หนังสือพิมพ์ผู้จัดการ)
4. คุณยุทธนา นวลจรัส (บรรณาธิการข่าวการเงิน/การคลัง เวรข่าวหน้า1)
5. คุณสุวพงศ์ จันฝังเพชร (บรรณาธิการผู้พิมพ์ หนังสือพิมพ์มติชน)
6. คุณภาคภูมิ ป่องภัย (บรรณาธิการข่าวหน้า1 หนังสือพิมพ์มติชน)
7. คุณธนิชฐ์ สุคนธนิกร (บรรณาธิการข่าวการเมือง หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ)
8. คุณสุทธิรักษ์ อุฒมนตรี (หัวหน้าข่าวการเมือง หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

หนังสือพิมพ์

การวิเคราะห์เนื้อหา

ทำการสำรวจเนื้อหาเพื่อรวบรวมข่าวที่ถูกนำเสนอเกี่ยวกับกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยในหนังสือพิมพ์รายวัน ได้แก่ ไทยรัฐ ผู้จัดการ มติชน และกรุงเทพธุรกิจ (ฉบับเช้า) ระหว่าง วันที่ 25 พฤษภาคม- 5 ธันวาคม พ.ศ.2551 เพื่อนำเอาประเด็นในหนังสือพิมพ์เหล่านั้นมาศึกษาว่า หนังสือพิมพ์มีการกำหนดกรอบเกี่ยวกับการนำเสนอข่าวการเคลื่อนไหวชุมนุมของกลุ่มพันธมิตรฯอย่างไร

ทั้งนี้ในการรวบรวมข่าว ผู้วิจัยได้ค้นคว้ารวบรวมโดยวิธี ใช้ตารางบันทึกการเสนอข่าวสารเกี่ยวกับกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยในหนังสือพิมพ์แต่ละฉบับ

วิธีวัดและการวิเคราะห์ข้อมูล (content analysis)

แบบบันทึกข้อมูล เพื่อใช้เป็นตารางสำหรับกรอรายละเอียด ระหว่างการจดบันทึกและค้นคว้าข้อมูลเกี่ยวกับข่าวของกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย

แบบบันทึกข้อมูลตาราง ใช้บันทึกข่าว บทบรรณาธิการ บทวิเคราะห์ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. หนังสือพิมพ์ที่เสนอข่าว
2. วันที่เสนอข่าว
3. ประเด็น
4. กรอบของข่าว ซึ่งได้แบ่งออกตามหน้าที่ของกรอบ 4 ประเภท ดังนี้
 - กรอบของการชี้ให้เห็นถึงปัญหา
 - กรอบของการวิเคราะห์หาสาเหตุ
 - กรอบของการตัดสินใจทางจริยธรรม
 - กรอบของการเสนอแนวทางแก้ปัญหา

ขั้นตอนการวิเคราะห์เนื้อหา

ดำเนินการวิเคราะห์กรณีศึกษาตามข้อมูลที่บันทึกไว้ในตารางบันทึกข้อมูล ซึ่งประกอบด้วย 3 ส่วน

- ข่าวซึ่งหมายถึงข่าวหน้า 1 ในส่วนของพาดหัวข่าว พาดหัวรองและเนื้อข่าว
- บทบรรณาธิการ
- บทวิเคราะห์ซึ่งหมายถึง คอลัมน์วิจารณ์การเมือง ของคอลัมนิสต์ต่างๆในหนังสือพิมพ์

โดยวิเคราะห์ลักษณะการนำเสนอข่าวของกลุ่มพันธมิตร โดยดูประเด็นที่หนังสือพิมพ์นำเสนอ แล้วสังเกตการวางกรอบตามหลักเกณฑ์ที่ได้กำหนดไว้ โดยใช้แนวคิดเรื่องการกำหนดกรอบ (Framing) เป็นกรอบในการวิเคราะห์

การสัมภาษณ์

ผู้วิจัยได้กำหนดประเด็นคำถาม เพื่อใช้ในการสัมภาษณ์เชิงลึก ต่อผู้เกี่ยวข้องที่จะทำการศึกษาดังนี้

แนวคำถามในการสัมภาษณ์บรรณาธิการข่าว

1. ตำแหน่ง หน้าที่ และความรับผิดชอบ
2. หลักในการเลือกประเด็นข่าวเพื่อนำเสนอสู่สาธารณะ
3. กระบวนการคัดเลือกข่าวในการทำงานประจำวัน
4. เกณฑ์หรือปัจจัยในการคัดเลือกข้อมูลให้เป็นข่าวสำคัญ
5. ความสนใจของบรรณาธิการเมื่อกลุ่มพันธมิตรเริ่มออกมาเคลื่อนไหว(มีนาคม 51)
6. การตระหนักถึงความแตกแยกออกเป็น 2 ฝ่ายของบ้านเมืองในการนำเสนองานข่าว
7. การตระหนักถึงผลประโยชน์หรือความสนใจของสาธารณะ
8. การสร้างสีสันให้แก่ข่าว และการใส่ความคิดเห็นส่วนตัวลงไปเ็นข่าว
9. การไม่คล้อยตามอารมณ์ร่วมของสถานการณ์ของการเคลื่อนไหวของกลุ่มพันธมิตรฯ
10. ความเห็นส่วนตัวของนักข่าวที่มีต่อการชุมนุม
11. การให้น้ำหนักของข่าวพันธมิตรฯกับข่าวอื่นๆ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลมี 2 ลักษณะ คือ

1. ข้อมูลประเภทเอกสาร ได้แก่ หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ผู้จัดการ มติชน และกรุงเทพธุรกิจ ในระหว่างวันที่ 25 พฤษภาคม- 5 ธันวาคม พ.ศ.2551 ซึ่งเป็นช่วงตั้งแต่กลุ่มพันธมิตรฯ เคลื่อนไหวการชุมนุมอย่างเด่นชัดในกรุงเทพมหานคร โดยข้อมูลดังกล่าวสามารถนำมาช่วยในการวิเคราะห์การวางกรอบของหนังสือพิมพ์ต่างๆ โดยเอกสารเหล่านี้รวบรวมจากห้องสมุดคณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยและหอสมุดแห่งชาติ
2. ข้อมูลประเภทบุคคล เก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์บรรณาธิการข่าว หัวหน้าข่าว และนักข่าวการเมืองของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ผู้จัดการ มติชนและกรุงเทพธุรกิจ จำนวน 8 คน ซึ่งเป็นผู้สามารถให้ข้อมูลสำคัญสำหรับการศึกษาวิจัยครั้งนี้ได้ตรงและชัดเจนที่สุด

การนำเสนอข้อมูล

1. นำเสนอการวางกรอบการเสนอข่าวเกี่ยวกับการเคลื่อนไหวชุมนุมตามหน้าหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ผู้จัดการ มติชน และกรุงเทพธุรกิจ ในระหว่างวันที่ 25 พฤษภาคม- 5 ธันวาคม พ.ศ.2551 ผ่านการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) ด้วยการบรรยายเชิงพรรณนา และแผนภูมิแท่งแสดงร้อยละของการกำหนดกรอบของแต่ละหนังสือพิมพ์
2. นำเสนอข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เจาะลึก (In-depth Interview) หัวหน้าข่าวการเมืองของหนังสือพิมพ์ ด้วยการบรรยายเชิงพรรณนา เพื่อให้เห็นปัจจัยที่ส่งผลในการวางกรอบข่าวเกี่ยวกับการเคลื่อนไหวชุมนุมของกลุ่มพันธมิตรฯ
3. นำเสนอข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เจาะลึก (In-depth Interview) หัวหน้าข่าวการเมืองของหนังสือพิมพ์ ด้วยการบรรยายเชิงพรรณนา เพื่อแสดงถึงการรับรู้เกี่ยวกับบรรทัดฐานเชิงวิชาชีพของสื่อโดยนักวิชาชีพหนังสือพิมพ์ ในการเสนอข่าวความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับการชุมนุมของกลุ่มพันธมิตรฯ

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่องการกำหนดกรอบเนื้อหาของหนังสือพิมพ์รายวันเกี่ยวกับความเคลื่อนไหวของกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยพ.ศ.2551 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการกำหนดกรอบในการนำเสนอข่าวของหนังสือพิมพ์รายวันเกี่ยวกับกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยในปีพ.ศ.2551, ปัจจัยที่มีผลต่อการกำหนดกรอบ และบรรทัดฐานเชิงวิชาชีพของหนังสือพิมพ์รายวันในการนำเสนอข่าวความเคลื่อนไหวของกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยปีพ.ศ.2551

ผู้วิจัยใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหาและสัมภาษณ์เชิงลึกเพื่อเก็บข้อมูล ผลการวิจัยแบ่งออกเป็น 3 ส่วนตามวัตถุประสงค์ข้างต้น คือ

- 1) การกำหนดกรอบในการนำเสนอข่าวเกี่ยวกับกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย
- 2) ปัจจัยที่มีผลต่อการกำหนดกรอบของหนังสือพิมพ์รายวันเกี่ยวกับกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย
- 3) บรรทัดฐานเชิงวิชาชีพของหนังสือพิมพ์รายวันในการนำเสนอข่าวความเคลื่อนไหวของกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย

ส่วนที่ 1 การกำหนดกรอบของข่าวเกี่ยวกับการเคลื่อนไหวของกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย

ผู้วิจัยเก็บข้อมูลจากการนำเสนอข่าวหนังสือพิมพ์รายวัน 4 ฉบับ คือ ไทยรัฐ, ผู้จัดการรายวัน, มติชนรายวัน และกรุงเทพธุรกิจ โดยใช้เนื้อหา 3 รูปแบบ ประกอบด้วย ข่าวหน้า 1 บทบรรณาธิการ และบทวิเคราะห์ ที่นำเสนอเกี่ยวกับกลุ่มพันธมิตรฯ ใน 8 ช่วงเวลาตามเหตุการณ์สำคัญที่ปรากฏเป็นข่าว คือ

1. กลุ่มพันธมิตรฯ เริ่มปักหลักชุมนุมบริเวณสะพานมัฆวานรังสรรค์ ในช่วงวันที่ 25-31 พฤษภาคม พ.ศ. 2551
2. กลุ่มพันธมิตรฯ ปักหลักชุมนุมอย่างต่อเนื่อง ในช่วงวันที่ 1-6 มิถุนายน พ.ศ. 2551
3. กลุ่มพันธมิตรฯ มีแผนการเคลื่อนพลปิดล้อมทำเนียบตามยุทธศาสตร์สงครามเก้าทัพ ในช่วงวันที่ 18-21 มิถุนายน พ.ศ. 2551
4. กลุ่มพันธมิตรฯ เคลื่อนพลไปยึดสถานีโทรทัศน์ NBT, ทำเนียบรัฐบาล และกองบัญชาการตำรวจนครบาล ในช่วงวันที่ 26-31 สิงหาคม พ.ศ. 2551
5. กลุ่มพันธมิตรฯ ประทะกับกลุ่มแนวร่วมประชาชนเพื่อประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ(นปช.) ในช่วงวันที่ 3-5 กันยายน พ.ศ. 2551
6. กลุ่มพันธมิตรฯ ไปปิดล้อมรัฐสภาและถูกสลายการชุมนุมในเหตุการณ์วันที่ 7 ตุลาคม ในช่วงวันที่ 7-9 ตุลาคม พ.ศ. 2551
7. กลุ่มพันธมิตรฯ ประกาศสงครามม้วนเดียวจบ¹⁴ โดยเคลื่อนพลไปยึดสนามบินดอนเมือง(ซึ่งถูกใช้เป็นที่ทำการชั่วคราวของรัฐบาล¹⁵) และสนามบินสุวรรณภูมิ ในช่วงวันที่ 24-30 พฤศจิกายน พ.ศ. 2551
8. กลุ่มพันธมิตรฯ ประกาศเลิกชุมนุม โดยศึกษาข่าวในช่วงวันที่ 1-4 ธันวาคม พ.ศ.

2551

¹⁴ ก่อนพันธมิตรฯ ประกาศสงครามม้วนเดียวจบนั้น มีการยิงอาวุธสงครามเข้าใส่ที่ชุมนุมของพันธมิตรฯ ที่ทำเนียบรัฐบาลเกือบทุกวัน ส่งผลให้มีผู้บาดเจ็บและเสียชีวิตหลายคน แกนนำจึงมีมติเรียกชุมนุมใหญ่อีกครั้ง เรียกว่า ม้วนเดียวจบ

¹⁵ การใช้สนามบินดอนเมืองเป็นที่ทำการชั่วคราวของรัฐบาล เนื่องมาจากการที่กลุ่มพันธมิตรฯ บุกยึดทำเนียบรัฐบาลเมื่อวันที่ 26 สิงหาคม พ.ศ. 2551 ซึ่งขณะนั้นตรงกับสมัยของนายสมัคร สุนทรเวช เป็นนายกรัฐมนตรี และถูกศาลตัดสินให้พ้นตำแหน่งนายกรัฐมนตรีไปบนไป นายสมชาย วงศ์สวัสดิ์ นายกรัฐมนตรีคนต่อมาจึงเข้าทำงานที่สนามบินดอนเมืองซึ่งถูกใช้เป็นที่ทำการชั่วคราว และเป็นนายกรัฐมนตรีคนแรกที่ไม่มีโอกาสได้เข้าทำงานที่ทำเนียบรัฐบาล

พัฒนาการของเหตุการณ์ในแต่ละช่วงของการชุมนุมของกลุ่มพันธมิตรฯ ในปีพ.ศ. 2551

เมื่อกลุ่มพันธมิตรเริ่มออกมาเคลื่อนไหวต่อต้านการแก้ไขรัฐธรรมนูญในวันที่ 25 พฤษภาคม พ.ศ. 2551 ได้ชุมนุมยาวนานต่อเนื่องจนถึงวันที่ 3 ธันวาคม พ.ศ. 2551 รวมทั้งสิ้น 192 วัน โดยตลอดช่วงระยะเวลาที่ชุมนุม ได้มีเหตุการณ์สำคัญเกิดขึ้นหลายเหตุการณ์ ซึ่งผู้วิจัยได้เลือกเหตุการณ์สำคัญเหล่านั้นมาใช้ทำการวิเคราะห์ข้อมูล โดยมีทั้งหมด 8 ช่วง ดังนี้

<p>1. กลุ่มพันธมิตรฯ ออกมาชุมนุมคัดค้านการรัฐธรรมนูญ (วันที่ 25-31 พฤษภาคม พ.ศ. 2551)</p> <p>กลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยนัดชุมนุมกันในช่วงบ่ายของวันที่ 25 พฤษภาคม พ.ศ. 2551 ที่อนุสาวรีย์ประชาธิปไตย เพื่อแสดงพลังคัดค้านการแก้ไขรัฐธรรมนูญ และล่ารายชื่อถอดถอน ส.ส.-ส.ว.</p> <p>ในวันที่ 30 พฤศจิกายน พ.ศ. 2551 แกนนำพันธมิตรฯ ได้ยื่นถอดถอนประธานรัฐสภา, ส.ส. และ ส.ว. ทั้งหมด 136 คน ที่ร่วมลงนามเสนอนัดติแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญปี 2550 และในวันเดียวกันทางกลุ่มพันธมิตรฯ ออกแถลงการณ์ยกระดับการชุมนุมเป็นการขับไล่รัฐบาล</p>	<p>2. กลุ่มพันธมิตรฯ บุกหลักชุมนุมอย่างต่อเนื่อง (วันที่ 1-6 มิถุนายน พ.ศ. 2551)</p> <p>ภายหลังการประกาศว่า จะไม่มีการสลายการชุมนุม และความตึงเครียดเริ่มคลี่คลาย กลุ่มพันธมิตรฯ ได้ตั้งเวทีถาวรบริเวณสะพานมัฆวานรังสรรค์ เพื่อปักหลักชุมนุมขับไล่รัฐบาลแบบยึดเยื้อ</p> <p>หลังจากปักหลักชุมนุมอยู่ที่บริเวณสะพานมัฆวานเป็นเวลา 10 วันกลุ่มพันธมิตรฯ ได้เริ่มใช้กลยุทธ์ “ดาวกระจาย” โดยเดินทางไปชุมนุมย่อยตามสถานที่ต่างๆ</p>
<p>3. กลุ่มพันธมิตรฯ เคลื่อนพลปิดล้อมทำเนียบ (วันที่ 18-21 มิถุนายน พ.ศ. 2551)</p> <p>กลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยประกาศรวมพลครั้งใหญ่ โดยใช้ชื่อว่า “ยุทธการสงคราม 9 ท้าพ” โดยมีผู้เข้าร่วมกว่า 25,000 คน แยกกันเดินขบวนฝ่าแนวกันของตำรวจจากสะพานมัฆวานรังสรรค์ โดยวิธีอหิงสาและปราศจากอาวุธ เข้าไปปักหลักตั้งเวทีปราศรัยบริเวณถนนพิษณุโลกข้างทำเนียบรัฐบาลได้สำเร็จ</p> <p>และแกนนำได้ประกาศชัยชนะของพันธมิตรฯ ที่สามารถนำแนวทางสันติวิธีมาเคลื่อนไหวภายใต้คนเรือนแสนได้ โดยไม่มีเหตุการณ์เลือดตกยางออก</p>	<p>4. กลุ่มพันธมิตรฯ ยึดทำเนียบรัฐบาล (วันที่ 26-31 สิงหาคม พ.ศ. 2551)</p> <p>เมื่อวันที่ 26 สิงหาคม กลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย ใช้แผน “ปฏิบัติการไทยคู่ฟ้า” เข้ายึดหน่วยราชการ 6 แห่ง ประกอบด้วย ทำเนียบรัฐบาล สถานีโทรทัศน์ช่อง 11 กระทรวงคมนาคม กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงการคลัง และกรมประชาสัมพันธ์ ก่อนที่ผู้ชุมนุมทั้งหมดจะมารวมตัวที่ทำเนียบรัฐบาลและยึดเป็นที่ชุมนุมหลักนับตั้งแต่นั้นมา</p>

**5. กลุ่มพันธมิตรฯปะทะกับกลุ่มนปช.
(วันที่ 26-31 สิงหาคม พ.ศ. 2551)**

กลุ่มแนวร่วมประชาชนเพื่อประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.) จัดชุมนุมบริเวณท้องสนามหลวงในเย็นวันที่ 1 กันยายน พ.ศ. 2551 และได้เคลื่อนขบวนโดยมีผู้ชุมนุม 2,000 คน ฝ่าด่านตำรวจไปปะทะกับกลุ่มพันธมิตรฯ ที่หน้าองค์การสหประชาชาติ โดยทั้งสองฝ่ายบาดเจ็บหลายราย และฝ่ายนปช.เสียชีวิต 1 ราย

เช้าวันที่ 2 กันยายน พ.ศ. 2551 นายสมัครสุนทรเวช นายกรัฐมนตรี ประกาศใช้พ.ร.ก.การบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉินในเขตกรุงเทพมหานคร

6. กลุ่มพันธมิตรฯปิดล้อมรัฐสภาและถูกสลายการชุมนุม (วันที่ 7-9 ตุลาคม พ.ศ. 2551)

คืนวันที่ 6 ตุลาคม พ.ศ. 2551 ผู้ชุมนุมพันธมิตรฯ ส่วนหนึ่งเคลื่อนขบวนมาปิดล้อมรัฐสภาเพื่อปิดล้อมไม่ให้เปิดประชุมสภาในวาระการแถลงนโยบายของรัฐบาลในวันรุ่งขึ้น

เช้ามีคืนวันที่ 7 ตุลาคม พ.ศ. 2551 ตำรวจยิงแก๊สน้ำตาใส่ผู้ชุมนุมเพื่อเปิดเส้นทางให้ส.ส. เข้าสภาด้านประตูประสาทเทวฤทธิ์

ตลอดทั้งวันนั้น ตำรวจยิงแก๊สน้ำตาและปะทะกับกลุ่มผู้ชุมนุมหลายครั้ง ทั้งที่บริเวณถนนรอบรัฐสภา ลานพระบรมรูปทรงม้า และหน้ากองบัญชาการตำรวจนครบาล จนมีผู้ถึงแก่ความตาย 2 คนและมีผู้บาดเจ็บเกือบ 500 ราย ในจำนวนนี้มีหลายคนบาดเจ็บสาหัส แขน-ขาขาด ตาบอด

**7. กลุ่มพันธมิตรฯเคลื่อนพลไปยึดสนามบินดอนเมืองและสนามบินสุวรรณภูมิ
(วันที่ 24-30 พฤศจิกายน พ.ศ. 2551)**

วันที่ 24 พฤศจิกายน พ.ศ. 2551 กลุ่มพันธมิตรฯเคลื่อนไปชุมนุมปิดล้อมรัฐสภา แต่ประธานสภาสั่งงดการประชุมक्रम. นัดพิเศษ กลุ่มพันธมิตรฯจึงไปปิดล้อมหน้าห้องรับรองพิเศษ สนามบินดอนเมือง(ที่ทำการรัฐบาลชั่วคราว) และปักหลักชุมนุม

วันที่ 25 พฤศจิกายน พ.ศ. 2551 กลุ่มผู้ชุมนุมเดินทางไปปิดล้อมสนามบินสุวรรณภูมิและออกแถลงการณ์ยกระดับการชุมนุมและเพิ่มมาตรการอารยะขัดขืนโดยการปิดสนามบินสุวรรณภูมิ พร้อมยื่นคำขาดให้นายกรัฐมนตรีลาออกโดยทันทีและไม่มีเงื่อนไข ทำให้ท่าอากาศยานไทย(ทอท.)สั่งปิดการใช้บริการสนามบินสุวรรณภูมิทั้งขาเข้า-ขาออก โดยไม่มีกำหนด และขณะนั้นมีผู้ใช้บริการติดค้างอยู่ประมาณ 3,000คน

**8. กลุ่มพันธมิตรฯประกาศเลิกชุมนุม
(วันที่ 1-4 ธันวาคม พ.ศ. 2551)**

วันที่ 1 ธันวาคม พ.ศ. 2551 กลุ่มพันธมิตรฯ เลิกชุมนุมที่ทำเนียบรัฐบาล โดยแกนนำมีมติให้ไปรวมพลปักหลักไ้รัฐสภาที่ท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ และทำอากาศยานดอนเมือง ภายหลังจากการยิงอาวุธสงครามเข้าใส่บริเวณที่ชุมนุมทำเนียบรัฐบาลไม่เว้นวัน

วันที่ 2 ธันวาคม พ.ศ. 2551 ภายหลังจากศาลรัฐธรรมนูญตัดสินยุบพรรค 3 พรรค พร้อมตัดสิทธิทางการเมืองกรรมการบริหารทั้ง 3 พรรค 5 ปี อันเป็นผลให้นายสมชาย วงศ์สวัสดิ์ นายกรัฐมนตรีและคณะรัฐมนตรีต้องหลุดออกจากตำแหน่งทันที

แกนนำพันธมิตรฯออกแถลงการณ์ยุติการชุมนุมทั้งหมดในวันที่ 3 ธันวาคม พ.ศ. 2551 หลังจากชุมนุมติดต่อกันนานถึง 192 วัน

ผลการวิจัยเชิงปริมาณ

จากการเก็บข้อมูลด้วยการวิเคราะห์กรอบของหนังสือพิมพ์ สามารถนำเสนอผลการวิจัยในรูปแบบร้อยละ ของกรอบที่ได้กำหนดไว้ โดยจะนำเสนอเป็น 2 ส่วน

ส่วนที่ 1 แยกเป็นรายฉบับของหนังสือพิมพ์ที่ได้ทำการศึกษา

ส่วนที่ 2 เสนอเหตุการณ์สำคัญที่กลุ่มพันธมิตรได้มีการเคลื่อนไหวในปีพ.ศ. 2551 เพื่อเปรียบเทียบการกำหนดกรอบของแต่ละหนังสือพิมพ์

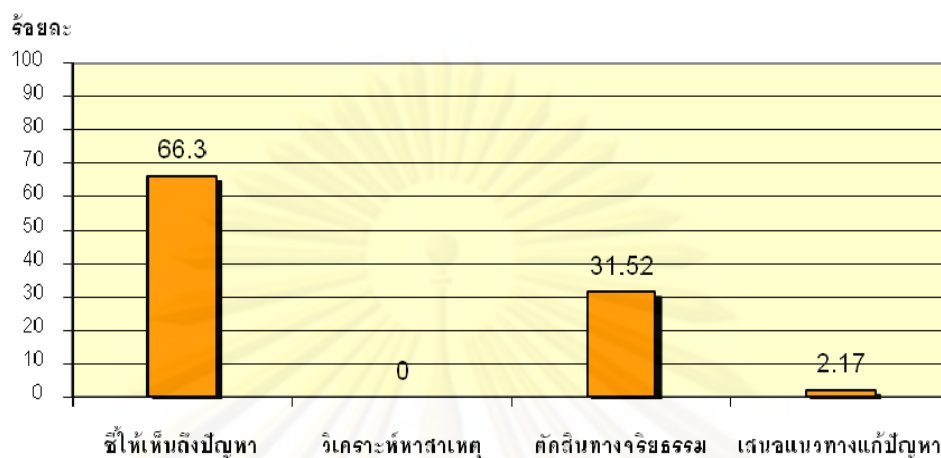
ส่วนที่ 1 แยกเป็นรายฉบับของหนังสือพิมพ์ที่ได้ทำการศึกษา

ไทยรัฐ

ข่าว

รูปแบบของกรอบ	จำนวน	ร้อยละ
ชี้ให้เห็นถึงปัญหา	30.5	66.30
วิเคราะห์หาสาเหตุ	0	0
ตัดเส้นทางจริยธรรม	14.5	31.52
เสนอแนวทางแก้ปัญหา	1	2.17
รวม	46	100

ตาราง 1 รูปแบบของกรอบที่ปรากฏในไทยรัฐในส่วนของข่าว ตลอดจนการชุมนุมของกลุ่มพันธมิตร

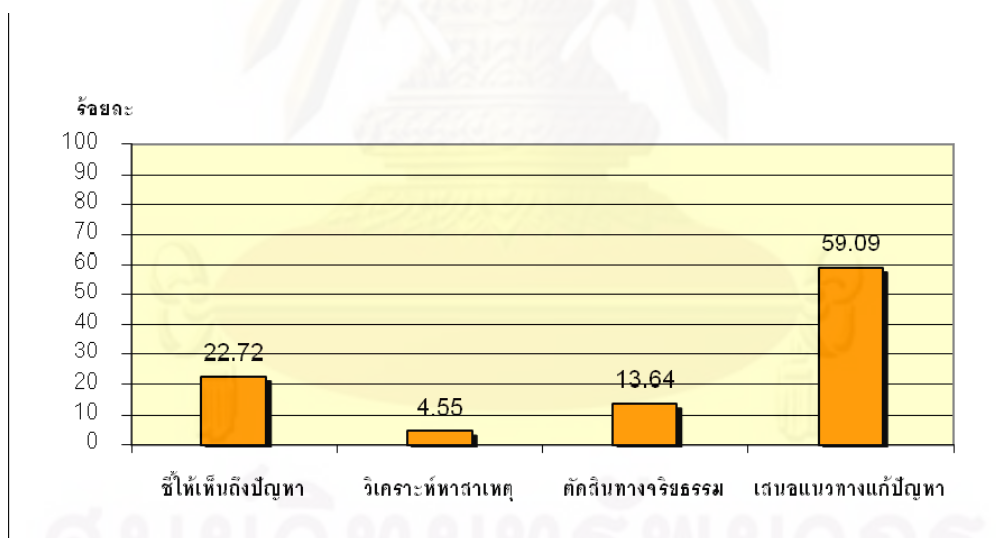
แผนภูมิ 1 แผนภูมิแท่งแสดงรูปแบบของกรอบที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์ไทยรัฐในส่วนของข่าว

ในส่วนของข่าวในหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ เกี่ยวกับการชุมนุมของกลุ่มพันธมิตรฯ จากประชากรที่ศึกษาทั้งสิ้น 46 รายสวาระ ปรากฏกรอบในรูปแบบของการชี้ให้เห็นถึงปัญหามากที่สุด 30.5 รายสวาระ (ร้อยละ 66.30) รองลงมาคือกรอบในรูปแบบของการคัดค้านทางจริยธรรม 14.5 รายสวาระ (ร้อยละ 31.52) และกรอบของการเสนอแนวทางแก้ปัญหา 1 รายสวาระ (ร้อยละ 2.17) โดยไม่พบข่าวในรูปแบบของการวิเคราะห์หาสาเหตุ

บทบรรณาธิการ

รูปแบบของกรอบ	จำนวน	ร้อยละ
ชี้ให้เห็นถึงปัญหา	2.5	22.72
วิเคราะห์หาสาเหตุ	0.5	4.55
ตัดสินใจทางจริยธรรม	1.5	13.64
เสนอแนวทางแก้ปัญหา	6.5	59.09
รวม	11	100

ตาราง 2 ในส่วนรูปแบบของกรอบที่ปรากฏในไทยรัฐของบทบรรณาธิการ ตลอดจนการชุมนุมของกลุ่มพันธมิตรฯ

แผนภูมิ 2 แผนภูมิแท่งแสดงรูปแบบของกรอบที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์ไทยรัฐในส่วนของบท

บรรณาธิการ

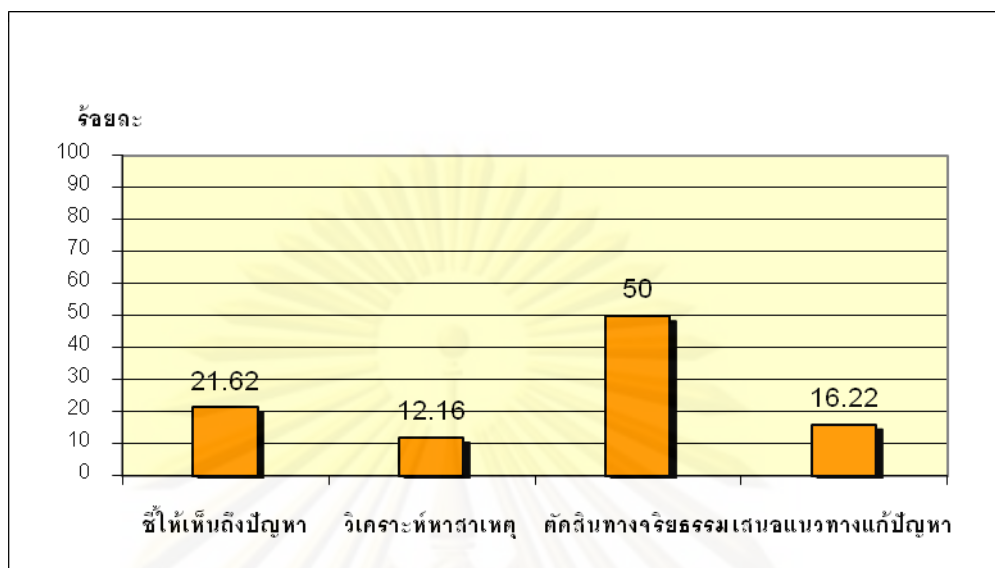
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ในส่วนของบทบรรณาธิการในหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ เกี่ยวกับการชุมนุมของกลุ่มพันธมิตรฯ จากประชากรที่ศึกษาทั้งสิ้น 11 รายสาระ ปราบปรามกรอบในรูปแบบของการเสนอแนวทางแก้ปัญหามากที่สุด 6.5 รายสาระ (ร้อยละ 59.09) รองลงมาคือกรอบในรูปแบบของการชี้ให้เห็นถึงปัญหา 2.5 รายสาระ (ร้อยละ 22.72) ตามด้วยกรอบในรูปแบบของการตัดเส้นทางจริยธรรม 1.5 รายสาระ (ร้อยละ 13.64) และกรอบในรูปแบบของการวิเคราะห์หาสาเหตุน้อยที่สุด 0.5 รายสาระ (ร้อยละ 4.55)

บทวิเคราะห์

รูปแบบของกรอบ	จำนวน	ร้อยละ
ชี้ให้เห็นถึงปัญหา	8	21.62
วิเคราะห์หาสาเหตุ	4.5	12.16
ตัดเส้นทางจริยธรรม	18.5	50
เสนอแนวทางแก้ปัญหา	6	16.22
รวม	37	100

ตาราง 3 รูปแบบของกรอบที่ปรากฏในไทยรัฐในส่วนของบทวิเคราะห์ ตลอดการชุมนุมของกลุ่มพันธมิตรฯ

แผนภูมิ 3 แผนภูมิแท่งแสดงรูปแบบของกรอบที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์ไทยรัฐในส่วนของบทวิเคราะห์

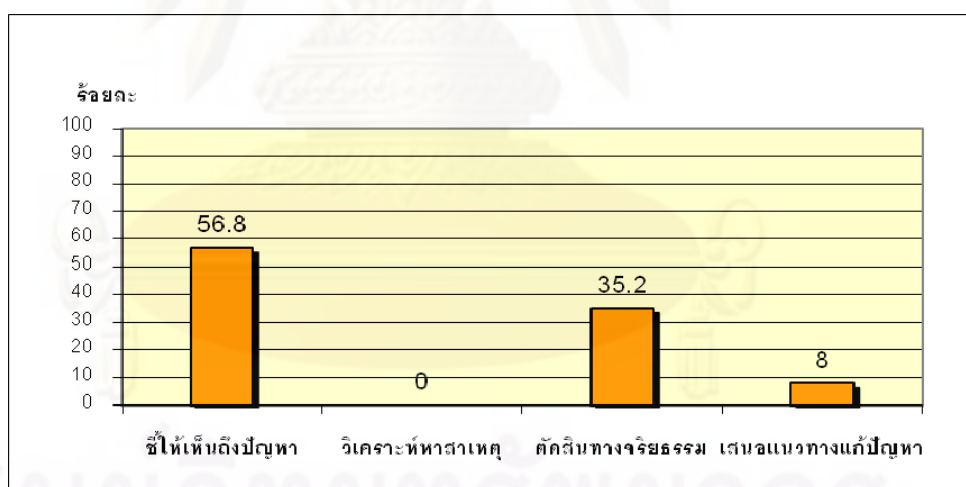
ในส่วนของบทวิเคราะห์ในหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ เกี่ยวกับการชุมนุมของกลุ่มพันธมิตรฯ จากประชากรที่ศึกษาทั้งสิ้น 37 รายสาระ ปรากฏกรอบในรูปแบบของการคัดค้านทางจริยธรรมมากที่สุด 18.5 รายสาระ (ร้อยละ 50) รองลงมาคือกรอบในรูปแบบของการชี้ให้เห็นถึงปัญหา 8 รายสาระ (ร้อยละ 21.62) ตามด้วยกรอบในรูปแบบของการเสนอแนวทางแก้ปัญหา 6 รายสาระ (ร้อยละ 16.22) และกรอบในรูปแบบของการวิเคราะห์สาเหตุน้อยที่สุด 4.5 รายสาระ (ร้อยละ 12.16)

ผู้จัดการ

ข่าว

รูปแบบของกรอบ	จำนวน	ร้อยละ
ชี้ให้เห็นถึงปัญหา	35.5	56.8
วิเคราะห์หาสาเหตุ	0	0
ตัดสินทางจริยธรรม	22	35.2
เสนอแนวทางแก้ปัญหา	5	8
รวม	62.5	100

ตาราง 4 รูปแบบของกรอบที่ปรากฏในผู้จัดการในส่วนข่าว ตลอดการชุมนุมของกลุ่มพันธมิตรฯ

แผนภูมิ 4 แผนภูมิแท่งแสดงรูปแบบของกรอบที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์ผู้จัดการในส่วนข่าว

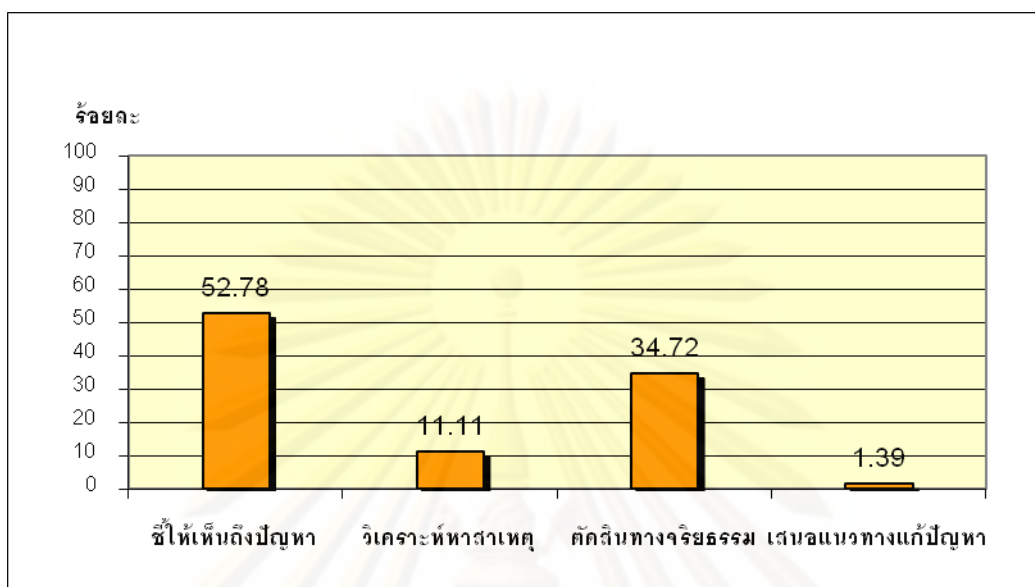
ศูนย์ข่าววิทยุโทรทัศน์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ในส่วนของผู้เข้าร่วมในหนังสือพิมพ์ผู้จัดการ เกี่ยวกับการชุมนุมของกลุ่มพันธมิตรฯ จากประชากรที่ศึกษาทั้งสิ้น 62.5 รายสาระ ปราบปรามกรอบในรูปแบบการชี้ให้เห็นถึงปัญหามากที่สุด 35.5 รายสาระ (ร้อยละ 56.8) รองลงมาคือกรอบในรูปแบบของการตัดสินทางจริยธรรม 22 รายสาระ (ร้อยละ 35.2) และกรอบในรูปแบบของการเสนอแนวทางแก้ปัญหา 5 รายสาระ (ร้อยละ 8) โดยไม่พบกรอบในรูปแบบของการวิเคราะห์หาสาเหตุ

บทวิเคราะห์

รูปแบบของกรอบ	จำนวน	ร้อยละ
ชี้ให้เห็นถึงปัญหา	19	52.78
วิเคราะห์หาสาเหตุ	4	11.11
ตัดสินทางจริยธรรม	12.5	34.72
เสนอแนวทางแก้ปัญหา	0.5	1.39
รวม	36	100

ตาราง 5 รูปแบบของกรอบที่ปรากฏในผู้จัดการในส่วนของบทวิเคราะห์ตลอดการชุมนุมของกลุ่มพันธมิตรฯ

แผนภูมิ 5 แผนภูมิแท่งแสดงรูปแบบของกรอบที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์ผู้จัดการในส่วนของบทวิเคราะห์

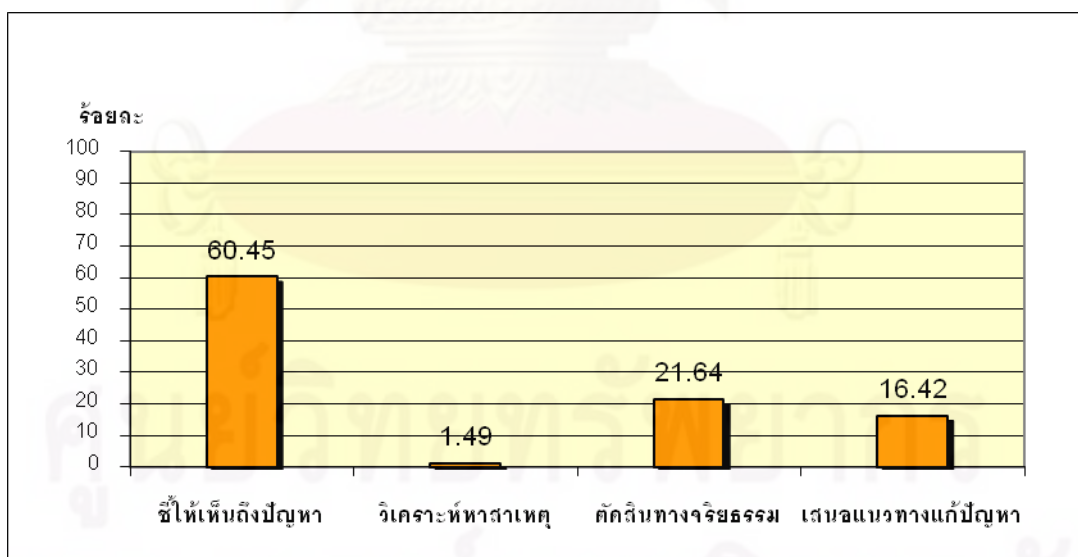
ในส่วนของบทวิเคราะห์ในหนังสือพิมพ์ผู้จัดการ เกี่ยวกับการชุมนุมของกลุ่มพันธมิตรฯ จากประชากรที่ศึกษาทั้งสิ้น 36 รายสาระ ปรากฏกรอบในรูปแบบการชี้ให้เห็นถึงปัญหา มากที่สุด 19 รายสาระ (ร้อยละ 52.78) รองลงมาคือกรอบในรูปแบบการคัดค้านทางจริยธรรม 12.5 รายสาระ (ร้อยละ 34.72) ตามด้วยกรอบในรูปแบบการวิเคราะห์หาสาเหตุ 4 รายสาระ (ร้อยละ 11.11) และกรอบในรูปแบบการเสนอแนวทางการแก้ปัญหาน้อยที่สุด 0.5 รายสาระ (ร้อยละ 1.39)

กรุงเทพมหานคร

ชาย

รูปแบบของกรอบ	จำนวน	ร้อยละ
ชี้ให้เห็นถึงปัญหา	40.5	60.45
วิเคราะห์หาสาเหตุ	1	1.49
ตัดสินใจทางจริยธรรม	14.5	21.64
เสนอแนวทางแก้ปัญหา	11	16.42
รวม	67	100

ตาราง6 รูปแบบของกรอบที่ปรากฏในกรุงเทพมหานครในส่วนของผู้ชาย ตลอดการชุมนุมของกลุ่มพันธมิตร

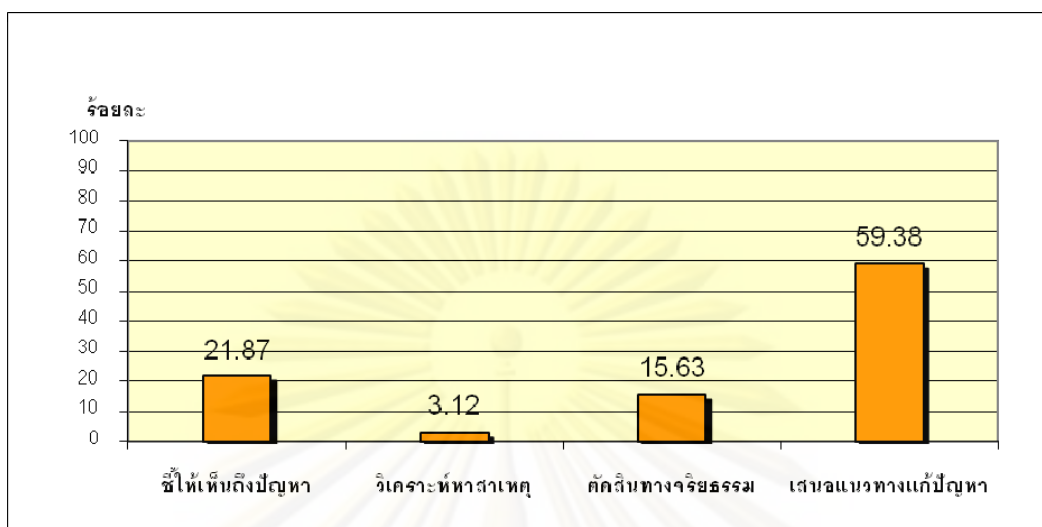
แผนภูมิ6 แผนภูมิแท่งแสดงรูปแบบของกรอบที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์กรุงเทพมหานครในส่วนของผู้ชาย

ในส่วนของการสัมภาษณ์หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ เกี่ยวกับการชุมนุมของกลุ่มพันธมิตรฯ จากประชากรที่ศึกษาทั้งสิ้น 67 รายสภาวะ ปรากฏกรอบในรูปแบบการชี้ให้เห็นถึงปัญหามากที่สุด 40.5 รายสภาวะ (ร้อยละ 60.45) รองลงมาคือ กรอบในรูปแบบการตัดเส้นทางจริยธรรม 14.5 รายสภาวะ (ร้อยละ 21.64) ตามด้วยกรอบในรูปแบบการเสนอแนวทางแก้ปัญหา 11 รายสภาวะ (ร้อยละ 16.42) และกรอบในรูปแบบการวิเคราะห์สาเหตุน้อยที่สุด 1 รายสภาวะ (ร้อยละ 1.49)

บทบรรณาธิการ

รูปแบบของกรอบ	จำนวน	ร้อยละ
ชี้ให้เห็นถึงปัญหา	3.5	21.87
วิเคราะห์สาเหตุ	0.5	3.12
ตัดเส้นทางจริยธรรม	2.5	15.63
เสนอแนวทางแก้ปัญหา	9.5	59.38
รวม	16	100

ตาราง 7 รูปแบบของกรอบที่ปรากฏในกรุงเทพธุรกิจในส่วนของบทบรรณาธิการ ตลอดการชุมนุมของกลุ่มพันธมิตรฯ

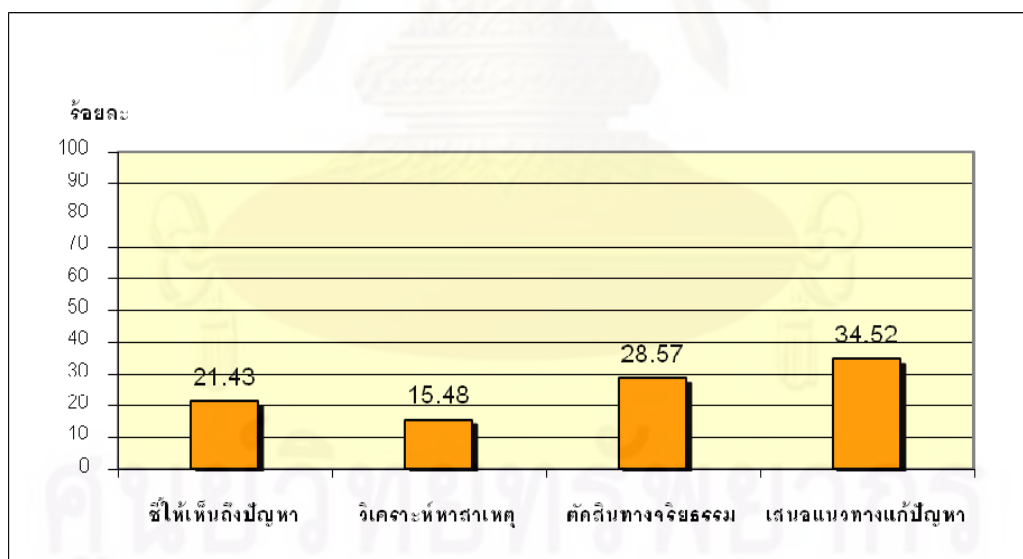
แผนภูมิ 7 แผนภูมิแท่งแสดงรูปแบบของกรอบที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจในส่วนของบทบรรณาธิการ

ในส่วนของบทบรรณาธิการในหนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ เกี่ยวกับการชุมนุมของกลุ่มพันธมิตรฯ จากประชากรที่ศึกษาทั้งสิ้น 16 รายสัระ ปรากฏกรอบในรูปแบบการเสนอแนวทางแก้ปัญหามากที่สุด 9.5 รายสัระ (ร้อยละ 59.38) รองลงมาคือ กรอบในรูปแบบการชี้ให้เห็นถึงปัญหา 3.5 รายสัระ (ร้อยละ 21.87) ตามด้วยกรอบในรูปแบบการคัดค้านทางจริยธรรม 2.5 รายสัระ (ร้อยละ 15.63) และกรอบในรูปแบบการวิเคราะห์สาเหตุน้อยที่สุด 0.5 รายสัระ (ร้อยละ 3.12)

บทวิเคราะห์

รูปแบบของกรอบ	จำนวน	ร้อยละ
ชี้ให้เห็นถึงปัญหา	9	21.43
วิเคราะห์หาสาเหตุ	6.5	15.48
ตัดเส้นทางจริยธรรม	12	28.57
เสนอแนวทางแก้ปัญหา	14.5	34.52
รวม	42	100

ตาราง 8 รูปแบบของกรอบที่ปรากฏในกรุงเทพมหานครในส่วนของบทวิเคราะห์ ตลอดจนการชุมนุมของกลุ่มพันธมิตรฯ

แผนภูมิ 8 แผนภูมิแท่งแสดงรูปแบบของกรอบที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์กรุงเทพมหานครในส่วนของบทวิเคราะห์

ในส่วนของการวิเคราะห์ในหนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ เกี่ยวกับการชุมนุมของกลุ่มพันธมิตรฯ จากประชากรที่ศึกษาทั้งสิ้น 42 รายสาระ ปรากฏกรอบในรูปแบบการเสนอแนวทางแก้ปัญหามากที่สุด 14.5 รายสาระ (ร้อยละ 34.52) รองลงมาคือกรอบในรูปแบบการตัดสินใจจริยธรรม 12 รายสาระ (ร้อยละ 28.57) ตามด้วยกรอบในรูปแบบการชี้ให้เห็นถึงปัญหา 9 รายสาระ (ร้อยละ 21.53) และกรอบการวิเคราะห์หาสาเหตุน้อยที่สุด 6.5 รายสาระ (ร้อยละ 15.48)

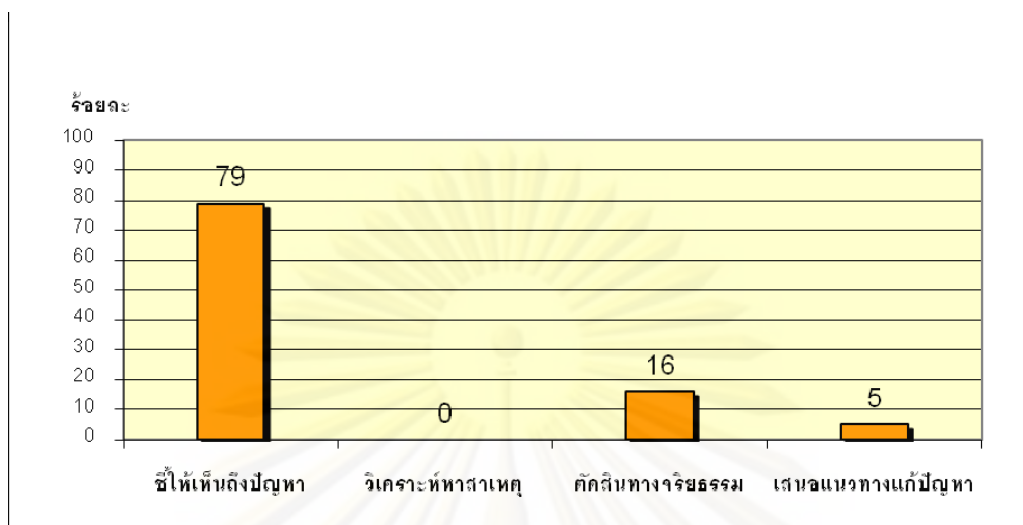
มติชน

ข่าว

รูปแบบของกรอบ	จำนวน	ร้อยละ
ชี้ให้เห็นถึงปัญหา	39.5	79
วิเคราะห์หาสาเหตุ	0	0
ตัดสินใจทางจริยธรรม	8	16
เสนอแนวทางแก้ปัญหา	2.5	5
รวม	50	100

ตาราง 9 รูปแบบของกรอบที่ปรากฏในมติชนในส่วนข่าว ตลอดการชุมนุมของกลุ่มพันธมิตรฯ

ศูนย์วิทยุทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนภูมิ 9 แผนภูมิแท่งแสดงรูปแบบของกรอบที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์มติชนในส่วนของข่าว

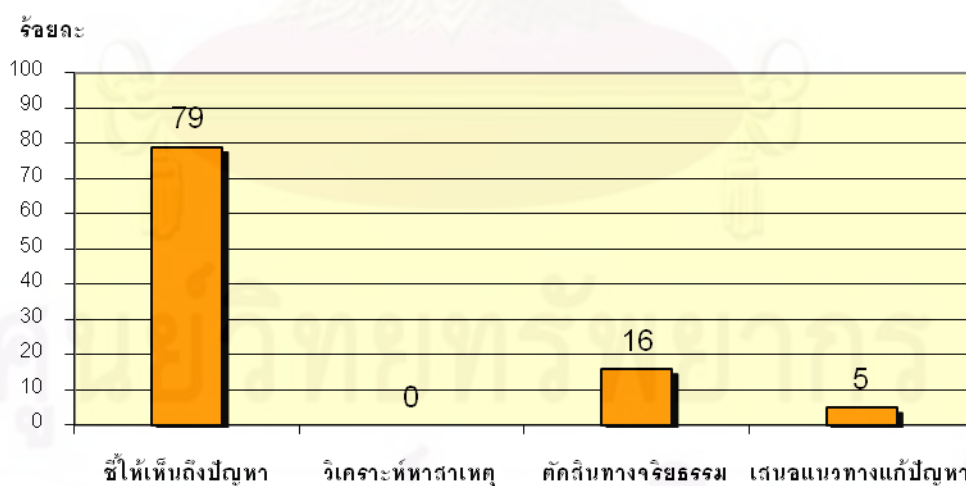
ในส่วนของข่าวในหนังสือพิมพ์มติชน เกี่ยวกับการชุมนุมของกลุ่มพันธมิตรฯ จากประชากรที่ศึกษาทั้งสิ้น 50 รายสาระ ปรากฏกรอบในรูปแบบการชี้ให้เห็นถึงปัญหา มากที่สุด 39.5 รายสาระ (ร้อยละ 79) รองลงมาคือ กรอบในรูปแบบการตัดสินใจทางจริยธรรม 8 ราย สาระ (ร้อยละ 16) ตามด้วยกรอบในรูปแบบการเสนอแนวทางแก้ปัญห 2.5 รายสาระ (ร้อยละ 5) และไม่พบกรอบในรูปแบบการวิเคราะห์หาสาเหตุ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทบรรณาธิการ

รูปแบบของกรอบ	จำนวน	ร้อยละ
ชี้ให้เห็นถึงปัญหา	7.5	34.09
วิเคราะห์หาสาเหตุ	2.5	11.36
ตัดสั้นทางจริยธรรม	5.5	25
เสนอแนวทางแก้ปัญหา	6.5	29.55
รวม	22	100

ตาราง 10 รูปแบบของกรอบที่ปรากฏในมติชนในส่วนของบทบรรณาธิการ ตลอดการชุมนุมของกลุ่มพันธมิตรฯ

แผนภูมิ 10 แผนภูมิแท่งแสดงรูปแบบของกรอบที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์มติชนในส่วนของบทบรรณาธิการ

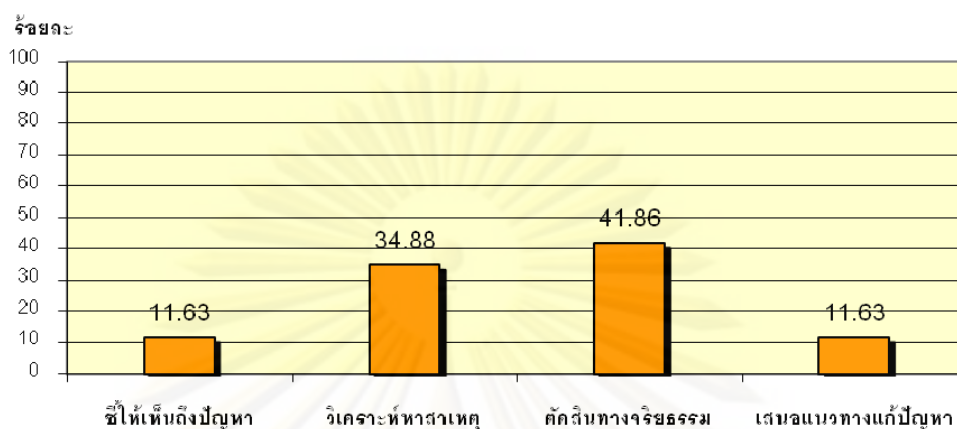
ในส่วนของบทบรรณาธิการในหนังสือพิมพ์มติชน เกี่ยวกับการชุมนุมของกลุ่มพันธมิตรฯ จากประชากรที่ศึกษาทั้งสิ้น 22 รายสวาระ ปรากฏกรอบในรูปแบบการชี้ให้เห็นถึงปัญหามากที่สุด 7.5 รายสวาระ (ร้อยละ 34.09) รองลงมาคือ กรอบในรูปแบบการเสนอแนวทางแก้ปัญหา 6.5 รายสวาระ (ร้อยละ 29.55) ตามด้วยกรอบในรูปแบบการตัดเส้นทางจริยธรรม 5.5 รายสวาระ (ร้อยละ 25) และกรอบในรูปแบบการวิเคราะห์หาสาเหตุที่น้อยที่สุด 2.5 รายสวาระ (ร้อยละ 11.36)

บทวิเคราะห์

รูปแบบของกรอบ	จำนวน	ร้อยละ
ชี้ให้เห็นถึงปัญหา	5	11.63
วิเคราะห์หาสาเหตุ	15	34.88
ตัดเส้นทางจริยธรรม	18	41.86
เสนอแนวทางแก้ปัญหา	5	11.63
รวม	43	100

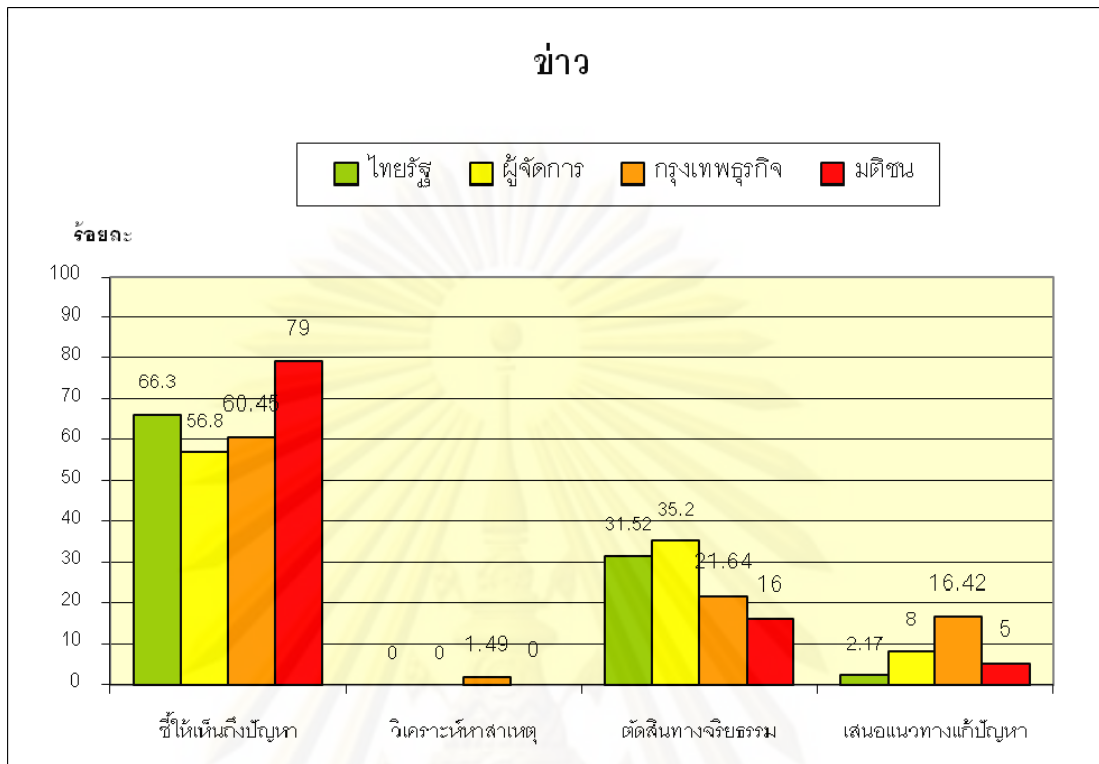
ตาราง 11 รูปแบบของกรอบที่ปรากฏในมติชนในส่วนของบทวิเคราะห์ ตลอดการชุมนุมของกลุ่มพันธมิตรฯ

ศูนย์วิจัยทรัพยากรสารสนเทศ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

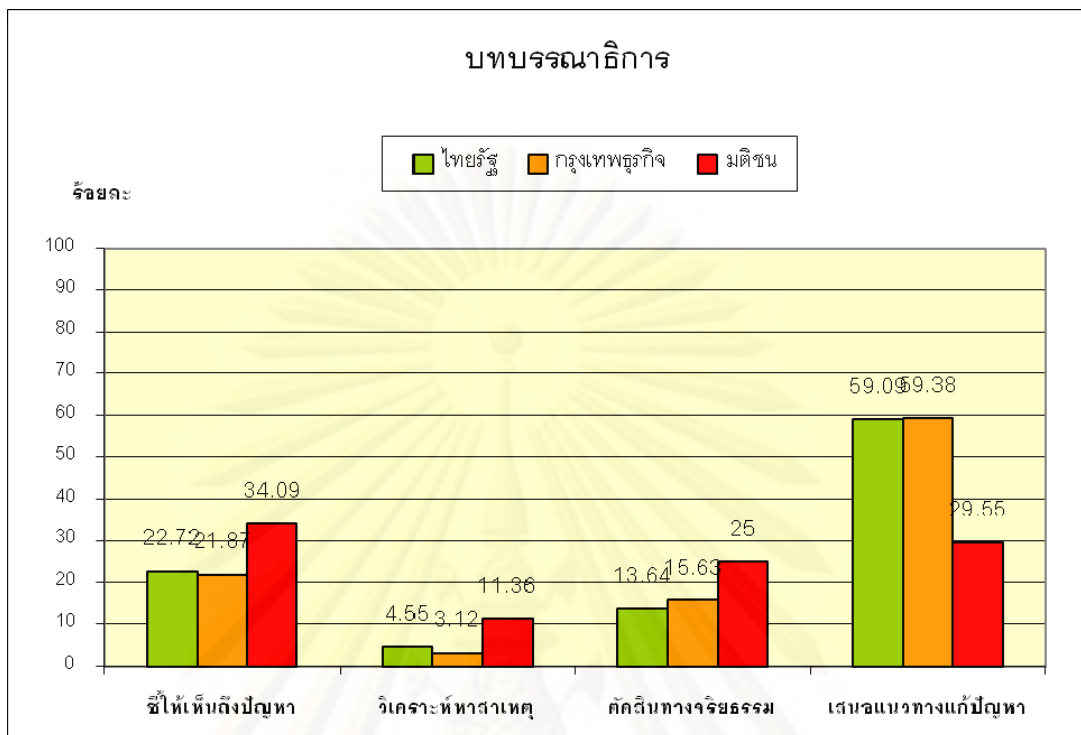
แผนภูมิ 11 แผนภูมิแท่งแสดงรูปแบบของกรอบที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์มติชนในส่วนของบทวิเคราะห์

ในส่วนของบทวิเคราะห์ในหนังสือพิมพ์มติชน เกี่ยวกับการชุมนุมของกลุ่มพันธมิตรฯ จากประชากรที่ศึกษาทั้งสิ้น 43 รายสาระ ปรากฏกรอบในรูปแบบการคัดค้านทางจริยธรรมมากที่สุด 18 รายสาระ (ร้อยละ 41.86) รองลงมาคือ กรอบในรูปแบบการวิเคราะห์หาสาเหตุ 15 รายสาระ (ร้อยละ 34.88) ตามด้วยกรอบในรูปแบบการชี้ให้เห็นถึงปัญหาและรูปแบบการเสนอแนวทางแก้ปัญหา 5 รายสาระ (ร้อยละ 11.63)

แผนภูมิ 12 แผนภูมิแท่งแสดงการเปรียบเทียบกรอบในหนังสือพิมพ์ในส่วนข่าว

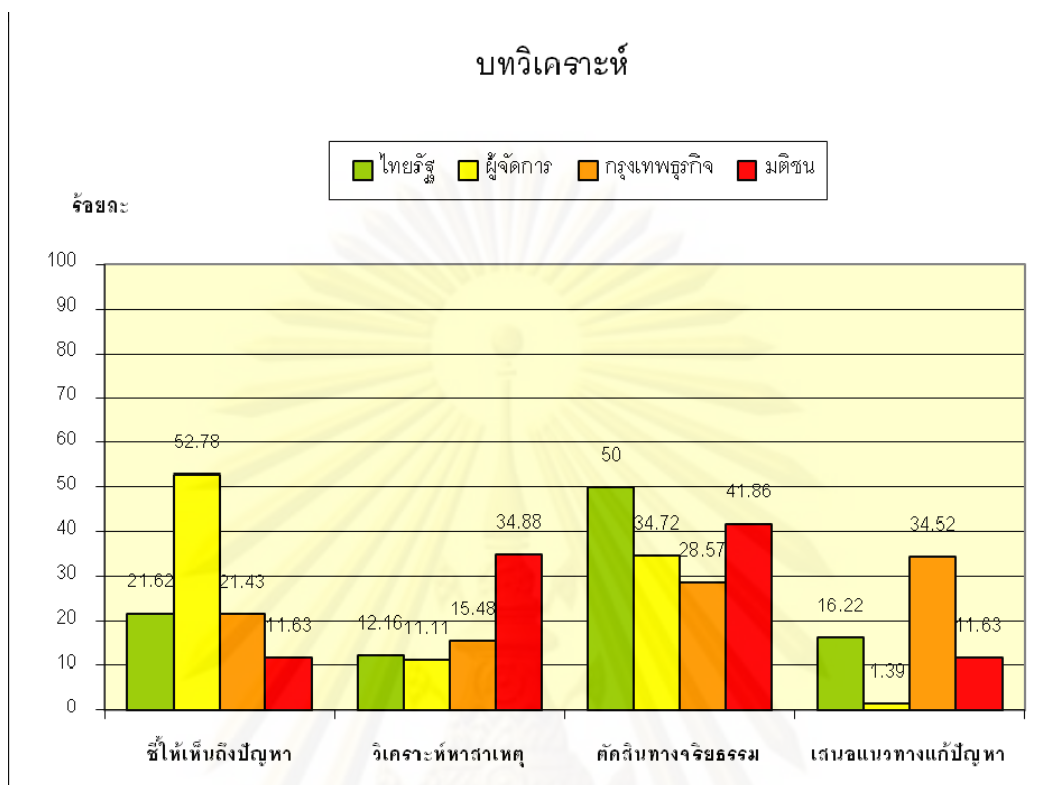
ในส่วนของข่าวนี้กรอบทั้ง 4 กรอบในหนังสือพิมพ์แต่ละฉบับเป็นไปในทิศทางเดียวกัน โดยแสดงถึงกรอบของการชี้ให้เห็นถึงปัญหามากที่สุด รองลงมาคือกรอบของการตัดสินใจทางจริยธรรม และเสนอแนวทางแก้ปัญหา ส่วนกรอบวิเคราะห์สาเหตุปรากฏเฉพาะในหนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจในปริมาณที่ต่ำมาก

แผนภูมิ 13 แผนภูมิแท่งแสดงการเปรียบเทียบกรอบในหนังสือพิมพ์ในส่วนของบทบรรณาธิการ

ในส่วนของบทบรรณาธิการ หนังสือพิมพ์ไทยรัฐและกรุงเทพธุรกิจแสดงให้เห็นถึงกรอบในทิศทางเดียวกันคือ กรอบของการเสนอแนวทางแก้ปัญหามากที่สุด รองลงมาคือ ชี้ให้เห็นถึงปัญหา ตัดสินทางจริยธรรม และวิเคราะห์หาสาเหตุ ส่วนหนังสือพิมพ์มติชนนั้นมีกรอบการชี้ให้เห็นถึงปัญหา มากกว่าเสนอแนวทางแก้ปัญหา ตามมาด้วยกรอบของการตัดสินทางจริยธรรมและวิเคราะห์หาสาเหตุตามลำดับ ส่วนหนังสือพิมพ์ผู้จัดการไม่ปรากฏข่าวในส่วนของบทบรรณาธิการ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนภูมิ 14 แผนภูมิแท่งแสดงการเปรียบเทียบกรอบในหนังสือพิมพ์ในส่วนของบทวิเคราะห์

ในส่วนของบทวิเคราะห์นั้นแผนภูมิเปรียบเทียบกรอบของแต่ละหนังสือพิมพ์ไม่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน เมื่อแบ่งตามแต่ละหนังสือพิมพ์จะให้ความสำคัญกับกรอบแตกต่างกันไป

1. หนังสือพิมพ์ไทยรัฐมีกรอบของการคัดค้านทางจริยธรรมมากที่สุด รองลงมาคือ ชี้ให้เห็นถึงปัญหา เสนอแนวทางแก้ปัญหา และวิเคราะห์หาสาเหตุ
2. หนังสือพิมพ์ผู้จัดการมีกรอบของการชี้ให้เห็นถึงปัญหามากที่สุด รองลงมาคือ คัดค้านทางจริยธรรม วิเคราะห์หาสาเหตุ และเสนอแนวทางแก้ปัญหา
3. หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจมีกรอบของการเสนอแนวทางแก้ปัญหามากที่สุด รองลงมาคือ กรอบกรอบการคัดค้านทางจริยธรรม ชี้ให้เห็นถึงปัญหาและวิเคราะห์หาสาเหตุ
4. หนังสือพิมพ์มติชนมีกรอบของการคัดค้านทางจริยธรรมมากที่สุด รองลงมาคือ กรอบของการวิเคราะห์หาสาเหตุ และกรอบการชี้ให้เห็นถึงปัญหากับเสนอแนวทางแก้ปัญหาในปริมาณเท่ากัน

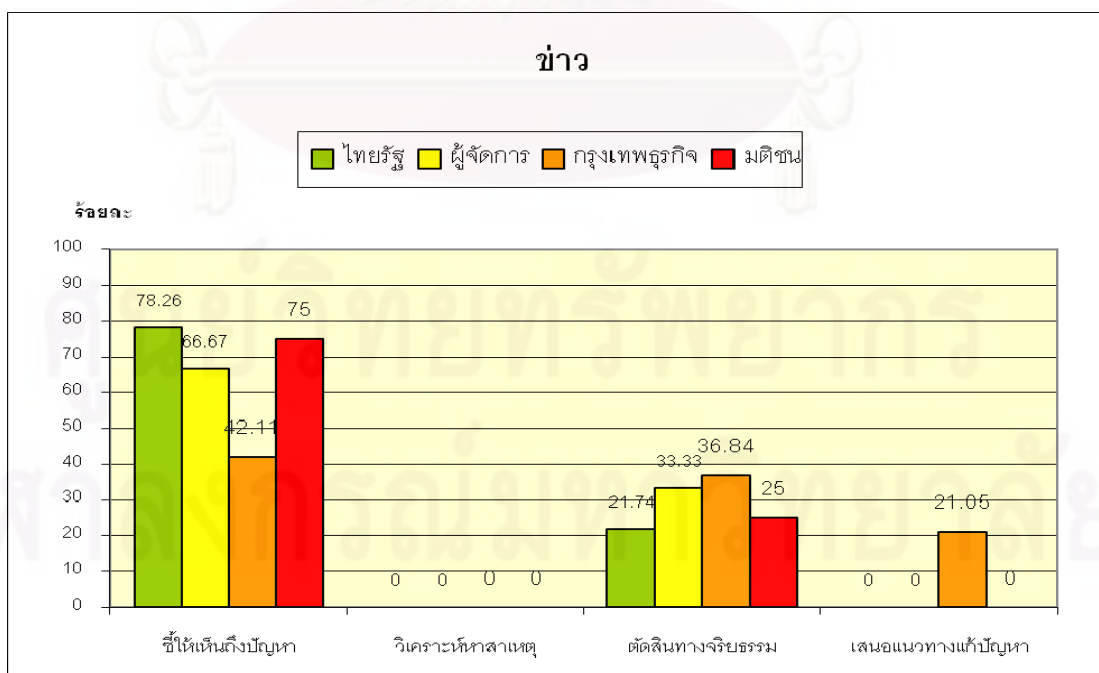
ส่วนที่ 2 นำเสนอการกำหนดกรอบของเหตุการณ์สำคัญของกลุ่มพันธมิตรในหนังสือพิมพ์

โดยได้คัดเลือกเหตุการณ์มา 2 เหตุการณ์เพื่อแสดงให้เห็นถึงการกำหนดกรอบของหนังสือพิมพ์ว่าแต่ละหนังสือพิมพ์ให้ความสำคัญกับเหตุการณ์แต่ละเหตุการณ์เหมือนหรือต่างกันหรือไม่ ซึ่งเหตุการณ์ 2 เหตุการณ์ดังกล่าว ได้แก่

1. ช่วงที่กลุ่มพันธมิตรเคลื่อนพลไปยึดสถานีโทรทัศน์NBT,ทำเนียบรัฐบาลและกองบัญชาการตำรวจนครบาล โดยศึกษาข่าวในช่วงวันที่ 26-31 สิงหาคม พ.ศ. 2551
2. ช่วงที่กลุ่มพันธมิตรประกาศสงครามม้วนเดียวจบโดยเคลื่อนพลไปยึดสนามบินดอนเมือง (ทำเนียบชั่วคราว) และสนามบินสุวรรณภูมิ โดยศึกษาข่าวในช่วงวันที่ 24-30 พฤศจิกายน พ.ศ. 2551

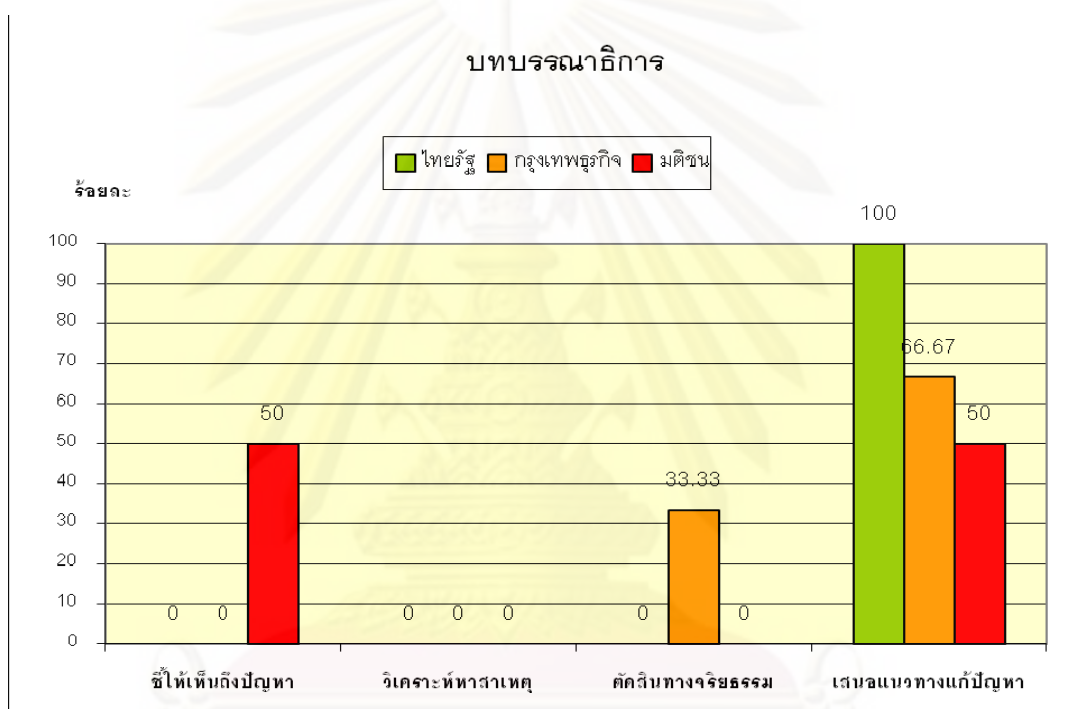
โดยนำเสนอในรูปแบบของแผนภูมิแยกเป็นแต่ละหนังสือพิมพ์ ดังนี้

1. ช่วงที่กลุ่มพันธมิตรเคลื่อนพลไปยึดสถานีโทรทัศน์NBT,ทำเนียบรัฐบาลและกองบัญชาการตำรวจนครบาล โดยศึกษาข่าวในช่วงวันที่ 26-31 สิงหาคม พ.ศ. 2551

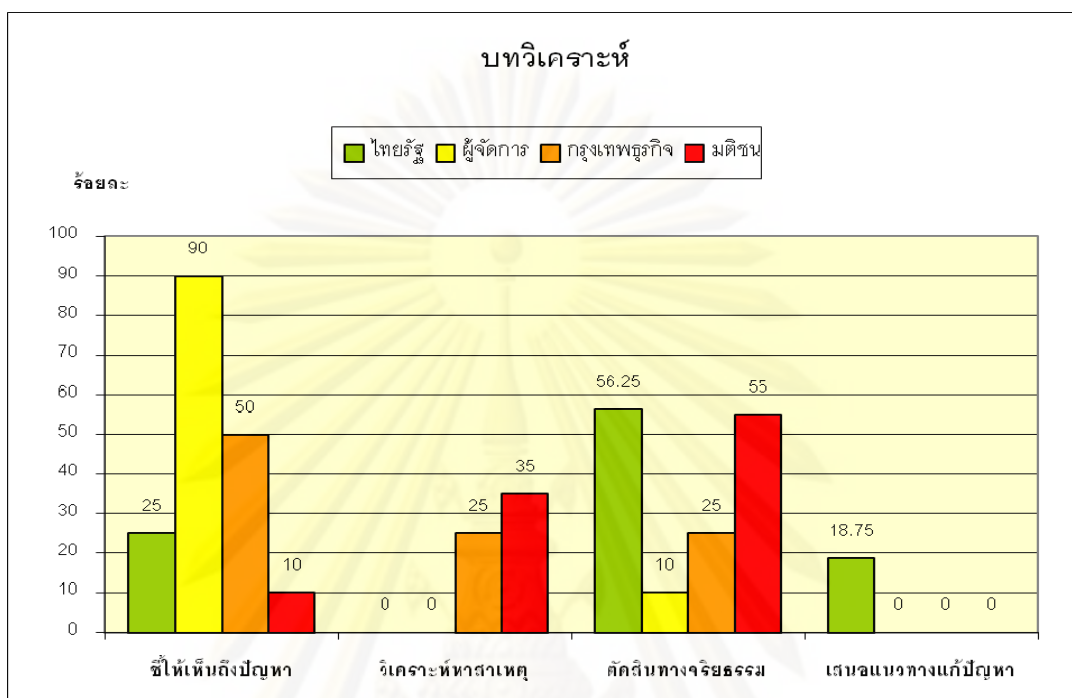
แผนภูมิ 15 แผนภูมิแท่งแสดงการเปรียบเทียบกรอบในหนังสือพิมพ์ในส่วน of ข่าว

ในส่วนของข่าวนั้นกรอบทั้ง 4 กรอบในหนังสือพิมพ์แต่ละฉบับเป็นไปในทิศทางเดียวกัน โดยแสดงถึงกรอบของการชี้ให้เห็นถึงปัญหามากที่สุด รองลงมาคือกรอบของการตัดสินทางจริยธรรม และกรอบการเสนอแนวทางแก้ปัญหาพบในหนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจเท่านั้น ส่วนกรอบวิเคราะห์หาคาเหตุไม่พบทั้ง 4 หนังสือพิมพ์

แผนภูมิ 16 แผนภูมิแท่งแสดงการเปรียบเทียบกรอบในหนังสือพิมพ์ในส่วนของบทบรรณาธิการ

ในส่วนของบทบรรณาธิการนั้นหนังสือพิมพ์แสดงถึงกรอบของการเสนอแนวทางแก้ปัญหามากที่สุด โดยหนังสือพิมพ์ไทยรัฐให้ความสำคัญมากที่สุด รองลงมาคือกรุงเทพธุรกิจ ที่แสดงถึงกรอบของการตัดสินทางจริยธรรมรองลงมา และมติชนที่แสดงถึงกรอบของการชี้ให้เห็นถึงปัญหา รองลงมา โดยไม่พบกรอบของการวิเคราะห์หาคาเหตุ

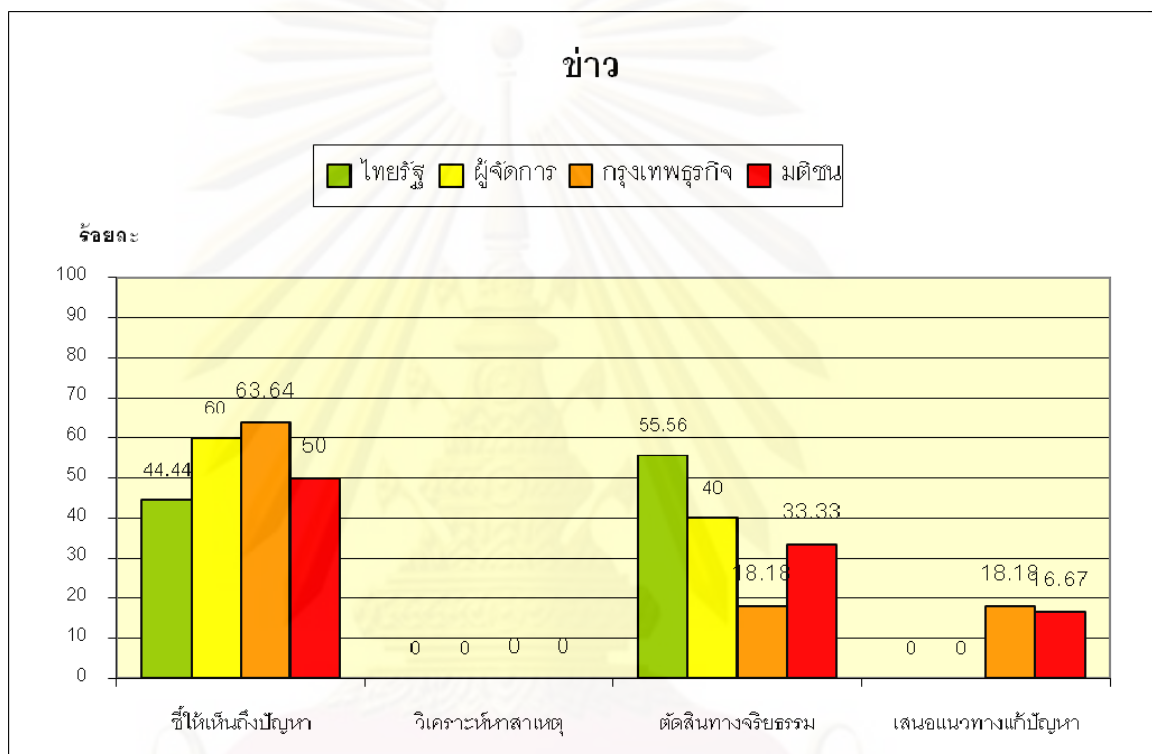

แผนภูมิ 17 แผนภูมิแท่งแสดงการเปรียบเทียบกรอบในหนังสือพิมพ์ในส่วนของบทวิเคราะห์

ในส่วนของบทวิเคราะห์นั้นแผนภูมิเปรียบเทียบกรอบของแต่ละหนังสือพิมพ์ไม่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน เมื่อแบ่งตามแต่ละหนังสือพิมพ์จะให้ความสำคัญกับกรอบแตกต่างกันไป

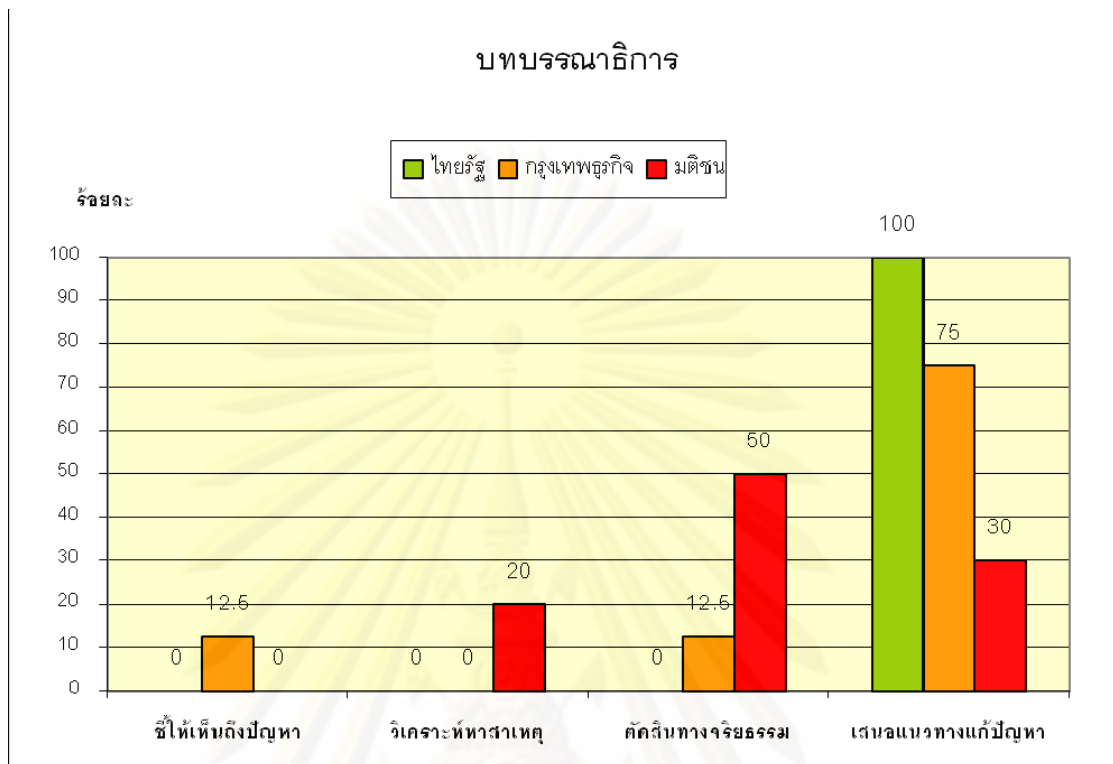
1. หนังสือพิมพ์ไทยรัฐมีกรอบของการตัดสินทางจริยธรรมมากที่สุด รองลงมาคือ ชี้ให้เห็นถึงปัญหา และเสนอแนวทางแก้ปัญหา ไม่พบกรอบของการวิเคราะห์หาสาเหตุ
2. หนังสือพิมพ์ผู้จัดการมีกรอบของการชี้ให้เห็นถึงปัญหามากที่สุด รองลงมาคือ ตัดสินทางจริยธรรม ไม่พบกรอบของการวิเคราะห์หาสาเหตุและเสนอแนวทางแก้ปัญหา
3. หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจมีกรอบของการชี้ให้เห็นถึงปัญหามากที่สุด รองลงมาคือ กรอบของการวิเคราะห์หาสาเหตุและตัดสินทางจริยธรรม โดยไม่พบกรอบของการเสนอแนวทางแก้ปัญหา
4. หนังสือพิมพ์มติชนมีกรอบของการตัดสินทางจริยธรรมมากที่สุด รองลงมาคือ กรอบของการวิเคราะห์หาสาเหตุ และชี้ให้เห็นถึงปัญหาตามลำดับ โดยไม่พบกรอบของการเสนอแนวทางแก้ปัญหา

2. ช่วงที่กลุ่มพันธมิตรฯประกาศสงครามม้วนเดียวจบโดยเคลื่อนพลไปยึดสนามบินดอนเมือง(ทำเนียบชั่วคราว) และสนามบินสุวรรณภูมิ โดยศึกษาข่าวในช่วงวันที่ 24-30 พฤศจิกายน พ.ศ. 2551

แผนภูมิ 18 แผนภูมิแท่งแสดงการเปรียบเทียบกรอบในหนังสือพิมพ์ในส่วนของข่าว

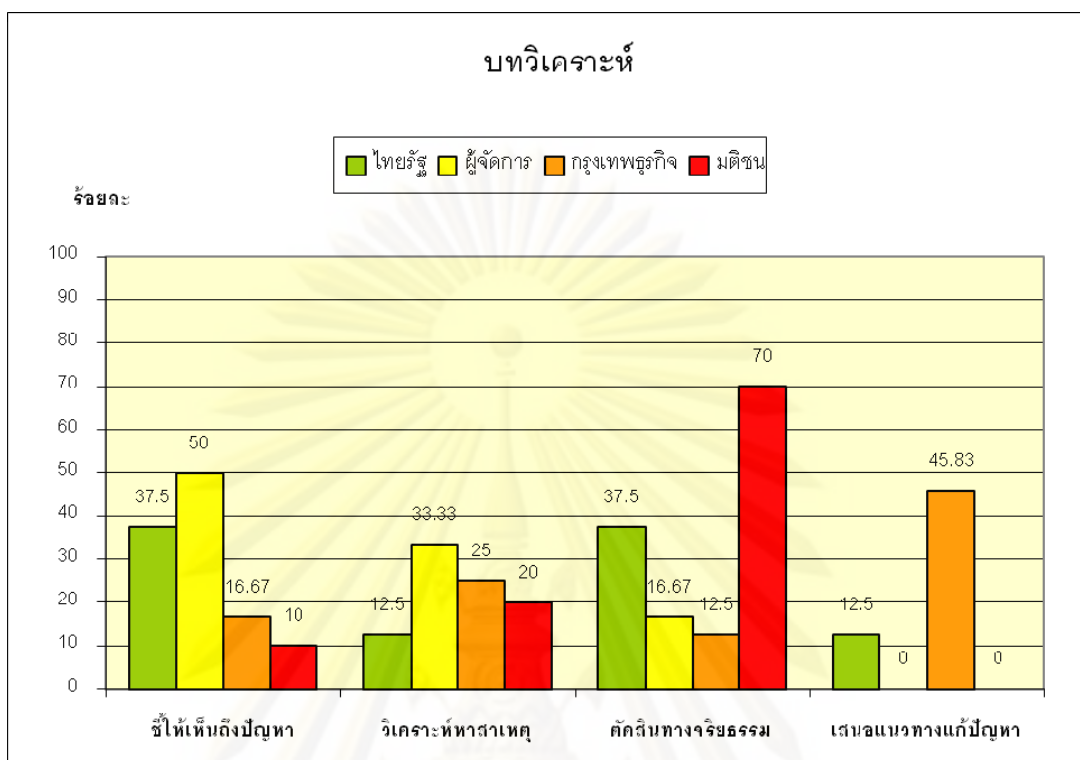
ในส่วนของข่าวนั้นหนังสือพิมพ์แต่ละฉบับเป็นไปในทิศทางเดียวกัน โดยแสดงถึงกรอบของการชี้ให้เห็นถึงปัญหามากที่สุด รองลงมาคือกรอบของการตัดสินใจทางจริยธรรม โดยกรอบของการเสนอแนวทางแก้ปัญหาพบในกรุงเทพธุรกิจและมติชนเท่านั้น ส่วนกรอบวิเคราะห์หาสาเหตุนี้ไม่พบทั้ง 4 หนังสือพิมพ์

แผนภูมิ 19 แผนภูมิแท่งแสดงการเปรียบเทียบกรอบในหนังสือพิมพ์ในส่วนของบทบรรณาธิการ

ในส่วนของบทบรรณาธิการนั้นหนังสือพิมพ์แสดงถึงกรอบของการเสนอแนวทางแก้ปัญหามากที่สุด โดยหนังสือพิมพ์ไทยรัฐให้ความสำคัญมากที่สุด รองลงมาคือกรุงเทพธุรกิจ ที่แสดงถึงกรอบของการตัดสินทางจริยธรรมและชี้ให้เห็นถึงปัญหา รองลงมา ส่วนมติชนแสดงถึงกรอบของการตัดสินทางจริยธรรมมากที่สุด รองลงมาคือกรอบการเสนอแนวทางการแก้ปัญหา และวิเคราะห์หาสาเหตุตามลำดับ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

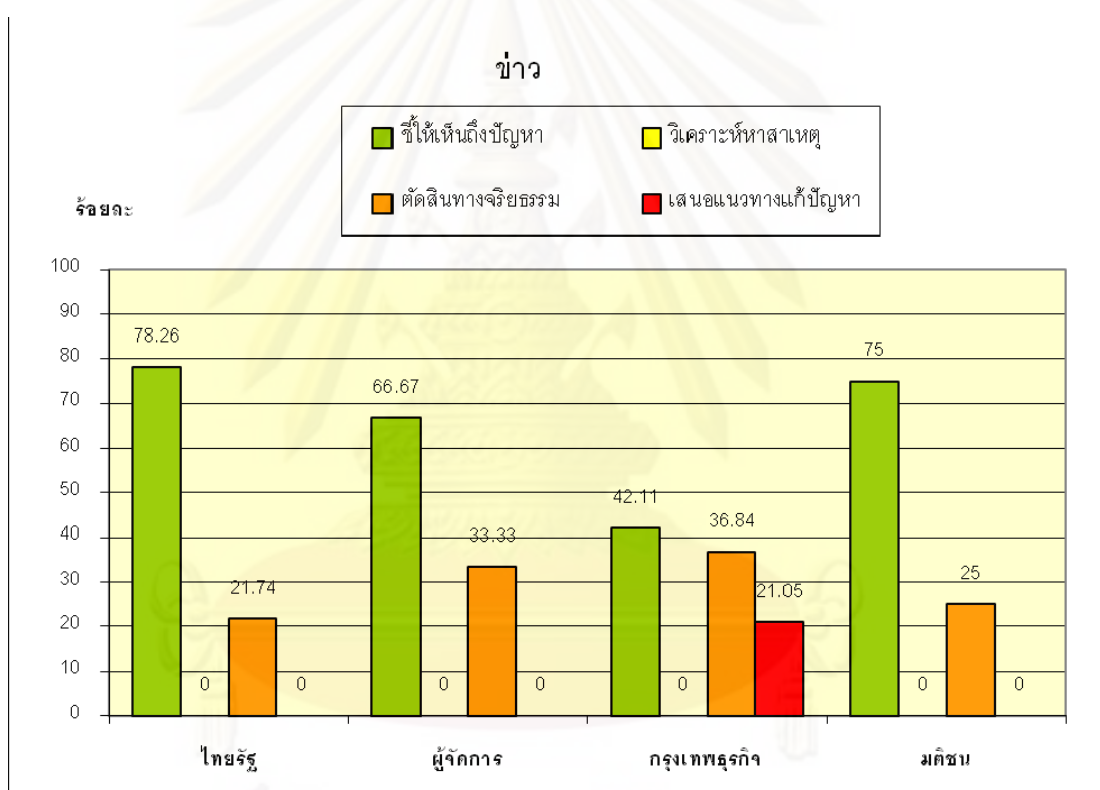
แผนภูมิ 20 แผนภูมิแท่งแสดงการเปรียบเทียบกรอบในหนังสือพิมพ์ในส่วนของบทวิเคราะห์

ในส่วนของบทวิเคราะห์นั้นแผนภูมิเปรียบเทียบกรอบของแต่ละหนังสือพิมพ์ไม่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน เมื่อแบ่งตามแต่ละหนังสือพิมพ์จะให้ความสำคัญกับกรอบแตกต่างกันไป

1. หนังสือพิมพ์ไทยรัฐมีกรอบของชี้ให้เห็นถึงปัญหาและการตัดสินใจทางจริยธรรมมากที่สุด รองลงมาคือ กรอบของการวิเคราะห์หาสาเหตุและเสนอแนวทางแก้ปัญหา
2. หนังสือพิมพ์ผู้จัดการมีกรอบของการชี้ให้เห็นถึงปัญหามากที่สุด รองลงมาคือ กรอบของการวิเคราะห์หาสาเหตุ และตัดสินใจทางจริยธรรม โดยไม่พบกรอบของการเสนอแนวทางแก้ปัญหา
3. หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจมีกรอบของเสนอแนวทางแก้ปัญหามากที่สุด รองลงมาคือ กรอบของการวิเคราะห์หาสาเหตุ ชี้ให้เห็นถึงปัญหา และตัดสินใจทางจริยธรรมตามลำดับ
4. หนังสือพิมพ์มติชนมีกรอบของการตัดสินใจทางจริยธรรมมากที่สุด รองลงมาคือ กรอบ ของการวิเคราะห์หาสาเหตุ และชี้ให้เห็นถึงปัญหาตามลำดับ โดยไม่พบกรอบของการเสนอแนวทางแก้ปัญหา

จากทั้ง 2 เหตุการณ์สามารถนำมาเปรียบเทียบการกำหนดกรอบของแต่ละหนังสือพิมพ์ในรูปแบบของแผนภูมิได้ดังนี้

เหตุการณ์ที่ 1 ช่วงที่กลุ่มพันธมิตรฯเคลื่อนพลไปยึดสถานีโทรทัศน์ NBT, ทำเนียบรัฐบาล และกองบัญชาการตำรวจนครบาล โดยศึกษาข่าวในช่วงวันที่ 26-31 สิงหาคม พ.ศ. 2551

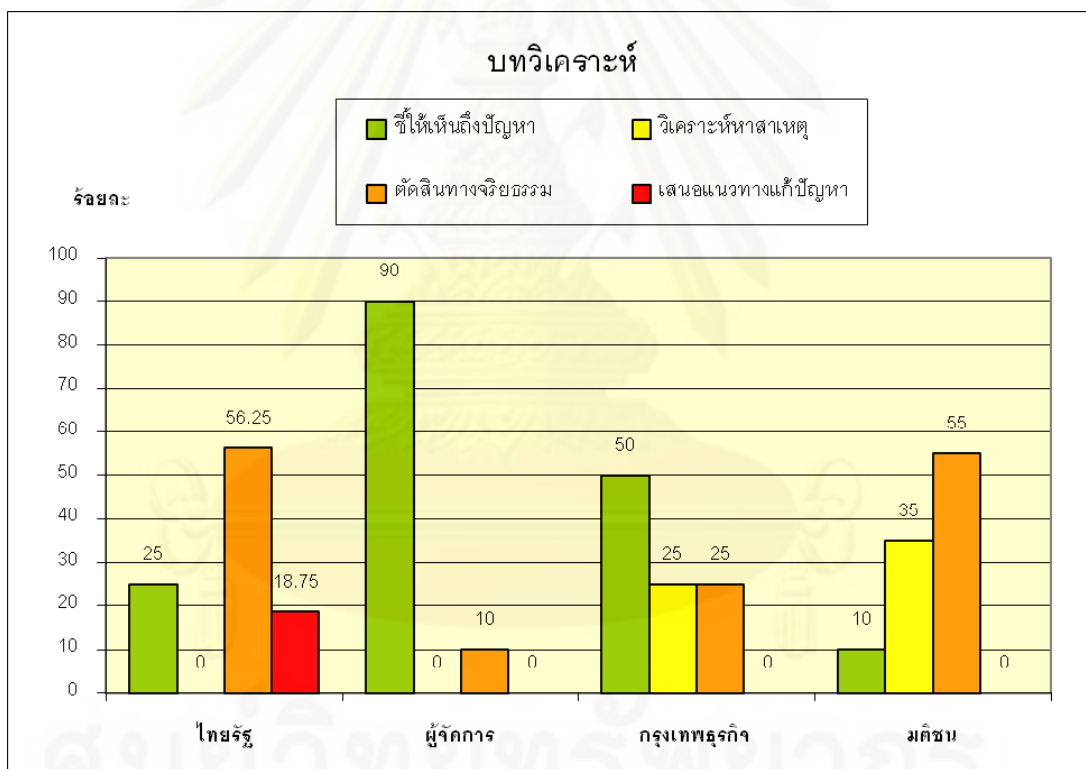
แผนภูมิ 21 แผนภูมิแท่งแสดงการเปรียบเทียบกรอบของหนังสือพิมพ์ในส่วนของข่าว

1. หนังสือพิมพ์ไทยรัฐและมติชนกำหนดกรอบเหมือนกัน โดยให้ความสำคัญกับกรอบของการชี้ให้เห็นถึงปัญหา โดยนำเสนอปฏิบัติการของกลุ่มพันธมิตรฯและฝ่ายตำรวจในการสกัดกั้นกลุ่มผู้ชุมนุม ส่วนกรอบของการตัดเส้นทางจริยธรรมนั้น เนื้อหาของข่าวจะเป็นการแสดงความไม่เห็นด้วยกับกลุ่มพันธมิตรฯและไม่เห็นด้วยกับรัฐบาลในการใช้ความรุนแรงขัดขวางการชุมนุม

2. หนังสือพิมพ์ผู้จัดการ ให้ความสำคัญกับกรอบของการชี้ให้เห็นถึงปัญหาโดยนำเสนอข่าวเกี่ยวกับปฏิบัติการของกลุ่มพันธมิตรฯในแนวทางที่เชิญชวนให้ผู้ชุมนุมมาปฏิบัติการต่อต้าน

รัฐบาล เพื่อไม่ให้แก้ไขรัฐธรรมนูญ ส่วนกรอบการตัดสินใจจริยธรรมนั้น เนื้อหาของข่าวจะต่อต้านรัฐบาลในการสกัดกั้นและใช้ความรุนแรงกับผู้ชุมนุม

3. หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ ให้ความสำคัญกับกรอบของการชี้ให้เห็นถึงปัญหา โดยนำเสนอข่าวการเคลื่อนไหวของกลุ่มพันธมิตรฯ โดยไม่สนับสนุน และต่อต้านการกระทำดังกล่าวของกลุ่มพันธมิตรฯ ดังเห็นได้จากกรอบของการตัดสินใจจริยธรรมซึ่งได้แสดงความไม่เห็นด้วยกับฝ่ายรัฐบาลในการใช้ความรุนแรงกับผู้ชุมนุม รวมทั้งได้นำเสนอแนวทางการแก้ปัญหาโดยเสนอให้ทั้งฝ่ายพันธมิตรฯและรัฐบาลถอยคนละก้าว

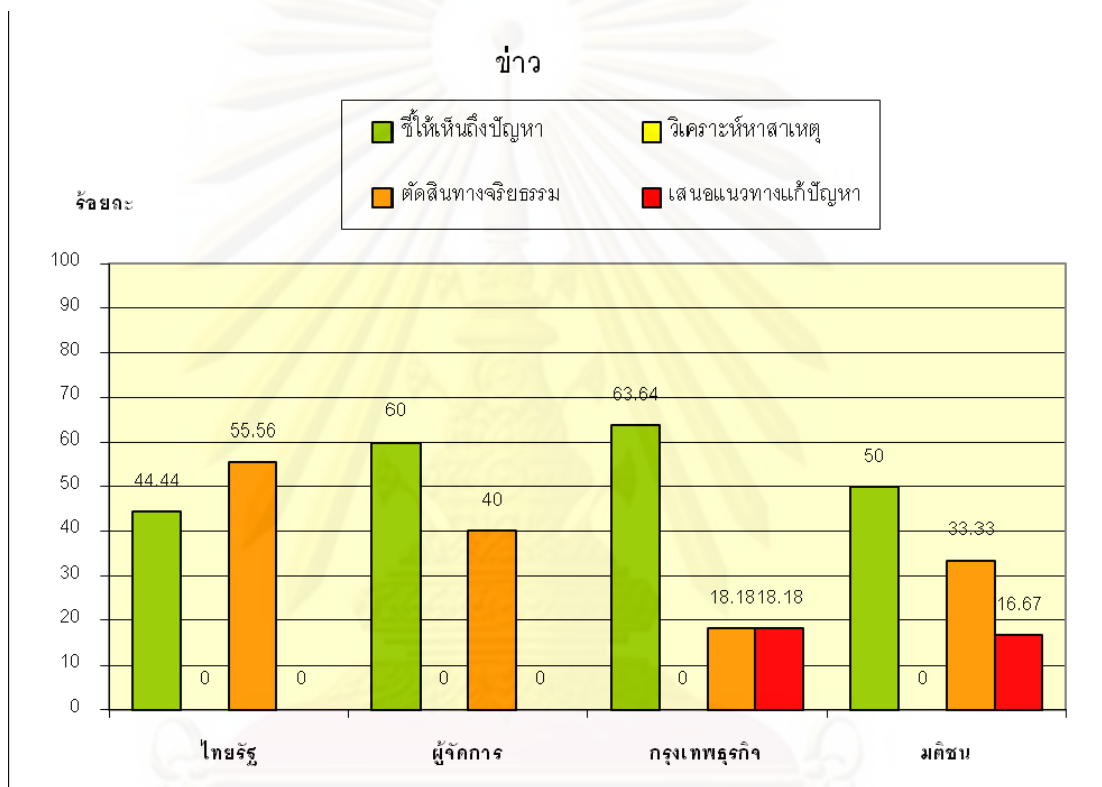
แผนภูมิ 22 แผนภูมิแท่งแสดงการเปรียบเทียบกรอบของหนังสือพิมพ์ในส่วนของบทวิเคราะห์

- หนังสือพิมพ์ไทยรัฐนั้นให้ความสำคัญกับกรอบของการตัดสินใจจริยธรรม โดยในบทวิเคราะห์จะแสดงถึงการไม่เห็นด้วยกับการกระทำของกลุ่มพันธมิตรฯ และพบกรอบของการชี้ให้เห็นถึงปัญหาที่กล่าวถึงสถานการณ์ของบ้านเมืองที่เข้าใกล้จุดแตกหัก รวมถึงได้นำเสนอกรอบของการเสนอแนวทางแก้ปัญหา

2. หนังสือพิมพ์ผู้จัดการเน้นบทวิเคราะห์ให้ความสำคัญกับกรอบของการชี้ให้เห็นถึงปัญหาโดยกล่าวว่าการออกมาปฏิบัติการยึดทำเนียบของกลุ่มพันธมิตรฯเป็นสิ่งที่ชอบธรรมเพื่อเอาชนะรัฐบาล โดยกล่าวว่าปฏิบัติการครั้งนี้ยิ่งใหญ่ และเชิญชวนให้ประชาชนออกมาร่วมชุมนุม
3. หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจให้ความสำคัญกับกรอบของการชี้ให้เห็นถึงปัญหาในเรื่องของการแสดงให้เห็นถึงท่าทีของกลุ่มพันธมิตรฯและรัฐบาล และพบกรอบของการวิเคราะห์หาสาเหตุว่าถ้ากลุ่มพันธมิตรฯหรือรัฐบาลใครใช้ความรุนแรงก่อนจะหมดความชอบธรรมทันที รวมถึงวิจารณ์การทำงานของนายสมัครว่าไม่สมควรเป็นนายกซึ่งแสดงถึงกรอบการตัดสินทางจริยธรรม
4. หนังสือพิมพ์มติชนนั้นไม่เห็นด้วยกับการยึดทำเนียบของกลุ่มพันธมิตรฯอย่างชัดเจนโดยให้ความสำคัญกับกรอบการตัดสินทางจริยธรรมมากที่สุด รวมถึงให้ความสำคัญกับกรอบการวิเคราะห์หาสาเหตุโดยนำเสนอเรื่องสถานการณ์ของกลุ่มพันธมิตรฯกับท่าทีของตำรวจ และรัฐบาลในการจัดการกับสิ่งที่เกิดขึ้นว่าจะลงเอยอย่างไร

ศูนย์วิทยุทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

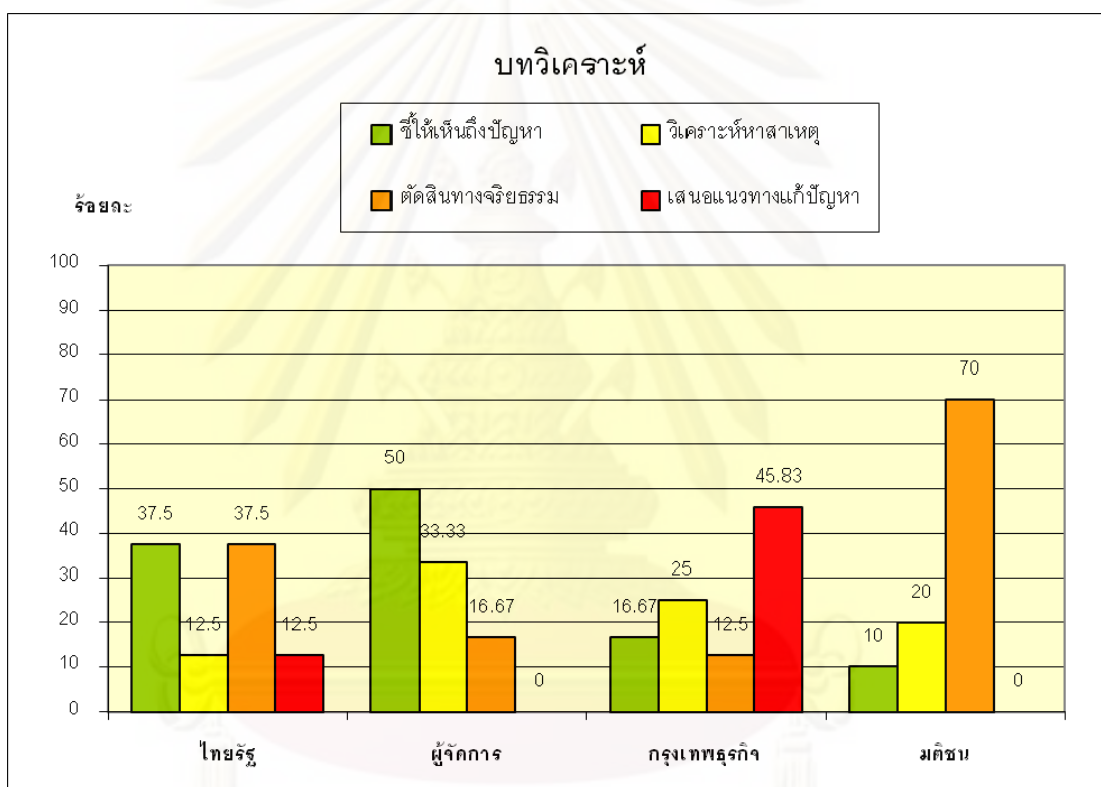
เหตุการณ์ที่ 2 ช่วงที่กลุ่มพันธมิตรฯประกาศสงครามม้วนเดียวจบโดยเคลื่อนพลไปยึดสนามบินดอนเมือง (ทำเนียบชั่วคราว) และสนามบินสุวรรณภูมิ โดยศึกษาข่าวในช่วงวันที่ 24-30 พฤศจิกายน พ.ศ. 2551

แผนภูมิ 23 แผนภูมิแท่งแสดงการเปรียบเทียบกรอบของหนังสือพิมพ์ในส่วนของข่าว

- หนังสือพิมพ์ไทยรัฐให้ความสำคัญกับกรอบของการตัดเส้นทางจริยธรรม โดยแสดงออกถึงการไม่เห็นด้วยกับการยึดสนามบินของกลุ่มพันธมิตรฯอย่างชัดเจน โดยนำเสนอข่าวการไปยึดสนามบินของกลุ่มพันธมิตรฯว่าทำเพื่อขับไล่รัฐบาล แต่นายกฯก็ไม่แสดงความรับผิดชอบใดๆกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นแสดงถึงกรอบการชี้ให้เห็นถึงปัญหา
- หนังสือพิมพ์ผู้จัดการให้ความสำคัญกับกรอบการชี้ให้เห็นถึงปัญหาโดยเสนอข่าวว่าการไปยึดสนามบินสุวรรณภูมิเป็นการกดดันรัฐบาลให้ลาออก โดยเห็นว่ากรกระทำดังกล่าวเป็นสิ่งที่สมควร ส่วนกรอบของการตัดเส้นทางจริยธรรมนั้นผู้จัดการกล่าวว่รัฐบาลเป็นตัวการที่ทำให้เกิดปัญหา และไม่ยอมรับผิดชอบด้วยการลาออก

3. หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจและมติชนนั้นกำหนดกรอบเหมือนกันคือ นำเสนอข่าวเหตุการณ์การไปยึดสนามบินและปฏิกิริยาของรัฐบาลต่อเหตุการณ์ดังกล่าว โดยไม่เห็นด้วยกับการกระทำของกลุ่มพันธมิตรฯ เพราะสร้างความเดือดร้อนให้กับหลายฝ่าย รวมทั้งขอให้ทั้งสองฝ่ายยุติปัญหาโดยเร็ว ซึ่งแสดงถึงกรอบการชี้ให้เห็นถึงปัญหามากที่สุด รองลงมาคือตัดสินทางจริยธรรม และเสนอแนวทางแก้ปัญหาตามลำดับ

แผนภูมิ 24 แผนภูมิแท่งแสดงการเปรียบเทียบกรอบของหนังสือพิมพ์ในส่วนของบทวิเคราะห์

1. ไทยรัฐแสดงให้เห็นถึงกรอบของการชี้ให้เห็นถึงปัญหาและตัดสินทางจริยธรรมมากที่สุด โดยนำเสนอว่าการยึดสนามบินของกลุ่มพันธมิตรฯนั้นแม้ว่าจะทำเพื่อขับไล่รัฐบาลแต่ก็ไม่ได้เห็นด้วยกับการกระทำดังกล่าวอย่างยิ่ง เพราะสุดท้ายฝ่ายรัฐบาลก็ไม่ตอบสนองของกลุ่มพันธมิตรฯ ซึ่งทั้งสองฝ่ายไม่เคยมีทางออกร่วมกัน ซึ่งเป็นการทำลายประเทศชาติ
2. หนังสือพิมพ์ผู้จัดการให้ความสำคัญกับกรอบการชี้ให้เห็นถึงปัญหาโดยเสนอข่าวว่าการไปยึดสนามบินสุวรรณภูมิเป็นการกดดันรัฐบาลให้ลาออก และวิเคราะห์หาสาเหตุว่าสิ่งที่พันธมิตรฯทำนั้น

เพื่อต่อต้านระบอบทักษิณ ซึ่งถ้าพันธมิตรฯแห่งประเทศไทยก็จะแพ้ ซึ่งพันธมิตรฯจะแพ้ไม่ได้ เพราะต้องรักษาสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ โดยไม่เห็นด้วยกับนักวิชาการที่ต่อต้านพันธมิตรฯแสดงถึงกรอบการตัดสินใจทางจริยธรรม

3. หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจนั้นให้ความสำคัญกับกรอบการเสนอแนวทางแก้ปัญหาโดยกล่าวถึงการที่สองฝ่ายควรถอย เพื่อไม่ทำให้เหตุการณ์เลวร้ายกว่าเดิม โดยวิเคราะห์หาสาเหตุและชี้ให้เห็นถึงปัญหาว่าการที่กลุ่มพันธมิตรฯยึดสนามบินเพื่อกดดันรัฐบาล แต่ในเมื่อรัฐบาลไม่ยอมออกกลุ่มพันธมิตรฯจะเป็นฝ่ายที่ทำให้สถานการณ์เลวร้าย โดยไม่เห็นด้วยกับวิธีการนี้แสดงถึงกรอบการตัดสินใจทางจริยธรรม
4. หนังสือพิมพ์มติชนไม่เห็นด้วยกับการยึดสนามบินของกลุ่มพันธมิตรฯโดยกล่าวว่าสร้างความเสียหายใหญ่หลวงให้กับประเทศ และการเรียกร้องให้เกิดการรัฐประหารเป็นสิ่งที่ไม่สมควรอย่างยิ่ง โดยแสดงกรอบการวิเคราะห์หาสาเหตุด้วยการกล่าวถึงคำว่า “ม้วนเดียวจบ” ของพันธมิตรฯว่าไม่มีทางสิ้นสุด

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ผลการวิจัยเชิงคุณภาพ

จากการที่ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์เนื้อหาจากหนังสือพิมพ์รายวัน ที่ได้นำเสนอข่าวเกี่ยวกับการเคลื่อนไหวของกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย พ.ศ. 2551 ซึ่งการนำเสนอของหนังสือพิมพ์รายวันนั้นได้นำเสนอกรอบของข่าวในรูปแบบต่างๆ โดยแยกตามชื่อฉบับของหนังสือพิมพ์ที่ได้ทำการวิเคราะห์ ดังนี้

ตัวอย่างของกรอบข่าวที่ปรากฏ

ไทยรัฐ

พาดหัวข่าวหน้า 1

“สมคร” กร้าว มีอบเหิมยึดทำเนียบ

นักรบศรัทธาลุยเอ็นบีที ไล่ดาราทิธีกร
ตั้งกระเจิง คลัง,เกษตร,บช.น. ก็โดน ครม.ไปประชุม
บก.สูงสุด มีมติโกวิทคุมปราบมีอบ

วันที่ 27 สิงหาคม พ.ศ. 2551

(ช่วงที่กลุ่มพันธมิตรฯยึดทำเนียบรัฐบาล)

กล่องข้อความ 1 ตัวอย่างพาดหัวข่าวที่สะท้อนกรอบข่าวในหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ

จากพาดหัวข่าวที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์ ได้นำเสนอประเด็นสำคัญ คือ การกล่าวถึงการเคลื่อนไหวของกลุ่มพันธมิตรฯในการไปยึดทำเนียบรัฐบาลและสถานที่ราชการต่างๆ เพื่อให้รัฐบาลไม่สามารถปฏิบัติงานได้ตามปกติ ซึ่งสะท้อนถึงกรอบของการชี้ให้เห็นถึงปัญหา และกล่าวถึงการกระทำของมีอบว่าเหิมเกริม ตามคำศัพท์ในพจนานุกรมซึ่งอธิบายคำว่า “เหิม¹⁶” หมายถึง กำเริบ,ลำพองใจ,ได้ใจ และนักรบศรัทธาซึ่งทำหน้าที่เป็นผู้รักษาความปลอดภัยของกลุ่มพันธมิตรฯลุยเอ็นบีที ไล่ดาราทิธีกร รวมทั้งการตอบโต้ของนายกรัฐมนตรีที่เห็นได้จากการใช้ภาษาว่า “กร้าว¹⁷” ซึ่งตามความหมายในพจนานุกรมนั้นหมายถึงกริยาอาการที่แข็งกระด้างทั้งหมดจึงสะท้อนให้เห็นถึงกรอบของการตัดสินทางจริยธรรม

¹⁶ เหิม(ว.) กำเริบ,ลำพองใจ มักใช้เข้าคู่กับคำว่า เหิมเกริม,เหิมหาญ ตามความหมายจากพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542

¹⁷ กร้าว (ว.) แข็งกระด้าง,แข็งมาก หรือแข็งเกินพอดี ตามความหมายจากพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542

บุกปิดสุวรรณภูมิ ระทึกกรุง ปะทะ- ยิง- เฆารถ เครื่องบินขึ้น-ลงไม่ได้
ให้ผบ.ทบ.-ตร.คุมมือ

กรุงเทพฯใกล้กลียุค กลุ่มพันธมิตรฯใช้ยุทธศาสตร์ดาวกระจาย ระดมพล
ไปปิดล้อมสนามบินดอนเมือง ก่อนยกพลบุกกองบัญชาการกองทัพไทย

วันที่ 26 พฤศจิกายน พ.ศ. 2551

(ช่วงที่กลุ่มพันธมิตรฯเคลื่อนพลไปยึดสนามบินดอนเมืองและสนามบินสุวรรณภูมิ)

กล่องข้อความ 2 ตัวอย่างพาดหัวข่าวในหน้า 1 และวรรณคดีที่สะท้อนกรอบข่าวสารในไทยรัฐ

จากพาดหัวข่าวที่ปรากฏในหน้าหนังสือพิมพ์ ได้นำเสนอประเด็นสำคัญ คือ การปิด
สนามบินของกลุ่มพันธมิตรฯส่งผลกระทบต่อการเดินทาง ทำให้เครื่องบินไม่สามารถสัญจรได้
สะดวก ซึ่งสะท้อนถึงกรอบของการชี้ให้เห็นถึงปัญหา และกลุ่มพันธมิตรฯทำให้กรุงเทพฯเกิดกลี
ยุค¹⁸ อันหมายถึงสภาพการณ์ที่ปั่นป่วนวุ่นวายหรือเดือดร้อนกันไปทั่ว โดยมีเหตุการณ์การปะทะ
,ยิงและเฆารถ ลุกลามไปถึงการปิดล้อมสนามบินและกองบัญชาการกองทัพไทย ซึ่งสะท้อนถึง
กรอบของการตัดสินทางจริยธรรม

¹⁸ กลียุค (น.) ยุคสุดท้ายของมนุษย์ตามคติของฮินดู ซึ่งถือว่าเป็นยุคที่เลวร้าย โดยปริยายบางที่ใช้เรียกสถานการณ์ที่ปั่นป่วนวุ่นวาย หรือเดือดร้อน
กันไปทั่วว่าเป็นกลียุค หรือเกิดกลียุค ตามหมายในพจนานุกรมฉบับมติชน พ.ศ. 2547

ไทยรัฐ

บทบรรณาธิการ

เสียใจถึงขั้นแตกหัก

สถานการณ์การเมืองของประเทศไทย ก้าวมาถึงจุดแตกหัก พันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยประกาศเปลี่ยนเป็นการชุมนุมประท้วง จากการคัดค้านการแก้ไขรัฐธรรมนูญไปเป็นการ “โค่นระบอบทักษิณ ไล่อุปการะอันธพาลหุ่นเชิด” ในขณะที่นายสมัคร สุนทรเวช นายกรัฐมนตรีประกาศกร้าว จะจัดการโดยเด็ดขาดตามกฎหมาย คาดว่าอาจใช้กฎหมายสถานการณ์ฉุกเฉินสลายฝูงชน

การเริ่มแก้ไขรัฐธรรมนูญ เพื่อหนีการยุบพรรค และเพื่อลบล้างคดีให้อดีตนายกรัฐมนตรี ทักษิณ ชินวัตร คือการจุดชนวนก่อความขัดแย้งทางการเมืองครั้งใหม่ในสังคมไทย แม้นายสมัครจะเคยสัญญาว่าจะแก้ไขรัฐธรรมนูญใน 3 เดือนสุดท้าย ก่อนที่รัฐบาลจะพ้นจากตำแหน่ง แต่พรรคพลังประชาชนซึ่งเป็นแกนนำรัฐบาล กลับเริ่มรณรงค์ขอแก้ไขรัฐธรรมนูญแค่ใน 2 เดือนแรก ที่เข้ารับหน้าที่

นับตั้งแต่เข้ารับหน้าที่บริหารประเทศเป็นเวลากว่า 100 วัน ดูเหมือนว่ารัฐบาลนี้จะไม่ได้กำหนดอันดับความสำคัญระดับในการแก้ไข ปัญหาของบ้านเมือง ไม่มีนโยบายที่ชัดเจน ในการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจ ปัญหาข้าวขายากมากแพง ข้าวเปลือกถูก ข้าวสารแพง น้ำมันแพง ข้าวปลาอาหารแพง ค่าครองชีพพุ่งสูง แต่ถือว่าการแก้ไขรัฐธรรมนูญ เป็นเรื่องระดับอันดับแรก

น่าเสียใจที่สังคมไทยไม่มีกลไกอันมีประสิทธิภาพ ในการแก้ไขความขัดแย้งทางการเมืองโดยสันติ ฝ่ายที่มีความเห็นขัดแย้งกัน มุ่งเอาชนะคะคานกันอย่างเดียว โดยไม่ได้คำนึงถึงหลักการประนีประนอม หลักการพบกันครึ่งทาง แม้นแต่รัฐบาลผู้มีอำนาจหน้าที่โดยตรง ในการรักษาความสงบเรียบร้อยของบ้านเมือง ก็ไม่ได้คำนึงถึงความสมานฉันท์ ซ้ำอย่างเดียวกันว่ามาจากการเลือกตั้ง

การชุมนุมโดยสงบและปราศจากอาวุธเป็นเสรีภาพของประชาชน ตามรัฐธรรมนูญและพันธบัตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย ก็ประกาศยืนยันมาโดยตลอด ว่าจะต่อสู้ด้วยวิธีฮิงสาและสันติ จึงต้องหลีกเลี่ยงความรุนแรงโดยเด็ดขาด อย่านำให้ถูกกล่าวหาว่าไม่ยอมรับผลการเลือกตั้ง ไม่ยอมรับกติกาของกฎหมาย และอาจถูกกล่าวหาว่ามุ่งล้มรัฐบาลโดยนอกระบบรัฐธรรมนูญ

วันที่ 2 มิถุนายน พ.ศ. 2551

(ช่วงที่กลุ่มพันธมิตรฯไปหลักชุมนุมอย่างต่อเนื่อง)

กล่องข้อความ3 ตัวอย่างบทบรรณาธิการที่สะท้อนกรอบของข่าวในหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ

จากบทบรรณาธิการ ได้นำเสนอประเด็นสำคัญคือ การที่กลุ่มพันธมิตรฯประกาศเปลี่ยนเป้าหมายการชุมนุม จากการคัดค้านการแก้ไขรัฐธรรมนูญเป็นการขับไล่อุปการะ ขณะที่นายทักษิณก็ประกาศว่าจะใช้กฎหมายสถานการณ์ฉุกเฉินสลายฝูงชน แสดงให้เห็นว่าสังคมไทยไม่มีกลไกในการแก้ไขความขัดแย้งทางการเมืองด้วยวิธีที่สันติ ประนีประนอม โดยต้องหลีกเลี่ยงความรุนแรง ซึ่งสะท้อนถึงกรอบการชี้ให้เห็นถึงปัญหา และการที่รัฐบาลตั้งต้นที่จะแก้ไขรัฐธรรมนูญมากกว่าการเห็นความสำคัญของการแก้ไขปัญหาบ้านเมือง ซึ่งทั้งสองฝ่ายคือรัฐบาลและพันธมิตรฯมุ่งแต่จะเอาชนะคะคานกัน โดยไม่คำนึงถึงความเสียหายของประเทศชาติสะท้อนถึงกรอบของการตัดสินทางจริยธรรม

ให้โอกาสแก่สันติวิธี

นับเป็นเรื่องที่น่าเสียใจอย่างยิ่ง ที่ความขัดแย้งทางการเมืองที่ยืดเยื้อ ได้นำไปสู่การเผชิญหน้ากันอีกครั้งหนึ่ง ระหว่างคู่ของความขัดแย้ง หลังจากที่ถูกพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยโดนระเบิดเสียชีวิต 1 คนบาดเจ็บกว่า 20 คน จึงมีการประกาศชุมนุมใหญ่ เพื่อการต่อสู้ขั้นแตกหัก

ความขัดแย้งทางการเมืองในขณะนี้ได้ก้าวถึงจุดอันตราย เพราะอาจนำไปสู่เหตุการณ์รุนแรงที่ทุกฝ่ายไม่พึงปรารถนา เนื่องจากไม่มีใครฟังใคร ต่างฝ่ายต่างมุ่งที่จะเอาชนะซึ่งกันและกัน และต่างก็อ้างว่าทำเพื่อปกป้องสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และการปกครองระบอบประชาธิปไตย เพียงแต่มีความเห็นที่ต่างกัน เกี่ยวกับวิธีการหรือแนวทาง และต่างก็ยืนยันว่าฝ่ายตนถูกต้อง

น่าเสียดายที่มีกลุ่มพลังเงียบ ผู้รักสันติ ได้ออกมารณรงค์เรียกร้องคู่ของความขัดแย้งให้ยุติความรุนแรง และแสวงหาสันติด้วยการพูดคุย ซึ่งทุกฝ่ายเห็นด้วยในหลักการ และแม้แต่พรม. และรัฐบาลก็ประกาศว่าพร้อมที่จะเจรจา แต่กลับไม่มีผลคืบหน้า รัฐบาลน่าจะแสดงความกระตือรือร้นมากกว่าที่ผ่านมา ในการแสวงหาหนทางยุติความขัดแย้ง โดยสันติและสมานฉันท์แทนการเผชิญหน้า

เมื่อสถานการณ์ก้าวมาถึงจุดอันตรายเช่นนี้ และรัฐบาลไม่ได้แสดงความรับผิดชอบ ในการรักษาความสงบเรียบร้อยตามอำนาจหน้าที่ หลายฝ่ายจึงมองไปที่เจ้าหน้าที่ฝ่ายความมั่นคง โดยเฉพาะฝ่ายทหารผู้มีอำนาจหน้าที่ในการรักษาความมั่นคงของประเทศ ตามกฎหมายการรักษาความมั่นคงภายใน ที่จะต้องปฏิบัติหน้าที่ของตน ด้วยการยุติเหตุที่อาจจะรุนแรง โดยไม่ต้องทำรัฐประหาร

จึงหวังว่าทุกฝ่ายจะให้โอกาสแก่เหตุผลและสันติวิธีในการยุติความขัดแย้ง เพื่อไม่ให้นักการเมืองต้องบอบช้ำยิ่งกว่าที่เป็นอยู่ ประเทศไทยไม่ได้เผชิญหน้าแต่เฉพาะวิกฤตทางการเมืองเท่านั้น แต่ยังสามารถได้รับผลกระทบอย่างรุนแรงจากวิกฤตการเงินของโลก จนเศรษฐกิจวิกฤตขณะนี้ เศรษฐกิจไทยเริ่มได้รับผลกระทบแล้ว ทั้งภาคการส่งออก การท่องเที่ยว และอื่น ๆ อีกมาก

วันที่ 24 พฤศจิกายน พ.ศ. 2551

(ช่วงที่กลุ่มพันธมิตรฯ เคลื่อนพลไปยังสนามบินดอนเมืองและสนามบินสุวรรณภูมิ)

กล่องข้อความ 4 ตัวอย่างบทบรรณาธิการที่สะท้อนกรอบของข่าวในหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ

จากบทบรรณาธิการ ได้นำเสนอประเด็นสำคัญคือ ความขัดแย้งทางการเมืองที่ยืดเยื้อ ได้นำไปสู่การเผชิญหน้า ที่ต่างฝ่ายต่างไม่มีใครยอมใคร ซึ่งจากบทบรรณาธิการแสดงให้เห็นว่าการให้โอกาสแก่สันติวิธีจะเป็นการแก้ปัญหาทุกอย่างให้สามารถคลี่คลายลงได้ โดยต้องคำนึงถึงความบอบช้ำของประเทศ ซึ่งสะท้อนถึงกรอบของการเสนอแนวทางแก้ปัญหา และยังสะท้อนถึงกรอบของการชี้ให้เห็นถึงปัญหาด้วยว่า ความขัดแย้งทางการเมืองครั้งนี้สืบเนื่องจากการเห็นต่างกัน และไม่ยอมรับฟังเสียงของอีกฝ่ายที่เห็นต่าง อาจนำไปสู่ความรุนแรงและการรัฐประหารที่ไม่มีใครอยากให้เกิดขึ้น

บทวิเคราะห์

จุดสุดท้าย

สถานการณ์เผชิญหน้าระหว่างระหว่างรัฐบาลกับกลุ่มพันธมิตรฯ เดินมาถึงจุดที่จะต้องมีทางออกอย่างใดอย่างหนึ่ง เมื่อมีการเคลื่อน ขบวนการชุมนุมเข้าไปยึดทำเนียบ กระทรวงต่างๆและมีสถานีโทรทัศน์เอ็นบีทีอีกแห่ง

พูดง่าย ๆ ทำให้รัฐบาลไม่สามารถเข้าทำงานเพื่อบริหารประเทศได้ ข้าราชการก็ทำงานไม่ได้ การประชุมฯ ต้องไปว่ากันใน หน่วยงานทหาร

ขณะที่นายฯ สมัครหลังประชุม ครม. ก็ออกมาแถลงยืนยันไม่ถอยเด็ดขาด ขณะที่กลุ่มพันธมิตรฯ ยืนยันที่จะชุมนุมต่อไปเพื่อให้ บรรลุเป้าหมายคือให้นายฯ ลาออกไป หากเป็นอย่างนี้ ก็คงจะต้องแตกหักแน่

ยิ่งท่าทีของนายฯ ที่ประกาศอย่างแข็งกร้าว ไม่ยอมกันแล้ว คือท่าทีที่ชัดเจนว่าไม่ถอยพร้อมสู้ทุกรูปแบบ ซึ่งก็แน่นอนว่านายฯ ซึ่ง ตกที่นั่งลำบากขณะนี้ไม่ว่าใคร ประเทศไหนไม่เคยมีใครประกาศยอมแพ้หรือถอยหลัง

กลไกของรัฐบาลในรูปแบบต่างๆ ก็ยังเดินหน้าลุยอย่างที่ผ่านมา ดังนั้น สิ่งที่นายฯ ประกาศก็เลยเป็นแค่คำพูดเท่านั้น เพราะในความเป็นจริงไม่มีอะไรเปลี่ยนแปลงและคงรู้เช่นกันว่าพันธมิตรฯ ก็คงไม่ยอมเลิก

สุดท้ายมันก็ต้องมาถึงจุด “แตกหัก” จนได้

วันที่ 28 สิงหาคม พ.ศ. 2551

(ช่วงกลุ่มพันธมิตรฯ ยึดทำเนียบรัฐบาล)

กล่องข้อความ 5 ตัวอย่างบทวิเคราะห์ที่สะท้อนกรอบของข่าวในหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ

จากบทวิเคราะห์ ได้นำเสนอประเด็นสำคัญ คือ ภายหลังจากการยึดทำเนียบรัฐบาล ของกลุ่มพันธมิตรฯ ทำให้รัฐบาลประกาศว่าจะต่อสู้กับพันธมิตรฯ ทุกรูปแบบ ซึ่งจากการที่สองฝ่าย ยืนยันไม่ยอมแพ้นั้น จะทำให้สถานการณ์ดำเนินเข้าสู่จุดแตกหัก เพราะต่างฝ่ายต่างไม่มีใครยอม ถอย ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงกรอบของการชี้ให้เห็นถึงปัญหา

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ฟางเส้นสุดท้าย

ผมคงไม่ต้องอธิบายว่า ประเทศไทยที่เคยอยู่กันอย่างสงบสุข เวลานี้ตกอยู่ในสภาพเช่นไร โดยเฉพาะในกทม.เท่านั้นที่การจราจรถัดติด เป็นอัมพาต สถานที่ราชการหลายแห่ง ทำเนียบรัฐบาลถูกยึดโดยผู้ชุมนุมประท้วง แม้แต่ในต่างจังหวัดก็เกิดเหตุชุมนุมวุ่นวายกันไปหมด

ทำการยึดอำนาจรัฐ ไม่แตกต่างจากการปฏิวัติรัฐประหารในอดีต การเข้ายึดช่อง 11 เอ็นบีทีโดยพลการและ ใช้กำลังพกพาอาวุธเข้าไปในสถานที่ราชการ ไล่พนักงานเจ้าหน้าที่จนไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ออกอากาศได้

แม้เจ้าหน้าที่เข้าไปควบคุมความสงบ และจับกุมกลุ่มบุคคลดังกล่าวจำนวนประมาณ 80 คน ไปสอบสวน และเตรียมตั้งข้อหา กฎหมาย แต่พันธมิตรที่มาร่วมชุมนุมประท้วงสมทบเพิ่มเติมก็ถือกันเข้าไปยึดอีกรอบ จะเรียกว่าเป็นอารยะขัดขืนหรือการใช้กำลัง กฎหมายอยู่นอกกฎหมาย อย่างไรก็ตาม อย่างไรก็ดี ภาพที่ออกไปสู่สายตาชาวโลก ไม่ใช่เรื่องดีแน่นอน กลายเป็นการตอกย้ำคำว่า บ้านป่าเมืองเถื่อน

ที่ผมเคยเกริ่นเอาไว้แล้วตั้งแต่มีการชุมนุมของกลุ่มพันธมิตรฯ จุดหมายปลายทางแล้วแต่บั้นทอนประชาธิปไตย รัฐบาล ภายใต้การนำของคุณสมัคร สุนทรเวช จะหาทางลงอย่างไร การหลีกเลี่ยงการกระทบกระทั่งกับกลุ่มผู้ชุมนุม ไม่ใช่ทางแก้ไขปัญหาที่ถูกต้องแน่นอน

เพราะองค์ประกอบของการเป็นนิติรัฐนั้น รัฐจะต้องมีอำนาจรัฐอยู่ในมือด้วย ถ้ารัฐบาลไม่มีอำนาจ หรือไม่กล้าใช้อำนาจ จะเป็นรัฐบาลปกครองประเทศอยู่ได้อย่างไร จะอยู่แบบลอยไปลอยมาคงไม่ได้

และผมขอย้ำว่า ปรากฏการณ์ทั้งหลาย คือฟางเส้นสุดท้ายของประชาธิปไตยในประเทศไทย ซึ่งจะต้องจดจารึกไว้ในประวัติศาสตร์การเมืองไทย ที่บ้านเมืองกลับเข้าสู่ยุคมืดอีกครั้ง เป็นกบฏยุค

วันที่ 28 สิงหาคม พ.ศ. 2551

(ช่วงที่กลุ่มพันธมิตรฯยึดทำเนียบรัฐบาล)

กล่องข้อความ 6 ตัวอย่างบทวิเคราะห์ที่สะท้อนกรอบของข่าวในหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ

จากบทวิเคราะห์ที่ได้เสนอประเด็นสำคัญ คือ การยึดทำเนียบรัฐบาลและบุกยึดทำลาย สถานที่ราชการหลายแห่ง เพื่อยึดอำนาจรัฐของกลุ่มพันธมิตรฯนั้นไม่ต่างกับการรัฐประหาร การเข้ายึดช่อง 11 และพกพาอาวุธเข้าไปขับไล่พนักงานเจ้าหน้าที่จนไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ออกอากาศได้เป็นการกระทำที่ป่าเถื่อน ซึ่งผู้เขียนมองว่าการชุมนุมของกลุ่มพันธมิตรฯนั้นบั้นทอนหนทางแห่งประชาธิปไตยอย่างชัดเจน ทำให้บ้านเมืองตกอยู่ในสภาพการณ์ที่ปั่นป่วนวุ่นวายเดือดร้อนกันไปทั่ว ซึ่งจากบทวิเคราะห์นั้นได้สะท้อนถึงกรอบของการตัดสินใจจริยธรรมอย่างชัดเจน

ผู้จัดการรายวัน

ข่าวหน้า 1

“ปักหลักต่อสู้ยึดเยื่อ!- ยื่นหนังสือ “สมัคร” วันนี้

ประชาชนเรือนแสนร่วมชุมนุมอนุสาวรีย์ประชาธิปไตยด้านล้มล้างรัฐธรรมนูญ พันธมิตรฯ ประกาศความสำเร็จ พร้อมเคลื่อนมวลชนปักหลักหน้าทำเนียบฯ จี้ “หมัก” รับผิดชอบฐานพอกผิดให้ “แมว” จนเป็นภัยคุกคามสถาบันหลักชาติ ก่อนเคลื่อนขบวนยื่นหนังสือถอดถอน ส.ส.-ส.ว.ต่อประธานวุฒิสภา 7 โมงเช้าวันนี้ ด้านตำรวจตั้งกำลังเข้ม เข้มสกัดผู้ชุมนุมไม่ให้เดินขบวนขงกที่สะพานม้ามานาฯ

26 พฤษภาคม พ.ศ. 2551

(ช่วงที่กลุ่มพันธมิตรฯ ออกมาชุมนุมคัดค้านการรัฐธรรมนูญ)

กล่องข้อความ 7 ตัวอย่างพาดหัวข่าวและบรรณานุกรณที่สะท้อนกรอบข่าวในหนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวัน

จากข่าวได้เสนอประเด็นสำคัญ คือ การชุมนุมต่อต้านการล้มล้างรัฐธรรมนูญของกลุ่มพันธมิตรฯ พร้อมเคลื่อนมวลชนเพื่อยื่นหนังสือต่อประธานวุฒิสภา ซึ่งพันธมิตรฯ เชื่อว่าการแก้รัฐธรรมนูญครั้งนี้เป็นการแก้เพื่อปกความผิดและนายสมัครต้องรับผิดชอบ ซึ่งสะท้อนถึงกรอบของการชี้ให้เห็นถึงปัญหา และการตัดสินใจจริยธรรม โดยในข่าวนำเสนอว่าการแก้รัฐธรรมนูญครั้งนี้มีจุดประสงค์เพียงแก้ความผิดให้กับอดีตนายกฯ ทักษิณ ชินวัตร จัดเป็นการล้มล้างรัฐธรรมนูญซึ่งหมายถึงการคุกคามสถาบันหลักของชาติ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

“ทรราชฆ่าประชาชน”

“ซาตานสมชาย กระจายเลือด เช่นฆ่าประชาชนที่ปราศจากอาวุธ เพียงแค่ต้องการเปิดทางเข้าไปแถลงนโยบายที่รัฐสภา **สั่งตำรวจระดมอาวุธทั้งแก๊สน้ำตา ปืน ระเบิด ถล่มใส่อย่างไม่ปราณีตลอดทั้งวัน ทำให้มีผู้เสียชีวิต 2 ราย บาดเจ็บเกือบ 400 ราย”**

วันที่ 8 ตุลาคม พ.ศ.2551

(ช่วงที่กลุ่มพันธมิตรฯปิดล้อมรัฐสภาและถูกสลายการชุมนุม)

กล่องข้อความ 8 ตัวอย่างพาดหัวข่าวและวรรคหน้าที่สะท้อนกรอบข่าวในหนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวัน

จากพาดหัวข่าวได้เสนอประเด็นสำคัญ คือ จากการสลายกลุ่มผู้ชุมนุมพันธมิตรฯของรัฐบาลเพียงเพื่อต้องการเปิดทางให้ส.ส.เข้าไปแถลงนโยบายต่อสภา ทำให้ผู้ชุมนุมได้รับบาดเจ็บและเสียชีวิตโดยใช้อาวุธตลอดทั้งวัน สะท้อนให้เห็นถึงกรอบของการ**ตัดสินทางจริยธรรม** ดังภาษาที่ใช้ว่า **“ทรราชฆ่าประชาชน”** ซึ่งตามความหมายในพจนานุกรมได้อธิบายถึงคำว่า ทรราช¹⁹ อันหมายถึงผู้ปกครองบ้านเมืองที่ใช้อำนาจกดขี่ทำความเดือดร้อนให้แก่ผู้อยู่ใต้ปกครอง ซึ่งในที่นี้หมายถึงการกระทำของนายสมชาย วงศ์สวัสดิ์ นายกรัฐมนตรีในขณะนั้น และการใช้คำว่า **“ซาตานสมชาย กระจายเลือด”** คำว่า ซาตาน²⁰ นั้นในความเชื่อแบบคริสต์ คือหัวหน้าปีศาจ เป็นตัวแทนแห่งความชั่วร้าย ซึ่งในข่าวเปรียบเทียบถึงการที่นายสมชาย วงศ์สวัสดิ์สั่งการให้ตำรวจระดมอาวุธทั้งแก๊สน้ำตา ปืน ระเบิด ถล่มใส่ผู้ชุมนุมอย่างไม่ปราณี ทำให้มีผู้คนบาดเจ็บและเสียชีวิต

¹⁹ ทรราช (น.) ผู้ปกครองบ้านเมืองที่ใช้อำนาจตามอำเภอใจ ทำความเดือดร้อนทารุณให้แก่ผู้อยู่ใต้ปกครองของตน ตามความหมายในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542

²⁰ ซาตาน (น.) หัวหน้าปีศาจในความเชื่อแบบคริสต์โดยปริยายหมายถึงความชั่วร้าย ตามความหมายในพจนานุกรมฉบับมติชน พ.ศ. 2547

ผู้จัดการรายวัน

บทวิเคราะห์

“6 เดือนของพันธมิตรกับสงครามม้วนเดียวจบ”

ในการชุมนุมครั้งล่าสุดที่แกนนำกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยเรียกว่าเป็น “สงครามครั้งสุดท้าย” เริ่มต้นมาตั้งแต่วันที่ 25 พฤษภาคม 2551 ซึ่งหากนับถึงวันนี้ก็กินเวลายาวนานเกือบ 200 วัน หรือกว่า 6 เดือนแล้ว

การชุมนุมแบบต่อเนื่องของกลุ่มพันธมิตรฯ ผ่านเหตุการณ์ต่างๆ มากมาย ผ่านฤดูกาลของประเทศไทยมาครบถ้วน ทั้งร้อน ฝน และหนาว

แรกเริ่มเดิมทีเมื่อเริ่มต้นการชุมนุมแบบยึดเชื้อ หลายคนปรามาสว่าพอเข้าหน้าฝนการชุมนุมก็คงสลายตัวไปเอง ทว่า พันธมิตรฯ ได้พิสูจน์ด้วยการกระทำแล้วว่า การอดทนชุมนุมท่ามกลาง “พายุฝน” กลายเป็นเรื่อง จีบจ้อยมาก เมื่อเทียบกับการต้องอดทนอยู่กับรัฐบาลหุ่นเชิดของ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร ที่มุ่งแต่จะคอร์รัปชันหาผลประโยชน์ส่วนตัวและทำทุกอย่างเพื่อผลประโยชน์ของตัวเอง

ในช่วง 6 เดือนกว่ามานี้ พันธมิตรฯ หลายล้านคนที่ผลัดเปลี่ยนหมุนเวียนกันเข้ามาชุมนุม และนั่งเป็นกองหนุนอยู่ที่บ้านหรือที่ทำงานล้วนแล้ว ผ่านประสบการณ์มากมาย ทั้งดีใจอย่างสุดซึ้งและโศกสลดน้ำตาแทบเป็นสายเลือด ทั้งปลาบปลื้มกับรสชาติแห่งชัยชนะและจมจ่อมกับบรรยากาศของความสูญเสีย

ประชาชนจำนวนมาก และผู้มีอำนาจส่วนใหญ่ในประเทศไทยหลงประเด็นไปว่า พันธมิตรฯ คือ ต้นเหตุของปัญหาความขัดแย้ง ความแตกแยกของคนในสังคม แต่แท้จริงแล้วพวกเขาสนิทใจไปว่า พันธมิตรฯ นี้แหละคือโดมิโนตัวแรกที่หากล้มก็จะนำพาประเทศไปสู่เส้นทางของรัฐบาลเผด็จการอำนาจนิยม ที่อาศัยกลไกของการโกงการเลือกตั้งเพื่อเข้าสู่อำนาจรัฐในทันที

ขณะเดียวกันในช่วงหลายปีที่ผ่านมา ก็เป็นที่แน่ชัดว่า คนในระบบทักษิณได้พยายามแสดงท่าทีอย่างชัดเจนว่า สถาบันกษัตริย์นั้นทำให้ประเทศไทยด้อยพัฒนา ทั้งๆ ที่ไม่เป็นความจริง และมีความพยายามในการหมิ่นพระบรมเดชานุภาพอย่างต่อเนื่องอีกด้วย

แน่นอนว่า กระบวนการหมิ่นพระบรมเดชานุภาพ และบ่อนทำลายสถาบันกษัตริย์นี้จะขยายตัวและเติบโตเป็นร้อยเท่าพันทวี เมื่อพันธมิตรฯ สลายตัวไป หลังจากสงครามม้วนเดียวจบครั้งนี้

วันที่ 27 พฤศจิกายน พ.ศ. 2551

(ช่วงที่กลุ่มพันธมิตรฯ เคลื่อนพลไปยึดสนามบินดอนเมืองและสนามบินสุวรรณภูมิ)

กล่องข้อความ 9 ตัวอย่างบทวิเคราะห์ที่สะท้อนกรอบของข่าวในหนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวัน

จากบทวิเคราะห์ที่ได้เสนอประเด็นสำคัญ คือ การชุมนุมของกลุ่มพันธมิตรฯ ตลอดระยะเวลา 6 เดือนนั้นความจริงเป็นเรื่องลำบาก แต่กลุ่มพันธมิตรฯ ก็อดทนเพื่อต่อต้านรัฐบาลซึ่งเชื่อว่าเป็นรัฐบาลหุ่นเชิดของอดีตนายกฯ ทักษิณ และยังชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของกลุ่มพันธมิตรฯ โดยอ้างถึงทฤษฎีโดมิโน²¹ (domino theory) เปรียบเทียบว่าพันธมิตรฯ เป็นโดมิโนตัวแรกที่หากล้ม

²¹ ทฤษฎีโดมิโน (domino theory) เป็นทฤษฎีทางนโยบายด้านการต่างประเทศ อูบมาขึ้นจากลักษณะของเกมไพ่ต่อแต้ม ซึ่งถ้ามีไพ่ล้มหนึ่งใบ ไพ่ใบอื่น ๆ ก็ล้มเป็นแถบติดต่อกันเป็นลูกโซ่ ทฤษฎีโดมิโนหมายความว่าถ้าประเทศหนึ่งหันไปใช้ระบอบการปกครองแบบคอมมิวนิสต์ จะส่งผลให้ประเทศรอบข้างเขาอย่างตามไปด้วย เรียกว่า “ผลกระทบบนแบบโดมิโน”

ก็จะนำพาประเทศไปสู่เส้นทางของรัฐบาลเผด็จการอำนาจนิยมทันที เนื่องจากรัฐบาลจะอาศัยกลไกของการโงกการเลือกตั้งเพื่อเข้าสู่อำนาจรัฐ ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงกรอบของการชี้ให้เห็นถึงปัญหา และย้ำถึงความสำคัญของกลุ่มพันธมิตรฯ เพราะพันธมิตรฯเป็นตัวแปรทางการเมืองที่สำคัญในระบอบประชาธิปไตย

ในส่วนที่สะท้อนถึงกรอบของการตัดสินใจทางจริยธรรม ได้กล่าวว่รัฐบาลปัจจุบันที่พันธมิตรฯต่อต้านนั้นเป็นรัฐบาลหุ่นเชิดของระบอบทักษิณ ที่มุ่งแต่จะคอร์รัปชันหาผลประโยชน์ส่วนตัวและทำทุกอย่างเพื่อผลประโยชน์ของตัวเอง ทั้งยังมีความพยายามในการหมิ่นพระบรมเดชานุภาพอย่างต่อเนื่อง ซึ่งตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 112²² บัญญัติไว้ว่า “ผู้ใดหมิ่นประมาท ดูหมิ่น หรือแสดงความอาฆาตมาดร้ายพระมหากษัตริย์ พระราชินี รัชทายาท หรือผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สามปีถึงสิบห้าปี” ซึ่งคนในระบอบทักษิณได้พยายามแสดงท่าทีอย่างชัดเจนว่า สถาบันกษัตริย์นั้นทำให้ประเทศไทยด้อยพัฒนา ดังตัวอย่างในกรณีของการแสดงปาฐกถา(ไทยโพสต์, 2551) “เรื่องระบอบอุปถัมภ์ในประเทศไทย”ของนายจักรภพ เพ็ญแขเป็นภาษาอังกฤษที่สโมสรผู้สื่อข่าวต่างประเทศประจำประเทศไทย ขณะที่มิดำแหน่งเป็นรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี ในสมัยรัฐบาลของนายสมัคร สุนทรเวช นายกรัฐมนตรีซึ่งขณะนั้นพนักงานสืบสวนได้แจ้งความต่อกองปราบปรามว่าเนื้อหาการปาฐกถาของนายจักรภพเป็นการหมิ่นพระบรมเดชานุภาพ(มติชน, 2551) ผู้นำฝ่ายค้านโดยนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ จึงได้ทำหนังสือถึงนายสมัครเพื่อขอให้ปลดนายจักรภพออกจากตำแหน่ง ซึ่งฝ่ายรัฐบาลเพิกเฉยจนกระทั่งโดยกดดันจากกระแสสังคม นายจักรภพจึงแถลงข่าวลาออกจากตำแหน่ง ปัจจุบันนายจักรภพได้หลบหนีออกจากประเทศไทยเพื่อหลีกเลี่ยงหมายจับในคดีดังกล่าวข้างต้น ซึ่งบทวิเคราะห์เชื่อว่ากระบวนการบ่อนทำลายสถาบันกษัตริย์จะขยายตัวมากขึ้น ภายหลังจากพันธมิตรฯสลายตัว

²² ประมวลกฎหมายอาญา ลักษณะ1 ความผิดเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งราชอาณาจักร หมวด1 ความผิดต่อองค์พระมหากษัตริย์ พระราชินี รัชทายาท ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ มาตรา 112 บัญญัติไว้ว่า “ผู้ใดหมิ่นประมาท ดูหมิ่น หรือแสดงความอาฆาตมาดร้ายพระมหากษัตริย์ พระราชินี รัชทายาท หรือผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สามปีถึงสิบห้าปี”

นโยบายพระราช : สมชายต้องชดใช้

ช่วงสายวันที่ 7 ตุลาคม 2551 ประวัติศาสตร์การเมืองไทยต้องจารึกว่า ขณะที่นายสมชาย วงศ์สวัสดิ์ ยืนอ่านแผ่นเอกสารที่คัดลอกต่อๆกันโดยเรียก่านโยบายรัฐบาลในรัฐสภานั้น ทางหนึ่งตำรวจที่ลงมือปฏิบัติการตั้งแต่เช้านี้ก็ยังไม่ได้หยุดยั้งที่จะใช้อาวุธร้ายแรงสลายการชุมนุมของพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยที่อาศัยสิทธิตามรัฐธรรมนูญอย่างสงบ สันติ อหิงสา ปราศจากอาวุธอยู่นำรัฐสภา

เพียงเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจอย่างสมบูรณ์ นายสมชายและพรรคร่วมรัฐบาลไม่สนใจว่าการใช้กำลังประทุษร้ายต่อประชาชนของตำรวจจะเป็นไปอย่างไร ตั้งหน้าตั้งตาแถลงนโยบายของตนไป

อาวุธของตำรวจที่พยายามจะบอกว่ามีแค่ “แก๊สน้ำตา” แต่ทำไม?... ทำให้ชายผู้หนึ่งนั่งทรุดอยู่กับพื้นถนนท่ามกลางกองเลือด เขาของเขาขาดเสมอเข้า คนหนึ่งต้องเสียดวงตา คนหนึ่งนิ้วมือ นิ้วเท้าอีกขาด ผู้หญิงคนหนึ่งเลือดอาบใบหน้า และอีกหลายๆคนอาการสาหัส ร่างของผู้บาดเจ็บคนแล้วคนเล่า ถูกลำเลียงนำส่งโรงพยาบาลละแวกใกล้เคียง ภาพดังกล่าวนี้ปรากฏเป็นข่าวแพร่ไปทั่วโลก ประชาคมสังคมโลกได้รับรู้เหตุการณ์ ชาติผู้ให้การกระทำของนายสมชายอย่างรวดเร็ว ตามด้วยเสียงจากหลายฝ่ายรุมประณามความรุนแรงที่เกิดขึ้น ทว่า...นายสมชายและพรรคพวกไม่แยแส

ราว 3 ชั่วโมงที่สั้นที่สุดในการแถลงนโยบายรัฐบาลเท่าที่เคยมีมา นโยบายที่เห็นชัดเจนในทางปฏิบัติของพวกเขา คือ นโยบายชนฆ่าประชาชน! โดยมีผลงานเป็นที่ประจักษ์นอกรัฐสภา นี่หรือคือความสง่างามของประชาธิปไตยที่นายสมชายและระบอบทักษิณนิยมชมชอบ พิธีการแถลงนโยบายวานนี้ของนายสมชายและพวกจึงนับเป็นการแถลงนโยบายบนคราบเลือดและน้ำตาของรัฐบาลเถื่อนต่อรัฐสภาที่เรียกได้ว่า เป็นพระราชเผด็จการรวบอำนาจอย่างสมบูรณ์

ขออย่าว่ารุนแรงเกินกว่าเหตุจนเป็นเหตุให้ประชาชนอันตรายทั้งกายและใจแสนสาหัส ประการสำคัญ การรับใช้รัฐบาลที่มีที่มาไม่ชอบธรรม ลูแก่อำนาจไม่ชอบธรรมในการสั่งการ ตำรวจที่ทำตามก็รับอำนาจที่ไม่ชอบ หรือทำตามคำสั่งไม่ชอบด้วยกฎหมายตามไปด้วย

วันที่ 8 ตุลาคม พ.ศ. 2551

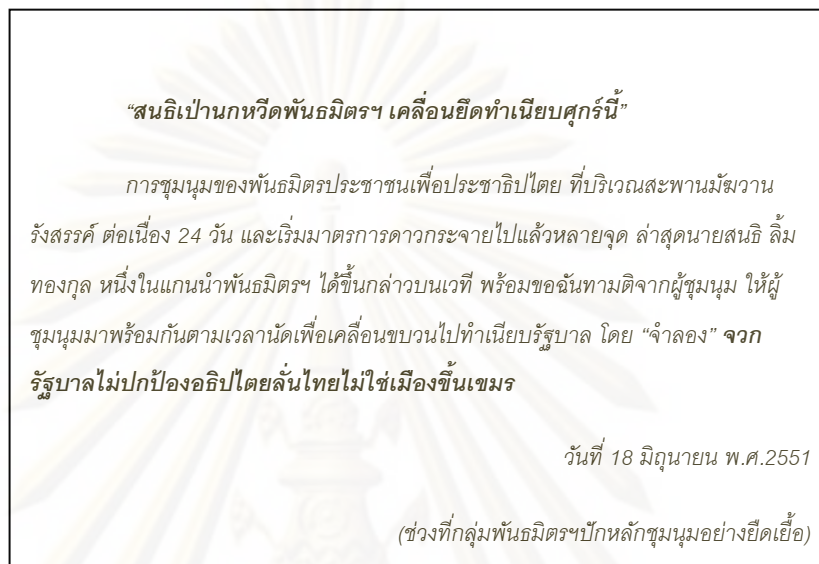
(ช่วงที่กลุ่มพันธมิตรฯปิดล้อมรัฐสภาและถูกสลายการชุมนุม)

กล่องข้อความ10 ตัวอย่างบทวิเคราะห์ที่สะท้อนกรอบของข่าวในหนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวัน

จากบทวิเคราะห์ที่ได้เสนอประเด็นสำคัญ คือ การสั่งการสลายการชุมนุมในเหตุการณ์วันที่ 7 ตุลาคม พ.ศ. 2551 รัฐบาลต้องรับผิดชอบ และนายสมชาย วงศ์สวัสดิ์ นายกรัฐมนตรีในขณะนั้นต้องชดใช้ในสิ่งที่เกิดขึ้น เนื่องจากการกระทำดังกล่าวทำให้มีผู้บาดเจ็บและเสียชีวิต ซึ่งสะท้อนถึงกรอบของการชี้ให้เห็นถึงปัญหา และสะท้อนถึงกรอบของการตัดสินทางจริยธรรม โดยกล่าวว่าการแถลงนโยบายของรัฐบาลในวันนั้นเป็นการแถลงนโยบายรัฐบาลที่สั้นที่สุด ซึ่งขณะเดียวกันภายนอกรัฐสภามีการสลายการชุมนุม มีผู้ได้รับบาดเจ็บและเสียชีวิต จากการที่ตำรวจใช้แก๊สน้ำตา แต่สามารถทำให้คนแขนขาด ขาขาด นอนจมกองเลือด ซึ่งผู้เขียนกล่าวว่านโยบายที่แถลงนั้น มีสิ่งที่ประจักษ์ชัดที่สุดคือ นโยบายชนฆ่าประชาชน เป็นนโยบายของพระราชเผด็จการรวบอำนาจอย่างสมบูรณ์ โดยไม่สนใจ ไม่แยแสถึงอันตรายของประชาชนที่ถูกใช้ความรุนแรงของตำรวจ จากการรับใช้รัฐบาลที่มีที่มาไม่ชอบธรรม ลูแก่อำนาจ ทำให้ประชาชนได้รับอันตรายทั้งกายและใจแสนสาหัส เป็นสิ่งที่รัฐบาลสมชายต้องชดใช้ในสิ่งที่ประชาชนสูญเสีย เพราะประชาชนชุมนุมโดยอาศัยสิทธิตามรัฐธรรมนูญอย่างสงบ สันติ อหิงสา ปราศจากอาวุธ

กรุงเทพมหานคร

ข่าวหน้า 1

กล่องข้อความ 11 ตัวอย่างพาดหัวข่าวและวรรคนำที่สะท้อนกรอบข่าวในหนังสือพิมพ์กรุงเทพมหานคร

จากพาดหัวข่าวที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์ “ได้นำเสนอประเด็นสำคัญ คือ กลุ่มพันธมิตรฯ ประกาศเคลื่อนขบวนการประชุมจากบริเวณสะพานมัฆวานรังสรรค์ไปยังทำเนียบรัฐบาล โดยมีประเด็นหลักคือต้องการเรียกร้องให้รัฐบาลปกป้องอธิปไตยของประเทศในกรณีประสาทพระวิหาร โดยพลตรีจำลอง ศรีเมือง แกนนำกลุ่มพันธมิตรฯ “จวกรัฐบาลไม่ปกป้องอธิปไตย ล้นไทยไม่ใช้เมืองขึ้นเขมร” แสดงถึงการที่รัฐบาลไม่ปกป้องประเทศ ด้วยการยืนยันสิทธิของเขมรในกรณีประสาทพระวิหารตรงพื้นที่ที่มีข้อพิพาทเรื่องเขตแดนของไทยกับกัมพูชา ให้กัมพูชามีสิทธิ์ยื่นจดทะเบียนมรดกโลก ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงกรอบการตัดสินใจทางจริยธรรม

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

“มิดส์ญญี่” กลางกรุง มีอบปะทะตำรวจตาย 2 บาดเจ็บร่วม 400

กรุงเทพฯจลาจล ปะทะเดือดตลอดทั้งวัน พันธมิตร-ตำรวจ บาดเจ็บจำนวนมาก เลือดนองหน้ารัฐสภา มีผู้เสียชีวิตแล้ว 2 ศพ ด้านนายกฯเผยยังไม่ถึงเวลาพิจารณาตัวเอง บัดยบสภาลาออกเพื่อรับผิดชอบสถานการณ์ ขณะที่ทหารเคลื่อนพลช่วยตำรวจ “อนุพงษ์” ยืนยันไม่มีปฏิวัติ ชำราชากรข้องใจนายกฯไม่พูดถึงการสลายชุมนุม

วันที่ 8 ตุลาคม พ.ศ. 2551

(ช่วงที่กลุ่มพันธมิตรฯปิดล้อมรัฐสภาและถูกสลายการชุมนุม)

กล่องข้อความ¹² ตัวอย่างพาดหัวข่าวและวรรคนำที่สะท้อนกรอบข่าวในหนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ

จากพาดหัวข่าวที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์ ได้นำเสนอประเด็นสำคัญ คือ กรุงเทพฯเกิดการจลาจลมีการปะทะกันระหว่างฝ่ายของกลุ่มพันธมิตรฯและตำรวจ ตามคำที่พาดหัวได้ใช้ว่า “มิดส์ญญี่²³” อันมีความหมายตามพจนานุกรมว่า ชื่อยุคหนึ่งที่มีแต่รบราฆ่าฟัน เบียดเบียนกัน เนื่องจากเหตุปะทะกันเกิดขึ้นตลอดทั้งวัน ทำให้มีผู้บาดเจ็บจำนวนมาก และมีผู้เสียชีวิต 2 ราย²⁴ ซึ่งสะท้อนถึงกรอบของการชี้ให้เห็นถึงปัญหา และ รัฐบาลผู้ที่มีส่วนต้องรับผิดชอบต่อสถานการณ์ที่เกิดขึ้น เนื่องจากเป็นต้นเหตุให้เกิดมิดส์ญญี่กลางกรุงเทพมหานคร ไม่แสดงความรับผิดชอบต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น โดยยืนยันจะไม่ยุบสภาและลาออก ซึ่งสะท้อนถึงกรอบของการตัดสินทางจริยธรรม

²³ มิดส์ญญี่ (น.) ชื่อยุคหนึ่งที่มีแต่รบราฆ่าฟัน เบียดเบียนกัน ตามความหมายในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542

²⁴ พ.ต.ท.เมธี ขาดิมนตรี เป็นแกนนำพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยฯ บุรีรัมย์ เสียชีวิตในเหตุการณ์รถจี๊ปเซอร์โงก็ระเบิดที่หน้าทำการพรรคชาติไทย และนางสาวอังคณา ระดับัญญาวุฒิ เสียชีวิตขณะร่วมกับผู้ชุมนุมเดินผ่านหน้าศูนย์บัญชาการตำรวจนครบาล ในเหตุการณ์การสลายการชุมนุมหน้ารัฐสภาวันที่ 7 ตุลาคม พ.ศ.2551

กรุงเทพฯธุรกิจ

บทบรรณาธิการ

อย่าเอาประเทศไปเสี่ยง

การประกาศชุมนุมใหญ่ของกลุ่มพันธมิตรฯ และจะเดินหน้าปิดล้อมรัฐสภาอีกครั้งวันนี้ ได้สร้างความกังวลให้เกิดขึ้นกับคนจำนวนมากในสังคมว่าจะเกิดเหตุการณ์เหมือนวันที่ 7 ตุลาคมอีกหรือไม่ และดูเหมือนว่าการชุมนุมในครั้งนี้ อาจยืดเยื้อ

จากการติดตามกลุ่มพันธมิตรฯและกลุ่มนปช.ก็ปรากฏชัดเจนว่า ทั้งสองกลุ่มสามารถระดมคนร่วมการชุมนุม ในลักษณะที่เรียกว่ามวลชน ซึ่งเป็นกลุ่มคนจำนวนมากที่มีอารมณ์ความรู้สึกร่วมกัน อีกทั้งในหลายพื้นที่ต่างจังหวัด เช่น เชียงใหม่ นครราชสีมา ภูเก็ต ก็เกิดเหตุการณ์การปะทะกันระหว่างคนสองกลุ่มที่มีความเห็นต่างกันเสมอ ซึ่งอารมณ์ของผู้คนในลักษณะนี้มีวันยิ่งมากขึ้นตามลำดับ และสถานการณ์ก็ดูเหมือนว่าจะเพิ่มระดับความรุนแรงมากขึ้นเรื่อยๆ ดังนั้น สิ่งที่น่าเป็นห่วงที่สุดตอนนี้ก็คือจะเกิดการเคลื่อนไหวของมวลชนเข้าปะทะกัน

ยิ่งกว่านั้น อารมณ์ของผู้คนในขณะนี้นับว่าน่าหวาดผวามากขึ้น เนื่องจากแต่ละกลุ่มมองไม่เห็นเสียแล้วว่าประเทศไทยขณะนี้เรากำลังเผชิญกับอะไร ซึ่งในขณะที่การแตกแยกทางความคิดยังดำรงอยู่นั้น ประเทศไทยกำลังเผชิญกับวิกฤติเศรษฐกิจโลกที่นับวันจะรุนแรงขึ้นตามลำดับ ซึ่งวิกฤติครั้งนี้ต่างจากครั้งก่อนเมื่อปี 2540 ที่เกิดขึ้นในภูมิภาคเดียว แต่ครั้งนี้เป็นวิกฤติครั้งใหญ่และเกิดขึ้นที่ศูนย์กลาง เศรษฐกิจของโลก นั่นก็หมายความว่าผลกระทบที่เกิดขึ้นจะกว้างและลึกกว่าที่คาดคิด ซึ่งในภาวะเช่นนี้เองที่คนไทยต้องร่วมมือกันฟันฝ่า แต่คำถามก็คือเราพร้อมแค่ไหน

เราเห็นว่าประเทศไทยกำลังเผชิญกับความเสียหายหลายประการในภาวะเช่นนี้ ซึ่งแน่นอนว่าความเสียหายอันเนื่องมาจากวิกฤติเศรษฐกิจโลกเกิดขึ้นทุกประเทศ แต่การเผชิญกับวิกฤติเช่นนี้รัฐบาลหรือประชาชนต้องมีสติในการแก้ปัญหา ต้องใช้หลักการและเหตุผลอย่างสำคัญในการหาทางรับมือ แต่ความเสียหายของเราจากการเมืองกำลังเพิ่มมากขึ้นตามลำดับ แม้ว่าตระหนักกันอยู่ตลอดเวลาว่าการเมืองเป็นปัจจัยเสี่ยง แต่สถานการณ์ที่เกิดขึ้นในขณะที่กำลังเผชิญกับวิกฤติเศรษฐกิจ ต้องถือว่าการเมืองเป็นความเสี่ยงระดับสูงสุด และเรากำลังยืนอยู่บนปากเหว หากไม่มีการรับฟังกันด้วยเหตุผล เราขอเรียกร้องอีกครั้ง ให้ทุกฝ่ายใช้สติปัญญาในการแก้ไข เพราะสถานการณ์ขณะนี้ เรากำลังเอาประเทศ นั่นหมายถึงคนไทยทั้งประเทศเข้าไปเสี่ยงต่อความเสียหายที่ยากจะเยียวยา

วันที่ 24 พฤศจิกายน พ.ศ. 2551

(ช่วงที่กลุ่มพันธมิตรฯเคลื่อนพลไปยึดสนามบินดอนเมืองและสนามบินสุวรรณภูมิ)

กล่องข้อความ13 ตัวอย่างบทบรรณาธิการที่สะท้อนกรอบข่าวในหนังสือพิมพ์กรุงเทพฯธุรกิจ

จากบทบรรณาธิการ ได้นำเสนอประเด็นสำคัญ คือ การแตกแยกทางความคิดของกลุ่มพันธมิตรฯและนปช.ที่ต่างฝ่ายต่างระดมมวลชนของฝ่ายตนเข้าปะทะกัน โดยไม่ได้คำนึงถึงความสูญเสียที่จะเกิดขึ้น เนื่องจากขณะนี้ประเทศไทยกำลังเผชิญทั้งปัญหาทางการเมืองภายใน และวิกฤติเศรษฐกิจโลก ซึ่งต้องอาศัยคนในชาติร่วมกันแก้ปัญหา ร่วมกันฝ่าฟัน ซึ่งสะท้อนถึงกรอบของการชี้ให้เห็นถึงปัญหา และการตกอยู่ในความเสี่ยงนั้น ทั้งรัฐบาลและประชาชนต้องใช้สติปัญญาในการแก้ปัญหา เพราะสถานการณ์ขณะนี้เสี่ยงต่อความเสียหายที่ยากจะเยียวยา ซึ่งสะท้อนถึงกรอบของการเสนอแนวทางการแก้ปัญหา

ความรุนแรงไม่ได้ช่วยอะไร

สถานการณ์การเผชิญหน้าทางการเมืองของไทย บานปลายกลายเป็นเหตุรุนแรงถึงขั้นมีการใช้กำลัง ทบตี ยิงกันตาย จนสร้างความสลดให้แก่ผู้ติดตามข่าวสาร ที่คิดไม่ถึงว่าคนไทยจะทำร้ายกันเพียงเพราะ “สี” หรือแนวคิดต่างกัน การที่ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ยึดมั่นในจุดยืนของตนเอง และปฏิเสธแนวทางออกจากปัญหา โดยต่างฝ่ายต่างอ้างว่ามีความชอบธรรมในการกระทำของตัวเอง เมื่อเป็นเช่นนี้แล้วชาติบ้านเมืองจะสงบสุขได้อย่างไร ในเมื่อคนในชาติเบียดเบียนทั้งตัวเองและผู้อื่น หรือสังคมไทยเป็นสังคมที่นิยมแสดงความคิดเห็นเถียงกันอยู่บนความเห็นที่ต่างกัน แล้วก็รับความเห็นของอีกฝ่ายไม่ได้ จนกระทั่งมองข้ามความเป็นจริง รวมถึงนิยามของคำว่า “ประชาธิปไตย” การเผชิญหน้ากันจะต้องดำเนินไปจนถึงจุดที่สร้างความพอใจแก่ทุกฝ่าย ชนิดที่ไม่คำนึงถึงความเสียหายที่มีต่อชาติบ้านเมือง ชีวิตของผู้คนที่บาดเจ็บและสูญเสียชนชั้นหรือ

ท่ามกลางสายตาดูจากชาวโลกที่กำลังจับจ้องสถานการณ์ในไทย จะมีโอกาสใหม่ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายจะใช้สติไตร่ตรองถึงผลประโยชน์ของส่วนรวมมากกว่าส่วนตัว ลดอคิตตาคิดตนลงให้มาก ถอยกันไปคนละก้าวหรือหลาย ๆ ก้าวก็ยิ่งดี เพราะประเทศไทยที่กำลังบอบช้ำอยู่ในขณะนี้ ไม่ใช่ของคนคนเดียวหรือกลุ่มบุคคลใด แต่ประกอบขึ้นด้วยชาวไทยนับรวมได้หลายสิบล้านคน หากทุกคนหลอมรวมใจกันยึดมั่นในการทำความคิด ทำทุกอย่างเพื่อบ้านเมือง และไม่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตน ปัญหาต่าง ๆ ก็จะมีน้อยลง สังคมก็จะอยู่ได้อย่างร่มเย็นสงบสุข อันเป็นพื้นฐานที่มนุษย์ทุกคนปรารถนา

คงยังไม่สายที่ทุกฝ่ายจะหันหน้าเข้าหากันและใช้กลไกหรือเครื่องมือที่มีอยู่ตามตัวบทกฎหมายในการประสานแก้ไขปัญหาดังกล่าว ด้วยเจตนาที่ดี เพราะหากปล่อยให้สถานการณ์ยืดเยื้อ ก็จะต้องใช้เวลานานมากขึ้นเท่านั้นกว่าจะฟื้นฟูและเยียวยาความบอบช้ำที่เกิดขึ้น ทั้งในแง่ของจิตใจผู้คน และภาพลักษณ์ รวมถึงความเชื่อมั่นของประเทศ แน่ชื่อนว่าเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นครั้งนี้เป็นบทเรียนเลมหนาที่ต้องบันทึกไว้ในประวัติศาสตร์ และให้บทเรียนล้ำค่าแก่คนไทย และหากสังคมไทยก้าวผ่านจุดนี้ไปได้เป็นอย่างดี ก็จะสามารถพัฒนาการในหลายด้าน รวมถึงในด้านจิตใจที่ในท้ายที่สุดแล้ว ชนอะไรก็ไม่ยิ่งใหญ่ เท่าชนะใจตัวเอง

วันที่ 28 พฤศจิกายน พ.ศ. 2551

(ช่วงที่กลุ่มพันธมิตรฯ เคลื่อนพลไปยึดสนามบินดอนเมืองและสนามบินสุวรรณภูมิ)

กล่องข้อความ 14 ตัวอย่างบทบรรณาธิการที่สะท้อนกรอบข่าวในหนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ

จากบทบรรณาธิการ ได้นำเสนอประเด็นสำคัญ คือ สถานการณ์การเผชิญหน้าทางการเมืองของไทยบานปลายจนเป็นเหตุรุนแรง เพียงเพราะมีแนวคิดที่ต่างกัน โดยมองข้ามนิยามของคำว่า “ประชาธิปไตย” เนื่องจากเมื่อมีความเห็นที่ต่างกัน แทนที่จะรับฟังและแสวงหาจุดร่วมที่เป็นที่พอใจแก่ทุกฝ่าย หรือต้องยอมรับในกฎเกณฑ์ของเสียงข้างมาก แต่กลับเห็นว่าเมื่อมีความเห็นต่าง ต้องเผชิญหน้ากันจนไปถึงจุดที่สร้างความพอใจแก่ทุกฝ่าย โดยไม่คำนึงถึงความเสียหายต่อชาติบ้านเมือง ซึ่งการปะทะกันเป็นเพียงกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง ไม่ใช่ทั้งหมด แต่เมื่อเกิดปัญหาขึ้นก็ทำให้ภาพลักษณ์ของประเทศไทยในสายตาของชาวโลกตกต่ำลง ซึ่งสะท้อนถึงกรอบของการชี้ให้เห็นถึงปัญหา และบรรณาธิการเรียกร้องให้คนไทยทุกฝ่ายหันหน้าเข้าหากันเพื่อแก้ปัญหาของชาติ เพราะหากปล่อยให้สถานการณ์ยืดเยื้อ ก็จะต้องใช้เวลานานมากขึ้นในการฟื้นฟูและเยียวยาความบอบช้ำที่เกิดขึ้นกับประเทศ ทั้งในแง่ของจิตใจ ภาพลักษณ์ รวมถึงความเชื่อมั่นของประเทศ ซึ่งสะท้อนถึงกรอบของการเสนอแนวทางการแก้ปัญหา

กรุงเทพมหานคร

บทวิเคราะห์

นี่คือภาวะฉุกเฉินของสมัคร ไม่ใช่ "ฉุกเฉิน" ของประเทศ

นายกฯ สมัคร สุนทรเวช ประกาศ "ภาวะฉุกเฉิน" ในกรุงเทพมหานคร ได้ไม่กี่ชั่วโมง พรรคพลังประชาชนของเขา ก็ตกอยู่ใน "ภาวะฉุกเฉิน" อย่างแท้จริงเพราะคณะกรรมการเลือกตั้ง หรือ กกต. ประกาศว่ามีการลงมติเป็นเอกฉันท์เสนอให้ยุบพรรคนี้เสีย เพราะการกระทำการผิดกฎหมายเลือกตั้ง

คุณสมัครทำให้ความ "ฉุกเฉิน" ของตัวเอง กลายเป็นความ "ฉุกเฉิน" ของประเทศชาติและความเสียหายของการให้โลกเห็นว่า เมืองหลวงของประเทศไทย ตกอยู่ภายใต้ state of emergency นั้น กว้างขวางและรุนแรงยิ่งนัก

สำนักข่าวต่างประเทศถ่ายทอดออกไปทั่วโลก เมื่อนายกฯไทย ให้สัมภาษณ์สื่อมวลชนทั้งไทยและเทศ โดยเฉพาะตอนที่นักข่าวคนหนึ่งถามว่า "มีคนถูกตีตายไปคนหนึ่งระหว่างการประชุมของ นปช. กับ พันธมิตร ท่านในฐานะผู้นำประเทศจะว่าอย่างไร" แทนที่นายกฯของไทยจะแสดงความห่วงเป็นห่วง และแสดงความเสียใจต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น นายสมัครกลับย้อนถามนักข่าวคนนั้นว่า "คนคนนั้นอยู่ข้างไหน" แปลว่าคนที่ถูกตีตายและได้รับบาดเจ็บนั้น จะได้รับความสนใจจากนายกฯ ที่ชื่อสมัครหรือไม่ อยู่ที่ว่าเขาอยู่ฝ่ายนปช. หรือ พันธมิตรฯ

สะท้อนว่านายกฯคนนี้ได้ดูแลคนไทยทั้งประเทศ หากแต่เป็นห่วงเป็นใยเฉพาะคนไทยที่อยู่ฝ่ายสนับสนุนเขาเท่านั้น

วันที่ 3 กันยายน พ.ศ. 2551

(ช่วงภายหลังจากกลุ่มพันธมิตรฯปะทะกับกลุ่มนปช.)

กล่องข้อความ 15 ตัวอย่างบทวิเคราะห์ที่สะท้อนกรอบข่าวในหนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ

จากบทวิเคราะห์ ได้นำเสนอประเด็นสำคัญ คือ การประกาศภาวะฉุกเฉินของนายสมัคร สุนทรเวช นายกรัฐมนตรีนั้น เป็นการประกาศเพื่อรักษาเสถียรภาพของรัฐบาล โดยทำหน้าที่ปกป้องและยืนยันอำนาจในรัฐบาลของตนไม่ให้สั่นคลอน เพราะเมื่อประกาศภาวะฉุกเฉินแล้วรัฐบาลมีอำนาจในการใช้สิทธิจัดการกับกลุ่มผู้ชุมนุม ที่มายึดทำเนียบทำให้นายกฯไม่สามารถเข้าไปปฏิบัติงานได้และเรียกร้องให้รัฐบาลลาออกทั้งคณะ ซึ่งขณะนั้นรัฐบาลไม่สามารถแก้ปัญหาเรื่องนี้ได้ เพราะกลุ่มผู้ชุมนุมยังคงปักหลักในทำเนียบต่อไป และเมื่อมีการปะทะกันของฝ่ายพันธมิตรฯและนปช. มีผู้เสียชีวิตหนึ่งคน แทนที่นายสมัครจะแสดงความเสียใจและเป็นห่วงเป็นใยต่อผู้เสียชีวิต กลับถามว่าผู้เสียชีวิตนั้นอยู่ข้างไหน ยิ่งทำให้เห็นได้ชัดว่านายสมัคร สนใจแต่คนไทยที่อยู่ฝ่ายสนับสนุนเขาเท่านั้น หมายถึงกลุ่มนปช. ที่สนับสนุนรัฐบาลและเป็นผู้เริ่มต้นความรุนแรงขึ้นก่อน โดยเคลื่อนขบวนจากสนามหลวงและมีอาวุธครบมือมาปะทะกับกลุ่มพันธมิตรฯที่ปักหลักชุมนุมอยู่บริเวณสะพานมัฆวานรังสรรค์ ทำให้มีผู้บาดเจ็บและเสียชีวิต ซึ่งภายหลังจากการประกาศภาวะฉุกเฉินนั้น ทำให้ประเทศได้รับผลกระทบมากมาย ทั้งในแง่ของการท่องเที่ยวและความเชื่อมั่นทางเศรษฐกิจ ที่รัฐบาลไม่ได้คำนึงถึงผลที่จะตามมา เพียงแต่ห่วงเสถียรภาพของตนเองเท่านั้น สะท้อนถึงกรอบของการตัดสินใจทางจริยธรรม

ยึดสุวรรณภูมิ..ปฏิบัติการความเสี่ยงสูง ที่ต้องหาทางออกโดยพลัน

การตัดสินใจของพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยที่เข้าไปยึดสนามบินสุวรรณภูมิ เมื่อค่ำวันอังคารที่ผ่านมา ต้องถือว่าเป็นปฏิบัติการ “ความเสี่ยงสูง” ที่ทำให้พันธมิตรฯต้องตอบคำถามของสังคมหนักหน่วงกว่าที่คาดคิดเอาไว้เดิมหลายเท่า เพราะคำประกาศ “มันวันเดียวจบ” ของพันธมิตรฯตั้งแต่เริ่มต้นความเคลื่อนไหวครั้งล่าสุดนั้น แม้จะรู้ว่าเป็นการสร้างสีสันและปลุกระดมเรียกมือปืนให้คึกคัก แต่ในแง่ความเป็น “ชีวิตจริง” แล้วยอมตีความได้ไม่ยากว่าเป็นสิ่งที่บรรลุเป้าหมายได้ยากกว่าที่ประเมินเอาไว้แน่นอน

การเข้ายึดทำเนียบชั่วคราวที่ดอนเมือง การไปรวมตัวกันที่หน้ากองบัญชาการตำรวจนครบาล และที่กองบัญชาการกองทัพไทย เมื่อวันจันทร์ และวันอังคารนั้น ถือได้ว่าเป็นการแสดงออกในแง่ “สัญลักษณ์” เพื่อให้เห็นว่ารัฐบาลของ สมชาย วงศ์สวัสดิ์ ไร้ความชอบธรรมและหมดสภาพของการเป็นผู้ปกครองประเทศ

แต่การเข้ายึดสนามบินสุวรรณภูมิ เป็นเรื่องเกินเลยการทำเพื่อสัญลักษณ์ เพราะเป็นการเข้าสู่การสร้างความปั่นป่วนวุ่นวายให้กับผู้โดยสารเป็นหมื่นและกระทบกระเทือนถึงคนไทยและต่างประเทศจำนวนมาก หรือพูดอีกอย่างหนึ่งก็คือการเข้ากระทบ “เศรษฐกิจภาคจริง” ที่เห็นความเสียหายเป็นรูปธรรมชัดเจน

และเมื่อแกนนำของพันธมิตรฯประกาศว่า หากสมชายประกาศลาออกก็พร้อมที่จะถอนตัวออกจากทำเนียบรัฐบาล และให้บ้านเมืองกลับไปสู่ภาวะปกติ ก็ย่อมจะเป็นการเปิดโอกาสให้มีการแก้ปมปัญหาของบ้านเมืองอย่างเป็นระบบ ไม่ปล่อยให้ประเทศชาติติดอกอยู่ภายใต้บรรยากาศวิกฤติที่ไม่เป็นผลดีกับใครทั้งสิ้น นอกจากนี้คนที่ต้องการจะทำลายสังคมไทยอย่างถาวรเท่านั้น

ทางออกจากวิกฤติในภาวะ “ความเสี่ยงสูง” เช่นนี้คือการยอมรับความจริงของทุกฝ่ายที่เป็นคู่กรณีของความขัดแย้งที่หนักหนาสาหัสครั้งนี้ สมชายต้องลาออก พันมิตรฯถอยออกจากทำเนียบรัฐบาล...ตั้งรัฐบาลร่วมแห่งชาติเพื่อฟื้นฟูเศรษฐกิจและปฏิรูปการเมืองสองปี ให้ทุกภาคส่วนของสังคมเข้าร่วมในการตั้งกติกาใหม่ ทักซิณต้องหยุดป่วนและเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมอย่างชัดเจนและโปร่งใส...

วันที่ 27 พฤศจิกายน พ.ศ. 2551

(วงที่กลุ่มพันธมิตรฯเคลื่อนพลไปยึดสนามบินดอนเมืองและสนามบินสุวรรณภูมิ)

กล่องข้อความ16 ตัวอย่างบทบรรณาธิการที่สะท้อนกรอบข่าวในหนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ

จากบทวิเคราะห์ ได้นำเสนอประเด็นสำคัญ คือ การยึดสนามบินสุวรรณภูมิของพันธมิตรฯเป็นปฏิบัติการความเสี่ยงสูงที่ส่งผลกระทบในวงกว้าง แม้ว่าจะเป็นการยึดเพื่อสัญลักษณ์ แต่การทำให้ผู้โดยสารทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ รวมถึงการขนส่งกระทบถึงเศรษฐกิจอย่างที่เห็นความเสียหายได้อย่างชัดเจน เพราะสิ่งที่พันธมิตรฯเรียกร้องนั้นคือการให้รัฐบาลลาออก ยุบสภาแล้วเลือกตั้งใหม่ ยากที่จะบรรลุเป้าหมายได้ เนื่องจากท่าทีของรัฐบาลยังยึดความชอบธรรมในการได้อำนาจในการบริหารประเทศของตนอยู่ เพราะฉะนั้นสิ่งที่พันธมิตรฯทำนั้น ความเสียหายที่เกิดขึ้นมีอาจเทียบเท่ากับข้อต่อรองที่ยากจะเป็นไปได้ของกลุ่มพันธมิตรฯ จากบทวิเคราะห์สะท้อนถึงกรอบของการชี้ให้เห็นถึงปัญหาและตัดสินใจทางจริยธรรม ซึ่งผู้เขียนได้เสนอทางออกจากวิกฤติ คือนายกฯต้องลาออกและพันธมิตรฯต้องถอยออกจากทำเนียบ,สนามบินสุวรรณภูมิ และร่วมตั้งรัฐบาลแห่งชาติเพื่อฟื้นฟูเศรษฐกิจ ปฏิรูปการเมือง ให้ทุกภาคส่วนของสังคมมีส่วนร่วมในการตั้งกติกาใหม่ ซึ่งสะท้อนถึงกรอบของการเสนอแนวทางแก้ปัญหา

มติชนรายวัน

ข่าวหน้า 1

"พันธมิตร"ปรับเวทีใหญ่ตั้งถาวรไล่อธิบดีเยื่อ

"ผบ.ทบ.-ผบ.ตร."หารือนายกฯใช้ กม.จัดการ ตร.สรุปเข้า
ข่ายผิดชุมนุมไม่สงบชัดเจน. "อนุพงษ์"ย้ำจุดยืนกองทัพไม่ปฏิวัติ ไม่ใช้
กำลังสลาย ไฟเขียวทหารร่วมชุมนุม

วันที่ 3 มิถุนายน พ.ศ. 2551

(ช่วงกลุ่มพันธมิตรฯปักหลักชุมนุมอย่างต่อเนื่อง)

กล่องข้อความ 17 ตัวอย่างข่าวหน้า 1 ที่สะท้อนกรอบข่าวในหนังสือพิมพ์มติชน

จากพาดหัวข่าวที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์ ได้นำเสนอประเด็นสำคัญ คือ เมื่อกลุ่ม
พันธมิตรฯปรับเวทีใหญ่เพื่อปักหลักชุมนุมขับไล่อธิบดีเยื่อ ฝ่ายของตำรวจและทหารจึงเข้าร่วม
หารือกับนายกฯใช้กฎหมายจัดการกับกลุ่มผู้ชุมนุม โดยตำรวจอ้างว่าผู้ชุมนุมไม่สงบขัดต่อ
รัฐธรรมนูญ ขณะที่ฝ่ายทหารยืนยันจะไม่มีการปฏิวัติและจะไม่ใช้กำลังสลายกลุ่มผู้ชุมนุมอย่าง
แน่นอน ซึ่งสะท้อนถึงกรอบของการชี้ให้เห็นถึงปัญหา

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ศาลออกคำสั่ง! ให้"พันธมิตร"พ้นจากทำเนียบ

ผู้ชุมนุมประกาศขอตั้งแพ่ง 5 แกนนำไม่มอบตัว-ทำจับ

ศาลอนุมัติออกหมายจับผู้นำและแนวร่วมพันธมิตร 9 คน 4 ข้อหาหนักฐาน"กบฏ"
 สำนักนายกฯตามบีบบังคับฟ้องแพ่งขอไต่สวนฉุกเฉินมุ่งขับไล่พ้นทำเนียบ 5 แกนนำไม่ไป
 มอบตัวรอดตำรวจมาจับ ใช้กำแพงมนุษย์ล้อมป้องกัน วางทนายทติงกลุ่มชุมนุมยึด
 ทำเนียบฯสู้ต่ออย่าถอย

วันที่ 28 สิงหาคม พ.ศ. 2551

(ช่วงที่กลุ่มพันธมิตรยึดทำเนียบรัฐบาล)

กล่องข้อความ 18 ตัวอย่างข่าวหน้า 1 ที่สะท้อนกรอบข่าวในหนังสือพิมพ์มติชน

จากพาดหัวข่าวที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์ ได้นำเสนอประเด็นสำคัญ คือ สำนักนายกฯ ยื่นฟ้องต่อศาลแพ่งกรณีพันธมิตรฯยึดทำเนียบรัฐบาลเป็นที่ชุมนุม ซึ่งศาลมีคำสั่งให้กลุ่มพันธมิตรฯออกจากทำเนียบ และออกหมายจับผู้นำข้อหากบฏ แต่ไม่มีใครยอมมอบตัวและยื่นประกันอยู่ในทำเนียบ โดยไม่มอบตัวแต่ทำให้จับ ซึ่งเป็นการขัดคำสั่งศาล สะท้อนถึงกรอบการตัดสินใจทางจริยธรรม

ศูนย์วิทยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

มติชนรายวัน

บทบรรณาธิการ

หน้าที่ของรัฐบาล

สถานการณ์ความขัดแย้งทางการเมืองในปัจจุบัน อาจทำให้ผู้คนในประเทศไทยแห่งนี้เกิดความสับสน คิดไม่ออกว่าจะเข้าข้างฝ่ายใด และไม่เข้าข้างฝ่ายใดดี ซึ่งสถานการณ์เช่นนี้หากเกิดขึ้นกับบุคคลธรรมดาคงจะไม่เกิดผลกระทบมากนัก แต่หากรัฐบาลและข้าราชการในสังกัดรัฐ เกิดความสับสนในการดำเนินการต่อสถานการณ์ที่เกิดขึ้น อันตรายอาจจะเกิดแก่สังคมส่วนรวม

เคยเห็นเดียวกับสถานการณ์การเผชิญหน้าและจ้องทำลายล้างกัน ระหว่างกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย กับกลุ่มผู้ต่อต้าน ทั้งที่เกิด ณ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เมื่อวันที่ 25 เมษายน หรือจะเป็นเหตุการณ์การปะทะกันที่ถนนราชดำเนิน อนุสาวรีย์ประชาธิปไตย เมื่อวันที่ 25 พฤษภาคมที่ผ่านมา ซึ่งมีผลทำให้ประชาชนคนไทยรู้สึกสับสน ไม่รู้ใครถูก ไม่รู้ใครผิด

ประชาชนอาจสับสนว่า ทั้งกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย และกลุ่มต่อต้านพันธมิตร ต่างมีวัตถุประสงค์ในการต่อสู้เหมือนกัน นั่นคือการรักษาไว้ซึ่งระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย แล้วทำไมทั้งสองกลุ่มจึงไม่สามารถพูดคุยตกลงทำความเข้าใจกันได้ บางคนอาจสงสัยว่า ทั้งสองกลุ่มที่ความคิดเห็นขัดแย้งกัน พุดคุยเสมอว่าการชุมนุมประท้วงด้วยความสงบนั้นเป็นสิ่งที่ทำได้ตามระบอบการปกครองประชาธิปไตย แล้วทำไมทุกครั้งที่มีการชุมนุมจึงมักจะมีผู้เข้ามาก่อวุ่นจนเกิดความรุนแรงขึ้น โดยตำรวจ ซึ่งถือเป็นเจ้าหน้าที่รัฐไม่สามารถให้ความคุ้มครองผู้เข้าร่วมชุมนุมได้

รัฐบาลต้องวางตัวอยู่ในฐานะ "คนกลาง" เพราะเมื่อสังคมเกิดการเผชิญหน้า หากรัฐบาลวางตัวไม่เป็นกลาง จะทำให้ผู้ปฏิบัติในพื้นที่ไม่ว่าจะเป็นเจ้าหน้าที่ตำรวจ เจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครอง และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง พยายามวางตัวไม่เป็นกลางไปด้วย ผลที่เกิดขึ้นจากการวางตัวไม่เป็นกลางนี้ จะกลายเป็นเงื่อนไขทำให้สถานการณ์เลวร้ายลงเรื่อยๆ เหมือนกับสถานการณ์ในอดีตที่เคยเกิดขึ้น ซึ่งในที่สุดผู้ที่ต้องรับผิดชอบต่อสถานการณ์ที่เกิดขึ้นก็หนีไม่พ้นรัฐบาลอยู่ดี ดังนั้น ก่อนที่ทุกอย่างจะสายเกินแก้ รัฐบาลจำเป็นต้องเร่งเข้ามาทำหน้าที่แทนรัฐ คือ ยุติความรุนแรง และรักษาความสงบเรียบร้อยในสังคม

วันที่ 28 พฤษภาคม พ.ศ. 2551

(ช่วงกลุ่มพันธมิตรฯ ออกมาชุมนุมคัดค้านการรัฐประหาร)

กล่องข้อความ 19 ตัวอย่างบทบรรณาธิการที่สะท้อนกรอบข่าวในหนังสือพิมพ์มติชน

จากบทบรรณาธิการได้นำเสนอประเด็นสำคัญ คือ สถานการณ์ความขัดแย้งทางการเมืองที่มีการเผชิญหน้าและจ้องจะทำร้ายกัน เมื่อมีความรุนแรงเกิดขึ้น ตำรวจซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่รัฐ ไม่ทำหน้าที่คุ้มครองผู้ชุมนุม ทั้งที่มีหน้าที่ดูแลและปกป้องประชาชน ซึ่งสะท้อนถึงกรอบของการชี้ให้เห็นถึงปัญหาและตัดสินทาง **จริยธรรม** ผู้เขียนจึงสะท้อนถึงกรอบของการเสนอแนวทางแก้ปัญหา โดยกล่าวว่ารัฐบาลต้องวางตัวในฐานะคนกลาง เพื่อให้เจ้าหน้าที่ของรัฐที่ทำงานในพื้นที่ ทั้งตำรวจและเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองต้องวางตัวเป็นกลาง ไม่เช่นนั้นสถานการณ์บ้านเมืองจะยิ่งเลวร้ายลง และหน้าที่สำคัญของรัฐบาล คือ ยุติความรุนแรงและรักษาความสงบเรียบร้อยในสังคม

เคารพต่อศาล

มีความแตกต่างกันในแง่ของผลกระทบระหว่างการชุมนุมของพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย บริเวณถนนด้านหน้าทำเนียบรัฐบาลซึ่งอยู่นอกทำเนียบ โดยการชุมนุมนำมาซึ่งปัญหาจราจร และความสะดวกของคนแถวนั้น แต่พันธมิตรยืนยันว่าเป็นสิทธิในการชุมนุมโดยสงบ ปราศจากอาวุธ แม้จะยอมย้ายการชุมนุมไปที่สะพานมัสยิดรังสรรค์ภายหลังศาลแพ่งออกคำสั่งคุ้มครองชั่วคราวให้พันธมิตรย้ายการชุมนุมออกจากหน้าทำเนียบ แต่ก็ได้ร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญให้วินิจฉัยว่า การตัดสินใจการชุมนุมบริเวณดังกล่าวขัดหรือแย้งรัฐธรรมนูญมาตรา 63 หรือไม่ซึ่งยังไม่มีความชัดเจนออกมา ส่วนการชุมนุมภายในทำเนียบ มีผลกระทบต่อการทำงานของข้าราชการประจำในทำเนียบและนายกรัฐมนตรีเพราะไม่สามารถเข้าไปทำงานได้ อย่างไรก็ตาม ศาลแพ่งก็ออกคำสั่งคุ้มครองชั่วคราวเมื่อเวลา 4 ทุ่มของวันที่ 27 สิงหาคม ตามคำร้องของข้าราชการทำเนียบ ให้พันธมิตรย้ายผู้ชุมนุมออกไป

เป็นความละเอียดอ่อนอย่างยิ่งสำหรับท่าทีของพันธมิตรที่ยังปักหลักปักค้างในทำเนียบต่อไป ไม่ว่าจะอ้างเหตุผลเช่นเดียวกับการชุมนุมบริเวณนอกทำเนียบ หรือการอ้างว่าการเข้าไปในทำเนียบเพียงแค่นี้ไปนั่งเฉยๆ หรืออ้างว่า เคยเกิดเหตุการณ์ลักษณะนี้มาแล้วในกาลอดีต ฯลฯ เหตุผลเหล่านี้อาจไม่ได้รับการยอมรับจากสาธารณชนว่าเป็นการกระทำที่ถูกต้อง ในทางตรงกันข้าม ถ้าการชุมนุมในทำเนียบดำเนินไปจนกลายเป็นข้อกล่าวหาและโจมตีจากบางฝ่ายว่า พันธมิตรไม่เคารพต่อคำสั่งศาลแพ่งก็จะทำให้พันธมิตรสูญเสียความชอบธรรม ทั้งๆ ที่นี่คือยุทธวิธีหนึ่งในการเอาชนะรัฐบาลนายสมัคร รวมทั้งการสร้างสภาวะให้การจับกุม 9 แกนนำในข้อหากบฏเป็นไปได้โดยยากเพราะต้องฝ่าโหมหนุยเข้าไปก็เป็นอีกยุทธวิธีหนึ่งของการต่อสู้กับผู้มีอำนาจรัฐ

การเคารพต่อศาลเป็นท่าทีของพันธมิตรมาแต่ต้น ไม่ว่าจะเป็ศาลอาญา ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ศาลปกครอง ศาลรัฐธรรมนูญ ดังกรณีนี้ชุมนุมก็เพื่อคัดค้านการแก้ไขรัฐธรรมนูญของพรรคพลังประชาชนและพรรคร่วมรัฐบาล "สมัคร สุนทรเวช" มาตรา 237 วรรคสอง มาตรา 309 เพราะไม่ต้องการให้ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร และพรรคพวกดำเนินการดำเนินคดีต่างๆ ในชั้นศาลซึ่งเป็นไปตามกระบวนการยุติธรรม อีกทั้งเมื่อ พ.ต.ท.ทักษิณหนีหมายจับไปประเทศอังกฤษ ทางพันธมิตรก็เคลื่อนไหวเรียกร้องให้รัฐบาลนายสมัครยกเลิกพาสปอร์ตแดงของ พ.ต.ท.ทักษิณพร้อมกับประสานไปยังอังกฤษให้ส่ง พ.ต.ท.ทักษิณกลับมาดำเนินคดีในประเทศไทย ดังนั้น การกระทำที่ไม่เป็นไปจากคำสั่งคุ้มครองชั่วคราวของศาลแพ่งแม้ว่าจะมีสิทธิในการอุทธรณ์คำสั่งศาลแพ่งก็อาจจะยากที่จะได้รับการยอมรับสนับสนุนของคนทั่วไป

วันที่ 30 สิงหาคม พ.ศ. 2551

(ช่วงที่กลุ่มพันธมิตรฯยึดทำเนียบรัฐบาล)

กล่องข้อความ 20 ตัวอย่างบทบรรณาธิการที่สะท้อนกรอบข่าวในหนังสือพิมพ์มติชน

จากบทบรรณาธิการได้นำเสนอประเด็นสำคัญ คือ จากการทำศาลมีคำสั่งให้กลุ่มผู้ชุมนุมพันธมิตรฯ ออกจากทำเนียบ เนื่องจากมีผลกระทบต่อข้าราชการที่ไม่สามารถเข้าไปทำงานได้ กลุ่มพันธมิตรฯ ควรจะปฏิบัติตามเนื่องจากทำที่ในการต่อสู้ของพันธมิตรฯ พึ่งพากระบวนการยุติธรรมมาตลอดสะท้อนให้เห็นถึงกรอบของการชี้ให้เห็นถึงปัญหา ดังนั้นเมื่อศาลมีคำสั่งแล้วยังปักหลักอยู่ในทำเนียบต่อไป โดยอ้างว่ามีได้ทำความเสียหายนั้น ทำให้สิ่งที่พันธมิตรฯ ยึดถือมาตลอดหมดความศักดิ์สิทธิ์ เพราะแม้ พันธมิตรฯ จะทำทนายให้เข้าไปจับกุม แต่การที่มีกลุ่มผู้ชุมนุมมาล้อมแกนนำเอาไว้ ก็เพื่อจะเป็นข้ออ้างว่าตำรวจใช้ความรุนแรงในการสลายการชุมนุม ซึ่งจากบทบรรณาธิการได้สะท้อนถึงกรอบของการตัดสินทางจริยธรรม เพราะในเมื่อพันธมิตรฯ ใช้ศาลในกระบวนการต่อสู้กับรัฐบาลที่อ้างว่าไม่ชอบธรรม แล้วพันธมิตรฯ ไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของศาลแพ่ง ก็เท่ากับเป็นการใช้สองมาตรฐาน เพราะไม่เคารพการตัดสินของศาล

มติชนรายวัน

บทวิเคราะห์

สังคม ประเทศไทย หลัง ทำเนียบรัฐบาล ถูกยึด หลัง สนามบิน ถูกยึด

หากกล่าวสำหรับสถานการณ์โลก เหตุการณ์การยึดเครื่องบินแล้วบินถล่มอาคารเวสต์เทรดเซ็นเตอร์ เมื่อวันที่ 11 กันยายน 2544 คือจุดเปลี่ยนอย่างมีนัยสำคัญทางการเมือง การสู้รบ สถานการณ์ยึดทำเนียบรัฐบาล เมื่อวันที่ 26 สิงหาคม 2551 ก็เป็นจุดเปลี่ยนสำหรับไทย สถานการณ์ปิดและยึดสนามบินสุวรรณภูมิและสนามบินดอนเมือง เมื่อวันที่ 25 พฤศจิกายน 2551 ก็เป็นจุดเปลี่ยนสำหรับไทย

เรียกตามสำนวนพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย ก็ต้องว่า เป็นจุดเปลี่ยนของ "การเมืองใหม่" ขณะที่หากมองจากมุมของรัฐบาลไม่ว่าจะเป็นรัฐบาล นายสมัคร สุนทรเวช ไม่ว่าจะรัฐบาล นายสมชาย วงศ์สวัสดิ์ ก็ต้องว่า เป็นจุดเปลี่ยนอันน่าสยดสยองยิ่งในทางการเมือง และในทางเศรษฐกิจ เพราะการทำเนียบรัฐบาลเป็นเสมือนกล่องดวงใจของอำนาจบริหาร เพราะทำเนียบสนามบินสุวรรณภูมิ สนามบินดอนเมือง เป็นสนามบินระหว่างชาติ เป็นเหมือนกับหน้าตาของประเทศ และมีความสัมพันธ์กับเครือข่ายเศรษฐกิจระหว่างประเทศ

จากสถานการณ์ วันที่ 26 สิงหาคม 2551 จากสถานการณ์ วันที่ 25 พฤศจิกายน 2551 วิถีดำเนินทางการเมืองในสังคมประเทศไทยจะไม่เหมือนเดิมอีกแล้ว ถามว่าความพยายามทั้งหมดอันเริ่มขึ้นใหม่นับแต่เดือนพฤษภาคม 2551 เรื่อยมาจนถึงเดือนธันวาคม 2551 ทำให้ปัญหาที่ก่อตัวและดำรงอยู่ภายในสังคมประเทศไทยหมดสิ้นลง และเป็นชัยชนะอย่างที่พันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยมีความเชื่อจริงหรือ

ในเมื่อเป็นการต่อสู้ในสถานการณ์ไม่มีใครยอมใคร รายละเอียดการต่อสู้จึงรุนแรงอย่างยิ่ง เป็นความรุนแรงท่ามกลางความเสื่อมลงเป็นลำดับของสถาบันทางการเมือง เป็นความเสื่อมลงเป็นลำดับของสถาบันทางสังคม เป็นความเสื่อมลงเป็นลำดับของสถาบันทางเศรษฐกิจ ความเสื่อมทางเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง จึงเป็นเรื่องน่าเป็นห่วงอย่างยิ่ง

วันที่ 4 ธันวาคม พ.ศ. 2551

(ช่วงที่กลุ่มพันธมิตรฯ เคลื่อนพลไปยึดสนามบินดอนเมืองและสนามบินสุวรรณภูมิ)

กล่องข้อความ 21 ตัวอย่างบทวิเคราะห์ที่สะท้อนกรอบข่าวในหนังสือพิมพ์มติชน

จากบทวิเคราะห์ที่ได้นำเสนอประเด็นสำคัญ คือ สังคมไทยภายหลังการยึดทำเนียบรัฐบาลและสนามบินของกลุ่มพันธมิตรฯ นั้น เป็นจุดเปลี่ยนสำคัญของประเทศ แม้ว่าพันธมิตรฯ จะมองว่าเป็นจุดเปลี่ยนของการเมืองในรูปแบบใหม่ที่ใสสะอาด ที่ต่อสู้กับอำนาจรัฐบาลที่ไม่มีความจริงใจในการบริหารประเทศ แต่สำหรับรัฐบาลนั้นเป็นจุดเปลี่ยนที่ร้ายแรงในแง่ของการเมืองและเศรษฐกิจ เพราะสิ่งที่เกิดขึ้นนั้นต้องใช้พลังอย่างมากมายมหาศาลในการแก้ไขปัญหา เนื่องจากสองสถานที่นั้นเป็นทั้งหน้าตาของประเทศ และสัมพันธ์กับระบบเศรษฐกิจ ซึ่งสะท้อนถึงกรอบของการวิเคราะห์หาสาเหตุ และยังได้ตั้งคำถามอีกว่าการต่อสู้ของกลุ่มพันธมิตรฯ นั้นสามารถแก้ไขปัญหาต่างๆ และได้รับชัยชนะจริงหรือไม่ เพราะในสถานการณ์ที่ทั้งรัฐบาลและพันธมิตรฯ ต่างไม่มีใครยอมใคร ทำให้สถาบันทางการเมือง สังคมและเศรษฐกิจเกิดความเสื่อมถอย สะท้อนให้เห็นถึงกรอบของการตัดสินใจทางจริยธรรม

ยุทธการ ม้วนเดียวจบ ลากยาว ตั้งแต่ กันยายน 49 พฤศจิกายน 51 ยังไม่จบ

คล้ายกับว่าปฏิบัติการทั้งในวันที่ 24 และในวันที่ 25 พฤศจิกายน 2551 ของพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย จะเป็นสงครามครั้งสุดท้าย เป็นสงครามครั้งสุดท้ายในลักษณะ "ม้วนเดียวจบ"

ประการหนึ่งว่า การยึดทำเนียบดอนเมือง เมื่อวันที่ 24 พฤศจิกายน 2551 จะเป็นการตอกย้ำถึงชัยชนะอันเป็นสัญญาณแห่งสงครามครั้งสุดท้าย ภายหลังจากการยึดทำเนียบรัฐบาล เมื่อวันที่ 26 สิงหาคม 2551 เมื่อประธานการยึดทำเนียบรัฐบาลอันเป็นสัญญาณแห่งอำนาจบริหาร เข้ากับการปิดล้อมและปิดกั้นการประชุมรัฐสภาอันเป็นสัญญาณแห่งอำนาจนิติบัญญัติ ส่งผลให้ 2 อำนาจนี้อยู่ในสภาพเหมือนกับเป็นอัมพาตมีอาจดำเนินการอะไรได้ก็เท่ากับเป็นชัยชนะอย่างเด่นชัดยิ่ง แต่พลังที่มีการเรียกร้องให้ทหารอันถือว่าเป็นพลังที่ 3 เข้ามาแสดงบทบาท ก็ทำให้บทสรุปว่าด้วยสงครามครั้งสุดท้าย "ม้วนเดียวจบ" เกิดข้อกังขาขึ้นมาอย่างมีอาจปิดกั้นได้ ประเด็นที่ควรจะมีผลกระทบอย่างจริงจังก็คือ ใครเป็นฝ่ายยึดกุม "อำนาจรัฐ" อย่างแท้จริง อยู่ในขณะนี้ เป็นรัฐบาล หรือว่าเป็น พันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย

แม้ว่าพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยจะบุกยึดทำเนียบรัฐบาลไม่ว่าจะเป็นตึกไทยคู่ฟ้า ไม่ว่าจะเป็นที่ดอนเมือง แต่สถานะความเป็นรัฐบาลตามรัฐธรรมนูญก็ยังเป็นของ นายสมชาย วงศ์สวัสดิ์ พันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยอาจดูคล้ายมีอำนาจและทรงพละนาภาพ แต่ก็เป็นอำนาจอย่างจำกัด สามารถกดดันและก่อการคุกคามต่อรัฐบาลและต่อรัฐสภาได้

กระนั้น อำนาจในมือของพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยก็ยังมิได้เป็นอำนาจในทางการบริหาร เพราะว่าเป็นอำนาจอันเกิดจากพลังแห่งการเคลื่อนไหว ยังมีได้เป็นอำนาจอันได้รับการยอมรับโดยธรรมนูญเช่นนี้เองพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยจึงต้องเรียกร้องให้ทหารตัดสินใจเลือกข้าง เป้าหมายก็คือ เพื่อให้เกิดสถานการณ์รัฐประหารอย่างที่เคยเกิดเมื่อเดือนกันยายน 2549

วันที่ 26 พฤศจิกายน พ.ศ. 2551

(ช่วงที่กลุ่มพันธมิตรฯ เคลื่อนพลไปยึดสนามบินดอนเมืองและสนามบินสุวรรณภูมิ)

กล่องข้อความ 22 ตัวอย่างบทวิเคราะห์ที่สะท้อนกรอบข่าวในหนังสือพิมพ์มติชน

จากบทวิเคราะห์ที่ได้นำเสนอประเด็นสำคัญ คือ การประกาศสงครามครั้งสุดท้ายในลักษณะ "ม้วนเดียวจบ" ของพันธมิตรฯ นั้น ได้ทำการยึดทำเนียบชั่วคราวของรัฐบาลที่สนามบินดอนเมือง ภายหลังจากการยึดทำเนียบรัฐบาล เพื่อขัดขวางการทำงานของอำนาจฝ่ายบริหารและอำนาจฝ่ายนิติบัญญัติ พันธมิตรฯ จึงถือว่าเป็นชัยชนะของการต่อสู้ หากแต่ในความเป็นจริงแล้วชัยชนะของกลุ่มพันธมิตรฯ ไม่ได้นำมาซึ่งอำนาจในการบริหารประเทศ เพราะการเคลื่อนไหวเป็นพลังแห่งมวลชนที่ไม่ได้สิทธิการบริหารบ้านเมืองตามรัฐธรรมนูญ ในเมื่อรัฐบาลยังคงถืออำนาจในการบริหารประเทศ พันธมิตรฯ จึงเรียกร้องให้ทหารเข้ามาแสดงบทบาท เพื่อให้โค่นล้มรัฐบาลที่พันธมิตรฯ ต่อต้านลง ดังที่เคยเกิดขึ้นในสมัยที่กลุ่มพันธมิตรฯ เคลื่อนไหวในปี 2549 แล้วเกิดรัฐประหาร 19 กันยา 2549 แม้ว่าจะโค่นล้มรัฐบาลของพ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตรได้ แต่การที่มีการ

รัฐประหารเกิดขึ้นก็ทำให้ระบบประชาธิปไตยถูกทำลาย ซึ่งจากบทวิเคราะห์สะท้อนถึง**กรอบของการวิเคราะห์หาสาเหตุ** และการที่พันธมิตรเรียกร้องให้ทหารเข้ามาแสดงบทบาทนั้น ทำให้เกิดข้อกังขาว่าครั้งนี้การเคลื่อนไหวของกลุ่มพันธมิตรฯ เป็นการทำให้เกิดรัฐประหารอย่างที่เคยเกิดขึ้นหรือไม่ เพราะภายหลังรัฐประหาร 19 กันยา คณะมนตรีความมั่นคงแห่งชาติ (คมช.) นำโดยพลเอกสนธิ บุญรัตกลิน ผู้ที่เคยให้การสนับสนุนอยู่ข้างเวทีในครั้งนั้น มาเป็นผู้ร่วมก่อตั้งรัฐบาลทหารในครั้งนั้นด้วย การเคลื่อนไหวของพันธมิตรฯจึงเคลือบแคลงและน่าสงสัยเป็นอย่างยิ่ง สะท้อนถึง**กรอบของการตัดสินใจทางจริยธรรม**

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ส่วนที่ 2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการกำหนดกรอบ

จากการสัมภาษณ์บรรณานุกรมชาวการเมือง และหัวหน้าชาวการเมือง ผู้วิจัยสามารถประมวลถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อการกำหนดกรอบของการเคลื่อนไหวของกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยในพ.ศ. 2551 โดยแบ่งเป็นปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอก ดังนี้

ปัจจัยภายใน

1. มุมมองและจุดยืนเกี่ยวกับประชาธิปไตย

มุมมองและจุดยืนเกี่ยวกับประชาธิปไตยของนักข่าวที่มองเห็นการเคลื่อนไหวของภาคประชาชน ซึ่งการรวมตัวของกลุ่มพันธมิตรฯ นั้นเกิดจากรวมตัวกันจากหลายองค์กรภาคประชาชน ที่สะท้อนถึงความไม่พอใจในการเมืองภาครัฐ ซึ่งกลุ่มผู้ชุมนุมนั้นออกมาต่อต้านระบอบทักษิณ เนื่องจากในปีพ.ศ. 2549 การออกมาชุมนุมของกลุ่มพันธมิตรฯ เริ่มต้นจากการที่นายสนธิ ลิ้มทองกุลผู้จัดรายการเมืองไทยรายสัปดาห์ถูกถอดรายการทางช่อง 9 อ.ส.ม.ท. จึงออกมาจัดรายการเมืองไทยรายสัปดาห์สัญจร ซึ่งได้เปิดเผยข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการปิดกั้นข่าวสารของทางรัฐบาล และมีผู้เข้าร่วมการชุมนุมครั้งนั้นเป็นอย่างมาก ทำให้ประชาชนได้รับรู้ว่าถูกปิดกั้นข่าวสารจากรัฐบาลทักษิณ และมีการเปิดเผยการคอร์รัปชันในรัฐบาลทักษิณที่มีผลประโยชน์ทับซ้อน การชุมนุมของกลุ่มพันธมิตรฯ ได้ต่อต้านระบอบทักษิณอย่างชัดเจน มีผู้คนออกมาร่วมชุมนุมมากมาย วงกว้างขึ้นเรื่อยๆ และมีการชุมนุมต่อเนื่องยาวนาน เพื่อเรียกร้องให้รัฐบาลทักษิณลาออกหรือยุบสภา ซึ่งการเคลื่อนไหวครั้งนั้น ส่งผลให้เกิดการรัฐประหารขึ้นในวันที่ 19 กันยายน พ.ศ. 2549 ซึ่งปฏิเสธไม่ได้ว่าการรัฐประหารเป็นผลจากการที่กลุ่มพันธมิตรฯ ชุมนุม ทำให้กลุ่มพันธมิตรฯ กลายเป็นกลุ่มการรวมตัวของภาคประชาชนที่มีความสำคัญขึ้นมา เป็นพลังในการล้มรัฐบาล และสะท้อนถึงพลวัตทางสังคม ที่ประชาชนออกมามีส่วนร่วมทางการเมือง นอกจากการเลือกตั้งเท่านั้น และในปีพ.ศ. 2551 กลุ่มพันธมิตรฯ ออกมาเคลื่อนไหวอีกครั้ง เนื่องจากเชื่อว่าระบอบทักษิณยังไม่ถูกกำจัดให้หมดไป แม้จะเกิดการรัฐประหารขึ้น ซึ่งการเคลื่อนไหวครั้งที่ 2 ของพันธมิตรฯ ถูกสังคมจับตามอง เนื่องจากมีการรวมตัวกันโดยมีแกนนำชัดเจน 5 คนและมีผู้เข้าร่วมชุมนุมจำนวนมากไม่

ต่างจากปี 2549 นักข่าวที่ทำหน้าที่สื่อมวลชนจึงต้องให้ความสำคัญกับกลุ่มพันธมิตรฯ เนื่องจากเป็นกลุ่มเคลื่อนไหวทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยที่มีสิทธิการชุมนุมตามรัฐธรรมนูญ ซึ่งได้สะท้อนถึงมุมมองและจุดยืนเกี่ยวกับประชาธิปไตยใน 3 ประเด็น ดังนี้

1.1 กระบวนการทางประชาธิปไตย

จากการสัมภาษณ์นักข่าวแต่ละคนนั้น สืบเนื่องมาจากความคิดเห็นในเรื่องของการเคลื่อนไหวภาคประชาชน ที่เป็นหนทางหนึ่งในการแสดงออกทางประชาธิปไตย เมื่อไม่พอใจในการทำงานของภาครัฐ เพราะเมื่อการชุมนุมตามสิทธิตามรัฐธรรมนูญ เป็นการเรียกร้องทางการเมืองในรูปแบบใหม่ ที่แตกต่างจากการที่ประชาชนใช้สิทธิเลือกตั้งเท่านั้น และเมื่อประชาชนออกมาชุมนุมทำให้ประชาชนได้ตระหนักถึงสิทธิที่สามารถใช้เรียกร้องในการชุมนุมเพื่อเปลี่ยนแปลงรัฐบาล เมื่อกลุ่มผู้ชุมนุมไม่เห็นด้วยกับรัฐบาล ซึ่งมีจุดอ่อนให้ฝ่ายผู้ชุมนุมออกมาตรวจสอบและโจมตี ซึ่งตัวนักข่าวเองได้ให้ความสำคัญกับกระบวนการทางประชาธิปไตยในรูปแบบของการเมืองภาคประชาชน ที่มีความเข้มแข็งและศักยภาพพอที่จะเปลี่ยนแปลงรัฐบาล ดังคำสัมภาษณ์ต่อไปนี้

มติชน

“พันธมิตรฯเป็นกลุ่มเคลื่อนไหวทางการเมืองที่สำคัญ ซึ่งมีความเข้มแข็งพอที่จะเขย่ารัฐบาลได้ มองว่ากลุ่มพันธมิตรฯเป็นกลุ่มทางการเมืองที่มีความเข้มแข็งและน่าศึกษา” (สุวพงศ์ จันฝังเพชร, **สัมภาษณ์**, 9 กุมภาพันธ์ 2552)

กรุงเทพธุรกิจ

“พันธมิตรฯเป็นการรวมตัวกันของกลุ่มภาคประชาชน ซึ่งมีจุดมุ่งหมายให้มีการตรวจสอบรัฐบาล และคดีความของอดีตผู้นำ และพันธมิตรฯเคลื่อนไหวเพื่อปกป้องในการพิทักษ์รัฐธรรมนูญ 50 พันธมิตรฯเป็นองค์กรภาคประชาชนนำเสนอการเมืองในรูปแบบใหม่ และมุ่งการตรวจสอบเรื่องความไม่โปร่งใสของรัฐบาล โดยเราจะแยกบริบทในเรื่องของประเด็นที่ว่าถูกหรือผิดออกไป” (ธนิษฐ์ สุคนธนิกร, **สัมภาษณ์**, 18 กุมภาพันธ์ 2552)

ผู้จัดการ

“กลุ่มประชาชนที่รวมตัวกันในนามของพันธมิตรฯเป็นหัวหอกในการนำประชาชนออกมาเคลื่อนไหวต่อต้านรัฐบาลที่ถือว่าเป็นหุ่นเชิดของระบอบทักษิณ เพราะประชาชนไม่มีทางออกทางการเมือง คือไม่สามารถพึ่งพาระบบที่กำหนดไว้ตามระบอบได้” (นพรัฐ พรวนสุข, **สัมภาษณ์**, 20 กุมภาพันธ์ 2552)

ไทยรัฐ

“การเคลื่อนไหวของพันธมิตรฯมีบทบาทเปลี่ยนแปลงอะไรได้เยอะ ซึ่งเจตนาในการเคลื่อนไหวของพันธมิตรฯที่ต้องการให้ประชาชนหรือกลุ่มผู้ชุมนุมรับรู้ในสิทธิที่จะเรียกร้องกับรัฐบาล” (ผู้สื่อข่าว, **สัมภาษณ์**, 15 มีนาคม 2552)

1.2 สิทธิการชุมนุม

เมื่อสถานการณ์บ้านเมืองเกิดการแบ่งขั้วทางการเมือง เนื่องจากความไม่พอใจในการบริหารงานของภาครัฐ ประชาชนที่ออกมาเคลื่อนไหวทางการเมืองโดยยึดถือเสรีภาพในการชุมนุมตามรัฐธรรมนูญ มาตรา 63 ที่ได้กล่าวไว้ว่า “บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการชุมนุมโดยสงบและปราศจากอาวุธ การจำกัดเสรีภาพตามวรรคหนึ่งจะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย เฉพาะในกรณีการชุมนุมสาธารณะ เพื่อคุ้มครองประโยชน์ของประชาชนที่ผู้ใช้ที่สาธารณะ หรือเพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยในระหว่างเวลาที่ประเทศอยู่ในภาวะสงคราม หรือในระหว่างเวลาที่มีประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินหรือประกาศใช้กฎอัยการศึก” ซึ่งในกรณีของกลุ่มพันธมิตรฯได้อ้างถึงมาตรา 63 ในการชุมนุม แต่ก็ปฏิเสธไม่ได้ว่าการชุมนุมของพันธมิตรฯ ก็ไปละเมิดสิทธิของผู้อื่นอย่างการขัดขวางเส้นทางการจราจร ซึ่งเป็นเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญได้บัญญัติไว้เช่นกัน การกระทำเกินเลยอย่างการไปยึดทำเนียบที่บุกรุกสถานที่ราชการ หรือการยึดสนามบิน ได้สร้างความเสียหายต่อธุรกิจการบินและผู้สัญจรได้รับความเดือดร้อน ซึ่งนักข่าวได้แสดงความเห็นต่อประเด็นดังกล่าว ดังนี้

มติชน

“เห็นด้วยในเป้าหมาย คือกำจัดซึ่งอำนาจของระบอบทักษิณออกไป ในเรื่องการทุจริตคอร์รัปชัน ผลประโยชน์ทับซ้อน แต่ที่ไม่เห็นด้วยคือในเรื่องของวิธีการในการเคลื่อนไหวในลักษณะที่เสี่ยงต่อการให้เกิดความรุนแรง” (ภาควิชา ป้องภัย, **สัมภาษณ์**, 11 กุมภาพันธ์ 2552)

กรุงเทพธุรกิจ

“เห็นด้วยกับการชุมนุมของกลุ่มพันธมิตรฯ สนับสนุนในทางประเด็น เพราะการเปิดประเด็นเกี่ยวกับรัฐบาลทักษิณในข้อเท็จจริง แต่ไม่เห็นด้วยในแง่ของวิธีการอย่างการไปยึดทำเนียบ เพราะถ้ายึดเป็นสัญลักษณ์ก็พอรับได้ แต่การยึดของพันธมิตรฯ คือไม่มีจุดสิ้นสุด มองไม่เห็นทางออก” (สุทธิรักษ์ อุฒมนตรี, **สัมภาษณ์**, 18 กุมภาพันธ์ 2552)

ไทยรัฐ

“เห็นด้วยในเรื่องของการเคลื่อนไหวที่ต้องการให้ประชาชนหรือกลุ่มผู้ชุมนุมรับรู้ในสิทธิที่จะเรียกร้องต่อรัฐบาลในเรื่องที่ไม่เห็นชอบ แต่เมื่อมีการชุมนุมยึดเยื่อและใช้ยุทธศาสตร์ทางความมั่นคงและทางทหาร ในการไปบุกยึดสถานที่ราชการในทางสัญลักษณ์ เพื่อทำทนายภาครัฐตรงนี้ไม่เห็นด้วย เพราะไปละเมิดสิทธิของผู้อื่น” (ผู้สื่อข่าว, **สัมภาษณ์**, 15 มีนาคม 2552)

ในส่วนของนักข่าวหนังสือพิมพ์ผู้จัดการนั้น เห็นด้วยกับแนวทางและวิธีการของพันธมิตรฯ เนื่องจากเชื่อว่าแนวทางของพันธมิตรฯ นั้นเป็นการต่อสู้กับความไม่ชอบธรรมตามแนวทางของเจ้าของคือนายสนธิ ลิ้มทองกุล ที่สนใจเพียงเป้าหมายแต่ไม่สนใจวิธีการ ซึ่งนายสนธิได้กล่าวไว้ว่า “สิ่งที่เรามุ่งพิทักษ์ปกป้องไว้ นั่นสำคัญสูงสุดเสียจนกระทั่งกลดกลบทับหลักเกณฑ์หลักการอื่น ๆ ทั้งหมด หลักเกณฑ์หลักการอื่นจึงซาซี้ดจืดจางลง ลื่นเมื่อนำมาเปรียบด้วย เพราะฉะนั้นเพื่อรักษาสิ่งสำคัญสุดเอาไว้ แม้จะต้องละเมิดหลักเกณฑ์หลักการอื่นไปบ้าง ก็ต้องทำ”

(เกษียร เตชะพีระ, 2551) ซึ่งนั้นก็หมายถึงพันธมิตรฯไม่สนใจว่าการยึดทำเนียบ, บุก NBT หรือการยึดสนามบินเป็นการกระทำที่ไม่ชอบเพราะสนใจเป้าหมายในการขับไล่รัฐบาล เป็นสำคัญ ดังคำสัมภาษณ์ของนักข่าว

ผู้จัดการ

“ประชาชนไม่มีทางออกทางการเมือง คือไม่สามารถพึ่งพาระบบที่กำหนดไว้ตามระบอบได้ ซึ่งระบอบการเมืองในขณะนั้นเป็นระบอบทักษิณ กลุ่มประชาชนที่รวมตัวกันในนามของพันธมิตรฯ เป็นหัวหอกในการนำประชาชนออกมาเคลื่อนไหวต่อต้านรัฐบาลที่ถือว่าเป็นหุ่นเชิดของระบอบทักษิณ และเป็นทางเลือกทางเดียวของประชาชนในขณะนั้น ซึ่งคุณสนธิมีอิทธิพลโดยตรงกับหนังสือพิมพ์ผู้จัดการ” (นพรัฐ พรวนสุข, **สัมภาษณ์**, 20 กุมภาพันธ์ 2552)

และจากเหตุการณ์ในวันที่ 7 ตุลาคม พ.ศ. 2551 การสลายการชุมนุมเกิดขึ้นโดยที่ขณะนั้นไม่มีการใช้ประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินหรือการประกาศกฎอัยการศึก ซึ่งรัฐบาลอ้างว่าเป็นการเปิดทางให้ส.ส. และส.ว. เข้าประชุมสภา แต่การสลายการชุมนุมส่งผลให้มีผู้บาดเจ็บและเสียชีวิต ซึ่งจากการสัมภาษณ์นักข่าวได้แสดงความเห็นว่าสิ่งที่เกิดขึ้นเป็นการใช้ความรุนแรงเกินกว่าเหตุของภาครัฐ แทนที่สังคมจะร่วมกันหาทางออกโดยการเจรจาก่อให้เกิดความสูญเสียแบบไม่น่าที่จะเกิดขึ้น ดังนี้

มติชน

“เมื่อสังคมเกิดการแตกแยกแบ่งขั้วกันอย่างชัดเจน เราควรมีส่วนร่วมในการเตือนสติสังคม ให้พื้นที่คนในสังคมมานั่งคุยกัน เหตุการณ์ 7 ตุลาเป็นความเศร้าใจของสังคมที่ต้องแก้ปัญหาด้วยความรุนแรง พันธมิตรฯ ก็มีสื่อนิตที่มีผู้นำคนไปเผชิญหน้า” (สุวพงศ์ จันฝังเพชร, **สัมภาษณ์**, 9 กุมภาพันธ์ 2552)

กรุงเทพมหานคร

“เหตุการณ์ 7 ตุลา มีผลกระทบต่อสังคมสูง ทำให้ต้องทำให้เกิดเหตุแบบนี้ขึ้นมา ซึ่งมีแต่ข้อเสีย เพราะความแตกแยกทางสังคมประเทศเราก็เคยมีบทเรียนมาแล้วความแตกแยกทางสังคมต้องพึ่งองค์กรกลาง เราต้องดูเหตุผลและน้ำหนักของทั้งสองฝ่าย ว่าฝ่ายไหนน่าเชื่อถือ เราให้พื้นที่ไกลกลางที่จะช่วยไม่ให้สังคมรุนแรงขึ้นและเสนอทางออกให้กับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น” (ธนินท์ สุคนธ์นิกร, **สัมภาษณ์**, 18 กุมภาพันธ์ 2552)

ไทยรัฐ

“7 ตุลา เป็นเหตุการณ์ใหญ่และมีการใช้แก๊สน้ำตา เป็นความรุนแรงที่ต้องนำเสนอ” (ชวรงค์ ลิมป์ ปัทมปาณี, **สัมภาษณ์**, 16 สิงหาคม 2552)

ผู้จัดการ

“7 ตุลา เมื่อตำรวจใช้อาวุธยิงต่อหน้าประชาชนยอมส่งผล และความจริงก็ปรากฏว่ามีคนเจ็บ ขาดตาย หนังสือพิมพ์ก็เป็นผู้ที่ทำหน้าที่ปกป้องสังคม เช่นความไม่ดิงาม ซึ่ง 7 ตุลา เป็นการเข่นฆ่าประชาชน ขาวนี้ยอมเป็นขาวใหญ่” (นพรัฐ พรวนสุข, **สัมภาษณ์**, 20 กุมภาพันธ์ 2552)

1.3 ระบอบทักษิณ

ระบอบทักษิณ จากคำนิยามที่นักวิชาการด้านสังคมศาสตร์และนักวิชาการด้านรัฐศาสตร์บางคนตั้งขึ้นเพื่อบริยายการปกครองของประเทศไทยในสมัยที่พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตรเป็นนายกรัฐมนตรี โดยอ้างว่าเป็นระบอบที่ไม่สนใจถึงเจตนารมณ์ที่แท้จริงของระบอบประชาธิปไตย ทำให้ประเทศแปรสภาพไปอยู่ในรูปแบบของเผด็จการรัฐสภา ซึ่งนักข่าวส่วนใหญ่ได้สะท้อนมุมมองถึงระบอบทักษิณในแง่ของการที่กลุ่มพันธมิตรฯ ออกมารวมตัว

กันนั้น เนื่องจากเพื่อต่อต้านระบอบทักษิณ ที่เชื่อว่าบ่อนทำลายรูปแบบการบริหารงานของรัฐบาล และถืออำนาจเสียงข้างมากในสภา เปลี่ยนแปลงและแก้กฎหมายเพื่อเอื้อประโยชน์ให้กับธุรกิจของคนในรัฐบาล ซึ่งเป็นผลประโยชน์ทับซ้อน ส่งผลร้ายต่อประเทศชาติ รวมถึงการคุกคามและปิดกั้นสื่อเป็นประเด็นสำคัญ ที่เมื่อพันธมิตรฯเป็นกลุ่มที่เรียกร้องภาคประชาชน มีความกล้าออกมาเปิดโปงและขุดคุ้ยในสิ่งที่รัฐบาลทักษิณปิดกั้นข้อมูลข่าวสารมาตลอด สื่อกระแสหลักจึงได้สนใจในการเคลื่อนไหวของกลุ่มพันธมิตรฯ และให้ความสำคัญในการนำเสนอข่าวของกลุ่มพันธมิตรฯเกี่ยวกับประเด็นการทุจริตคอร์รัปชัน หรือความไม่ดีงามของรัฐบาล ดังคำสัมภาษณ์

มติชน

“การชุมนุมของกลุ่มพันธมิตรฯ เป็นการชุมนุมที่เห็นด้วยในเป้าหมาย คือการกำจัดซึ่งอำนาจของทักษิณออกไป ในเรื่องของการทุจริต คอร์รัปชัน ผลประโยชน์ทับซ้อน” (ภาคภูมิ ป่องภัย, **สัมภาษณ์**, 11 กุมภาพันธ์ 2552)

กรุงเทพธุรกิจ

“การชุมนุมของกลุ่มพันธมิตรฯ เปิดประเด็นเกี่ยวกับรัฐบาลทักษิณในข้อเท็จจริง ทำให้ประชาชนได้รับข่าวสารที่ไม่เคยได้รับรู้มาก่อน” (สุทธิรักษ์ อุฒมมนตรี, **สัมภาษณ์**, 18 กุมภาพันธ์ 2552)

ผู้จัดการ

“ประชาชนไม่มีทางออกทางการเมือง คือไม่สามารถพึ่งพาระบบที่กำหนดไว้ตามระบอบได้ ซึ่งระบอบการเมืองในขณะนั้นเป็นระบอบทักษิณ ซึ่งกลุ่มประชาชนที่รวมตัวกันในนามของพันธมิตรฯ เป็นหัวหอกในการนำประชาชนออกมาเคลื่อนไหวต่อต้านรัฐบาลที่ถือว่าเป็นหุ่นเชิดของระบอบทักษิณ” (นพรัฐ พรวนสุข, **สัมภาษณ์**, 20 กุมภาพันธ์ 2552)

ไทยรัฐ

“การเคลื่อนไหวของพันธมิตรฯต้องการให้ประชาชนหรือกลุ่มผู้ชุมนุมรับรู้ในสิทธิที่จะเรียกร้องกับรัฐบาล ซึ่งการที่พันธมิตรฯเปิดเผยเรื่องราวเกี่ยวกับการคอร์รัปชันของรัฐบาลทักษิณ เป็นเรื่องที่ต้องให้ความสำคัญ” (ผู้สื่อข่าวไทยรัฐ, **สัมภาษณ์**, 15 มีนาคม 2553)

2. กระบวนการของห้องข่าว (News room routine)

ตลอดเวลาที่กลุ่มพันธมิตรฯชุมนุมอยู่นั้น ทางพันธมิตรฯเองจะมีแถลงการณ์ว่าจะมีการเคลื่อนไหวอย่างไรบ้าง เพื่อให้สังคมและสื่อมวลชนรับทราบการเคลื่อนไหวของกลุ่ม แต่ไม่ใช่ว่าทุกเหตุการณ์การเคลื่อนไหวของพันธมิตรฯนั้น จะถูกนำเสนอผ่านสื่อ เนื่องจากสื่อเองก็มีกระบวนการนำเสนอข่าวที่แตกต่างกัน ซึ่งทั้งมติชนและกรุงเทพธุรกิจจะนำเสนอข่าวเกี่ยวกับกลุ่มพันธมิตรฯ โดยหลีกเลี่ยงการเป็นเครื่องมือของการนำเสนอข่าวไปตามที่พันธมิตรฯ กำหนด โดยข่าวที่จะนำเสนอต้องผ่านการตรวจสอบก่อนที่จะนำไปลงหนังสือพิมพ์ ส่วนไทยรัฐนั้นการนำเสนอข่าวจะขึ้นอยู่กับนโยบายของหัวหน้าข่าวแต่ละวัน ดังตัวอย่างคำสัมภาษณ์ต่อไปนี้

มติชน

“พันธมิตรฯมักจะให้ข้อมูล หรือให้สัมภาษณ์ แถลงการณ์ว่าจะวางแผนไปล่วงหน้า เพื่อจะให้สื่อเล่นเขา ถ้าหนังสือพิมพ์เชียร์พันธมิตรฯก็จะเล่นประเด็นนั้นทันที แต่ถ้าสื่อมวลชนที่ตระหนักถึงข้อเท็จจริง และบรรยากาศที่ผ่านมา เราก็จะนำเสนอเรียบๆ จะไม่พาดหัวใหญ่ในประเด็นที่เค้าต้องการจะจัดให้เราเป็นไปตามที่เขากำหนด หรือการให้ข้อมูลในเชิงลบกับอีกฝ่าย ซึ่งมติชนจะต้องประเมินก่อนและตรวจสอบก่อน ซึ่งทุกครั้งเราต้องประเมินก่อนว่าเราจะเล่นใหญ่เล่นเล็กประมาณไหน เพื่อที่จะไม่ให้เค้ากำหนดทิศทางของสื่อได้” (ภาคภูมิ ป่องภัย, **สัมภาษณ์**, 11 กุมภาพันธ์ 2552)

กรุงเทพฯธุรกิจ

“ถ้าไล่เรียงดูข่าวการเคลื่อนไหวของพันธมิตรฯ กรุงเทพฯธุรกิจจะให้ความสำคัญกับการเคลื่อนไหวของพันธมิตรฯน้อยมาก คือจะไม่เล่ารายละเอียดว่าเคลื่อนไหวไปไหนอย่างไร เราจะรายงานด้วยภาพเนื้อหาข่าว จะไม่พูดถึงส่วนนี้เลย เราจะหลีกเลี่ยงการเป็นเครื่องมือของพันธมิตรฯด้วยวิธีนี้ ข่าวหลังๆมา การยกระดับการชุมนุม เมื่อเขาพูดถึงเนื้อหาบ่อย พอมีระเบิดลงเราต้องรายงาน แต่ถ้าพันธมิตรฯนำแล้วสื่อมวลชนตาม ไม่ใช่ สื่อแม้อยู่ในพื้นที่แต่ก็ไม่ได้โน้มน้าเอียง คือไปทำหน้าที่มากกว่า และพันธมิตรฯนำสื่อไม่ได้” (สุทธิรักษ์ อุฒมมนตรี, **สัมภาษณ์**, 18 กุมภาพันธ์ 2552)

ไทยรัฐ

“นักข่าวเองก็ไปทำข่าวตามที่พันธมิตรฯแถลงว่าจะไปไหน ซึ่งการเสนอข่าวนั้นขึ้นอยู่กับนโยบายของหัวหน้าข่าวแต่ละวันว่าจะให้พื้นที่ข่าวอย่างไร ซึ่งก็จะพยายามให้พื้นที่ให้สมดุลกับข่าวอื่นๆ” (ผู้สื่อข่าวไทยรัฐ, **สัมภาษณ์**, 15 มีนาคม 2553)

หนังสือพิมพ์ผู้จัดการนั้นจะนำเสนอข่าวพันธมิตรฯไปพร้อมกับการเคลื่อนไหวของกลุ่ม เนื่องจากแกนนำมีอิทธิพลโดยตรงกับหนังสือพิมพ์ โดยจะเน้นในวันที่มีประเด็นสำคัญในการเคลื่อนไหว

ผู้จัดการ

“คุณสนธิ ลิ้มทองกุลมีอิทธิพลโดยตรงกับหนังสือพิมพ์ผู้จัดการในการเคลื่อนไหวของพันธมิตรฯ แต่ถ้าข่าวอื่นแรงหรือมีประเด็นที่หนักแน่นมากกว่าการจัดประเด็นข่าวพันธมิตรฯ ก็จะเป็นรองลงไป เราไม่ได้ lead ข่าวพันธมิตรฯทุกวัน เราจะเน้นในวันที่มีประเด็นสำคัญ เรายังทำหน้าที่ของการเป็นสื่อมวลชนที่ต้องรายงานข่าวอื่นด้วย” (นพรัฐ พรวนสุข, **สัมภาษณ์**, 20 กุมภาพันธ์ 2552)

3. หน้าที่ของสื่อมวลชน

ในเรื่องของความเป็นกลาง เป็นหน้าที่ที่สำคัญของสื่อมวลชน ซึ่งขณะที่มีการชุมนุมกลุ่มพันธมิตรกล่าวถึงเวลาที่สื่อต้องเลือกข้างแล้ว ซึ่งจากการสัมภาษณ์นักข่าว นักข่าวส่วนใหญ่ไม่เห็นด้วย เนื่องจากการที่สื่อทำหน้าที่นำเสนอข่าวนั้น จะต้องคำนึงถึงความรอบด้าน โดยนำเสนอข่าวทั้งสองฝ่าย ไม่ปิดกั้นข้อมูล หรือเชียร์ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง ซึ่งเป็นหน้าที่สำคัญ ดังนี้

มติชน

“การบอกว่าความเป็นกลางไม่เคยมี คุณต้องเลือกข้าง มันไม่ใช่ละ โดยส่วนตัวยังเห็นว่าเราต้องเป็นกลาง ในที่นี้ไม่ได้หมายความว่า เป็นกลางระหว่างความดีกับความชั่ว ความเป็นกลางในฐานะสื่อมวลชน คือคุณต้องเสนอข่าวให้รอบด้าน” (สุวพงศ์ จันฝังเพชร, **สัมภาษณ์**, 9 กุมภาพันธ์ 2552)

กรุงเทพธุรกิจ

“ผมเถียงว่าสื่อต้องเลือกข้าง ไม่ใช่ มันผิดทฤษฎี มันไม่ใช่หน้าที่สื่อ ไม่ใช่สื่อสารมวลชน” (ธนิษฐ์ สุคนธนิกร, **สัมภาษณ์**, 18 กุมภาพันธ์ 2552)

ไทยรัฐ

“ความเป็นกลางเป็นสิ่งสำคัญที่ต้องยึดถือ หมายถึงการเสนอข่าวรอบด้าน เสนอข่าวทั้งสองฝ่าย ไม่เสนอฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งมากเกินไป ไม่มีการปิดกั้นความเห็นของอีกฝ่าย ไม่ว่าเราจะชอบหรือไม่ชอบก็ตาม” (ชวรงค์ ลิมป์ปัทมปาณี, **สัมภาษณ์**, 16 สิงหาคม 2552)

ส่วนนักข่าวหนังสือพิมพ์ผู้จัดการนั้นกล่าวว่าค่านึงถึงความเป็นกลาง แต่ว่าสื่อต้องสามารถเลือกข้างได้ ดังคำสัมภาษณ์

ผู้จัดการ

“เราคำนึงถึงความเป็นกลาง เราต้องนำเสนอทั้งการชุมนุมของพันธมิตรฯและรัฐบาลด้วย ในขณะเดียวกันก็ต้องดูว่าสังคมหรือผลกระทบทางการเมืองที่เกี่ยวข้องกับรัฐบาลมีส่วนไหนอีกบ้าง ความเป็นกลางไม่ใช่อยู่ตรงกลาง ก่อนอื่นวิชาในห้องเรียนกับการปฏิบัติจริงย่อมไม่เหมือนกัน การเลือกข้างในตำราอาจบอกว่า คุณไม่มีสิทธิ์เลือกข้าง คุณต้องเป็นกลาง แต่ในทางปฏิบัติด้วยปัจจัยอะไรหลายอย่าง ในมุมมองของผู้บริโภค ทำไมเราไม่ยืนอยู่ข้างผู้บริโภค เราควรเลือกยืนอยู่ในการต่อสู้ที่ไม่เป็นธรรม การไม่เอาเปรียบ เราควรทำอะไรมากกว่าจะมาเขียนข่าว และบอกว่าต้องเป็นกลาง จรรยาบรรณสื่อควรจะประยุกต์ ควรจะรื้อกันใหม่ได้แล้ว สื่อเลือกข้างได้” (ยุทธนา นวลจรัส, สัมภาษณ์, 20 กุมภาพันธ์ 2552)

4. นโยบายองค์กร

นโยบายขององค์กรนั้นมีส่วนสำคัญในการกำหนดบทบาทของหนังสือพิมพ์ เนื่องจากผู้บริหารหนังสือพิมพ์นั้นจะเกี่ยวข้องโดยตรงกับจุดยืนทางการเมือง หรือกลุ่มผลประโยชน์ในการทำธุรกิจ ดังนั้นเมื่อกลุ่มพันธมิตรฯเคลื่อนไหว ทิศทางการนำเสนอข่าว จะถูกกำหนดโดยองค์กรว่าจะให้ความสำคัญกับการนำเสนอข่าวมากเพียงใด สนับสนุนหรือต่อต้าน หรือรายงานไปข่าวไปตามปกติ เนื่องเพราะการเคลื่อนไหวของกลุ่มพันธมิตรฯยึดโยงกับหลายภาคส่วนที่สำคัญในสังคม ซึ่งทั้งหนังสือพิมพ์มติชนและกรุงเทพธุรกิจ นั้นทิศทางขององค์กรกำหนดให้นำเสนอข่าวทั้งสองฝ่ายเท่าๆกัน โดยหนังสือพิมพ์ทำหน้าที่เป็นตัวกลางในการนำเสนอข่าว ไม่ชี้นำ ให้ข้อเท็จจริงกับสังคมดังคำสัมภาษณ์ต่อไป

มติชน

“พันธมิตรฯ มีผลกระทบกว้างและสูงมาก ซึ่งองค์กรกำหนดทิศทางว่านำเสนอทั้ง 2 ด้าน เป็นกลางที่สุด หลีกเลี้ยงที่จะเอา 2 ขั้วมาชนกันหรือเสี้ยม ชี้นำ หรือเชียร์ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง ให้พื้นที่ที่เท่ากัน ให้โอกาสแต่ละฝ่ายได้ตอบโต้ เปิดพื้นที่ในฐานะที่เราเป็นคนกลาง ถ้าใครมีข่าวทางด้านลบหรือบวก เราเปิดพื้นที่ แม้ผู้วิพากษ์วิจารณ์ก็ 2 ด้านเหมือนกัน” (ภาคภูมิ ป่องภัย, **สัมภาษณ์**, 11 กุมภาพันธ์ 2552)

กรุงเทพธุรกิจ

“นำเสนอทิศทางให้น้ำหนักของข่าวทั้ง 2 ฝ่ายเท่าๆกัน ซึ่งฝ่ายที่อ้างความชอบธรรม อีกฝ่ายก็อ้างว่าคุณทุจริตเราตระหนักว่าจุดไหนที่เหมาะสม ความแตกแยกทางสังคมจะอย่างไรซึ่งบางทีมันเป็นเรื่องของศรัทธาและความเชื่อที่ต้องควบคู่ไปกับเหตุและผล เพราะฉะนั้นสื่อมวลชนต้องให้เหตุและผล ถ้าเรานำเสนอเรื่องพันธมิตรฯ เราก็ต้องนำเสนอกระบวนการตรวจสอบด้วย หน้าที่คือให้ข้อเท็จจริงกับสังคมไม่ใช่ชี้นำ” (ธนิษฐ สุคนธนิกร, **สัมภาษณ์**, 18 กุมภาพันธ์ 2552)

หนังสือพิมพ์ไทยรัฐนั้นองค์กรไม่ได้กำหนดทิศทางลงมาที่ตัวนักข่าว เป็นไปตามปกติของการทำงานข่าว เพียงแต่เสริมทีมนักข่าวเข้ามาทำงานเกี่ยวกับกลุ่มพันธมิตรฯ เท่านั้น

ไทยรัฐ

“องค์กรไม่ได้กำหนดทิศทางอะไร นักข่าวทำงานปกติ ขึ้นอยู่กับหัวหน้าข่าวจะนำเสนออย่างไร ซึ่งไทยรัฐเองโดนโจมตีทั้งจากทั้งฝ่ายรัฐบาลและพันธมิตรฯ ซึ่งหนังสือพิมพ์ก็พยายาม balance ข้อมูลทั้งสองฝ่าย และในส่วนของนักข่าวก็ไม่มีนโยบายอะไรพิเศษลงมา เป็นไปตามปกติของการทำงานข่าว เพียงแต่ว่าจะเสริมทีมเข้ามาเท่านั้น” (ผู้สื่อข่าวไทยรัฐ, **สัมภาษณ์**, 15 มีนาคม 2553)

ส่วนหนังสือพิมพ์ผู้จัดการนั้นทิศทางขององค์กรสอดคล้องกับการเคลื่อนไหวของพันธมิตรฯ เนื่องจากแกนนำพันธมิตรฯ คือนายสนธิ ลิ้มทองกุลซึ่งเป็นเจ้าของหนังสือพิมพ์ผู้จัดการ

ผู้จัดการ

“แนวทางของหนังสือพิมพ์สอดคล้องกับแนวทางของพันธมิตรฯ แน่นนอนเพราะว่าผู้ก่อตั้งคือ คุณสนธิ ลิ้มทองกุล เป็นแกนนำคนหนึ่งและเป็นเจ้าของ เพราะฉะนั้นวัตถุประสงค์ประสงค์ของคุณสนธิก็จะมีอิทธิพลต่อวัตถุประสงค์โดยตรงของหนังสือพิมพ์ผู้จัดการ ก็คือเพื่อยืนข้างความถูกต้อง ความชอบธรรม” (นพรัฐ พรวนสุข, **สัมภาษณ์**, 20 กุมภาพันธ์ 2552)

ปัจจัยภายนอก

การให้คุณค่าข่าว

กลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยออกมาเคลื่อนไหวเพื่อต่อต้านการแก้ไขรัฐธรรมนูญของฝ่ายรัฐบาลซึ่งมีนายสมัคร สุนทรเวชเป็นนายกรัฐมนตรี เนื่องจากไม่เห็นด้วยที่จะมีการแก้ไขรัฐธรรมนูญฉบับปีพ.ศ.2550 ซึ่งผ่านการทำประชามติ ก่อนที่จะมีการเลือกตั้ง ซึ่งฝ่ายรัฐบาลเห็นว่ารัฐธรรมนูญฉบับปีพ.ศ. 2550 นั้นมีที่มาจากการทำรัฐประหารโดยคณะปฏิรูปการปกครองเมื่อวันที่ 19 กันยายน พ.ศ.2549 นั้นไม่ชอบธรรมไม่เป็นประชาธิปไตย กลุ่มพันธมิตรฯจึงดำเนินการล่ารายชื่อเพื่อถอดถอนส.ส.และส.ว.ที่ร่วมลงชื่อแก้ไขรัฐธรรมนูญ และเรียกร้องให้รัฐบาลลาออก เพราะกลุ่มพันธมิตรฯเชื่อว่ารัฐบาลนายสมัครเป็นรัฐบาลตัวแทนของระบอบทักษิณ ที่กลุ่มพันธมิตรฯต่อต้านมาตั้งแต่การเคลื่อนไหวในปี พ.ศ.2548

ขณะที่กลุ่มพันธมิตรฯออกมาเคลื่อนไหวนั้น มีทั้งกลุ่มคนที่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วย ซึ่งเป็นความแตกต่างทางความคิดเห็นทางการเมืองที่เกิดขึ้นมาก่อนแล้วในสังคมไทย เพียงแต่ว่าการเคลื่อนไหวของพันธมิตรฯนั้น เป็นกลุ่มมวลชนที่มีพลังอันสามารถทำให้เกิดความเปลี่ยนแปลงในรัฐบาล สามารถกดดันและตรวจสอบรัฐบาลได้อย่างมีศักยภาพ พันธมิตรฯจึงถูกจับตามองเมื่อออกมาเคลื่อนไหว เนื่องจากเป็นองค์กรภาคประชาชนที่

รวมตัวกันอย่างอิสระ ต่อต้านการคอร์รัปชัน และเปิดโปงการทุจริตของรัฐบาล ดังนั้น สื่อมวลชนต่างให้ความสนใจในการนำเสนอข่าวเกี่ยวกับกลุ่มพันธมิตรฯ ดังตัวอย่างคำให้สัมภาษณ์ ดังต่อไปนี้

มติชน

“ในการนำเสนอ ‘ไม่ได้เป็นไปที่ประเด็นใดประเด็นหนึ่ง มองว่าการเคลื่อนไหวของพันธมิตรฯ มีผลกระทบต่อรัฐบาลทักษิณ พันธมิตรฯ ถึงได้รับความสนใจ มองคล้ายพันธมิตรฯ เป็นกลุ่มการเมืองที่มีความเคลื่อนไหวที่สำคัญ ซึ่งมีความเข้มแข็งและมีศักยภาพพอที่จะเขย่ารัฐบาลทักษิณได้ และเป็นเรื่องที่สาธารณชนให้ความสำคัญ” (สุพวงส์ จันผิงเพ็ชร, **สัมภาษณ์**, 9 กุมภาพันธ์ 2552)

กรุงเทพธุรกิจ

“พันธมิตรฯ เป็นการรวมตัวกันของกลุ่มภาคประชาชน ซึ่งมีจุดมุ่งหมายให้มีการตรวจสอบรัฐบาล และคดีความของอดีตผู้นำ และพันธมิตรฯ เคลื่อนไหวเพื่อปกป้องในการพิทักษ์รัฐธรรมนูญ 50 ซึ่งพันธมิตรฯ เป็นองค์กรภาคประชาชนนำเสนอการเมืองในรูปแบบใหม่ และมุ่งการตรวจสอบเรื่องความไม่โปร่งใสของรัฐบาล” (ธนิษฐ์ สุคนธนิกร, **สัมภาษณ์**, 18 กุมภาพันธ์ 2552)

ผู้จัดการ

“พอพันธมิตรฯ ชุมนุมเรื่องที่เกี่ยวข้องกับรัฐบาลที่ต่อเนื่องมาจากรัฐบาล พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร ซึ่งพอเป็นเรื่องรัฐบาลย่อมส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจ การเมือง และสังคม ซึ่งเกี่ยวข้องกับคนไทยทั้งหมด เพราะฉะนั้นการชุมนุมเราก็ต้องดูเบื้องหน้าเบื้องหลังว่าหวังผลทางการเมืองหรือไม่ หรือเป็นผลประโยชน์ของกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งหรือไม่ แต่เมื่อเสียงส่วนใหญ่เห็นว่าเป็นประโยชน์เพื่อต่อต้านสิ่งที่ไม่ถูกต้อง มันก็ควรจะเป็นข่าวหน้า 1 โดยเฉพาะหนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวัน ในเรื่องของการเคลื่อนไหว” (ยุทธนา นวลจรัส, **สัมภาษณ์**, 20 กุมภาพันธ์ 2552)

ไทยรัฐ

“การนำเสนอข่าวที่เกี่ยวกับกลุ่มพันธมิตรฯ ต่อเนื่องมาจากการเคลื่อนไหวครั้งแรกของพันธมิตรฯ เมื่อปีพ.ศ. 2549 คือมีผลกระทบต่อรัฐบาล มีการรัฐประหารเกิดขึ้น ซึ่งพอพันธมิตรฯ เคลื่อนไหวครั้งที่ 2 ตามสัญญาอนุญาตของสื่อก็ต้องให้เนื้อที่กับกลุ่มพันธมิตรฯ” (ผู้สื่อข่าวไทยรัฐ, สัมภาษณ์, 15 มีนาคม 2553)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ส่วนที่ 3 บรรทัดฐานเชิงวิชาชีพของหนังสือพิมพ์

ผลจากการสัมภาษณ์บรรณาธิการข่าวการเมืองและหัวหน้าข่าวการเมือง ผู้วิจัยสามารถประมวลถึงการรับรู้ของนักวิชาชีพเกี่ยวกับจรรยาบรรณทางวิชาชีพของสื่อมวลชน ในกรณีการนำเสนอข่าวเกี่ยวกับการเคลื่อนไหวของกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย โดยเลือกมา 4 ข้อจาก “ข้อบังคับว่าด้วยจริยธรรมแห่งวิชาชีพหนังสือพิมพ์ พ.ศ. 2541”

โดยจะแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือบรรทัดฐานทางวิชาชีพในการรับรู้จากการสัมภาษณ์ และการตรวจสอบจากเนื้อหาผ่านสื่อ ดังนี้

บรรทัดฐานทางวิชาชีพในการรับรู้จากการสัมภาษณ์

จาก “ข้อบังคับว่าด้วยจริยธรรมแห่งวิชาชีพหนังสือพิมพ์ พ.ศ. 2541” โดยสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ ผู้วิจัยได้คัดเลือกมา 4 ข้อ อันประกอบด้วย 1.หนังสือพิมพ์ต้องทำหน้าที่เพื่อประโยชน์สาธารณะ โดยไม่แสวงหาผลประโยชน์ส่วนตนหรือหมู่คณะ ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าการนำเสนอข่าวท่ามกลางความแตกแยกของสังคม เมื่อข่าวทางการเมืองแบ่งเป็นเป็นฝักฝ่าย การนำเสนอข่าวของกลุ่มพันธมิตรฯ นั้น ต้องคำนึงถึงผลประโยชน์ของผู้อ่าน จากการนำเสนอข่าวการเคลื่อนไหวของกลุ่มพันธมิตรฯ โดยหลีกเลี่ยงการเป็นเครื่องมือของกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง 2.หนังสือพิมพ์ต้องแสดงความพยายาม ในการให้ความเป็นธรรมแก่ทุกฝ่าย เพราะเมื่อบ้านเมืองเกิดความวุ่นวาย สังคมแตกแยก หนังสือพิมพ์ต้องเป็นสื่อกลางให้ประชาชนได้รับข้อมูลข่าวสารที่เป็นจริงและรอบด้าน 3.หนังสือพิมพ์ต้องไม่สอดแทรกความคิดเห็นลงในข่าว ก็เพื่อที่จะให้ผู้รับสารได้รับข่าวที่ไม่บิดเบือนจากความเป็นจริง หรือผ่านอารมณ์ความรู้สึกของนักข่าวในการตัดสินทางจริยธรรม ซึ่งทำให้ข่าวคลาดเคลื่อน 4.ภาษาที่ใช้ในหนังสือพิมพ์พึงหลีกเลี่ยงคำที่ไม่สุภาพหรือมีความหมายเหยียดหยาม เพื่อให้เกิดวัฒนธรรมที่ดีในการใช้ภาษาในการนำเสนอข่าว

เมื่อนำ “ข้อบังคับว่าด้วยจริยธรรมแห่งวิชาชีพหนังสือพิมพ์ พ.ศ. 2541” นั้นไปสัมภาษณ์นักข่าว ก็พบว่านักข่าวส่วนใหญ่อันหมายถึง ไทยรัฐ มติชน และกรุงเทพธุรกิจ รับรู้จริยธรรมดังกล่าวเป็นอย่างดี เพียงแต่ในกรณีของหนังสือพิมพ์ผู้จัดการนั้น แม้จะรับรู้ และกล่าวว่ายึดถือในจรรยาบรรณเชิงวิชาชีพ แต่เมื่อเจ้าของเป็นแกนนำซึ่งอยู่ในกลุ่มพันธมิตรฯ คือนายสนธิ ลิ้มทองกุล

จึงหลีกเลี่ยงไม่ได้ที่จะนำเสนอข่าวในทางสอดคล้องกับการเคลื่อนไหวของกลุ่มพันธมิตรฯ รวมทั้งการใช้ภาษาไปในทางรุนแรง เพื่อสื่อให้เห็นถึงฝ่ายตรงข้ามคือฝ่ายรัฐบาล ซึ่งพันธมิตรฯอ้างว่าเป็นตัวแทนของระบอบทักษิณที่พันธมิตรฯต่อต้าน ทำให้การนำเสนอข่าวของหนังสือพิมพ์ผู้จัดการละเมิดหลักข้อบังคับว่าด้วยจริยธรรมแห่งวิชาชีพหนังสือพิมพ์ พ.ศ. 2541 ที่ผู้วิจัยได้ยกมาเป็นกรณีในการศึกษาการรับรู้ของนักวิชาชีพเกี่ยวกับจรรยาบรรณทางวิชาชีพของสื่อมวลชน โดยผู้วิจัยจะยกตัวอย่างการสัมภาษณ์ประกอบกับหลักจริยธรรม 4 ข้อ เพื่อชี้ให้เห็นเป็นกรณี ดังนี้

1. หนังสือพิมพ์ต้องทำหน้าที่เพื่อประโยชน์สาธารณะ โดยไม่แสวงหาผลประโยชน์ส่วนตนหรือหมู่คณะ

จากการสัมภาษณ์ก็พบว่านักข่าวส่วนใหญ่เน้นคำนึงถึงผลประโยชน์ของสาธารณะ โดยมองว่ากลุ่มพันธมิตรฯเป็นกลุ่มทางการเมืองภาคประชาชนที่ออกมาเรียกร้องสิทธิตามรัฐธรรมนูญ โดยการนำเสนอข่าวก็ทำไปเพื่อสาธารณชนเป็นสำคัญ

มติชน

“ในการนำเสนอไม่ได้ไปประเด็นใดประเด็นหนึ่ง มองว่าการเคลื่อนไหวของพันธมิตรฯมีผลกระทบต่อรัฐบาลทักษิณ พันธมิตรฯจึงได้รับความสนใจ มองคล้ายพันธมิตรฯเป็นกลุ่มการเมืองที่มีความเคลื่อนไหวที่สำคัญ ซึ่งมีความเข้มแข็งและมีศักยภาพพอที่จะเขย่าวรัฐบาลทักษิณได้ เป็นเรื่องที่สำคัญที่สาธารณชนให้ความสำคัญ” (สุวพงศ์ จันฝังเพชร, **สัมภาษณ์**, 9 กุมภาพันธ์ 2552)

กรุงเทพธุรกิจ

“เสนอในทิศทางของการรวมตัวกันของกลุ่มภาคประชาชน ซึ่งมีจุดมุ่งหมายให้มีการตรวจสอบรัฐบาล และดีความของอดีตผู้นำ และพันธมิตรฯเคลื่อนไหวเพื่อปกป้องในการพิทักษ์รัฐธรรมนูญ 50 พันธมิตรฯเป็นองค์กรภาคประชาชนนำเสนอการเมืองรูปแบบใหม่ และมุ่งการตรวจสอบเรื่องความไม่โปร่งใสของรัฐบาล” (ธนิษฐ์ สุคนธนิกร, **สัมภาษณ์**, 18 กุมภาพันธ์ 2552)

ไทยรัฐ

“ไทยรัฐเองโดนโจมตีจากทั้งสองฝ่ายคือ รัฐบาลและกลุ่มพันธมิตรฯ ซึ่งทางหนังสือพิมพ์พยายามเดินไปตามเนื้อหาของข่าวการเคลื่อนไหวโดยพยายามที่จะ balance ข้อมูลของทั้งสองฝ่าย ” (ผู้สื่อข่าวไทยรัฐ, **สัมภาษณ์**, 15 มีนาคม 2553)

ในส่วนของหนังสือพิมพ์ผู้จัดการนั้น เนื่องจากเจ้าของคือนายสนธิ ลิ้มทองกุล ซึ่งเป็นแกนนำกลุ่มพันธมิตรฯ การนำเสนอข่าวของหนังสือพิมพ์จึงสอดคล้องกับการเคลื่อนไหวของพันธมิตรฯ ซึ่งต่อต้านระบอบทักษิณ การทำหน้าที่ของหนังสือพิมพ์จึงไม่ใช่เพื่อประโยชน์สาธารณะเพียงอย่างเดียว แต่เป็นการใช้สื่อเพื่อเป็นกระบอกเสียงให้กับพันธมิตรฯด้วย จากคำสัมภาษณ์ต่อไปนี้

ผู้จัดการ

“ประชาชนไม่มีทางออกทางการเมือง คือไม่สามารถพึ่งพาระบบที่กำหนดไว้ตามระบอบได้ ซึ่งระบอบการเมืองในขณะนั้นเป็นระบอบทักษิณ ซึ่งกลุ่มประชาชนที่รวมตัวกันในนามของพันธมิตรฯ เป็นหัวหอกในการนำประชาชนออกมาเคลื่อนไหวต่อต้านรัฐบาลที่ถือว่าเป็นหุ่นเชิดของระบอบทักษิณ และเป็นทางเลือกทางเดียวของประชาชนในขณะนั้น **ซึ่งมันเป็นเรื่องที่ต้องมวลชนต้องนำเสนอข่าว** แนวทางของหนังสือพิมพ์สอดคล้องกับแนวทางของพันธมิตรฯแน่นอนเพราะว่าผู้ก่อตั้งคือ คุณสนธิ ลิ้มทองกุล ที่เป็นแกนนำคนหนึ่งและเป็นเจ้าของ เพราะฉะนั้นวัตถุประสงค์ก็จะมีอิทธิพลต่อวัตถุประสงค์โดยตรงของหนังสือพิมพ์ผู้จัดการ ก็เพื่อยืนอยู่ข้างความถูกต้องชอบธรรม” (นพรัฐ พรวนสุข, **สัมภาษณ์**, 20 กุมภาพันธ์ 2552)

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2. หนังสือพิมพ์ต้องแสดงความพยายาม ในการให้ความเป็นธรรมแก่ทุกฝ่าย

จากการสัมภาษณ์นักข่าวส่วนใหญ่ตระหนักถึงการให้ความเป็นธรรมกับทุกฝ่ายในการเสนอข่าวให้รอบด้าน ซึ่งผู้วิจัยได้ยกกรณีเหตุการณ์ 7 ตุลามาเป็นคำถามเกี่ยวกับการเสนอข่าวเหตุการณ์ในช่วงนั้น นักข่าวกล่าวว่าทางหนังสือพิมพ์ก็ให้พื้นที่กับข่าวนี้เต็มที่โดยเปิดพื้นที่ให้ทุกฝ่ายได้เข้ามามีโอกาสบอกเล่าเหตุการณ์ และถามหาความรับผิดชอบกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น

มติชน

“เปิดพื้นที่ให้ทั้งสองข้างได้แสดงความคิดเห็น แสดงบทบาท ไม่เอนเอียงหรือว่าเชียร์ หรือว่าสนับสนุนฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง ไม่ใส่อารมณ์ ไม่เสียดสีในพาดหัวข่าว ทั้งบนหน้าด้วย เพราะว่าเราเป็นเหมือนกระจกที่เปิดพื้นที่ให้ผู้บริโภคเห็นบทบาทของแดงและเหลือง ว่าใครถูกหรือผิด เราเปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายเท่าเทียมกัน”

“7 ตุลา ให้ความสำคัญเป็นพิเศษ เมื่อมีคนตายบาดเจ็บ ซึ่งเราบริหารพื้นที่หน้า 1 เพื่อจะรองรับเหตุการณ์ เพิ่มภาพ เพิ่มข่าว เพิ่มประเด็น เพิ่มเนื้อหา มีข้อมูลในการวิเคราะห์ เปิดพื้นที่ให้กับผู้ได้รับผลกระทบได้แสดงออกเต็มพื้นที่ เพราะว่าสังคมสนใจ เราก็ต้องให้ทิศทางและให้ทางชี้แนะว่าต้องมีการสอบสวนหาผู้กระทำความผิด เมื่อตัดสินใจปราบประชาชนด้วยความรุนแรง ซึ่งเราจะชี้แนะว่าเมื่อเกิดความเสียหายเกิดขึ้นต้องมีผู้รับผิดชอบ ไม่ใช่สื่อยืนตรงกลาง แล้วจะไม่สามารถชี้แนะอะไรได้ เราชี้แนะได้ในบางประเด็น เราก็ต้องทำ” (ภาคภูมิ ป่องภัย, **สัมภาษณ์**, 11 กุมภาพันธ์ 2552)

กรุงเทพธุรกิจ

“การนำเสนอทิศทางข่าวต้องให้น้ำหนักของข่าวทั้ง 2 ฝ่ายเท่าๆกัน ซึ่งฝ่ายที่อ้างความชอบธรรม อีกฝ่ายก็อ้างว่าคุณทุจริต เราต้องดูเหตุผลและน้ำหนักของทั้งสองฝ่ายว่าฝ่ายไหนน่าเชื่อถือ เราต้องนำเสนอให้สังคมรับรู้ หน้าที่คือให้ข้อเท็จจริงกับสังคมไม่ใช่ชี้นำ”

“7 ตุลา มีผลกระทบต่อสังคมสูง ทำไมถึงต้องทำให้เกิดเหตุการณ์แบบนี้ขึ้นมา มีแต่ข้อเสีย เพราะความแตกแยกทางสังคมประเทศเราก็เคยมีบทเรียนมาแล้ว เพราะฉะนั้นการนำเสนอข่าวก็จะ ใครทำอะไร อำนาจรัฐตัดสินใจยังไง ภาคประชาชนมุ่งประโยชน์ให้เกิดความรุนแรงจริงหรือไม่ รัฐตอบได้อย่างไร ใครเกี่ยวข้อง เราก็ต้องนำเสนอรอบด้าน เสนอข่าวที่มีแหล่งยืนยัน มีตัวบุคคล ภาพถ่าย เราเป็นผู้สุ่มไฟ เราต้องเป็นผู้บอกเล่าเหตุการณ์ ให้เหตุผลและเข้าสู่กระบวนการตรวจสอบ ใครบ้างที่มีส่วนเกี่ยวข้อง และอำนาจหน้าที่สั่งการ สุดท้ายเราต้องฟังคณะกรรมการกลางมาช่วยตรวจสอบ” (ธนิษฐ สุคนธนิกร, **สัมภาษณ์**, 18 กุมภาพันธ์ 2552)

ไทยรัฐ

“ให้พื้นที่กับเหตุการณ์ 7 ตุลา มากเพราะเหตุการณ์มันใหญ่ ซึ่งไทยรัฐเองเป็นหนังสือพิมพ์หัวสีจะเล่นข่าวในเชิงสถานการณ์มากกว่าจะบอกว่าใครถูกใครผิด ซึ่งการที่เห็นข่าวในไทยรัฐน้อยกว่าฉบับอื่นเพราะมีข้อจำกัดในเรื่องของเนื้อที่ ซึ่งวันนั้นก็ถือว่าให้พื้นที่เยอะ เพราะในจำนวน 8-9 ข่าวให้ข่าวนั้นประมาณ 3 ข่าวใหญ่ ซึ่งได้ให้พื้นที่โต้แย้งของฝ่ายตำรวจและกลุ่มผู้ชุมนุมโดยเท่าเทียมกัน” (ผู้สื่อข่าวไทยรัฐ, **สัมภาษณ์**, 15 มีนาคม 2553)

ส่วนหนังสือพิมพ์ผู้จัดการนั้นกล่าวว่าสื่อเลือกข้างได้ โดยเลือกความถูกต้องชอบธรรมในการเสนอข่าว ทำให้การนำเสนอข่าวมีน้ำหนักเอนเอียงไปข้างที่หนังสือพิมพ์เห็นว่าถูกต้องชอบธรรม จึงไม่ได้ให้ความเป็นธรรมกับทุกฝ่าย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ผู้จัดการ

“สื่อยุคใหม่สามารถเลือกข้างได้ คือเราจะต้องใช้วิจารณญาณเลือกว่าความถูกต้องชอบธรรมอยู่ตรงไหนก่อน สิ่งที่เรานำเสนอคือความถูกต้องในการนำเสนอข่าว โดยใช้วิจารณญาณบนรากฐานของความเป็นสื่อที่ต้องรับผิดชอบต่อสังคม”

“7 ตุลาเมื่อตำรวจใช้อาวุธยิงต่อประชาชนย่อมส่งผล และความจริงก็ปรากฏว่ามีคนบาดเจ็บ ขาด ขาด ตาย ซึ่งหนังสือพิมพ์ก็เป็นผู้ที่ทำหน้าที่ปกป้องสังคม เช่น ความไม่ดิงาม 7 ตุลาเป็นการเช่นฆ่าประชาชน” (นพรัฐ พรวนสุข, **สัมภาษณ์**, 20 กุมภาพันธ์ 2552)

3. หนังสือพิมพ์ต้องไม่สอดแทรกความคิดเห็นลงในข่าว

จากการสัมภาษณ์นั้น นักข่าวมติชนและกรุงเทพมหานครพยายามที่จะหลีกเลี่ยงการสอดแทรกความคิดเห็นลงในข่าว เพื่อป้องกันการให้ข้อมูลที่ผิดพลาดจากความเป็นจริง ดังคำให้สัมภาษณ์ต่อไปนี้

มติชน

“มติชนเคร่งครัดกับข่าว จะพยายามไม่ให้เห็นความเห็นลงไป จะไม่ใช่คำว่า รัฐบาลพระราช, ไข่แมว, เจ้เพ็ญ ในมติชนจะไม่ใช้ในข่าวโดยระวังมากๆ จะไม่พิพากษา แต่ถ้ามีออกไปจะเป็นความพลาดพลั้งของผู้ปฏิบัติงาน พยายามไม่ให้เห็นไปในทางเลือกข้าง” (สุวพงศ์ จันผิงเพ็ชร, **สัมภาษณ์**, 9 กุมภาพันธ์ 2552)

กรุงเทพธุรกิจ

“ใช้คำเรียบง่าย ตรงไปตรงมา ไม่หือหวาและไม่ใช้ทัศนคติหรือความคิดตัวเองไปสรุปข่าวนั้น” (ธนิษฐ์ สุคนธนิกร, **สัมภาษณ์**, 18 กุมภาพันธ์ 2552)

ในส่วนของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐและผู้จัดการนั้นได้ใช้คำพูดและภาษาที่ทำให้ผู้อ่านเข้าใจง่าย ซึ่งบางครั้งก็ไม่อาจหลีกเลี่ยงการใส่ความคิดเห็นลงไปในช่วงได้

ไทยรัฐ

“การใส่ความคิดเห็นลงในข่าวนั้น บางทีก็หลีกเลี่ยงไม่ได้เพราะการให้หัวตอนจะต้องสรุปเนื้อหาในตอนนั้น โดยต้องใช้คำพูดที่ชาวบ้านอ่านแล้วเห็นภาพ แต่ก็พยายามระมัดระวังที่สุด” (ผู้สื่อข่าวไทยรัฐ, สัมภาษณ์, 15 มีนาคม 2553)

ผู้จัดการ

“การใช้คำว่า “รัฐบาลหุ่นเชิด” เราสังเกตจากรัฐบาลสมัครและสมชาย ซึ่งไม่ใช่นายกตัวจริง เขาไม่ได้ตัดสินใจด้วยตัวเอง ยังอาศัยการตัดสินใจของคุณทักษิณ ส่วนเรื่องรัฐบาลขายชาติ ก็มาจากกรณีเขาพระวิหาร การที่รัฐบาลทำให้เขาพระวิหารที่ไทยเคยมีสิทธิ์กลายเป็นมีสิทธิ์ร่วม ก็เป็นคำเปรียบเปรย ซึ่งเป็นมุมมองของคนในที่ประชุมว่าควรใช้คำนี้เพื่อให้เข้าใจง่าย ในขณะที่เดียวกันเมื่ออ่านในข่าวก็จะเข้าใจว่าทำไมถึงเป็นรัฐบาลหุ่นเชิดขายชาติ” (ยุทธนา นวลจรัส, สัมภาษณ์, 20 กุมภาพันธ์ 2552)

4. ภาษาที่ใช้ในหนังสือพิมพ์พึงหลีกเลี่ยงคำที่ไม่สุภาพหรือมีความหมายเหยียดหยาม

จากคำสัมภาษณ์นักข่าวรับฐึในเรื่องของการหลีกเลี่ยงการใช้คำไม่สุภาพหรือมีความหมายเหยียดหยาม โดยพยายามระมัดระวังมากที่สุด

มติชน

“มติชนเคร่งครัดกับข่าว จะไม่ใช่คำว่า รัฐบาลทรราช, ไข่แมว, เจ้เพ็ญ ในมติชนจะไม่ใช้ในข่าวโดยระวังมากๆ จะไม่พิพากษา แต่ถ้ามีออกไปจะเป็นความพลาดพลังของผู้ปฏิบัติงาน พยายามไม่ให้เห็นไปในทางเลือกข้าง คอลัมน์เป็นความเห็นส่วนตัวเป็นสิทธิของผู้เขียน อย่าใส่ร้ายป้ายสี อยู่บนพื้นฐานของเหตุผล” (สุพวงค์ จันฝั่งเพชร, สัมภาษณ์, 9 กุมภาพันธ์ 2552)

กรุงเทพฯธุรกิจ

“พาดหัวใช้คำเรียบง่าย ตรงไปตรงมา ไม่หือหือว้า / คอลัมน์นี้ก็เป็นเรื่องของตัวบุคคลที่ต้องรับผิดชอบเอง แต่คนที่ควบคุมคือบรรณาธิการบริหาร” (ธนิษฐ์ สุคนธนิกร, **สัมภาษณ์**, 18 กุมภาพันธ์ 2552)

ไทยรัฐ

“พยายามหลีกเลี่ยงคำไม่สุภาพ ซึ่งในข่าวจะเข้มงวดมาก เพราะ 1. สื่อโดนฟ้องง่ายมาก 2. องค์กรละเอียดอ่อนเรื่องฟ้องร้องเพราะมีผลต่อยอดขาย แต่ในส่วนของคอลัมน์ที่อิสระไม่มีการบังคับทิศทาง” (ผู้สื่อข่าวไทยรัฐ, **สัมภาษณ์**, 15 มีนาคม 2553)

ส่วนหนังสือพิมพ์ผู้จัดการนั้นกล่าวว่าการใช้คำที่ไม่สุภาพหรือมีความหมายเหยียดหยามนั้น แทนพฤติกรรมที่แท้จริง ที่นักข่าวพยายามจะสื่อให้เห็นภาพมากที่สุด ดังคำให้สัมภาษณ์ต่อไปนี้

ผู้จัดการ

“การใช้คำว่า “รัฐบาลหุ่นเชิด” เราสังเกตจากรัฐบาลสมัครและสมชาย ซึ่งไม่ใช่นายกตัวจริง เขาไม่ได้ตัดสินใจด้วยตัวเอง ยังอาศัยการตัดสินใจของคุณทักษิณ ส่วนเรื่องรัฐบาลขายชาติ ก็มาจากกรณีเขาพระวิหาร การที่รัฐบาลทำให้เขาพระวิหารที่ไทยเคยมีสิทธิ์กลายเป็นมีสิทธิ์ร่วม ก็เป็นคำเปรียบเปรย ซึ่งเป็นมุมมองของคนในที่ประชุมว่าควรใช้คำนี้เพื่อให้เข้าใจง่าย ในขณะเดียวกันเมื่ออ่านในข่าวก็จะเข้าใจว่าทำไมถึงเป็นรัฐบาลหุ่นเชิดขายชาติ” (ยุทธนา นวลจรัส, **สัมภาษณ์**, 20 กุมภาพันธ์ 2552)

การตรวจสอบเนื้อหาผ่านสื่อ

จากการที่ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูล และนำไปประกอบกับ “ข้อบังคับว่าด้วยจริยธรรมแห่งวิชาชีพหนังสือพิมพ์ พ.ศ. 2541” 4 ข้อที่ผู้วิจัยได้เลือกมาทำการศึกษา ผู้วิจัยได้พบว่า

1. **หนังสือพิมพ์มติชน** ยึดหลักบรรทัดฐานในการการนำเสนอข่าวโดยไม่ได้ละเมิดข้อหนึ่งข้อใด
2. **หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ** ไม่ปฏิบัติตามข้อบังคับ 1 ข้อที่ว่าด้วยการใช้คำไม่สุภาพและมีความหมายเหยียดหยาม
3. **หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ** ไม่ปฏิบัติตามข้อบังคับ 2 ข้อที่ว่าด้วยการสอดแทรกความคิดเห็นลงในข่าว และการใช้คำไม่สุภาพและมีความหมายเหยียดหยาม
4. **หนังสือพิมพ์ผู้จัดการ** ไม่ปฏิบัติตามข้อบังคับทั้ง 4 ข้อ

ผู้วิจัยจึงได้นำเสนอตัวอย่างของการไม่ปฏิบัติตามข้อบังคับทั้ง 4 ข้อ โดยแบ่งออกเป็นข้อๆ ตามกรณี ดังนี้

1. **หนังสือพิมพ์ต้องทำหน้าที่เพื่อประโยชน์สาธารณะ โดยไม่แสวงหาผลประโยชน์ส่วนตนหรือหมู่คณะ**

จากการวิเคราะห์ข้อมูลนั้นพบว่าหนังสือพิมพ์ส่วนใหญ่ได้แก่ มติชน กรุงเทพธุรกิจและไทยรัฐ ได้ทำหน้าที่เป็นตัวกลางในการบอกกับสังคมเมื่อมีแนวโน้มที่จะเกิดความรุนแรง โดยทำหน้าที่เสนอข่าวไม่ให้ความขัดแย้งเลวร้ายลงไปอีก ซึ่งเป็นการทำหน้าที่เพื่อประโยชน์สาธารณะ โดยไม่แสวงหาผลประโยชน์ส่วนตน

ส่วนหนังสือพิมพ์ผู้จัดการนั้น การนำเสนอข่าวเป็นสื่อที่เป็นกระบอกเสียงให้กับพันธมิตรฯ โดยหนังสือพิมพ์จะมองว่ารัฐบาลเป็นศัตรูของกลุ่มพันธมิตรฯ รวมถึงการเคลื่อนไหวต่างๆของพันธมิตรฯจะถูกนำเสนอในหนังสือพิมพ์ผู้จัดการโดยละเอียด เพื่อหวังผลในการชุมนุม เมื่อพิจารณาตามบรรทัดฐานเชิงวิชาชีพนั้น ค่อนข้างหมิ่นเหม่ต่อการ

ละเลยการนำเสนอข่าวเพื่อประโยชน์ของสาธารณะ เพราะผู้ชุมนุมพันธมิตรฯไม่ใช่คนทั้งหมดของประเทศ และการนำเสนอข่าวแบบนี้ยากที่จะหลีกเลี่ยงประเด็นการแสวงหาประโยชน์ส่วนตัวและหมู่คณะ ผู้วิจัยจึงขอยกตัวอย่างข่าวในหนังสือพิมพ์ผู้จัดการ ดังนี้

บทความ “เราสู้ไม่ถอยจนก้าวเดียว”

โดย ปานเทพ พัวพงษ์พันธ์ วันที่ 4 มิถุนายน พ.ศ.2551

“การยกเพลงพระราชนิพนธ์ “เราสู้” นั้นต้องการแสดงถึงพลังของผู้ชุมนุมอย่างไม่ถอยแม้ฝนจะตก การสู้ไม่ถอยของพันธมิตรฯถูกวิจารณ์จากหลายฝ่ายว่าดื้อแพ่ง ได้คืบเอาศอกถูกอธิบายจากผู้เขียนว่า การยกกระดานนั้นมีสาเหตุ 2 ข้อ เพราะระบอบทักษิณยังอยู่ และแกนนำพันธมิตรฯรวมทั้งผู้ชุมนุมที่ส่วนใหญ่เป็นหญิงและสูงวัยประกาศจะต่อสู้เพื่อเปลี่ยนประเทศไทยให้ดีกว่าที่เป็นอยู่”

บทความดังกล่าวนั้นยืนยันการต่อสู้ของกลุ่มพันธมิตรฯว่าจะชุมนุมอย่างไม่มีความเลิกรา ถ้าไม่สามารถกำจัดระบอบทักษิณได้ ดังบทเพลง “เราสู้” ซึ่งเป็นเพลงพระราชนิพนธ์ที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ทรงพระราชทานให้แก่ทหารและอาสาสมัครตำรวจตระเวนชายแดน เพื่อเป็นเพลงปลุกใจ โดยมีหน้าเนื้อหาให้ทหารปกป้องรักษาประเทศชาติที่บรรพบุรุษได้เสียเลือดเนื้อรักษาเอาไว้เพื่อให้คนรุ่นหลัง และไม่ว่าอย่างไรเราคนไทยต้องสู้ไม่ถอยเพื่อไม่ให้ผู้ใดมาทำลายชาติไทยของเรา ซึ่งผู้เขียนได้เอามาเปรียบเทียบกับ การต่อสู้ของผู้ชุมนุมของกลุ่มพันธมิตรฯ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เหลืองมีดฟ้ามัวดิน- รัฐบาลหุ่นเชิดง่อย

ข่าวหน้าวันที่ 27 สิงหาคม พ.ศ. 2551

“ประชาชนมีดฟ้ามัวดินแห่แหนเข้าร่วมปฏิบัติการไทยคู่ฟ้าของพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยกดดันขับไล่รัฐบาลหุ่นเชิดขายชาติ ปูพรมยึดทำเนียบรัฐบาล เบ็ดเสร็จ หลังจากกระจายกำลังกองทัพประชาชนบุกยึดเอ็นบีที คลัง คมนาคม กระทรวงเกษตรฯและ บช.น. บรรลุผลทำให้รัฐบาลไม่สามารถบริหารประเทศได้ “สนธิ” ลั่น ไม่กลัวถูกออกหมายจับ วันนี้ทำเพื่อชาติไม่กลัวติดคุก ชี้ให้จับตาวินิจฉัยารัฐตำรวจ ด้านประชาชนไม่สนคำขู่”

การนำเสนอข่าวดังกล่าวนี้เป็นเหตุการณ์ยึดทำเนียบรัฐบาลของกลุ่มพันธมิตรฯ ซึ่งผู้วิจัย เห็นว่าการนำเสนอข่าวดังกล่าวเป็นการบอกถึงความภาคภูมิใจของกลุ่มพันธมิตรฯ ที่เสนอผ่าน หนังสือพิมพ์ผู้จัดการ ที่สามารถยึดทำเนียบไว้ได้ ดังคำพาดหัวข่าวว่า “เหลืองมีดฟ้ามัวดิน- รัฐบาลหุ่นเชิดง่อย” แสดงให้เห็นชัดถึงการเป็นคู่ต่อสู้ ซึ่ง “เหลือง” หมายถึงกลุ่มผู้ชุมนุมพันธมิตรฯ ได้ชัยชนะสามารถทำให้ “รัฐบาล” ไม่สามารถเข้ามาทำงานในทำเนียบรัฐบาลได้โดยใช้คำว่า “รัฐบาลหุ่นเชิดง่อย” ซึ่งในเนื้อข่าวได้ระบุถึงประชาชนจำนวนมากแห่แหนเข้ามาร่วมปฏิบัติการ และสามารถยึดสถานที่ราชการไว้ได้หลายแห่ง ซึ่งนายสนธิ ลิ้มทองกุล เจ้าของหนังสือพิมพ์ ผู้จัดการและแกนนำของกลุ่มพันธมิตรกล่าวว่าการกระทำดังกล่าวเป็นการกระทำเพื่อชาติ ไม่กลัว ติดคุก

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2. หนังสือพิมพ์ต้องแสดงความพยายาม ในการให้ความเป็นธรรมแก่ทุกฝ่าย

จากการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ยกเหตุการณ์สลายการชุมนุมในวันที่ 7 ตุลาคม เป็นกรณีศึกษาถึงการให้ความเป็นธรรมแก่ทุกฝ่ายของหนังสือพิมพ์ ซึ่งเหตุการณ์ดังกล่าวได้เริ่มต้นขึ้นจากการที่ผู้ชุมนุมเดินทางไปปิดล้อมรัฐสภา เพื่อขัดขวางการแถลงนโยบายของนายกษัตริย์วงศ์สวัสดิ์ ซึ่งเพื่อเป็นการเปิดทางให้ส.ส.และส.ว.เข้าไปในสภาได้ จึงมีคำสั่งจากรัฐบาลให้สลายการชุมนุมกลุ่มผู้ชุมนุมพันธมิตรฯออกจากบริเวณหน้ารัฐสภา ตลอดทั้งวันที่ 7 ตุลาคม พ.ศ.2551 ซึ่งจากการสลายการชุมนุมดังกล่าวส่งผลให้มีผู้เสียชีวิต 2 ราย และบาดเจ็บกว่า 500 ราย ในจำนวนนี้มีผู้บาดเจ็บขาขาด แขนขาด และมีแผลร้ายแรงรวมถึงบาดเจ็บเล็กน้อยตามลำตัว ซึ่งทางตำรวจยืนยันว่าใช้เพียงแก๊สน้ำตาในการสลายการชุมนุม เหตุการณ์ดังกล่าวทำให้หลายฝ่ายออกมาประณามการกระทำของรัฐบาลและเรียกร้องให้รัฐบาลรับผิดชอบ

เหตุการณ์ในวันที่ 7 ตุลาคม พ.ศ. 2551 เป็นข่าวสำคัญในหน้า 1 ของทุกหนังสือพิมพ์ ซึ่งการนำเสนอข่าวนั้นหนังสือพิมพ์ส่วนใหญ่นำเสนอเหมือนกันคือ ข่าวดำดับเหตุการณ์ บทบรรณาธิการ บทวิเคราะห์ การประณามการกระทำของรัฐบาล ซึ่งทั้งหมดเป็นเรื่องเกี่ยวกับประเด็นของข่าว ซึ่งผู้วิจัยพบว่าหนังสือพิมพ์มติชน กรุงเทพธุรกิจ และไทยรัฐ ได้พยายามถึงการให้ความเป็นธรรมกับทุกฝ่าย โดยได้นำเสนอรายละเอียดของข่าวโดยครบถ้วน เนื่องจากเหตุการณ์การสลายการชุมนุมนั้นเป็นการสั่งการโดยรัฐบาล ซึ่งผู้ปฏิบัติการคือตำรวจ ซึ่งอ้างว่าการสลายการชุมนุมได้ใช้เพียงแก๊สน้ำตาเป็นอาวุธเท่านั้น ซึ่งทางหนังสือพิมพ์ก็ให้พื้นที่กับตำรวจในการอธิบายถึงเรื่องดังกล่าว ทั้งที่การบาดเจ็บของกลุ่มผู้ชุมนุมนั้นรุนแรงเกินกว่าการใช้แก๊สน้ำตาตามหลักสากลที่จะไม่ทำให้ผู้ถูกสลายการชุมนุมบาดเจ็บและเสียชีวิตดังที่เกิดขึ้น รวมถึงการที่ผลพิสูจน์อาวุธที่ใช้สลายการชุมนุมจากสถาบันนิติเวช รวมทั้งความเห็นของแพทย์เห็นว่าการบาดเจ็บของผู้บาดเจ็บน่าจะเกิดจากการใช้อาวุธที่ร้ายแรง การให้พื้นที่ข่าวแก่ผู้ที่เกี่ยวข้องในเหตุการณ์ทั้งหมดได้แสดงถึงความเป็นธรรมในการนำเสนอข่าว

ส่วนหนังสือพิมพ์ผู้จัดการนั้นก็แสดงให้เห็นความพยายามในการนำเสนอรายละเอียดข่าวอย่างครบถ้วนเช่นกัน แต่ขาดการให้พื้นที่ตำรวจในการชี้แจงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น โดยได้มีรายละเอียดที่แตกต่างจากหนังสือพิมพ์อื่น ในเรื่องของการสัมภาษณ์ผู้บาดเจ็บ, การกล่าวถึงผู้ออก

คำสั่งในการสลายการชุมนุม รวมทั้งการกล่าวถึงตำรวจในทางเลวร้าย และประวัติของผู้เสียชีวิต จากรายละเอียดดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าหนังสือพิมพ์ผู้จัดการนั้นพยายามแสดงให้เห็นว่ากลุ่มพันธมิตรฯ เป็นผู้ถูกระทำการอันเลวร้าย ซึ่งหมายถึงหนังสือพิมพ์เป็นพื้นที่ของการนำเสนอข่าว เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นกับกลุ่มผู้ชุมนุมพันธมิตรฯ และได้ให้ความเป็นธรรมแก่ทุกฝ่าย

3. หนังสือพิมพ์ต้องไม่สอดแทรกความคิดเห็นลงในข่าว

จากการวิเคราะห์ข้อมูลหนังสือพิมพ์มติชนและกรุงเทพธุรกิจ จะหลีกเลี่ยงการใช้คำพูด โดยแสดงความคิดเห็น หรือใช้ภาษาที่ไม่สุภาพ โดยการนำเสนอข่าวจะระมัดระวังมาก และมีแหล่งข่าวชัดเจนเสมอ

ในส่วนของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐและผู้จัดการรายวันนั้น มีการใส่ความคิดเห็นลงในข่าว จากการวิเคราะห์ข้อมูลจะพบว่าการใส่ความคิดเห็นนั้นจะอยู่ในส่วนของการพาดหัวข่าวหน้า 1 ซึ่งผู้วิจัยจะยกตัวอย่าง ดังนี้

ไทยรัฐ

กรุงเทพฯ ใกล้เคียงลิยุด

เมื่อพันธมิตรดาวกระจายไปปิดสนามบินดอนเมืองและสุวรรณภูมิ มีการปะทะกับฝ่ายตรง

ข้ามโดยยิงและเผาธง ซึ่งการปิดสนามบินทำให้เครื่องบินขึ้นลงไม่ได้ (26 พ.ย. 51)

จากข่าวข้างต้น เมื่อกลุ่มพันธมิตรฯ มีการไปปิดสนามบินทั้งสองแห่งและปะทะกับกลุ่ม แท็กซี่ที่ดอนเมือง ทางหนังสือพิมพ์ใช้คำว่า “กรุงเทพฯ ใกล้เคียงลิยุด” อันหมายถึงยุคที่มีแต่ สงคราม ทั้งที่ความเป็นจริงไม่ได้ร้ายแรงขนาดนั้น เป็นการใส่ความคิดเห็นลงในข่าวเพื่อให้ผู้ที่อ่าน ข่าวเข้าใจว่ากรุงเทพมหานครเข้าใกล้สู่ลิยุดแล้ว โดยการบอกเล่าของนักหนังสือพิมพ์

ขีดเส้นตาย 3 วัน รัฐบาลพม่า

แกนนำพันธมิตรฯระวังตัวแจ ป้องกันตำรวจบุกเข้าจับกุม ปลุกระดมอาสาสมัคร ล้อมรอบเป็นโหล่มนุษย์ พร้อมประกาศยื่นกรณปิดหลักชุมนุมสู้ไม่ถอย (29 ส.ค.51)

จากข่าวดังกล่าว การใช้คำว่า “รัฐบาลพม่า” นั้นเป็นการพาดหัวข่าวที่แสดงถึงการตัดสินใจของนักหนังสือพิมพ์จากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น เพื่อให้ผู้อ่านได้เข้าใจว่ากลุ่มพันธมิตรฯกำลังขีดเส้นตายให้กับรัฐบาลเพื่อเรียกร้องให้รัฐบาลลาออก โดยนักหนังสือพิมพ์ตีความเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นว่า รัฐบาลจะต้องออกจากอำนาจภายใน 3 วัน

ผู้จัดการ

พันธมิตรฯเคลื่อนไหวปลุกรัฐสภาขวางไม่ให้

รัฐบาลหุ่นเชิดขายชาติ แกล้งนโยบาย (7 ต.ค. 51)

จากข่าวข้างต้น การใช้คำว่า “รัฐบาลหุ่นเชิดขายชาติ” ซึ่งหนังสือพิมพ์ต้องการสื่อให้เห็นว่า รัฐบาลของนายกษมชาย วงศ์สวัสดิ์เป็นรัฐบาลหุ่นเชิด ซึ่งรัฐบาลหุ่นเชิดก็หมายถึง รัฐบาลที่ไม่ได้ทำหน้าที่ด้วยตนเอง แต่ถูกผู้ที่อยู่เบื้องหลังเป็นผู้กำหนดให้ทำตามที่ต้องการ และเมื่อเอาไปผนวกกับคำว่า “ขายชาติ” ก็แสดงถึงพฤติกรรมว่าไม่เพียงแต่ถูกบังคับเพียงอย่างเดียว ยังเอาประเทศไปขายให้กับต่างชาติอีก ซึ่งคำว่า “รัฐบาลหุ่นเชิดขายชาติ” ถูกใช้บนเวทีพันธมิตรฯ ในเหตุการณ์ที่มีกรณีพิพาทเรื่อง “เขาพระวิหาร” ซึ่งรัฐบาลนายกษมชาย ได้ทำสัญญายกเขาพระวิหารให้ประเทศกัมพูชามีสิทธิ์ขาด ซึ่งสร้างความไม่พอใจให้กับคนในชาติและกลุ่มพันธมิตรฯ จึงเรียกขานรัฐบาลว่า “รัฐบาลหุ่นเชิดขายชาติ”

รัฐบาลภายใต้การนำของสมชาย วงศ์สวัสดิ์ หมดสภาพอย่างสิ้นเชิง แม้จะมีอำนาจแต่ไม่อาจบริหารหรือสั่งการใดๆได้ และไม่อาจปกครองหรือควบคุมบริหารประเทศไทยได้เต็มพื้นที่ ไปไหนมาไหนต้องหลบๆซ่อนๆ (29 พ.ย. 51)

จากข่าวข้างต้น การใช้คำว่า “หมดสภาพอย่างสิ้นเชิง” นั้นเป็นการใช้ความคิดเห็นไปตัดสิน แม้ว่าจะอยู่ในสถานการณ์ที่รัฐบาลไม่อาจแก้ไขได้ และการที่กล่าวว่า “ไปไหนมาไหนต้องหลบๆซ่อนๆ” ก็เป็นการใช้คำแทนพฤติกรรมที่ไม่ให้เกียรติบุคคลที่ถูกละเมิด โดยใช้ความคิดเห็นเป็นตัวตัดสิน

4.ภาษาที่ใช้ในหนังสือพิมพ์พึงหลีกเลี่ยงคำที่ไม่สุภาพหรือมีความหมายเหยียดหยาม

จากการวิเคราะห์ข้อมูลนั้น ผู้วิจัยได้พบว่าหนังสือพิมพ์ส่วนใหญ่ ยกเว้นหนังสือพิมพ์มติชน มีการใช้ภาษาที่ไม่สุภาพ และมีความหมายเหยียดหยาม ซึ่งจะพบในส่วนของบทความวิเคราะห์ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าในส่วนของบทวิเคราะห์นั้น ผู้เขียนมีอิสระเต็มที่ที่จะวิจารณ์ทางการเมืองโดยใช้ถ้อยคำที่รุนแรงและไม่สุภาพ มีความหมายเหยียดหยาม ซึ่งผู้วิจัยได้ยกตัวอย่างดังนี้

ศูนย์วิทยุทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กรุงเทพธุรกิจ

“สมัคร: ซาตานความรุนแรง ความชอบธรรมนายกาสุกุลีน”

“การใช้กำลังตำรวจบุกหรือเวทิสะพานมัมวานาโดยการสั่งการของนายสมัครนั้น ชัดกับคำพูดที่ว่าจะไม่ใช้กำลังสลายกลุ่มผู้ชุมนุมและการทำให้ประเทศไทยอยู่ในภาวะที่เสี่ยงต่อการนองเลือด ผู้เขียนกล่าวว่า นายสมัครไม่สมควรจะเป็นนายกาอีกต่อไป และควรละอายใจต่อความล้มเหลวในการบริหารประเทศทุกด้าน” (31 ส.ค. 51)

บทความนี้ใช้ชื่อบทความว่า “สมัคร: ซาตานแห่งความรุนแรง” อันมีความหมายว่าซาตานคือปีศาจที่อยู่ตรงข้ามกับพระเยซูในศาสนาคริสต์เป็นตัวแทนแห่งความชั่วร้าย ซึ่งในที่นี้ใช้อธิบายพฤติกรรมของนายสมัครที่ใช้กำลังตำรวจบุกหรือเวทิสะพานมัมวานาที่เป็นที่ชุมนุมของกลุ่มพันธมิตรฯ โดยเป็นการทำให้ประเทศอยู่ในภาวะที่เสี่ยงต่อการเกิดความรุนแรง แต่การใช้คำว่า “ซาตาน” เป็นการให้คำที่ไม่สุภาพ ซึ่งขัดต่อบรรทัดฐานเชิงวิชาชีพ

“กระทรวงต่างประเทศต้องไม่ใช่ข้าราชการกระหายเลือด”

โดย กาแฟดำ วันที่ 9 ต.ค. 51

“นายสมชาย วงศ์สวัสดิ์ และนายสมพงษ์ อมรวิวัฒน์ ชี้แจงกับคณะทูตว่า เหตุการณ์ 7 ตุลา เป็นเรื่องของจำกัดพื้นที่เท่านั้นและไม่มีผลกระทบต่อคนต่างประเทศ ซึ่งผู้เขียนกล่าวว่าสิ่งที่อธิบายง่ายและไร้ความรับผิดชอบ ซึ่งนักการทูตแยกแยะได้ว่าใครโกหก ใครต่อแหล่”

บทความนี้ใช้ชื่อว่า “กระทรวงต่างประเทศต้องไม่ใช่ข้าราชการกระหายเลือด” คำว่า “ชี้แจง” นั้นมีความหมายว่าเป็นทาสรับใช้ ซึ่งบทความนี้เป็นช่วงภายหลังเหตุการณ์ 7 ตุลา ที่นายกฯ และรัฐมนตรีกระทรวงการต่างประเทศชี้แจงต่อนักการทูตเกี่ยวกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ซึ่งเรื่อง

ดังกล่าวไม่เป็นความจริงคอลัมน์นี้ที่จึงกล่าวในความหมายที่ว่า กระทรวงการต่างประเทศไม่ควรทำตามคำสั่งของรัฐบาลที่เป็น “รัฐบาลกระหายเลือด” ซึ่งหมายถึงการที่รัฐบาลมีคำสั่งให้สลายการชุมนุมในวันที่ 7 ต.ค. 51 นั้นไม่ชอบธรรม ทำให้มีผู้คนบาดเจ็บและเสียชีวิต และคำว่า “นักการทูตแยกแยะได้ว่าใครโกหก ใครต่อแหล” ซึ่งใช้คำดังกล่าวข้างต้น เป็นการใช้คำที่ไม่สุภาพ มีความหมายเหยียดหยาม ซึ่งขัดต่อบรรทัดฐานเชิงวิชาชีพ

ไทยรัฐ

“คนไม่มีสี”

โดย หมัดเหล็ก วันที่ 5 มิถุนายน พ.ศ. 2551

“การพยายามหาทางออกให้วิกฤตความขัดแย้งของประเทศด้วยสันติวิธีอย่างกลุ่มริบบิ้นสีขาวที่ออกมารณรงค์ให้สังคมแสดงพลังแห่งความสามัคคี ถือเป็นเรื่องที่ดีที่สังคมจะเริ่มใส่ใจกับอนาคตของบ้านเมืองมากขึ้น และผู้เขียนยังกล่าวตติงผู้ที่ชอบแอบอ้างว่าเป็น ปัญญาชน เอาเข้าจริงเหยียบขี่ไก่ไม่ฝ่อ ไม่เลือกสักสี เป็นพวกอีแอบ”

จากบทความข้างต้นเป็นสถานการณ์ความขัดแย้งในสังคมที่ทุกฝ่ายเรียกร้องให้ต้องหันหน้าเข้าหากัน ซึ่งมีกลุ่มริบบิ้นสีขาว ที่ออกมารณรงค์ว่าประชาธิปไตยเห็นต่างกันได้ และไม่ต้องใช้ความรุนแรง ซึ่งผู้เขียนชื่นชม แต่ได้กล่าวตำหนินักวิชาการและปัญญาชนที่ไม่ออกมาช่วยแก้ปัญหาวิกฤตดังกล่าวว่า เป็นพวกเหยียบขี่ไก่ไม่ฝ่อและเป็นพวกอีแอบ ซึ่งการใช้คำดังกล่าวเป็นคำที่ไม่สุภาพ และมีความหมายเหยียดหยาม

ศูนย์วิทยุทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

“เหลือเชื่อ”

โดย หมัดเหล็ก

อาจารย์จากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยจำนวนหนึ่ง ออกมาเรียกร้องให้ทหารปฏิบัติ เพื่อแก้ปัญหาวิกฤติบ้านเมือง ถ้าเป็นนายหมูนายแมงก็ว่าไปอย่าง แต่นี้เป็นชนชั้นปัญญาชน แต่กลับมีความคิดหม่อม แน่หม่อมอย่างเหลือเชื่อ ไร้สติ เอาอะไรคิด ทั้งที่เป็นผู้ผลิตทรัพยากรบุคคลของชาติ เป็นนักประชาธิปไตยจอมปลอม ที่บ้านเมืองวุ่นวายอยู่ทุกวันนี้ก็เพราะคนพวกนี้ เมื่อคนพวกนี้ปรากฏตัวเป็นลัทธิ เป็นวงจรอุบาทว์

จากบทความข้างต้นแม้จะเป็นการวิจารณ์เรื่องของทัศนคติหรือแนวคิดของนักวิชาการแต่การใช้คำพูดที่รุนแรงดังกล่าวไม่ก่อให้เกิดประโยชน์ใดๆ นอกจากยั่วหรือทำให้ผู้อ่านรู้สึกเกลียดนักวิชาการ แม้ว่าผู้เขียนพยายามที่จะยึดถือหลักประชาธิปไตยในการวิจารณ์ โดยไม่เห็นด้วยกับการปฏิบัติยี่ดื้ออำนาจ แต่การใช้คำดังกล่าว เป็นการใช้คำที่ไม่สุภาพและมีความหมายเหยียดหยาม

ผู้จัดการ

“สุนทรราช”

โดย คำคุณ สิริธิตสมาน วันที่ 2 มิ.ย. 51

“ผู้เขียนกล่าวว่านายกเป็นคนที่ พุดจาไม่อยู่กับร่องกับรอย กรณีที่ 1 คือ การประกาศแตกหักกับกลุ่มพันธมิตรฯ แล้วสุดท้ายก็บอกว่าไม่ได้พุดสลายการชุมนุม กรณีที่ 2 เรื่อง 6 ตุลามีคนตาย 1 คน เพราะตำรวจเมาทำปิ่นลั่นซึ่งการกระทำเช่นนี้ไม่มีคุณสมบัติเป็นนายกอีกต่อไป”

จากบทความที่ใช้ชื่อว่า “สุนทรราช” นั้นเป็นการล้อนามสกุลของ นายกษ สมัคร สุนทรเวช โดยคำว่า ทรรราช นั้นมีความหมายตามพจนานุกรมว่า ผู้ปกครองบ้านเมืองที่ใช้อำนาจตามอำเภอใจ ทำความเดือดร้อนทารุณให้แก่ผู้อยู่ใต้การปกครองของตน จึงเป็นเจตนาที่ต้องการพุดถึงตระกูลของนายสมัคร ว่าเป็นทรรราช ซึ่งในเนื้อหาของบทความนี้เพียงแค่ต้องการกล่าวหานายกฯ

พูดจาไม่อยู่กับร่องกับรอย ในกรณีการสั่งการสลายการชุมนุมของกลุ่มพันธมิตรฯ เท่านั้น จึงไม่น่าใช้ข้อบ่งชี้ที่บ่งชี้ความต้องการจะสื่อเสียด ดูหมิ่นไปถึงวงศ์ตระกูลของบุคคล

“ปริญญาไร้ค่าและเสียงร้องของโค” โดยสุรวิชัย วีรจรรยา วันที่ 6 มิ.ย. 51

“การออกมาเคลื่อนไหวของปริญญา เทวานฤมิตรกุลและโคทม อาริยา ในเครือข่ายประชาธิปไตยเห็นต่างกันได้ การต่อต้านการใช้ความรุนแรงดูน่าจะเป็นเรื่องที่ดี แต่ผู้เขียนพิจารณาแล้วว่าเจตนาของกลุ่มริบิ้นสีขาว คือการทำลายความชอบธรรมของกลุ่มพันธมิตรฯ แบบแยกแยะและเคลือบแคลงในท่าที เพราะไม่ได้พูดถึงสิทธิการชุมนุมของพันธมิตรฯ หรือการถูกทำร้ายจากฝ่ายต่อต้าน หากแต่ว่าเป็นปัญหาของสังคมทั้ง 2 ฝ่าย”

จากการใช้ข้อบ่งชี้ที่บ่งชี้ว่า “ปริญญาไร้ค่าและเสียงร้องของโค” นั้นเป็นการล้อชื่อของอาจารย์ปริญญา เทวานฤมิตรกุลและนายโคทม อาริยา ซึ่งเป็นเครือข่ายประชาธิปไตยเห็นต่างกันได้ ออกมาเรียกร้องให้ยุติความรุนแรงโดยใช้สัญลักษณ์ริบิ้นสีขาว ซึ่งคอลัมน์นิสต์เห็นว่ามีความเจตนาทำลายความชอบธรรมของกลุ่มพันธมิตรฯ จึงกล่าวว่า ปริญญาไร้ค่า และเสียงร้องของโค ซึ่งเป็นการกล่าวหาว่าการกระทำดังกล่าว เป็นการกระทำที่โง่เหมือนวัวเหมือนควาย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่อง “การกำหนดกรอบเนื้อหาของหนังสือพิมพ์รายวันเกี่ยวกับการเคลื่อนไหวชุมนุมของกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยในปี พ.ศ. 2551” เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพโดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา และการสัมภาษณ์บรรณาธิการข่าวหนังสือพิมพ์รายวัน เพื่อตอบคำถามวิจัยดังต่อไปนี้

1. หนังสือพิมพ์รายวันมีการกำหนดกรอบเกี่ยวกับการเคลื่อนไหวของกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยพ.ศ.2551หรือไม่ อย่างไร
2. ปัจจัยที่มีผลต่อการกำหนดกรอบของการเคลื่อนไหวของกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยพ.ศ.2551 คืออะไร
3. นักวิชาชีพในหนังสือพิมพ์รายวันรับรู้หรือมีความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องจรรยาบรรณทางวิชาชีพในการนำเสนอข่าวเกี่ยวกับกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยอย่างไร

สรุปผลการวิจัย

1. การกำหนดกรอบของหนังสือพิมพ์รายวันเกี่ยวกับการเคลื่อนไหวของกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยพ.ศ. 2551

จากการเก็บข้อมูลด้วยการวิเคราะห์กรอบ สามารถสรุปผลการวิจัยในรูปแบบร้อยละของกรอบที่ได้กำหนดไว้ โดยจะนำเสนอเป็น 2 ส่วน

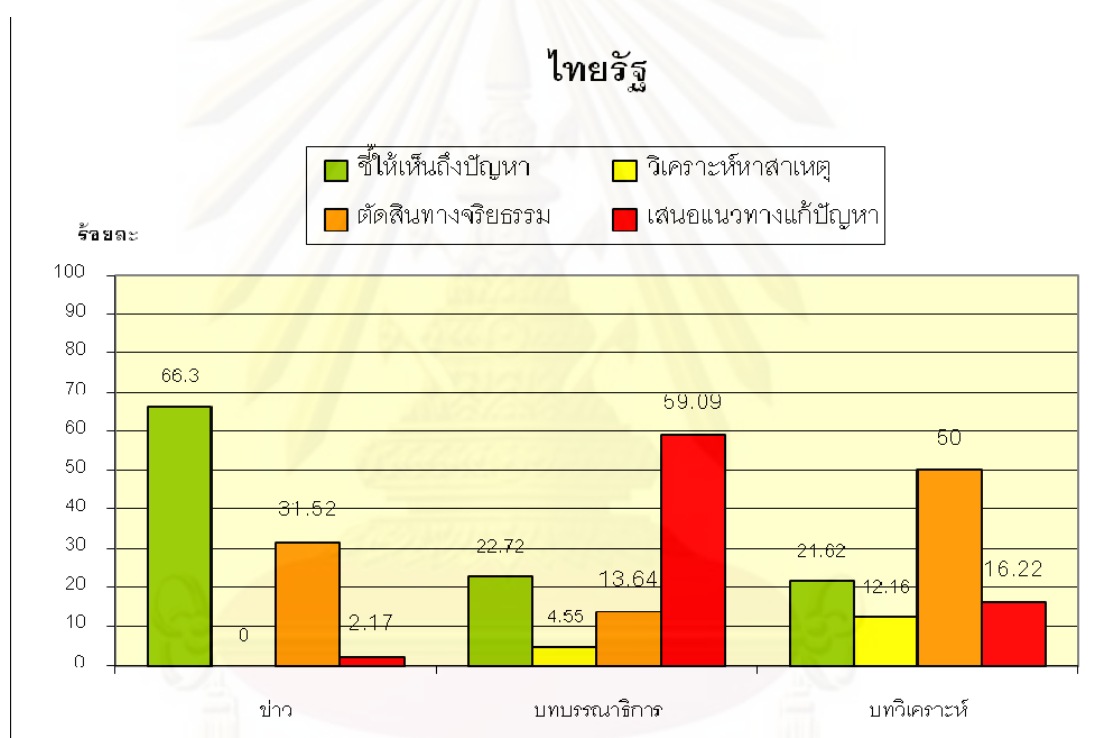
ส่วนที่ 1 แยกเป็นรายฉบับของหนังสือพิมพ์ที่ได้ทำการศึกษา

ส่วนที่ 2 แยกเป็นเหตุการณ์สำคัญที่กลุ่มพันธมิตรฯ ได้มีการเคลื่อนไหวในปีพ.ศ. 2551

ส่วนที่ 1 แยกเป็นรายฉบับของหนังสือพิมพ์ที่ได้ทำการศึกษา

จากการวิเคราะห์เนื้อหาในหนังสือพิมพ์รายวัน 4 ฉบับได้แก่ ไทยรัฐ ผู้จัดการ มติชน และกรุงเทพธุรกิจ ใน 8 ช่วงเหตุการณ์การเคลื่อนไหวที่สำคัญของกลุ่มพันธมิตรฯ ในปี พ.ศ. 2551 สามารถสรุปกรอบของหนังสือพิมพ์รายวันได้ ดังแผนภูมิต่อไปนี้

ไทยรัฐ

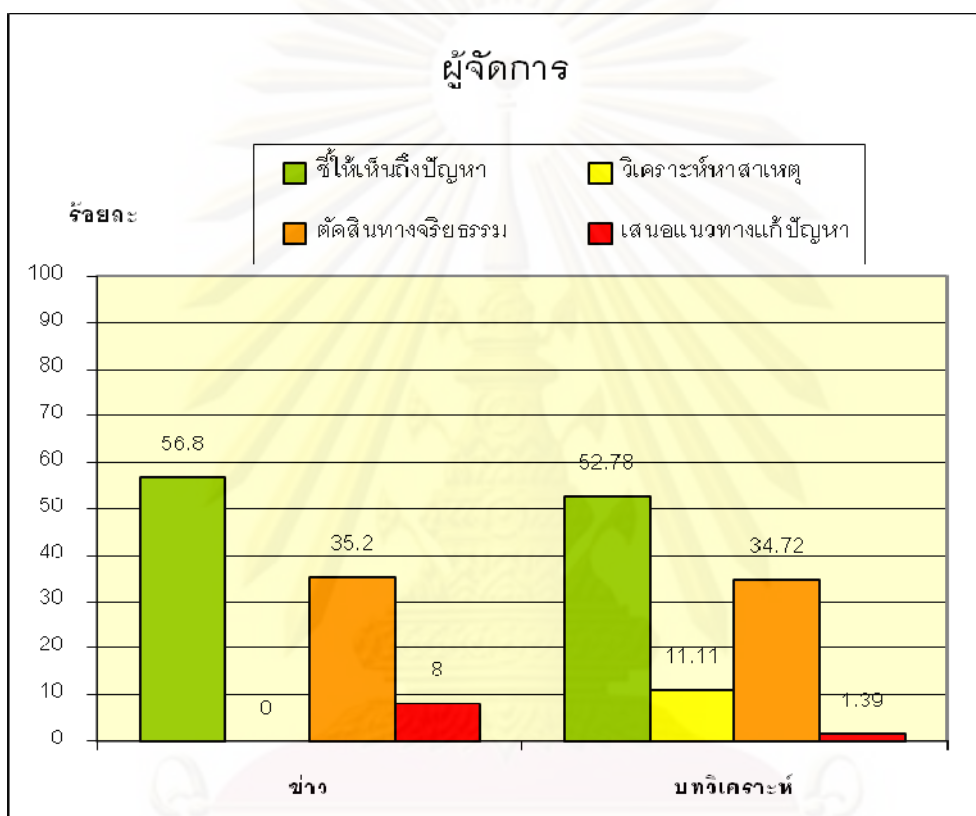
แผนภูมิ 25 แผนภูมิแท่งแสดงการกำหนดกรอบของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ

หนังสือพิมพ์ไทยรัฐมีการให้ความสำคัญกับการกำหนดกรอบในส่วนของข่าว บทบรรณาธิการ และบทวิเคราะห์ ดังนี้

1. **ข่าว** แสดงถึงกรอบของการชี้ให้เห็นถึงปัญหามากที่สุด (ร้อยละ 66.3) และแสดงถึงกรอบของการวิเคราะห์หาสาเหตุน้อยที่สุด (ร้อยละ 0)
2. **บทบรรณาธิการ** แสดงถึงกรอบของการเสนอแนวทางแก้ปัญหามากที่สุด (ร้อยละ 59.09) และแสดงถึงกรอบของการวิเคราะห์หาสาเหตุน้อยที่สุด (ร้อยละ 4.55)

3. **บทวิเคราะห์** แสดงถึงกรอบของการตัดสินใจทางจริยธรรมมากที่สุด (ร้อยละ 50) และแสดงถึงกรอบของการวิเคราะห์หาสาเหตุน้อยที่สุด (ร้อยละ 12.16)

ผู้จัดการ

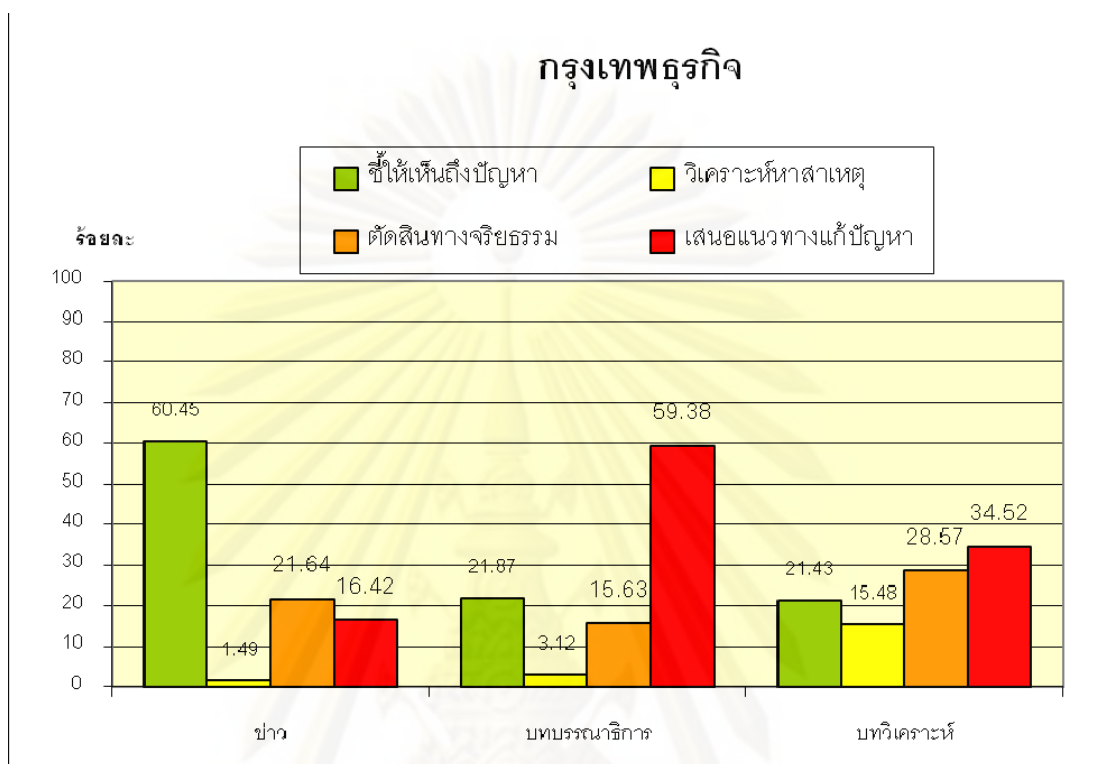

แผนภูมิ 26 แผนภูมิแท่งแสดงการกำหนดกรอบของหนังสือพิมพ์ผู้จัดการ

หนังสือพิมพ์ผู้จัดการมีการให้ความสำคัญกับการกำหนดกรอบในส่วน of ข่าว และบทวิเคราะห์ ดังนี้

1. **ข่าว** แสดงถึงกรอบของการชี้ให้เห็นถึงปัญหามากที่สุด (ร้อยละ 56.8) และแสดงถึงกรอบของการวิเคราะห์หาสาเหตุน้อยที่สุด (ร้อยละ 0)
2. **บทวิเคราะห์** แสดงถึงกรอบของการชี้ให้เห็นถึงปัญหามากที่สุด (ร้อยละ 52.78) และแสดงถึงกรอบของการเสนอแนวทางการแก้ปัญหาน้อยที่สุด (ร้อยละ 1.39)

กรุงเทพมหานคร

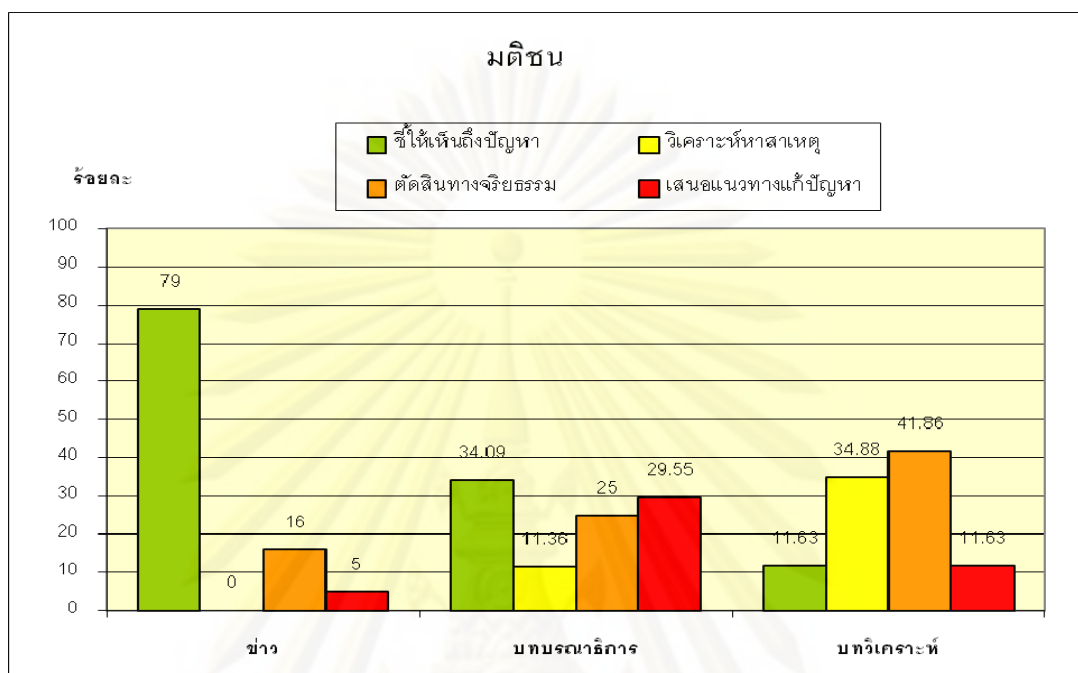

แผนภูมิ 27 แผนภูมิแท่งแสดงการกำหนดกรอบของหนังสือพิมพ์กรุงเทพมหานคร

หนังสือพิมพ์กรุงเทพมหานครมีการให้ความสำคัญกับการกำหนดกรอบในส่วน of ข้าราชการ บพบรรณนิกาย และบทวิเคราะห์ ดังนี้

1. **ข้าราชการ** แสดงถึงกรอบของการชี้ให้เห็นถึงปัญหามากที่สุด (ร้อยละ 60.45) และแสดงถึงกรอบของการวิเคราะห์หาสาเหตุน้อยที่สุด (ร้อยละ 1.49)
2. **บพบรรณนิกาย** แสดงถึงกรอบของการเสนอแนวทางการแก้ปัญหามากที่สุด (ร้อยละ 59.38) และแสดงถึงกรอบของการวิเคราะห์หาสาเหตุน้อยที่สุด (ร้อยละ 3.12)
3. **บทวิเคราะห์** แสดงถึงกรอบของการเสนอแนวทางการแก้ปัญหามากที่สุด (ร้อยละ 34.52) และแสดงถึงกรอบของการวิเคราะห์หาสาเหตุน้อยที่สุด (ร้อยละ 15.48)

มติชน

แผนภูมิ 28 แผนภูมิแท่งแสดงการกำหนดกรอบของหนังสือพิมพ์มติชน

หนังสือพิมพ์มติชนมีการให้ความสำคัญกับการกำหนดกรอบในส่วนของข่าว บทบรรณาธิการ และบทวิเคราะห์ ดังนี้

1. ข่าว แสดงถึงกรอบของการชี้ให้เห็นถึงปัญหามากที่สุด (ร้อยละ 79) และแสดงถึงกรอบของการวิเคราะห์หาสาเหตุน้อยที่สุด (ร้อยละ 0)
2. บทบรรณาธิการ แสดงถึงกรอบของการชี้ให้เห็นถึงปัญหามากที่สุด (ร้อยละ 34.09) และแสดงถึงกรอบของการตัดสินวิเคราะห์หาสาเหตุน้อยที่สุด (ร้อยละ 11.36)
3. บทวิเคราะห์ แสดงถึงกรอบของการตัดสินทางจริยธรรมมากที่สุด (ร้อยละ 41.86) และแสดงถึงกรอบของการชี้ให้เห็นถึงปัญหาและกรอบของการเสนอแนวทางแก้ปัญหาน้อยที่สุด (ร้อยละ 11.63)

ส่วนที่ 2 แยกเป็นเหตุการณ์สำคัญที่กลุ่มพันธมิตรฯได้มีการเคลื่อนไหวในปีพ.ศ. 2551

จากเหตุการณ์ 2 เหตุการณ์ที่เลือกมาเพื่อแสดงให้เห็นถึงการกำหนดกรอบของหนังสือพิมพ์ว่าแต่ละหนังสือพิมพ์ให้ความสำคัญกับเหตุการณ์กับเหตุการณ์แต่ละเหตุการณ์เหมือนหรือต่างกับหรือไม่ ซึ่งเหตุการณ์ 2 เหตุการณ์ ได้แก่

1. ช่วงที่กลุ่มพันธมิตรฯเคลื่อนพลไปยึดสถานีโทรทัศน์ NBT, ทำเนียบรัฐบาล และกองบัญชาการตำรวจนครบาล โดยศึกษาข่าวในช่วงวันที่ 26-31 สิงหาคม พ.ศ. 2551
2. ช่วงที่กลุ่มพันธมิตรฯประกาศสงครามม้วนเดียวจบโดยเคลื่อนพลไปยึดสนามบินดอนเมือง (ทำเนียบชั่วคราว) และสนามบินสุวรรณภูมิ โดยศึกษาข่าวในช่วงวันที่ 24-30 พฤศจิกายน พ.ศ. 2551

จากการวิเคราะห์เนื้อหาแล้วพบว่า จากเหตุการณ์ทั้ง 2 ช่วงนั้น ในส่วนของข่าวหนังสือพิมพ์กำหนดกรอบเหมือนกันในส่วนของกรอบการชี้ให้เห็นถึงปัญหาและตัดสินทางจริยธรรม แต่ต่างกันตรงที่หนังสือพิมพ์ผู้จัดการมีรายละเอียดของกรอบแตกต่างจากหนังสือพิมพ์อื่น ตรงที่การชี้ให้เห็นถึงปัญหาของผู้จัดการนั้นเป็นการทำให้เห็นว่า การเคลื่อนไหวของกลุ่มพันธมิตรฯนั้นทำเพื่อต่อต้านรัฐบาล ที่ต้องการแก้รัฐธรรมนูญ เพราะฉะนั้นการที่กลุ่มพันธมิตรฯกระทำการยึดทำเนียบหรือยึดสนามบินนั้นเป็นสิ่งที่พันธมิตรฯกดดันให้รัฐบาลลาออกหรือยุบสภา เพื่อเป็นการแสดงออกถึงการไม่เอารัฐบาล แต่กรอบการชี้ให้เห็นถึงปัญหาและตัดสินทางจริยธรรมของหนังสือพิมพ์อื่นนั้น เป็นการนำเสนอถึงปฏิบัติการของกลุ่มพันธมิตรฯกับท่าทีของรัฐบาลที่ได้ตอบกัน และไม่เห็นด้วยกับการกระทำของกลุ่มพันธมิตรฯและรัฐบาลที่ต่างฝ่ายต่างเผชิญหน้าเข้าสู่ความรุนแรงโดยไม่พยายามหาทางออกร่วมกัน เพื่อให้ประเทศชาติพ้นวิกฤตทางการเมืองครั้งนี้

ในส่วนของบทวิเคราะห์นั้นหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ กรุงเทพธุรกิจและมติชนแสดงถึงกรอบของการตัดสินทางจริยธรรม คือไม่เห็นด้วยกับการที่พันธมิตรฯยึดทำเนียบและยึดสนามบิน ซึ่งกรุงเทพธุรกิจยังแสดงออกถึงการนำเสนอแนวทางการแก้ปัญหาด้วยการเสนอให้สองฝ่ายถอยคนละก้าว ส่วนหนังสือพิมพ์ผู้จัดการนั้นเห็นว่าการยึดทำเนียบและ

ยึดสนามบินของกลุ่มพันธมิตรฯเป็นสิ่งที่ชอบธรรมเพื่อเอาชนะรัฐบาล โดยกล่าวว่าเป็น
การทำเพื่อก่อดันรัฐบาล ต่อต้านระบอบทักษิณ เพื่อปกป้องสถาบันหลักของชาติ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2. ปัจจัยที่มีผลต่อการกำหนดกรอบของการเคลื่อนไหวของกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยพ.ศ.2551

จากการสัมภาษณ์บรรณานิติการข่าวการเมือง สามารถประมวลผลปัจจัยที่ส่งผลต่อการกำหนดกรอบของเคลื่อนไหวชุมนุมของกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยพ.ศ. 2551 โดยแบ่งเป็นปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอก ดังนี้

ปัจจัยภายใน

1. มุมมองและจุดยืนเกี่ยวกับประชาธิปไตย

เมื่อกล่าวถึงการออกมาชุมนุมของกลุ่มพันธมิตรฯที่รวมตัวกันจากองค์กรภาคประชาชน ซึ่งการเคลื่อนไหวของกลุ่มพันธมิตรฯเป็นการเคลื่อนไหวที่เกี่ยวข้องกับการเมืองที่เรียกว่าการเมืองภาคประชาชน อันหมายถึง การเคลื่อนไหวของประชาชนเพื่อกำหนดนโยบายสาธารณะโดยตรง โดยไม่ผ่านทางตัวแทนของพรรคการเมือง หรือหน่วยงานราชการ การเมืองภาคประชาชนเป็นอีกรูปแบบหนึ่งในการดำเนินกิจกรรมทางการเมือง ซึ่งย้ำแนวคิดที่ว่า “การเมืองไม่ใช่แค่การเลือกตั้ง” แบ่งพิจารณาได้ 3 แนวทางปฏิบัติ คือ 1.การริเริ่มกฎหมาย 2. การลงประชามติ 3. การถอดถอน (นิธิ เอียวศรีวงศ์, 2553) ซึ่งกลุ่มพันธมิตรฯก็ได้ดำเนินการตามรูปแบบของการเมืองภาคประชาชนในการให้ประชาชนเข้าร่วมลงชื่อถอดถอนส.ส.,ส.ว.ในการเข้าชื่อเสนอญัตติในการแก้ไขรัฐธรรมนูญ

1.1 กระบวนการทางประชาธิปไตย

การให้ความสำคัญกับการเมืองภาคประชาชนของนักข่าว เนื่องจากกลุ่มพันธมิตรฯเป็นกลุ่มที่มีการรวมตัวกันของภาคประชาชน ซึ่งต่อต้านการทุจริต คอร์ปชั่นของรัฐบาล ซึ่งเป็นมิติใหม่ของสังคม ที่สามารถเป็นพลังในการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง นอกจากนี้ประชาชนจะใช้สิทธิในการเลือกตั้งเท่านั้น ประชาชนยังมีสิทธิออกมาเรียกร้องตามกฎหมายเมื่อเห็นว่าการบริหารงานของรัฐบาลไม่มีความชอบธรรม อย่างการใช้อำนาจในการแก้ไขรัฐธรรมนูญปี 2550 ที่เป็นประเด็นสำคัญให้กลุ่มพันธมิตรฯออกมาเคลื่อนไหวใน

ปี พ.ศ. 2551 ซึ่งกลุ่มพันธมิตรฯ ก็ได้ดำเนินการตามรูปแบบของการเมืองภาคประชาชนในการให้ประชาชนเข้าร่วมลงชื่อถอดถอนส.ส., ส.ว. ในการเข้าชื่อเสนอญัตติในการแก้ไขรัฐธรรมนูญ ซึ่งตัวนักข่าวเองได้มีความเห็นต่อกลุ่มพันธมิตรฯ ที่แสดงถึงกระบวนการทางประชาธิปไตย ดังนี้

ไทยรัฐ => การเคลื่อนไหวภาคประชาชนทำให้ประชาชนรับรู้ในสิทธิการเรียกร้องต่อรัฐบาล

ผู้จัดการ => การเคลื่อนไหวภาคประชาชนเป็นทางออกทางการเมือง เมื่อประชาชนไม่สามารถพึ่งระบบรัฐสภาได้

กรุงเทพธุรกิจ => สนับสนุนการรวมตัวของกลุ่มภาคประชาชน ซึ่งใช้อำนาจตรวจสอบรัฐบาล

มติชน => ให้ความสำคัญกับการเคลื่อนไหวภาคประชาชน ที่เข้มแข็งและมีพลัง

1.2 สิทธิการชุมนุม

การชุมนุมของกลุ่มพันธมิตรฯ นั้นอาศัยสิทธิตามรัฐธรรมนูญมาตรา 63 ซึ่งกล่าวถึงเสรีภาพในการชุมนุมโดยสงบและปราศจากอาวุธ และการชุมนุมของกลุ่มพันธมิตรฯ ที่ยืดเยื้อยาวนาน ซึ่งแนวทางของกลุ่มพันธมิตรฯ ในช่วงแรกคือการต่อต้านการแก้ไขรัฐธรรมนูญปี 2550 และเปลี่ยนเป็นการขับไล่รัฐบาล ซึ่งรัฐบาลไม่ปฏิบัติตามข้อเรียกร้องของกลุ่มพันธมิตรฯ กลุ่มพันธมิตรฯ จึงยกระดับการชุมนุม เป็นการไปตามสถานที่ต่างๆ หรือที่เรียกว่า การดาวกระจาย ยึดทำเนียบรัฐบาล ยึดสนามบิน ซึ่งมีหลายฝ่ายไม่เห็นด้วยกับการกระทำดังกล่าว เนื่องจากไปละเมิดสิทธิของผู้อื่น และบุกรุกสถานที่ราชการและเอกชน ซึ่งนักหนังสือพิมพ์ได้แสดงออกถึงทัศนคติดังกล่าว ดังนี้

ไทยรัฐ => เห็นด้วยกับการเคลื่อนไหวที่ทำให้ประชาชนรับรู้สิทธิในการเรียกร้องต่อรัฐบาลในเรื่องที่ไม่ชอบธรรม แต่การชุมนุมยืดเยื้อแล้วไปละเมิดสิทธิของผู้อื่นไม่เห็นด้วย

กรุงเทพธุรกิจ => เห็นด้วยกับการชุมนุมในเรื่องของการเปิดเผยข้อเท็จจริงของรัฐบาลทักษิณที่ชาวบ้านไม่รู้ แต่ไม่เห็นด้วยกับการยึดทำเนียบ

มติชน => เห็นด้วยในการเรียกร้องของกลุ่มพันธมิตรฯ เกี่ยวกับการกำจัดอำนาจของระบอบทักษิณ แต่ไม่เห็นด้วยกับการเคลื่อนไหวที่เสี่ยงต่อความรุนแรง

ผู้จัดการ => เห็นด้วยกับการเคลื่อนไหวของพันธมิตรฯทุกประการ เพราะทำเพื่อกำจัดอำนาจของระบอบทักษิณ

เมื่อกลุ่มพันธมิตรฯเริ่มรวมตัวกันในปีพ.ศ. 2551 และปักหลักชุมนุม บริเวณสะพานมัฆวานรังสรรค์ของนายสมิคร สุนทรเวช มีท่าทีในการต่อต้านการชุมนุมอย่างเห็นได้ชัดจากการปล่อยข่าวว่าจะมีการสลายการชุมนุม ซึ่งสังคมต่างหวั่นเกรงว่าจะเกิดเหตุการณ์ซ้ำรอยประวัติศาสตร์อย่างเหตุการณ์ 14 ตุลา, 6 ตุลา หรือพฤษภาทมิฬที่มีผู้บาดเจ็บ ล้มตาย เป็นบาดแผลของประวัติศาสตร์ชาติไทยที่คนไทยต้องมาซ้ำกันเอง หลายองค์กรต่างพยายามให้พื้นที่การเจรจา เพื่อหาทางออก รวมถึงสื่อมวลชนก็ทำหน้าที่เป็นตัวกลางในการนำเสนอข่าว แต่การชุมนุมของกลุ่มพันธมิตรฯก็เกิดความรุนแรงในที่สุด เมื่อรัฐบาลนายสมชาย วงศ์สวัสดิ์ ตัดสินใจสลายการชุมนุมในวันที่ 7 ตุลาคม พ.ศ. 2551 ส่งผลให้มีผู้บาดเจ็บและล้มตาย สื่อมวลชนได้แสดงออกถึงเรื่องการสลายการชุมนุมของรัฐบาล ที่ไม่เคารพสิทธิของการชุมนุม ดังนี้

ไทยรัฐ => ไม่เห็นด้วยกับการใช้ความรุนแรงของรัฐบาล

ผู้จัดการ => ไม่เห็นด้วยกับการใช้ความรุนแรงของรัฐบาล

กรุงเทพธุรกิจ => ไม่เห็นด้วยกับการใช้ความรุนแรงของรัฐบาล

มติชน => ไม่เห็นด้วยกับการใช้ความรุนแรงของรัฐบาล

1.3 ระบอบทักษิณ

เมื่อกลุ่มพันธมิตรฯต่อต้านระบอบทักษิณ ตัวนักข่าวเองจึงให้ความสำคัญในการกำหนดกรอบเรื่องนี้ด้วย เพราะปฏิเสธไม่ได้ว่าการนำเสนอข่าวของสื่อถูกปิดกั้นในสมัยของรัฐบาลทักษิณ จึงเกิดการชุมนุมของกลุ่มพันธมิตรฯจากการถอดรายการเมืองไทยรายสัปดาห์ทางช่อง 9 อ.ส.ม.ท. การเปิดโปงข้อมูลทุจริตของรัฐบาลทักษิณจึงเริ่มขึ้น และลุกลามกลายเป็นการชุมนุมที่ส่งผลกระทบต่อรัฐบาลในเวลาต่อมา ซึ่งนักข่าวได้แสดงถึงความเห็นที่เกี่ยวกับการชุมนุมที่ต่อต้านระบอบทักษิณ ดังนี้

- ไทยรัฐ** => เห็นด้วยกับการชุมนุมของพันธมิตรฯที่ต่อต้านระบอบทักษิณ
- ผู้จัดการ** => เห็นด้วยกับการชุมนุมของพันธมิตรฯที่ต่อต้านระบอบทักษิณ
- กรุงเทพธุรกิจ** => เห็นด้วยกับการชุมนุมของพันธมิตรฯที่ต่อต้านระบอบทักษิณ
- มติชน** => เห็นด้วยกับการชุมนุมของพันธมิตรฯที่ต่อต้านระบอบทักษิณ

2. กระบวนการของห้องข่าว (News room routine)

ตลอดเวลาที่กลุ่มพันธมิตรฯชุมนุมกัน ทางพันธมิตรฯเองจะมีแถลงการณ์ว่าจะมีการเคลื่อนไหวอย่างไรบ้าง เพื่อให้สังคมและสื่อมวลชนรับทราบการเคลื่อนไหวของกลุ่ม แต่ไม่ใช่ว่าทุกเหตุการณ์การเคลื่อนไหวของพันธมิตรฯนั้น จะถูกนำเสนอผ่านสื่อ เนื่องจากสื่อเองก็มีกระบวนการนำเสนอข่าวที่แตกต่างกัน เพื่อให้ตกเป็นเครื่องมือของการเคลื่อนไหวทางการเมือง และเป็นเรื่องที่ต้องคำนึงถึงบรรทัดฐานเชิงวิชาชีพ ซึ่งนักข่าวแต่ละคน ได้แสดงถึงบรรทัดฐานเชิงวิชาชีพ ดังนี้

- ไทยรัฐ** => ให้พื้นที่ข่าวเกี่ยวกับกลุ่มพันธมิตรฯ โดยให้สมดุลกับข่าวอื่นๆ
- กรุงเทพธุรกิจ** => ให้ความสำคัญกับเนื้อหาการเคลื่อนไหวมากกว่าสีสันของการชุมนุม ไม่ให้พันธมิตรฯมากำหนดทิศทางของข่าวได้

มติชน => ต้องประเมินและตรวจสอบข่าวก่อนทุกครั้งที่จะนำเสนอ เพื่อไม่ให้ตกเป็นเครื่องมือของกลุ่มพันธมิตรฯ และเกิดความเสียหายภายหลัง

ผู้จัดการ => ให้พื้นที่ข่าวการเคลื่อนไหวของกลุ่มพันธมิตรฯเป็นหลัก โดยจะเน้นวันที่มีการเคลื่อนไหวที่สำคัญ

3. หน้าที่ของสื่อมวลชน

การทำหน้าที่ของสื่อมวลชนในสถานการณ์ที่ขั้วทางการเมืองแบ่งฝักแบ่งฝ่าย ซึ่งขณะนั้นกลุ่มพันธมิตรเรียกร้องให้สื่อต้องเลือกข้าง ซึ่งตามหลักแล้วสื่อมวลชนควรทำหน้าที่เป็นกลางและรอบด้าน ซึ่งนักข่าวแต่ละคนแสดงถึงหน้าที่ของสื่อมวลชน ดังนี้

ไทยรัฐ => ยึดหลักความเป็นกลาง

กรุงเทพธุรกิจ => ยึดหลักความเป็นกลาง

มติชน => ยึดหลักความเป็นกลาง

ผู้จัดการ => สื่อต้องเลือกข้าง

4. นโยบายองค์กร

ทิศทางขององค์กรนั้นมีส่วนสำคัญในการกำหนดบทบาทของหนังสือพิมพ์ เนื่องจากผู้บริหารหนังสือพิมพ์นั้นจะเกี่ยวข้องโดยตรงกับจุดยืนทางการเมือง หรือกลุ่มผลประโยชน์ในการทำธุรกิจ ดังนั้นเมื่อกลุ่มพันธมิตรฯเคลื่อนไหว ทิศทางการนำเสนอข่าวจะถูกกำหนดโดยองค์กรว่าจะให้ความสำคัญกับการนำเสนอข่าวมากเพียงใด สนับสนุนหรือต่อต้าน หรือรายงานไปข่าวไปตามปกติ เนื่องเพราะการเคลื่อนไหวของกลุ่มพันธมิตรฯยืดโยงกับหลายภาคส่วนที่สำคัญในสังคม ซึ่งนักข่าวได้แต่ละคนได้สะท้อนถึงแรงกดดันจากองค์กร ดังนี้

ไทยรัฐ = → นำเสนอข้อมูลทั้งสองฝ่ายอย่างเท่าเทียมกัน

กรุงเทพธุรกิจ = → นำเสนอทิศทางข่าวทั้งฝ่ายสองฝ่ายเท่ากัน โดยให้เหตุผลและข้อเท็จจริง กับสังคม

มติชน = → นำเสนอข่าวอย่างเป็นกลางที่สุด โดยหลีกเลี่ยงการชี้นำ หรือเข้าข้างฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง

ผู้จัดการ = → นำเสนอข่าวในแนวทางการเคลื่อนไหวของกลุ่มพันธมิตรฯ ตามแกนนำที่เป็นเจ้าของ

ปัจจัยภายนอก

การให้คุณค่าข่าว

ขณะที่กลุ่มพันธมิตรฯออกมาเคลื่อนไหวนั้น มีทั้งกลุ่มคนที่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วย ซึ่งเป็นแตกต่างทางความคิดเห็นทางการเมืองที่เกิดขึ้นมาก่อนแล้วในสังคมไทย เพียงแต่ว่าการเคลื่อนไหวของพันธมิตรฯนั้น เป็นกลุ่มมวลชนที่มีพลังอันสามารถทำให้เกิดความเปลี่ยนแปลงในรัฐบาล สามารถกดดันและตรวจสอบรัฐบาลได้อย่างมีศักยภาพ พันธมิตรฯจึงถูกจับตามองเมื่อออกมาเคลื่อนไหว เนื่องจากเป็นองค์กรภาคประชาชนที่รวมตัวกันอย่างอิสระ ต่อต้านการคอร์รัปชัน และเปิดโปงการทุจริตของรัฐบาล ซึ่งนักข่าวแต่ละคนให้คุณค่าข่าว ดังนี้

ไทยรัฐ = → กลุ่มพันธมิตรฯมีผลกระทบต่อรัฐบาล สื่อต้องให้ความสำคัญ

ผู้จัดการ = → กลุ่มพันธมิตรฯเคลื่อนไหวเพื่อต่อต้านรัฐบาลทุกกรณีที่เกี่ยวข้อง กับผลกระทบต่อเศรษฐกิจ การเมือง และสังคม

กรุงเทพธุรกิจ = → กลุ่มพันธมิตรฯเป็นกลุ่มภาคประชาชนนำเสนอการเมืองรูปแบบใหม่ และมุ่งตรวจสอบความไม่โปร่งใสของรัฐบาล สื่อต้องให้เนื้อที่

มติชน = → การเคลื่อนไหวของพันธมิตรฯมีผลกระทบต่อรัฐบาล และเป็นกลุ่มที่มีความเข้มแข็ง สาธารณชนให้ความสำคัญ

3. การรับรู้ของนักวิชาชีพในหนังสือพิมพ์รายวันหรือความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องจรรยาบรรณทางวิชาชีพในการนำเสนอข่าวเกี่ยวกับกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย

จากการทำการวิเคราะห์เนื้อหาและสัมภาษณ์บรรณาธิการข่าว ในเรื่องของจรรยาบรรณทางวิชาชีพที่ผู้วิจัยได้เลือกมา 4 ข้อ จาก "ข้อบังคับว่าด้วยจริยธรรมแห่งวิชาชีพหนังสือพิมพ์ พ.ศ. 2541" โดยสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ อันประกอบด้วย

1. หนังสือพิมพ์ต้องทำหน้าที่เพื่อประโยชน์สาธารณะ โดยไม่แสวงหาผลประโยชน์ส่วนตนหรือหมู่คณะ

2. หนังสือพิมพ์ต้องแสดงความพยายาม ในการให้ความเป็นธรรมแก่ทุกฝ่าย

3. หนังสือพิมพ์ต้องไม่สอดแทรกความคิดเห็นลงในข่าว

4. ภาษาที่ใช้ในหนังสือพิมพ์พึงหลีกเลี่ยงคำที่ไม่สุภาพหรือมีความหมายเหยียดหยาม

ผู้วิจัยได้พบว่าการรับรู้ของนักวิชาชีพเกี่ยวกับเรื่องจรรยาบรรณทางวิชาชีพนั้นมีทั้งสอดคล้องกับไม่สอดคล้องกับการปฏิบัติจริง ดังเห็นได้จากการวิเคราะห์เนื้อหา ซึ่งหมายถึงการรับรู้ในทางหลักการแต่ไม่ปฏิบัติตามหลักการซึ่งหมายถึงจรรยาบรรณทางวิชาชีพซึ่งเป็นข้อที่นักวิชาชีพควรยึดถือ ดังนี้

1. หนังสือพิมพ์ต้องทำหน้าที่เพื่อประโยชน์สาธารณะ โดยไม่แสวงหาผลประโยชน์ส่วนตนหรือหมู่คณะ

ไทยรัฐ = ➔ นักวิชาชีพรับรู้จรรยาบรรณในข้อนี้ = ➔ ปฏิบัติตาม

กรุงเทพธุรกิจ = ➔ นักวิชาชีพรับรู้จรรยาบรรณในข้อนี้ = ➔ ปฏิบัติตาม

มติชน = ➔ นักวิชาชีพรับรู้จรรยาบรรณในข้อนี้ = ➔ ปฏิบัติตาม

ผู้จัดการ = ➔ เป็นกระบอกเสียงให้กับพันธมิตรฯ = ➔ ไม่ปฏิบัติตาม

เหตุผล เจ้าของหนังสือพิมพ์เป็นแกนนำกลุ่มพันธมิตรฯ แนวทางของหนังสือพิมพ์จึงสอดคล้องกับการเคลื่อนไหวของกลุ่มพันธมิตรฯ

2. หนังสือพิมพ์ต้องแสดงความพยายาม ในการให้ความเป็นธรรมแก่ทุกฝ่าย

ไทยรัฐ	=>	นักวิชาชีพรับรู้จรรยาบรรณในข้อนี้	=>	ปฏิบัติตาม
กรุงเทพธุรกิจ	=>	นักวิชาชีพรับรู้จรรยาบรรณในข้อนี้	=>	ปฏิบัติตาม
มติชน	=>	นักวิชาชีพรับรู้จรรยาบรรณในข้อนี้	=>	ปฏิบัติตาม
ผู้จัดการ	=>	นักวิชาชีพเชื่อว่าสื่อเลือกข้างได้	=>	ไม่ปฏิบัติตาม

เหตุผล ด้วยความเชื่อที่ว่าสื่อเลือกข้างได้ จึงทำให้ไม่เสนอข่าวรอบด้าน และไม่ได้ให้ความเป็นธรรมกับทุกฝ่าย

3. หนังสือพิมพ์ต้องไม่สอดแทรกความคิดเห็นลงในข่าว

กรุงเทพธุรกิจ	=>	นักวิชาชีพรับรู้จรรยาบรรณในข้อนี้	=>	ปฏิบัติตาม
มติชน	=>	นักวิชาชีพรับรู้จรรยาบรรณในข้อนี้	=>	ปฏิบัติตาม
ไทยรัฐ	=>	หลีกเลี่ยงไม่ได้	=>	ไม่ปฏิบัติตาม
ผู้จัดการ	=>	ต้องการใช้คำที่เห็นภาพชัด	=>	ไม่ปฏิบัติตาม

เหตุผล การใส่ความคิดเห็นลงในข่าวนั้น บางทีหลีกเลี่ยงไม่ได้ เพราะต้องการทำให้ผู้อ่านเข้าใจง่าย

เหตุผล การใส่ความคิดเห็นลงในข่าวนั้น ทำให้ผู้อ่านเข้าใจง่ายถึงสิ่งที่ต้องการจะสื่อ

4.ภาษาที่ใช้ในหนังสือพิมพ์พึงหลีกเลี่ยงคำที่ไม่สุภาพหรือมีความหมายเหยียด

หยาบ

มติชน = → นักวิชาชีพรับรัฐจรรยาบรรณในข้อนี้ = → ปฏิบัติตาม

กรุงเทพธุรกิจ = → นักวิชาชีพรับรัฐจรรยาบรรณในข้อนี้ = → ไม่ปฏิบัติตาม

เหตุผล พบภาษาที่ใช้ในหนังสือพิมพ์ในส่วนของบทวิเคราะห์ใช้คำที่ไม่สุภาพ และมีความหมายเหยียดหยาบ

ไทยรัฐ = → นักวิชาชีพรับรัฐจรรยาบรรณในข้อนี้ = → ไม่ปฏิบัติตาม

เหตุผล พบภาษาที่ใช้ในหนังสือพิมพ์ในส่วนของบทวิเคราะห์ใช้คำที่ไม่สุภาพ และมีความหมายเหยียดหยาบ

ผู้จัดการ = → ใช้คำรุนแรงเพื่อให้เห็นภาพ = → ไม่ปฏิบัติตาม

เหตุผล พบภาษาที่ใช้ในหนังสือพิมพ์ในส่วนของบทวิเคราะห์ใช้คำที่ไม่สุภาพ และมีความหมายเหยียดหยาบ

อภิปรายผล

กรอบข่าวกับประเภทของหนังสือพิมพ์

การจำแนกประเภทของหนังสือพิมพ์ อย่างหนังสือพิมพ์ประชานิยม(ปริมาณ) กับหนังสือพิมพ์เชิงคุณภาพ ซึ่งเมื่อแบ่งตามลักษณะนั้น หนังสือพิมพ์ทั้งสองประเภทแบ่งตามกลุ่มผู้อ่านเป็นหลัก โดยหนังสือพิมพ์ประชานิยมนั้นเป็นหนังสือพิมพ์ที่มียอดจำหน่ายมาก เนื้อหาของข่าวเป็นข่าวที่ไร้อารมณ์ ซึ่งอยู่ในความสนใจของมนุษย์ทั่วไป นำเสนอข่าวที่จัดเป็นข่าวเบา (soft news) ซึ่งสามารถตอบสนองความต้องการของผู้อ่านได้ทันที ส่วนหนังสือพิมพ์เชิงคุณภาพนั้น นำเสนอข่าวที่เป็นข่าวหนัก (hard news) เป็นหลัก ซึ่งเป็นข่าวที่ผู้อ่านจะต้องมีความรู้และภูมิหลังในเรื่องเหล่านั้น และเน้นบทความเชิงวิเคราะห์วิจารณ์ หนังสือพิมพ์คุณภาพจึงตอบสนองความต้องการของผู้อ่านภายหลังจากการอ่าน แต่ปัจจุบันการแบ่งประเภทของหนังสือพิมพ์ไม่สามารถจำแนกได้ชัดเจนอย่างในอดีต ที่เน้นเรื่องของกลุ่มผู้อ่าน เป้าหมายของหนังสือพิมพ์ และความอยู่รอดทางธุรกิจเท่านั้น ซึ่งวัตถุประสงค์หลักของการมีอยู่ของหนังสือพิมพ์เปลี่ยนไปเนื่องจากสถานการณ์ทางการเมือง เพราะตั้งแต่มีการชุมนุม ทำให้มีเรื่องของจุดยืนทางการเมืองเข้ามามีส่วนร่วม มีสื่อที่เกิดขึ้นมาเพื่อตอบสนองความต้องการของกลุ่มผู้อ่านโดยเฉพาะ อย่างหนังสือพิมพ์โลกวันนี้ บางกอกทูเดย์ รวมถึงหนังสือพิมพ์ผู้จัดการ ซึ่งแต่เดิมเป็นหนังสือพิมพ์เชิงคุณภาพที่นำเสนอข่าวเกี่ยวกับเศรษฐกิจ แต่เมื่อมีการเคลื่อนไหวของกลุ่มพันธมิตรฯ หนังสือพิมพ์ผู้จัดการเป็นเครื่องมือของกลุ่มพันธมิตรฯ ไม่ต่างกับสื่อโทรทัศน์ช่อง ASTVทางเคเบิลทีวีที่ถ่ายทอดสดการชุมนุมของกลุ่มพันธมิตรฯ ตลอด 24 ชั่วโมง ซึ่งสื่อทั้งผู้จัดการและ ASTV มีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรงกับแกนนำกลุ่มพันธมิตรฯ คือนายสนธิ ลิ้มทองกุล ปัจจุบันหนังสือพิมพ์ผู้จัดการเปลี่ยนชื่อเป็น ASTVผู้จัดการ ซึ่งยังชัดเจนในประเด็นของการที่ตัวหนังสือพิมพ์เป็นสื่อของกลุ่มพันธมิตรฯ

ซึ่งในส่วนของหนังสือพิมพ์เชิงปริมาณ กึ่งปริมาณกึ่งคุณภาพ และเชิงคุณภาพ ที่ผู้วิจัยได้เลือกมาทำการวิเคราะห์เนื้อหา โดยใช้แนวคิดเรื่องกรอบในการตีความข่าวสาร หรือการวางกรอบ (framing) นั้น Entman (1993) ระบุว่ากรอบของสื่อมีหน้าที่ 4 ประการคือ “ชี้ให้เห็นถึงปัญหา”(frames define problems) “วิเคราะห์หาสาเหตุ”(frames diagnose causes) “การ

ตัดสินทางจริยธรรม” (frames make moral judgements) และ “เสนอแนะแนวทางแก้ปัญหา” (frames suggest remedies) ผู้วิจัยพบว่าหนังสือพิมพ์จะมีการกำหนดกรอบของแต่ละสำนักพิมพ์แตกต่างกันไป แต่ในส่วนของข่าวนั้นทุกสำนักพิมพ์จะเหมือนกัน คือจะพบกรอบของการชี้ให้เห็นถึงปัญหามากที่สุด ซึ่งหมายถึงหนังสือพิมพ์ทุกประเภทให้ความสำคัญเกี่ยวกับกลุ่มพันธมิตรฯ โดยเสนอข่าวเกี่ยวกับเหตุการณ์การชุมนุมและความเคลื่อนไหว โดยไม่ได้ลงลึกไปในรายละเอียดในกรอบของการวิเคราะห์หาสาเหตุ ตัดสินทางจริยธรรมหรือเสนอแนะแนวทางแก้ปัญหา และไม่พบกรอบของการวิเคราะห์หาสาเหตุในส่วนของข่าว เนื่องจากข่าวนั้นเป็นการแสดงเนื้อหาเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในเบื้องต้น จึงไม่พบการวิเคราะห์หาสาเหตุในส่วนของข่าว

ส่วนของบทบรรณาธิการ ซึ่งตามหน้าที่ของบทบรรณาธิการนั้น จะมีหน้าที่ในการประเมินสถานการณ์ และทำหน้าที่ในการแสดงจุดยืนของหนังสือพิมพ์ ซึ่งในสถานการณ์ที่บ้านเมืองเกิดความแตกแยก บทบรรณาธิการก็ทำหน้าที่เตือนสติสังคม เมื่อมีแนวโน้มที่จะเกิดความรุนแรงขึ้น ซึ่งในส่วนนี้พบกรอบที่สะท้อนการเสนอแนะทางการแก้ปัญหาและชี้ให้เห็นถึงปัญหามากที่สุด เนื่องจากพื้นที่ข่าวในส่วนของบทบรรณาธิการสามารถแสดงความคิดเห็นต่อสถานการณ์ที่เกิดขึ้น และเมื่อสถานการณ์เลวร้าย บรรณาธิการจึงทำหน้าที่เป็นผู้เสนอแนะทางการแก้ไขปัญหาในสถานการณ์ต่างๆ เพราะในช่วงที่กลุ่มพันธมิตรฯชุมนุม มีหลายเหตุการณ์ที่สุ่มเสี่ยงต่อการเกิดความรุนแรง และหลายฝ่ายในสังคมต่างแสวงหาทางออก เพื่อหลีกเลี่ยงความสูญเสียที่จะเกิดขึ้นตามมา โดยหนังสือพิมพ์ทุกประเภทกำหนดกรอบในส่วนของบทบรรณาธิการเหมือนกัน

ในส่วนของการวิเคราะห์นั้น การให้กรอบของแต่ละหนังสือพิมพ์แตกต่างกันโดยสิ้นเชิง ซึ่งจากการที่ผู้วิจัยเลือกหนังสือพิมพ์เชิงปริมาณ(ประชานิยม) กึ่งปริมาณกึ่งคุณภาพ และเชิงคุณภาพ มาทำการวิเคราะห์เนื้อหานั้น ผลที่ได้จากหนังสือพิมพ์ไทยรัฐที่เป็นหนังสือพิมพ์เชิงปริมาณในส่วนของบทวิเคราะห์สะท้อนถึงกรอบของการตัดสินทางจริยธรรมมากที่สุด ชี้ให้เห็นถึงปัญหาของลงมาและวิเคราะห์หาสาเหตุที่น้อยที่สุด ซึ่งแสดงให้เห็นว่าหนังสือพิมพ์เชิงปริมาณตอบสนองผู้อ่านโดยเน้นเนื้อหาของข่าวที่เร้าอารมณ์เป็นหลัก ซึ่งแม้ว่าการนำเสนอในส่วนของข่าวหน้า 1 และบทบรรณาธิการไทยรัฐ จะไม่ได้แสดงให้เห็นถึงการไม่เห็นด้วยกับรัฐบาลหรือกลุ่มพันธมิตรฯอย่างชัดเจน แต่ในส่วนของ บทวิเคราะห์ที่อยู่ด้านในของหนังสือพิมพ์

คอลัมนิสต์บางคนก็ใช้พื้นที่ในการวิจารณ์รัฐบาลและกลุ่มพันธมิตรฯในทางที่ไม่เห็นด้วย ซึ่งในส่วนของบทวิเคราะห์ของไทยรัฐก็ยิ่งพบอีกว่าคอลัมนิสต์บางคนที่เคยวิจารณ์และแสดงความคิดเห็นทางการเมืองเป็นหลัก หลีกเลี่ยงการวิจารณ์กลุ่มพันธมิตรฯโดยตรง ซึ่งจากการสัมภาษณ์นักข่าวไทยรัฐได้กล่าวถึงว่าเป็นธรรมชาติของคอลัมนิสต์บางคนที่จะไม่เอาความขัดแย้งมาขยายความ โดยวิจารณ์การชุมนุมว่าไม่เห็นด้วย แต่จะใช้พื้นที่ในการสะท้อนมุมมองแทนชาวบ้านว่าได้รับผลกระทบอะไรจากการชุมนุม ซึ่งผู้วิจัยมีความเห็นว่าตลอดระยะเวลาการชุมนุมของกลุ่มพันธมิตรฯเมื่อเทียบข่าวการนำเสนอข่าวพันธมิตรฯของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐกับหนังสือพิมพ์อื่น จะพบว่าไทยรัฐให้พื้นที่เกี่ยวกับกลุ่มพันธมิตรฯน้อย ซึ่งอาจเป็นเพราะหนังสือพิมพ์คำนึงถึงกลุ่มผู้อ่านเป็นหลัก เนื่องจากหนังสือพิมพ์เชิงปริมาณมีฐานผู้อ่านที่มีปริมาณมาก และไทยรัฐก็เป็นหนังสือพิมพ์ที่มียอดขายมากที่สุด หนังสือพิมพ์จึงไม่กล้าฟันธงลงไปชัดเจนว่าเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วย โดยพยายามที่จะอิงกระแสหลักของสังคม และนำเสนอข่าวพันธมิตรฯไปแบบปกติโดยไม่ได้เข้าข้างหรือต่อต้านอย่างชัดเจน

ส่วนหนังสือพิมพ์ผู้จัดการในส่วนของบทวิเคราะห์ ได้ให้ความสำคัญกับกรอบของการชี้ให้เห็นถึงปัญหามากที่สุด ตัดสินทางจริยธรรมรองลงมา และเสนอแนวทางการแก้ปัญหาที่น้อยที่สุด จากการทำหนังสือพิมพ์ผู้จัดการเป็นหนังสือพิมพ์ที่ปริมาณถึงคุณภาพ ซึ่งจากเดิมหนังสือพิมพ์ผู้จัดการเป็นหนังสือพิมพ์เกี่ยวกับธุรกิจ ซึ่งจัดอยู่ในหนังสือพิมพ์ประเภทคุณภาพ แต่เมื่อมีการเคลื่อนไหวทางการเมือง โดยเจ้าของคือ นายสนธิ ลิ้มทองกุล ที่เป็นแกนนำเคลื่อนไหวคนสำคัญของกลุ่มพันธมิตรฯ ความเป็นเจ้าของจึงกำหนดทิศทางของหนังสือพิมพ์ผู้จัดการ ให้เป็นสื่อทางการเมือง (political media) ซึ่งหมายถึง สื่อที่ถูกนำมาใช้เพื่อบรรลุเป้าหมายทางการเมือง ทั้งโดยนักการเมือง พรรคการเมือง กลุ่มผลประโยชน์ต่างๆทางสังคม (สุรสิทธิ์ วิทยารัฐ, 2552) ซึ่งตัวบรรณาธิการข่าวการเมืองเองก็ยอมรับว่านายสนธิ ลิ้มทองกุลเป็นส่วนสำคัญในการกำหนดทิศทางข่าวของหนังสือพิมพ์ผู้จัดการ จึงทำให้หนังสือพิมพ์ผู้จัดการกำหนดกรอบของกลุ่มพันธมิตรฯโดยชี้ให้เห็นว่าการเคลื่อนไหวชุมนุมของกลุ่มพันธมิตรฯมีความสำคัญ และตอบสนองกลุ่มผู้อ่านที่เป็นกลุ่มผู้ชุมนุมพันธมิตรฯอีกด้วย ซึ่งเป็นลักษณะของหนังสือพิมพ์เชิงปริมาณที่ผลิตมาเพื่อตอบสนองผู้อ่านที่เป็นกลุ่มที่ฝึกไต่ทางการเมือง และมีเนื้อหาที่เร้าอารมณ์ซึ่งสอดคล้องกับกรอบ

ตัดสินใจทางจริยธรรมที่หนังสือพิมพ์ผู้จัดการวิจารณ์การทำงานของรัฐบาลและต่อต้านระบอบทักษิณอย่างชัดเจน โดยไม่ได้ให้ความสำคัญกับกรอบของการเสนอแนวทางแก้ปัญหาแต่อย่างใด

หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจในส่วนของบทวิเคราะห์ให้ความสำคัญกับกรอบของการเสนอแนวทางแก้ปัญหามากที่สุด ตัดสินทางจริยธรรมรองลงมา และวิเคราะห์หาสาเหตุน้อยที่สุด ซึ่งจากการที่หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจเป็นหนังสือพิมพ์เชิงคุณภาพที่เน้นในเรื่องของบทความเชิงวิเคราะห์วิจารณ์ ให้ผู้อ่านสามารถใช้ประโยชน์จากข่าวและบทความในหนังสือพิมพ์ กรอบของบทวิเคราะห์จึงทำหน้าที่เสนอแนวทางในการแก้ไขปัญหา ซึ่งแสดงถึงความเป็นห่วงเป็นใยสถานการณ์บ้านเมือง แต่หนังสือพิมพ์ก็ได้ให้ความสำคัญกับการตัดสินใจทางจริยธรรมรองลงมา ซึ่งจากผลการวิเคราะห์เนื้อหาเห็นว่าคอลัมนิสต์ของกรุงเทพธุรกิจจะไม่เห็นด้วยกับรัฐบาล และจะค่อนข้างเชียร์กลุ่มพันธมิตรฯ โดยไม่ได้ให้ความสำคัญกับกรอบของการวิเคราะห์หาสาเหตุ

หนังสือพิมพ์มติชน ซึ่งเป็นหนังสือพิมพ์เชิงคุณภาพ ในส่วนของบทวิเคราะห์นั้นให้ความสำคัญกับกรอบของการตัดสินใจทางจริยธรรมมากที่สุด กรอบของการวิเคราะห์หาสาเหตุรองลงมา และกรอบของการชี้ให้เห็นถึงปัญหาน้อยที่สุด ซึ่งจากการวิเคราะห์เนื้อหานั้น บทวิเคราะห์ของมติชนจะไม่เห็นด้วยกับการกระทำของรัฐบาล ในเรื่องของการไม่เคารพสิทธิในการชุมนุม หรือการใช้ความรุนแรง และการปล่อยให้สถานการณ์บานปลายเกินกว่าจะแก้ไข โดยไม่หาทางออก ซึ่งบทวิเคราะห์จะแสดงให้เห็นชัดว่ามติชนไม่เห็นด้วยที่จะเกิดความรุนแรงขึ้นอีก ในเรื่องของความแตกแยกทางสังคมเกี่ยวกับการเมือง ซึ่งกรอบที่ให้ความสำคัญรองลงมาก็คือการวิเคราะห์หาสาเหตุควบคู่ โดยได้ให้ข้อมูลกับผู้อ่านว่าการเกิดขึ้นของปัญหาเกิดจากอะไร เพื่อให้ผู้อ่านได้แนวคิด และไปสู่กระบวนการเสนอแนวทางการแก้ปัญหาร่วมกัน ซึ่งเป็นหน้าที่ของหนังสือพิมพ์เชิงคุณภาพ

จากการทำการวิเคราะห์เนื้อหาทั้งหมดในส่วนของข่าว บทบรรณาธิการ และบทวิเคราะห์ นั้นพบว่าหนังสือพิมพ์ที่มีจุดยืนทางการเมืองอย่างชัดเจนคือ เลื่อนนำเสนอข่าวในด้านบวกกับพันธมิตรฯ อย่างหนังสือพิมพ์ผู้จัดการจะกำหนดกรอบโดยมีกรอบของการชี้ให้เห็นถึงปัญหาและตัดสินใจทางจริยธรรมมากที่สุด ซึ่งนำเสนอข่าวให้เห็นว่าการเคลื่อนไหวของกลุ่มพันธมิตรฯ นั้น

ถูกต้องชอบธรรม และต่อต้านรัฐบาลอย่างชัดเจนดังเห็นได้จากกรอบของการตัดสินใจทางจริยธรรม ส่วนของหนังสือไทยรัฐไม่สนับสนุนฝ่ายใดอย่างชัดเจน โดยจะเห็นว่าในส่วนของข่าวกำหนดกรอบชี้ให้เห็นถึงปัญหามากที่สุด แต่ก็พบกรอบของการตัดสินใจทางจริยธรรมด้วย ซึ่งหมายถึงการนำเสนอข่าวการเคลื่อนไหวของกลุ่มพันธมิตรฯ นั้น ก็ยังมีการแสดงออกถึงความไม่เห็นด้วยกับทั้งกลุ่มพันธมิตรฯและรัฐบาล และในส่วนของบทบรรณาธิการนั้นมีการเสนอแนะแนวทางแก้ปัญหา มากที่สุด ซึ่งก็หมายถึงจุดยืนของหนังสือพิมพ์ไม่เห็นด้วยกับความรุนแรง และในส่วนของบทวิเคราะห์คอลัมน์นิสต์ก็ทำหน้าที่ตีติติง วิพากษ์วิจารณ์ทั้งกลุ่มพันธมิตรฯและรัฐบาลโดยให้กรอบของการตัดสินใจทางจริยธรรมมากที่สุด ส่วนหนังสือพิมพ์คุณภาพอย่างกรุงเทพธุรกิจนั้นการกำหนดกรอบใกล้เคียงกับหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ คือไม่เข้าข้างฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งอย่างชัดเจน แต่ต่างกันในส่วน ของบทวิเคราะห์ กรุงเทพธุรกิจจะให้ความสำคัญกับกรอบการเสนอแนะแนวทางแก้ปัญหา มากกว่าตัดสินใจทางจริยธรรม ซึ่งก็หมายถึงหนังสือพิมพ์ก็ไม่ต้องการให้เกิดความรุนแรงขึ้นในสังคม และหนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจจะค่อนข้างให้กำลังใจฝ่ายพันธมิตรฯและต่อต้านฝ่ายรัฐบาล ในส่วน ของหนังสือพิมพ์มติชนนั้นคงความเป็นหนังสือพิมพ์คุณภาพ คือจะพบกรอบของการวิเคราะห์หาสาเหตุมากกว่าหนังสือพิมพ์อื่น แสดงให้เห็นถึงการนำเสนอข่าวที่ลึกและมีที่มาที่ไปให้กับผู้อ่าน เพราะนอกจากจะเสนอกรอบข่าวอย่างการชี้ให้เห็นถึงปัญหา ตัดสินทางจริยธรรม และเสนอ แนวทางแก้ปัญหา ส่วนของการวิเคราะห์หาสาเหตุก็เป็นส่วนสำคัญอีกส่วนหนึ่ง ที่หนังสือพิมพ์อื่น ละเลยไป

การสร้างกรอบข่าว

ส่วนของการสร้างกรอบข่าวนั้น ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดกรอบจัดแบบจำลอง กระบวนการวางกรอบอ้างอิงจากแบบจำลองกระบวนการคัดเลือกข่าวของ Gans (1979) และงาน ศึกษาเกี่ยวกับอิทธิพลที่มีต่อเนื้อหาของสื่อ โดย Shoemaker และ Reeses (1996) Scheufele ระบุว่า มีอย่างน้อย 3 ปัจจัย ที่ส่งผลต่อกระบวนการสร้างกรอบของนักข่าว

ปัจจัยแรก ได้แก่ อิทธิพลจากตัวนักข่าวเอง(journalist-centered influences) โดยนักข่าว แต่ละคนจะสร้างกรอบของตนขึ้น โดยมีจุดประสงค์อย่างน้อยก็เพื่อที่จะวางโครงสร้าง(structure) และทำความเข้าใจ(make sense) กับข้อมูลที่ได้รับเข้ามา แน่นอนว่า ในขั้นตอนนี้ก็จะถูกจัดการ

โดยปัจจัยหลายๆอย่างที่มีอยู่ในตัวของเขา ซึ่งผู้วิจัยได้พบว่าอิทธิพลจากตัวนักข่าวนี้เป็นเรื่องของมุมมองและจุดยืนเกี่ยวกับประชาธิปไตยที่เกี่ยวข้องกับ กระบวนการทางประชาธิปไตย สิทธิการชุมนุม และระบอบทักษิณ เป็นต้น

กระบวนการทางประชาธิปไตยของนักข่าวนั้น เป็นเรื่องของทำให้ความสำคัญกับกลุ่มการเคลื่อนไหวทางการเมืองภาคประชาชน ซึ่งเป็นขบวนการทางสังคมแบบใหม่ (New Social Movement – NSM) ซึ่งได้กล่าวถึงการปรากฏตัวของขบวนการทางสังคมแบบใหม่ที่เคลื่อนไหวเรียกร้องโดยไม่ผ่านกลไกทางการเมืองที่ดำรงอยู่ เช่น พรรคการเมือง นักการเมือง หรือหวังพึ่งกลไกรัฐ และความขัดแย้งใหม่ๆ เหล่านี้สลับซับซ้อนเกินกว่าที่สถาบันทางการเมืองในระบบการเมืองปกติจะจัดการได้ ขบวนการเหล่านี้จึงได้แสวงหากลไกการเมืองปกติในระบบประชาธิปไตยตัวแทน (ไชยวัฒน์ เจริญสินโอฬาร, 2540) ซึ่งสอดคล้องกับกลุ่มพันธมิตรฯซึ่งนักข่าวมองว่าเป็นการเคลื่อนไหวภาคประชาชนที่น่าสนใจศึกษา เนื่องจากการออกมาเรียกร้องของประชาชน ทำให้ประชาชนรู้ว่านอกจากการใช้สิทธิในการเลือกตั้ง เขายังมีสิทธิที่จะเปลี่ยนแปลงและเรียกร้องรัฐบาลด้วยการรวมตัวเป็นกลุ่มเคลื่อนไหวทางการเมืองภาคประชาชน นอกจากนี้หวังพึ่งนักการเมืองหรือกลไกรัฐบาลเพียงอย่างเดียว

ส่วนของเรื่องสิทธิของการชุมนุมนั้น นักข่าวส่วนใหญ่เห็นด้วยกับการเคลื่อนไหวของกลุ่มพันธมิตรฯในเรื่องเกี่ยวกับสิทธิของการชุมนุมตามรัฐธรรมนูญ มาตรา 63 ที่ได้กล่าวไว้ว่า “บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการชุมนุมโดยสงบและปราศจากอาวุธ การจำกัดเสรีภาพตามวรรคหนึ่งจะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย เฉพาะในกรณีการชุมนุมสาธารณะ เพื่อคุ้มครองประโยชน์ของประชาชนที่ผู้ใช้ที่สาธารณะ หรือเพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยในระหว่างเวลาที่ประเทศอยู่ในภาวะสงคราม หรือในระหว่างเวลาที่มีประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินหรือประกาศใช้กฎอัยการศึก” ซึ่งในกรณีของกลุ่มพันธมิตรฯได้อ้างถึงมาตรา 63 ในการชุมนุม แต่ก็ปฏิเสธไม่ได้ว่าการชุมนุมของกลุ่มพันธมิตรฯ ก็ไปละเมิดสิทธิของผู้อื่นอย่างการขัดขวางเส้นทางการจราจร ซึ่งเป็นเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญได้บัญญัติไว้เช่นกัน การกระทำเกินเลยอย่างการไปยึดทำเนียบที่บุกรุกสถานที่ราชการ หรือการยึดสนามบิน ได้สร้างความเสียหายต่อธุรกิจการบินและผู้สัญจรได้รับความเดือดร้อน ซึ่งจากการสัมภาษณ์นักข่าวส่วนใหญ่เห็นด้วยในเรื่องของการใช้สิทธิในการชุมนุมของกลุ่มพันธมิตรฯในช่วงต้น แต่ไม่เห็นด้วยกับวิธีการของกลุ่มพันธมิตรฯเมื่อมีการชุมนุมยืดเยื้อซึ่งพันธมิตรฯ (เกษียร เตชะพีระ, 2551) ไม่เลือกวิธีการที่ใช้ จะใช้วิธีการอะไรก็ได้ จะชอบหรือไม่

ชอบด้วยกฎเกณฑ์ทางศีลธรรมหรือหลักการทางการเมืองอะไรก็ได้ ขอแต่ให้บรรลุเป้าหมายเป็นพอ แต่หนังสือพิมพ์ผู้จัดการนั้นเห็นว่าการแนวทางและวิธีการของกลุ่มพันธมิตรฯ เป็นการต่อสู้กับความไม่ชอบธรรม ตามแนวทางของเจ้าของคือนายสนธิ ลิ้มทองกุล ที่สนใจเพียงเป้าหมายแต่ไม่สนใจวิธีการ

ซึ่งนายสนธิได้กล่าวไว้ว่า “สิ่งที่เรามุ่งพิทักษ์ปกป้องไว้นั้นสำคัญสูงสุดเสียจนกระทั่งกลดลบทบับหลักเกณฑ์หลักการอื่น ๆ ทั้งหมด หลักเกณฑ์หลักการอื่นจึงซาซิดเจ็ดจางลงสิ้นเมื่อนำมาเปรียบด้วย เพราะฉะนั้นเพื่อรักษาสิ่งสำคัญสุดยอดไว้ แม้จะต้องละเมิดหลักการหลักเกณฑ์หลักการอื่นไปบ้าง ก็ต้องทำ” ซึ่งนั่นก็หมายถึงพันธมิตรฯไม่สนใจว่าการยึดทำเนียบ, บุกNBT หรือการยึดสนามบินเป็นการกระทำที่ไม่ชอบเพราะสนใจในเป้าหมายในการขับไล่รัฐบาลเป็นสำคัญ และการที่รัฐบาลสลายการชุมนุมในวันที่ 7 ตุลาคม พ.ศ. 2551 ได้แสดงถึงการไม่เคารพสิทธิในการชุมนุม โดยอ้างสิทธิในการที่จะอำนวยความสะดวกให้แก่ส.ส.และส.ว.ในการเข้าประชุมสภา ซึ่งเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นตลอดวันนั้นเป็นการกระทำเกินกว่าเหตุ ซึ่งส่งผลให้มีผู้บาดเจ็บและเสียชีวิต

ปฏิเสธไม่ได้ว่าระบอบทักษิณก็เป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลกับการสร้างกรอบข่าว ซึ่งการสร้างกรอบข่าวภายใต้สถานการณ์ความขัดแย้งทางการเมืองหลังรัฐประหาร พ.ศ. 2549 ระบอบทักษิณได้สร้างการคอร์ปชั่นเชิงนโยบาย นโยบายประชานิยม การละเมิดสิทธิมนุษยชน และการคุกคามสื่อ ซึ่งเป็นเรื่องสำคัญที่ทำให้สื่อที่ทำให้หนังสือพิมพ์ต่อต้านระบอบทักษิณ เนื่องจากขณะที่รัฐบาลทักษิณดำรงอยู่สื่อถูกคุกคามและแทรกแซงอย่างหนัก เมื่อเกิดรัฐประหารหนังสือพิมพ์จึงทำหน้าที่วิจารณ์ระบอบทักษิณ และนำเสนอข่าวต่อต้านระบอบทักษิณอย่างชัดเจน หลังจากที่ถูกปิดกั้น

จากผลสรุปของงานวิจัย เรื่องการแทรกแซงสื่อสาธารณะของรัฐบาลทักษิณ ชินวัตร ประจำปี 2548 (รุจน์ โกมลบุตร, 2548: อ้างถึงใน นฤมล เกษมสุข, 2551) สรุปได้ว่า รัฐบาลทักษิณมีเจตนาที่จะแทรกแซงสื่อ เพื่อไม่ให้สื่อใช้ศักยภาพได้เต็มที่ในการตรวจสอบรัฐบาล ทั้งนี้โดยใช้ทั้งอำนาจรัฐและอำนาจของทุนในการแทรกแซงสื่อในหลายมิติ ซึ่งถือว่าการละเมิดรัฐธรรมนูญ นอกจากนี้การแทรกแซงสื่อยังถือเป็นการปิดหูปิดตาประชาชน ในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารที่รอบด้าน จนประชาชนไม่ทราบว่ามีกรแทรกแซงสื่อเกิดขึ้น

ในส่วนของรัฐบาลทักษิณและสื่อมวลชนนั้นอาจกล่าวได้ว่าตลอด 5-6 ปีที่ผ่านมากลายเป็น คู่ตรงข้ามที่ยืนกันคนละฝั่งอย่างชัดเจน ซึ่งหากมองกันตามธรรมชาติของประเทศที่เป็นประชาธิปไตยและมีสื่อเสรี ก็เป็นเรื่องธรรมดาที่สื่อจะต้องยืนกันคนละฝั่งเพื่อทำหน้าที่ตรวจสอบรัฐ มิให้กระทำการใดออกนอกกฎหมาย แต่ลักษณะพิเศษของรัฐบาลทักษิณกับสื่อมวลชนของไทย คือการที่ฝ่ายรัฐบาลได้แสดงออกถึงความพยายามในการล้มเลิกการทำงานของสื่อ อันแสดงถึงการไม่เคารพเสรีภาพสื่อหลายครั้ง ไม่ว่าจะโดยตรงหรือทางอ้อม เพื่อขัดขวางการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารที่จะใช้ในการตรวจสอบรัฐบาล (นฤมล เกษมสุข, 2551)

การสร้างกรอบข่าวภายใต้สถานการณ์ความขัดแย้งทางการเมืองหลังรัฐประหารพ.ศ. 2549 จากเหตุการณ์รัฐประหารเมื่อวันที่ 19 กันยายน พ.ศ. 2549 ผู้นำรัฐประหารอ้างว่าต้องการแก้ปัญหา “ระบอบทักษิณ ชินวัตร” ซึ่งถูกกล่าวหาว่า โกงกินและรวบอำนาจอย่างเบ็ดเสร็จเปลี่ยนแปลงรัฐไทยเป็นรัฐตำรวจ แต่การแก้ปัญหาด้วยกระบอบปืนและรถถัง ย่อมเป็นการกระทำผิดซ้ำซ้อนที่น่าจะสร้างปัญหามากขึ้น สื่อไทยเกือบทั้งหมด นอกจากมิได้พยายามปกป้องสิทธิเสรีภาพของตนเองแล้ว พวกเขากลับยอมรับ หรือแม้กระทั่งเห็นดีหรือสนับสนุนผู้กระทำการนอกกฎหมาย ล้มล้างรัฐธรรมนูญด้วยกระบอบปืน พวกเขากำลังเล่นบทบาทสร้างความชอบธรรมให้กับกลุ่มปฏิวัติผู้กระทำการนอกกฎหมายโดยการใช้กำลังล้มล้างรัฐธรรมนูญและสิทธิเสรีภาพของประชาชน ถือว่าเป็นความล้มเหลวของสื่อมวลชนไทยโดยรวมครั้งสำคัญในประวัติศาสตร์ เพราะพวกเขาเหล่านั้นเกลียดชังทักษิณเสียจนเชื่อว่า ทำอย่างไรก็ได้ ขอให้ทักษิณออกไปก็พอ มีหน้าซ้ำพวกเขา ซึ่งรวมถึงนักหนังสือพิมพ์ส่วนใหญ่ กำลังสวมบทบาทสร้างความชอบธรรมให้กับกลุ่มปฏิวัติทั้งทางตรงและทางอ้อม โดยบอกกับสาธารณชนว่า การกระทำรัฐประหารนั้น นอกจากเป็นสิ่งที่ไม่ดีแล้วยังเป็นสิ่งที่ไม่ควรแก่การยอมรับและยกย่องว่าดีงาม (ประวิตร โรจนพฤกษ์, 2549)

ซึ่งในสมัยที่มีการรัฐประหารเกิดขึ้นนั้น คณะมนตรีความมั่นคงแห่งชาติได้ผลักดันให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติ (สนช.) ออกกฎหมายสื่อ ซึ่งในจำนวนกฎหมายทั้งสื่อทั้งหมดนั้น มีพระราชบัญญัติจัดแจ้งการพิมพ์ ที่ได้ปลดแอกพ.ร.บ.การพิมพ์ พ.ศ. 2484 ที่มีเนื้อหาโบราณมาก และถึงเวลาที่ต้องชำระปรับปรุงให้เข้ากับยุคสมัยมากขึ้น ซึ่งมาจากการผลักดันของกลุ่มวิชาชีพด้านหนังสือพิมพ์อย่างเข้มแข็ง (สุภิญญา กลางณรงค์, 2550) ยิ่งทำให้เห็นได้ว่าสื่อได้รับประโยชน์จากกลุ่มที่ทำรัฐประหาร เพราะเลือกที่จะหลับตาแล้วไม่วิจารณ์การรัฐประหารทั้งที่การรัฐประหารวิตรอนและปอนทำลายประชาธิปไตย

มุมมองเกี่ยวกับระบอบทักษิณของนักข่าวและการให้ความสำคัญในปัจจัยของการกำหนดกรอบของนักข่าว เป็นเรื่องที่สืบเนื่องมาจากระบอบทักษิณ เพราะหลังจากที่นโยบายทางด้านเศรษฐกิจและสังคมที่รัฐบาลทักษิณใช้บริหารบ้านเมืองจนเป็นที่ประจักษ์ในความสามารถ ความไม่ชอบมาพากลของระบอบทักษิณเริ่มปรากฏชัดขึ้นในหลายครั้ง มูลเหตุร้ายแรงคือ การขายหุ้นชินคอร์ปของตระกูลชินวัตรให้กองทุนเทมาเซกสิงคโปร์ โดยไม่เสียภาษี ทำให้สังคมเรียกร่องจริยธรรมของผู้นำ ในช่วงเวลานั้นหนังสือพิมพ์มีบทบาทสะท้อนเจตน์จำนงค์ของสังคม (นฤมล เกษมสุข, 2551) ทำให้เมื่อกลุ่มพันธมิตรต่อต้านระบอบทักษิณและออกมาเคลื่อนไหวถึงสองครั้ง ตัวนักข่าวเองจึงให้ความสำคัญในการกำหนดกรอบเรื่องนี้เป็นอย่างมาก เพราะปฏิเสธไม่ได้ว่าการนำเสนอข่าวของสื่อถูกปิดกั้นในสมัยของรัฐบาลทักษิณ จึงเกิดการชุมนุมของกลุ่มพันธมิตรฯจากการถอดรายการเมืองไทยรายสัปดาห์ทางช่อง 9 อ.ส.ม.ท. การเปิดโปงข้อมูลทุจริตของรัฐบาลทักษิณจึงเริ่มขึ้น และลุกลามกลายเป็นการชุมนุมที่ส่งผลกระทบต่อรัฐบาลในเวลาต่อมา

ปัจจัยที่สอง คือ เรื่องเกี่ยวกับองค์กร อันประกอบด้วย กระบวนการของห้องข่าว หน้าที่ของสื่อมวลชน และนโยบายองค์กร ซึ่งมีส่วนโดยตรงกับการกำหนดกรอบข่าว เนื่องจากเป็นตัวกำหนดทิศทางของข่าว หนังสือพิมพ์ ไทยรัฐ กรุงเทพธุรกิจและมติชน นั้นมีนโยบายองค์กรกำหนดทิศทางมาให้พื้นที่ของข่าวจากทางฝ่ายรัฐบาลและพันธมิตรฯเท่าเทียมกัน โดยหลีกเลี่ยงการเข้าข้างฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งกรอบที่ปรากฏในส่วน of ข่าวคือการชี้ให้เห็นถึงปัญหา และบทบาทบรรณาธิการแสดงถึงการเสนอแนวทางการแก้ปัญหา ส่วนหนังสือพิมพ์ผู้จัดการนั้นองค์กรกำหนดทิศทางเสนอข่าวสอดคล้องกับการเคลื่อนไหวของกลุ่มพันธมิตรฯข่าวและบทวิเคราะห์ของหนังสือพิมพ์ผู้จัดการจึงสะท้อนถึงกรอบของการชี้ให้เห็นถึงปัญหามากที่สุด ซึ่งได้รับอิทธิพลจากแกนนำผู้ที่เป็นเจ้าของคือ นายสนธิ ลิ้มทองกุล จึงมีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันกับกลุ่มพันธมิตรฯ โดยหน้าที่ของสื่อมวลชนส่วนใหญ่จะคำนึงถึงเรื่องของความเป็นกลาง อันเป็นหน้าที่ที่สำคัญของสื่อมวลชน แต่หนังสือพิมพ์ผู้จัดการนั้นได้กล่าวถึงการที่สื่อสามารถเลือกข้างได้ โดยผู้จัดการจัดเป็นสื่อที่เรียกว่า สื่อทางการเมือง (political media) จึงมีแนวทางชัดเจน ที่จะเป็นสื่อที่เคลื่อนไหวทางการเมือง และเลือกที่จะเป็นสื่อของกลุ่มพันธมิตรฯ

ปัจจัยที่สาม ปัจจัยภายนอก (External Sources of influence) หมายถึง กลุ่มอิทธิพลต่างๆ เช่น นักการเมือง ผู้มีอำนาจ หรือกลุ่มผลประโยชน์อื่นๆ โดยกรอบที่ถูกเสนอโดยกลุ่มเหล่านี้ จะถูกรับเข้ามาในตัวนักข่าวด้วย และจะส่งผลกระทบต่อการเมืองประเด็นนั้นๆ ของสื่อ และปัจจัยภายนอกเหล่านี้เอง ที่จะมีผลมากขึ้น ในกรณีที่ถูกกรอบในเรื่องนั้นๆ ยังไม่ถูกสร้างขึ้นในตัวนักข่าว ในส่วนของกลุ่มพันธมิตรฯ นั้น เป็นกลุ่มผลประโยชน์ที่เคลื่อนไหวทางการเมือง (political interest group) ซึ่งต่างจากการเคลื่อนไหวแบบ NSM (New Social Movement) ตรงที่ขบวนการ NSM มิได้มีจุดหมายที่จะช่วงชิงอำนาจรัฐ ดังเช่นขบวนการชนชั้นที่มุ่งสู่การปฏิวัติ แต่ขบวนการทางสังคมแบบนี้ ต้องการสร้าง “กติกาสื่อหรือกฎเกณฑ์ชุดใหม่ในการดำรงชีวิต” (ไชยรัตน์ เจริญสินโอฬาร, 2540) แต่กลุ่มพันธมิตรฯ นั้นมีเป้าหมายคือการล้มรัฐบาลหรือทำทุกวิถีทางเพื่อกำจัดระบอบทักษิณ และการนำเสนอโมเดลการเมืองใหม่ 70:30 แทนระบบการเลือกตั้งเดิม เพราะพันธมิตรฯ เชื่อว่าระบอบทักษิณที่ชนะการเลือกตั้งแล้วจัดตั้งรัฐบาลเสียงข้างมากทำลายความเป็นประชาธิปไตย แต่การนำเสนอการโมเดลการเมืองแบบ 70:30 นั้นหมายถึง 70 เปอร์เซ็นต์มาจากการสรรหาจากองค์กรอิสระ เพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองซึ่งมาจากตัวแทนของกลุ่มวิชาชีพในองค์กรต่างๆ ที่หลากหลาย และ 30 เปอร์เซ็นต์มาจากการเลือกตั้ง ซึ่งประเด็นดังกล่าวได้รับข้อถกเถียงมากมายในสังคมเกี่ยวกับประเด็นเรื่องการสรรหาและความไม่เป็นประชาธิปไตย ซึ่งกลุ่มพันธมิตรฯ ก็ได้กล่าวว่าเป็นการเสนอเพื่อให้มีการเปลี่ยนแปลงโดยไม่ได้ระบุตัวเลขตายตัว ซึ่งอาจเป็น 50:50 ก็ได้ แต่ท้ายสุดแล้วโมเดลการเมืองใหม่ที่กลุ่มพันธมิตรฯ นำเสนอก็ไม่ได้เกิดขึ้น เพราะภายหลังจากการเสร็จสิ้นการประชุมของกลุ่มพันธมิตรฯ ในปีถัดมา กลุ่มพันธมิตรฯ ก็ได้ก่อตั้งพรรคการเมืองใหม่ เพื่อหวังที่จะเข้าสู่ระบบการเมืองรัฐสภา แทนการต่อสู้บนท้องถนน ดังนั้นเรื่องการเคลื่อนไหวของกลุ่มพันธมิตรฯ เป็นปัจจัยภายนอกที่นักข่าวต่างให้ความสำคัญ เพราะตลอดการเคลื่อนไหวของกลุ่มพันธมิตรฯ นั้นมีประเด็นที่น่าสนใจและสามารถส่งผลกระทบต่อรัฐบาลได้

บรรทัดฐานเชิงวิชาชีพ

ในส่วนของแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับบรรทัดฐานเชิงวิชาชีพของสื่อ นั้นผู้วิจัยพบว่านักวิชาชีพมีความรับรู้ในเรื่องของจรรยาบรรณเชิงวิชาชีพ แต่ในส่วนของกรปฏิบัติ นั้นขึ้นอยู่กับทำให้ความสำคัญกับจรรยาบรรณมากแค่ไหน ซึ่งหนังสือพิมพ์มติชนนั้นนักวิชาชีพรับรู้เรื่องจรรยาบรรณและปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด ในส่วนของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐและกรุงเทพธุรกิจ นักวิชาชีพก็มีความรับรู้ในเรื่องของจรรยาบรรณเช่นกัน เพียงแต่ไม่ได้ปฏิบัติตามเคร่งครัด ซึ่งนักวิจัยเห็นว่าการละเลยในเรื่องของจรรยาบรรณนั้นส่งผลกระทบต่อผู้อ่าน อย่างในเรื่องของการสอดแทรกความคิดเห็นลงในข่าว ทำให้ข่าวเกิดการบิดเบือน และการใช้คำที่ไม่สุภาพแม้ว่าจะเป็นการเปรียบเทียบหรือใช้คำส่อเสียดก็ตาม ก็เป็นเรื่องที่ไม่สมควร เพราะมีผลต่อผู้รับสารในการรับรู้ถึงข่าวสารดังกล่าว ซึ่งอาจทำให้เกิดความเชื่อที่ผิด ซึ่งการละเลยในจรรยาบรรณเหล่านี้แสดงให้เห็นว่านักวิชาชีพไม่เห็นความสำคัญกับบรรทัดฐานเชิงวิชาชีพ

ส่วนหนังสือพิมพ์ผู้จัดการนั้นแม้นักวิชาชีพจะกล่าวว่ารับรู้เรื่องจรรยาบรรณวิชาชีพ แต่ก็ไม่ได้ปฏิบัติตาม เนื่องจากเจ้าของหนังสือพิมพ์นั้นคือ นายสนธิ ลิ้มทองกุล เป็นแกนนำกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย ทิศทางของหนังสือพิมพ์ จึงส่งผลให้นักวิชาชีพละเลยการปฏิบัติตามจรรยาบรรณทั้ง 4 ข้อที่ผู้วิจัยได้หยิบยกมาศึกษา โดยอ้างเหตุผลว่าหนังสือพิมพ์ผู้จัดการนั้นได้เลือกข้างความถูกต้อง ชอบธรรมแล้ว และสื่อก็ไม่ควรจะเป็นกลางอีกต่อไป สื่อควรเลือกข้างที่ถูกต้อง ซึ่งตามหลักของจรรยาบรรณเชิงวิชาชีพนั้น การนำเสนอข่าวที่รอบด้าน นั้นเป็นหน้าที่ที่สำคัญของสื่อมวลชน ซึ่งการทำหน้าที่ของหนังสือพิมพ์ผู้จัดการนั้นสอดคล้องกับสื่อที่เป็นเครื่องมือทางการเมือง คือมีลักษณะของสื่อที่เลือกข้างเพื่อเป้าหมายทางการเมือง ซึ่งเป็นลักษณะของสื่อที่ยังไม่เคยเกิดขึ้นในสังคมไทย ในรูปแบบของสื่อที่เลือกข้างและเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการต่อสู้ทางการเมือง

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ข้อเสนอแนะ

1. งานวิจัยนี้ศึกษาการกำหนดกรอบการเคลื่อนไหวของกลุ่มพันธมิตรฯในหนังสือพิมพ์รายวันพ.ศ. 2551 ซึ่งมีจุดประสงค์เพื่อศึกษาว่าหนังสือพิมพ์วางกรอบเกี่ยวกับกลุ่มการเคลื่อนไหวทาง การเมืองอย่างไร ซึ่งในเวลาต่อมาได้มีการเคลื่อนไหวของกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการซึ่งเป็นกลุ่มที่อยู่ฝ่ายตรงข้ามของกลุ่มพันธมิตรฯ หากการวิจัยในอนาคตมีการศึกษาการเคลื่อนไหวของกลุ่มดังกล่าว จะทำให้เห็นการเปรียบเทียบใน 2 กรณี ว่าหนังสือพิมพ์ให้ความสำคัญกับกลุ่มการเคลื่อนไหวภาคประชาชนเหมือนกันหรือไม่
2. การกำหนดกรอบของหนังสือพิมพ์ในกรณีการเคลื่อนไหวของกลุ่มการเมือง เป็นสิ่งที่น่าสนใจนำไปประยุกต์เพื่อศึกษาบทบาทของสื่อ ในการเป็นตัวกลางในการมีส่วนร่วมในเหตุการณ์การเมืองที่สำคัญ และศึกษาถึงปฏิภยาของผู้รับสารจากสิ่งสื่อได้นำเสนอ ว่ามีผลต่อเหตุการณ์อย่างไร

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

กระสุน สกุกโพน. กรอบในเนื้อหาเชิงลบของหนังสือพิมพ์เกี่ยวกับรัฐบาลช่วงปลายสมัยรัฐบาล

บรรหาร ชวลิต และชวน. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, สาขาวิชาวารสารสนเทศ

ภาควิชาวารสารสนเทศ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2544.

กาญจนา แก้วเทพ. ทฤษฎีสื่อสารมวลชน แนวคิด และวิธีการศึกษา. กรุงเทพมหานคร:

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2541.

เกษียร เตชะพีระ. ปรากฏการณ์มีอบพันมิตรฯ. [ออนไลน์]. 2551 แหล่งที่มา: [http://www.fringer](http://www.fringer.org/?p=378)

.org/?p=378 [2553, เมษายน 1]เกษียร เตชะพีระ. ปรากฏการณ์มีอบพันมิตรฯ.

[ออนไลน์]. 2551 แหล่งที่มา: <http://www.fringer.org/?p=378> [2553, เมษายน 1]

จากมัชวานิชถึงชัยมฤเชษฐุ สงครามพิสุจน์ความยึดรัฐบาล-มีอบพันมิตรฯ จากมัชวานิชถึง

ชัยมฤเชษฐุสงครามพิสุจน์ความยึดรัฐบาล-มีอบพันมิตรฯ. มติชนสุดสัปดาห์

(มิถุนายน 2551): 11.

ไชยรัตน์ โอฟาร์เจริญสิน. ขบวนการเคลื่อนไหวทางสังคมรูปแบบใหม่/ขบวนการเคลื่อนไหวประชา

สังคมในต่างประเทศ : บทสำรวจสถานการณ์และนัยยะเชิงความคิด/ ทฤษฎีต่อการ

พัฒนาประชาธิปไตย. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์วิจัยและผลิตตำรามหาวิทยาลัยเกริก.

นครินทร์ เมฆไตรรัตน์. พระผู้ทรงปกเกล้าฯประชาธิปไตย:60ปีสิริราชสมบัติกับการเมืองการ

ปกครองไทย. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2549.

นฤมล เกษมสุข. หนังสือพิมพ์กับกรอบในการสะท้อนระบอบทักษิณวิเคราะห์ตามแนวคิดของ

นิธิเช่. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, สาขาวารสารสนเทศ ภาควิชาวารสารสนเทศ

คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2551.

ประกาศิตศาลแพ่งตีกรอบมีอบพันธมิตระหว่อกฤตหรือโอกาส. มติชนสุดสัปดาห์ (กรกฎาคม 2551):

11.

ประสาทพระวิหารพัฒนาสู่วิกฤต ไม่ใช่แค่่นพดล ชี้เป็นชี้ตายรัฐบาลสมัคร. มติชนสุดสัปดาห์

(กรกฎาคม 2551): 12.

พฤษภา2535มิถุนา2551. มติชนสุดสัปดาห์ (มิถุนายน 2551): 9.

ม้วนเดี่ยวจบมหากาพย์มหาจำลอง. มติชนสุดสัปดาห์ (พฤศจิกายน 2551): 9.

สุภา ศิริमानนท์. จริยธรรมของหนังสือพิมพ์. กรุงเทพมหานคร: กองทุน สุภา ศิริमानนท์และ

สำนักพิมพ์อักษรศาสตร์, 2530.

สุรสิทธิ์ วิทยารัฐ. หลักการสื่อสารมวลชน. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์สื่อและสิ่งพิมพ์แก้วเจ้าจอม,

2549.

สุรสิทธิ์ วิทยารัฐ. ศัพท์แสงว่าด้วยคำสารพัดเรียกสื่อ. [ออนไลน์]. 2552. แหล่งที่มา:

http://www.matichon.co.th/news_detail.php?newsid=1260941432&grp_id

=catid=02 [2552, เมษายน 1]

อุบลรัตน์ ศิริยุคศักดิ์. สื่อสารมวลชนเบื้องต้น : สื่อมวลชนวัฒนธรรม และสังคม. กรุงเทพมหานคร:

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2547.

ภาษาอังกฤษ

Scheufele. A Process Model of Framing. Journal of Communication (October 1999).

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จรรยาบรรณของนักหนังสือพิมพ์ (Code of Conduct) โดยสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ พ.ศ.2541 ดังนี้

หมวด ๑ หมวดทั่วไป

ข้อ ๑ ข้อบังคับนี้เรียกว่า "ข้อบังคับว่าด้วยจริยธรรมแห่งวิชาชีพหนังสือพิมพ์ พ.ศ.๒๕๔๑"

ข้อ ๒ ข้อบังคับนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันประกาศเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ในข้อบังคับนี้

"ข่าว" หมายถึง เนื้อข่าว ความน่าหรือตัวโป๊ราย พาดหัวข่าว ภาพข่าว และคำบรรยายภาพข่าว

"หนังสือพิมพ์" หมายถึง หนังสือพิมพ์ตามธรรมนูญสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ พ.ศ.๒๕๔๐ ข้อ ๓

"ผู้ประกอบการวิชาชีพหนังสือพิมพ์" หมายถึงผู้ประกอบการวิชาชีพหนังสือพิมพ์ตามธรรมนูญสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๐ ข้อ ๓

หมวด ๒ จริยธรรมของหนังสือพิมพ์

ข้อ ๔ หนังสือพิมพ์ต้องยึดถือข้อเท็จจริง ความถูกต้องแม่นยำและความครบถ้วน

ข้อ ๕ หนังสือพิมพ์ต้องนำเสนอข่าวเพื่อประโยชน์สาธารณะ โดยไม่แสวงหาผลประโยชน์ส่วนตนหรือ หมู่คณะ

ข้อ ๖ หนังสือพิมพ์ต้องแสดงความพยายาม ในการให้เป็นธรรมแก่ทุกฝ่าย

ข้อ ๗ หนังสือพิมพ์ต้องไม่แต่งเติมเนื้อหาสาระของข่าว จนคลาดเคลื่อนหรือเกินจากความเป็นจริง

ข้อ ๘ หนังสือพิมพ์ ต้องละเว้นการเสนอข่าวเพราะความลำเอียง หรือมีอคติจนเป็นเหตุให้ข่าวนั้นคลาด เคลื่อน หรือเกินจากความเป็นจริง

ข้อ ๙ หนังสือพิมพ์ต้องไม่สอดแทรกความคิดเห็นลงในข่าว

ข้อ ๑๐ เมื่อคัดลอกข้อความใดจากหนังสือพิมพ์ สิ่งพิมพ์ หรือแหล่งข้อมูลอื่น ๆ ต้องบอกที่มาของข้อความ นั้น

ข้อ ๑๑ การเสนอข่าวที่มีการพาดพิง อันอาจเกิดความเสียหายแก่บุคคลหรือองค์กรใด ๆ ต้องแสดงถึงความพยายามในการเปิดโอกาสให้ฝ่ายที่ถูกกล่าวหาแสดงข้อเท็จจริงด้วย

ข้อ ๑๒ ในกรณีที่มีการเสนอข่าวผิดพลาด หนังสือพิมพ์ต้องลงพิมพ์แก้ไขข้อผิดพลาด ดังกล่าวโดยไม่ชักช้า

ข้อ ๑๓ หนังสือพิมพ์ต้องไม่เสนอข่าวโดยเลื่อนลอยปราศจากแหล่งที่มา พึงระบุนามบุคคลที่ให้สัมภาษณ์ หรือให้ข่าวอย่างเปิดเผย เว้นแต่จะมีเหตุอันควรปกปิดเพื่อสวัสดิภาพและความปลอดภัยของแหล่งข่าว และต้องเป็นประโยชน์ต่อสิทธิในการรับรู้ข่าวสารของสาธารณชน

ข้อ ๑๔ หนังสือพิมพ์ต้องปกปิดชื่อและฐานะของบุคคลที่ให้ข่าวไว้เป็นความลับ หากได้ให้คำมั่นแก่แหล่งข่าวนั้นไว้ หนังสือพิมพ์ต้องปกปิดนามปากกาหรือนามแฝงที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์ฉบับนั้นไว้เป็นความลับ

ข้อ ๑๕ ในการเสนอข่าวหรือภาพใด ๆ หนังสือพิมพ์ต้องคำนึงมิให้ล่วงละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของบุคคลที่ตกเป็นข่าวโดยเฉพาะอย่างยิ่ง ต้องให้ความคุ้มครองอย่างเคร่งครัดต่อสิทธิมนุษยชนของเด็ก สตรีและผู้ด้อยโอกาส ในการเสนอข่าวตามวรรคแรกต้องไม่เป็นการซ้ำเติมความทุกข์หรือโศกนาฏกรรมอันเกิดแก่เด็ก สตรีและผู้ด้อยโอกาสนั้นไม่ว่าทางใดทางหนึ่ง

ข้อ ๑๖ การพาดพิงข่าวและความน่าเชื่อถือของหนังสือพิมพ์ ต้องไม่เกินไปจากข้อเท็จจริงในข่าวและต้องสะท้อนใจความสำคัญหรือเนื้อหาหลักของข่าว

ข้อ ๑๗ หนังสือพิมพ์จะต้องไม่เสนอภาพข่าวที่อุจาด ลามกอนาจาร หรือน่าหวาดเสียวโดยไม่คำนึงถึงความรู้ สึกของสาธารณชนอย่างถี่ยวน

ข้อ ๑๘ ในการแสดงความคิดเห็นหรือการวิพากษ์วิจารณ์ หนังสือพิมพ์ต้องให้ความเที่ยงธรรมแก่ฝ่ายที่ถูกพาดพิงเสมอ

ข้อ ๑๙ ข้อความที่เป็นประกาศโฆษณา ที่ปรากฏอยู่ในหนังสือพิมพ์ ต้องแสดงให้เห็นชัดว่าเป็นประกาศ โฆษณา จะแอบแฝงเป็นการเสนอข่าวหรือความคิดเห็นมิได้

หมวด ๓ จริยธรรมของผู้ประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์

ข้อ ๒๐ ผู้ประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์ ต้องไม่ประพฤติปฏิบัติกรใด ๆ อันจะนำมาซึ่งความเสื่อมเสียเกียรติ ศักดิ์แห่งวิชาชีพ

ข้อ ๒๑ ผู้ประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์ ต้องไม่ถอดอ่างหรืออาศัยตำแหน่งหน้าที่ เพื่อเรียกรับสิทธิหรือผลประโยชน์ใด ๆ ที่ไม่ชอบธรรม

ข้อ ๒๒ ผู้ประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์ ต้องละเว้นการรับอามิสสินจ้างอันมีค่า หรือผลประโยชน์ใดๆ เพื่อให้กระทำการหรือไม่กระทำการใดอันจะขัดต่อการปฏิบัติหน้าที่เพื่อให้ประชาชนได้รับข้อมูลข่าวสารอย่างถูกต้องรอบด้าน

หมวด ๔ แนวปฏิบัติของหนังสือพิมพ์และผู้ประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์

ข้อ ๒๓ ผู้ประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์ พึงละเว้นการรับอภิสิทธิ์ หรือตำแหน่ง เพื่อให้กระทำการ หรือไม่ กระทำการใดอันจะขัดต่อการปฏิบัติหน้าที่เพื่อให้ประชาชนได้รับข้อมูลข่าวสารอย่างถูกต้องรอบด้าน

ข้อ ๒๔ การเสนอข่าวของหนังสือพิมพ์ พึงตระหนักถึงความสำคัญของข่าวต่อสาธารณชนและไม่เสนอข่าว ในทำนองชวนเชื่อในเรื่องที่ไม่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณะ

ข้อ ๒๕ การได้มาซึ่งข่าวสาร หนังสือพิมพ์พึงใช้วิธีที่สุภาพและซื่อสัตย์

ข้อ ๒๖ ในการแสดงความคิดเห็น หนังสือพิมพ์พึงกระทำโดยบริสุทธิ์ใจ และไม่มีพันธะกรณีอื่นใด นอก จากมุ่งปฏิบัติหน้าที่เพื่อสาธารณชน โดยไม่ยอมให้อิทธิพลอื่นใดมาครอบงำความคิดเห็น

ข้อ ๒๗ หนังสือพิมพ์ พึงละเว้นการลวงละเมิดสิทธิส่วนบุคคล เว้นแต่กรณีเพื่อประโยชน์สาธารณะ

ข้อ ๒๘ หนังสือพิมพ์พึงใช้ความระมัดระวังอย่างรอบคอบ ให้ประกาศโฆษณาทั้งหลายอยู่ภายในขอบเขต ของศีลธรรมและวัฒนธรรม หนังสือพิมพ์พึงระมัดระวังที่จะไม่เป็นเครื่องมือในการเผยแพร่ประกาศโฆษณาที่น่าสงสัยว่าจะเป็นภัยแก่สังคมหรือสาธารณชน

ข้อ ๒๙ หนังสือพิมพ์พึงหลีกเลี่ยงการเผยแพร่ประกาศโฆษณาที่มีเหตุให้น่าเชื่อว่าเจ้าของประกาศโฆษณา นั้นเจตนาจะทำให้ผู้อ่านหลงเชื่อในสิ่งซึ่งมาย

ข้อ ๓๐ ภาษาที่ใช้ในหนังสือพิมพ์พึงหลีกเลี่ยงคำที่ไม่สุภาพ หรือมีความหมายเหยียดหยาม

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นางสาวทิพย์อนงค์ ตรรกวุฒิวงศ์ เกิดเมื่อวันที่ 14 เมษายน พ.ศ. 2527 จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาจากโรงเรียนสตรีมหาฤๅฒาราม และจบการศึกษาระดับปริญญาตรีจาก คณะวิทยาศาสตร์ เอกคณิตศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บางเขน เมื่อปีการศึกษา 2548 จากนั้นได้เข้าศึกษาในระดับปริญญาโท สาขาวารสารสนเทศ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยในปีพ.ศ. 2550

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย